

DUBEN 2008

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách

2008 - 2015

Ve spolupráci se zástupci obce

Bartošovice v Orlických horách

(www.bartosovice.eu)

zpracovalo

Centrum evropského projektování, a. s.

Wonkova 1142
500 02 Hradec Králové

Web: www.cep-rra.cz

E-mail: info@cep-rra.cz

Tel.: +420 495 817 802

Fax: +420 495 817 848

Řešitelský tým CEP:

- RNDr. Zita Kučerová – vedoucí koncepčního týmu
(kucerova@cep-rra.cz)
- Bc. Karel Šimek – řízení tvorby, strategická část, grafická a mapová složka, sestavení
(simek@cep-rra.cz)
- Mgr. Šárka Bartošová – možnosti financování
(bartosova@cep-rra.cz)
- PhDr. Bc. Marie Prouzová – koncepce a vyhodnocení dotazníkového šetření
(prouzova@cep-rra.cz)
- *Na profilu obce spolupracovali:* Ing. Jana Javůrková, Mgr. Kateřina Pourová, Ing. Ivana Kvasničková, Bc. Ladislav Mlejnek a Mgr. Jana Kuchyňková

Koordinátor za Obec Bartošovice v Orlických horách:

- Ing. Luboš Tyliš, místostarosta
(ltyls@quick.cz)

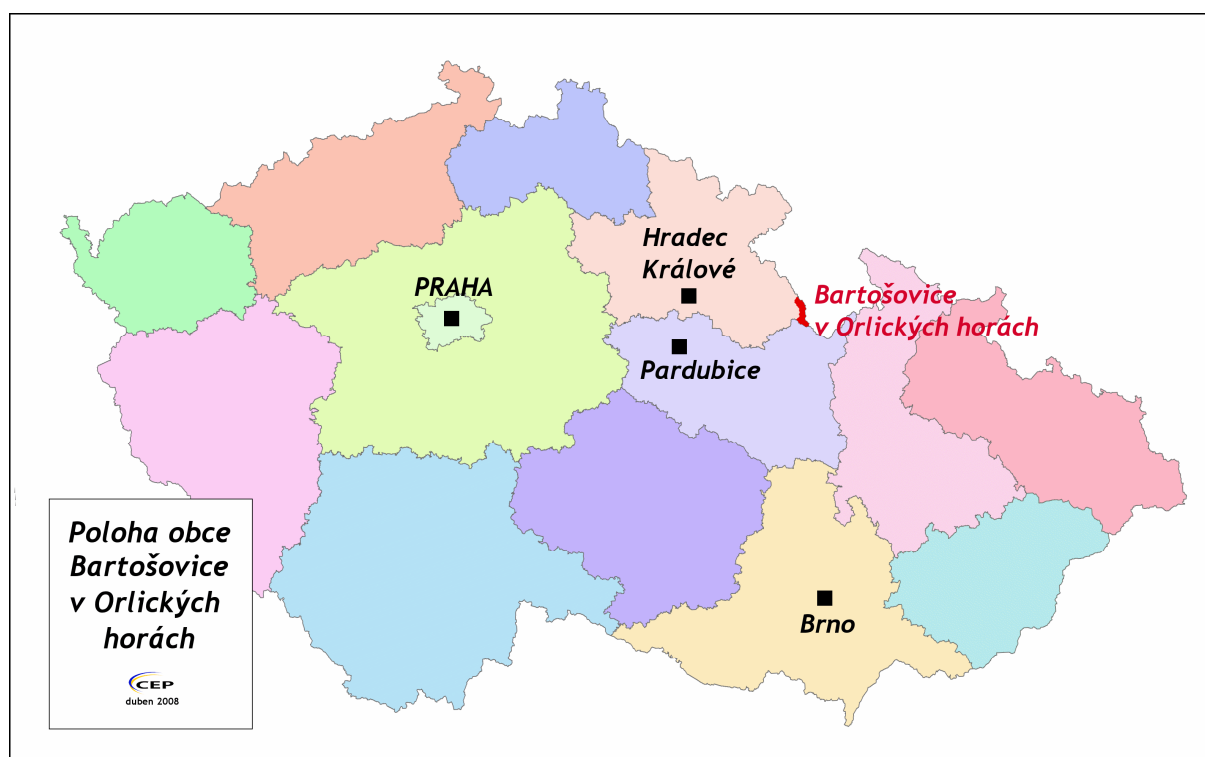
Obsah

1 Úvod	5
1.1 Metodika	6
1.1.1 Partnerství v obci	7
1.2 Postup zpracování	9
2 Analytická část	11
2.1 Profil obce	11
2.1.1 Základní charakteristika	11
2.1.2 Přírodní podmínky	11
2.1.3 Sídelní struktura a bydlení	12
2.1.4 Obyvatelstvo	13
2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost	14
2.1.6 Zemědělství a lesnictví	14
2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas	15
2.1.8 Cestovní ruch	16
2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost	17
2.1.10 Technická infrastruktura	17
2.2 Dotazníkové šetření	19
2.2.1 Úvod	19
2.2.2 Metodologie průzkumu	19
2.2.3 Charakteristika respondentů	19
2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách	22
2.2.5 Závěr	31
2.2.6 Příloha	32
2.3 SWOT analýza obce	36
3 Strategická část	38
3.1 Struktura strategické části	38
3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit	39
3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost	40
3.3.1 Prioritní cíl	40
3.3.2 Opatření	40
3.3.3 Koincidenční matice	41
3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí	42
3.4.1 Prioritní cíl	42
3.4.2 Opatření	42
3.4.3 Koincidenční matice	44
3.5 Priorita 3: Život v obci	46
3.5.1 Prioritní cíl	46
3.5.2 Opatření	46
3.5.3 Koincidenční matice	49
3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch	51
3.6.1 Prioritní cíl	51
3.6.2 Opatření	51
3.6.3 Koincidenční matice	53
3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu	55
3.7.1 Metodika	55
3.7.2 Vyhodnocení	55
4 Možnosti financování	58
4.1 Fondy Evropské unie	58
4.1.1 Regionální operační programy	59

4.1.2 Tématické operační programy.....	60
4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce.....	62
4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	63
4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska	66
4.4 Národní a krajské dotace.....	66
4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly	67
4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu	69
5 Závěr	71
5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části	72

1 Úvod

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015 by měl vytyčovat a regulovat **základní směry rozvoje** území na období následujících osmi let bez ohledu na případné politické změny. Strategický plán byl tvořen na základě moderních, obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů obcí a regionů, vycházejících ze **vzájemné provázanosti a vyváženosti** ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje území. Ve strategickém plánu jsou zakotveny principy trvale udržitelného rozvoje s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území a s maximálním ohledem k **potřebám obyvatel** na straně jedné a k **životnímu prostředí** regionu na straně druhé.

Základními podklady pro sestavení strategie byly:

- **Územní plán** (zpracovaný v roce 1997)
- **Profil obce** (stručná socioekonomická analýza)
- **Konzultace s představiteli obce**
- **Rozsáhlé dotazníkové šetření mezi obyvateli**
- **Jednání pracovních skupin**

Legitimitu a systematickosti Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách dokládá **široká participace místních aktérů** v průběhu celého procesu tvorby dokumentu. Zapojeni byli zástupci všech sektorů: veřejného, neziskového i podnikatelského. Díky jejich dobrovolné práci lze konstatovat, že tento program vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb území. Výsledná strategie tak představuje **konsenzus** místních aktérů a obyvatel nad budoucími směry rozvoje obce, vyjádřený v dohodnuté vizi, globálním cíli, prioritních cílech a zejména v opatřeních vedoucích k naplnění této struktury cílů.

Všichni aktéři v čele s místní správou by měli v následujícím období všemožně podporovat naplnění těchto opatření, vzájemně spolupracovat na jejich realizaci, vyhledávat zdroje financování projektů a pokoušet se tyto finance získávat. K naplňování opatření lze přispívat nejen samotnou přípravou a realizací konkrétních projektů, ale i **nejrůznějšími způsoby** vzájemné dílčí **podpory** včetně lobbingu, sjednocení zájmů s okolními obcemi a regiony a podobně. Strategický plán rozvoje je **také jedním z podkladů pro podporu realizace projektů z fondů Evropské unie a dalších zdrojů** (více viz kap. 4).

Proces strategického plánování je proces dlouhodobý, soustavný a otevřený. Ve vytvořené strategii by mělo docházet k systematickému posuzování změn vstupních podmínek i dosažených výsledků. Úspěšný strategický plán je nutné chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území a - má-li se stát opravdu zdařilým - je nutná nejen ochota přijmout tento dokument jako rozvojový plán území, ale v případě potřeby vynakládat úsilí ke zdokonalování a aktualizaci tak, aby nebyl pouze ideou, ale reálným a systematickým plánem v dlouhodobém horizontu.

1.1 Metodika

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je zpracován podle moderních zásad tvorby rozvojových dokumentů, vycházejících z **místní Agendy 21¹**, respektujících

¹ Co je místní Agenda 21: „Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.

Místní Agenda 21 je programem rozvoje regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území.

Místní Agenda 21 hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby. Zohledňuje dopady rozhodnutí na všechny oblasti života a v delším časovém horizontu. Propojuje probíhající aktivity. Zapojuje veřejnost již do plánování i do realizace plánů.“

(Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003)

mezinárodně uznávané principy trvale udržitelného rozvoje, založeného na vyváženém propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí.

Strategický dokument se skládá ze dvou základních částí: **analytické a strategické**. Analytická část představuje sběr a vyhodnocení informací, na jejichž základě byla formulována strategie. Analytická část je tvořena stručnou socioekonomickou analýzou (profil obce) a dotazníkovým šetřením. Na základě těchto výstupů a s přihlédnutím k dalším informačním zdrojům byla sestavena SWOT analýza obce a formulovány návrhy cílů a opatření strategie (viz kap. 3.1). Strategická část byla dále zevrubně projednána pracovní skupinou a doplněna o další navazující informace (zejm. zdroje financování).

1.1.1 Partnerství v obci

Partnerství v obci Bartošovice v Orlických horách je založeno na platformě kontinuálního **živého dialogu** mezi zástupci veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Účastníky tohoto dialogu jsou všichni ti, kteří mají aktivní zájem o spolupráci při rozvoji obce a mají také zájem se spolupodílet na rozhodování o budoucích krocích ovlivňujících tento další rozvoj.

Rozšiřování a fungování širokého místního partnerství přispívá ke komplexnímu rozvoji obce založenému na vzájemném konsenzu a definování společných cílů rozvoje. Dobře fungující partnerství v regionu je založené na společném plánování a na aktivním zapojování veřejnosti i podnikatelského a neziskového sektoru. Posilování partnerství v regionu se tak postupně přesouvá také do fáze společné realizace projektů, které jsou samotným nástrojem pro zvýšení prosperity obce a zkvalitnění života místních obyvatel.

Za účelem dosažení tohoto konsenzu prostřednictvím strategického dokumentu bylo nejprve provedeno rozsáhlé dotazníkové šetření mezi veřejností (viz kap. 2.2) a následně byla ustanovena **pracovní skupina**, jejíž úkoly spočívaly v:

- Úpravě a doplnění SWOT analýzy
- Formulaci strategické vize obce
- Formulaci globálního cíle strategie rozvoje obce
- Vymezení priorit rozvoje
- Formulaci prioritních cílů

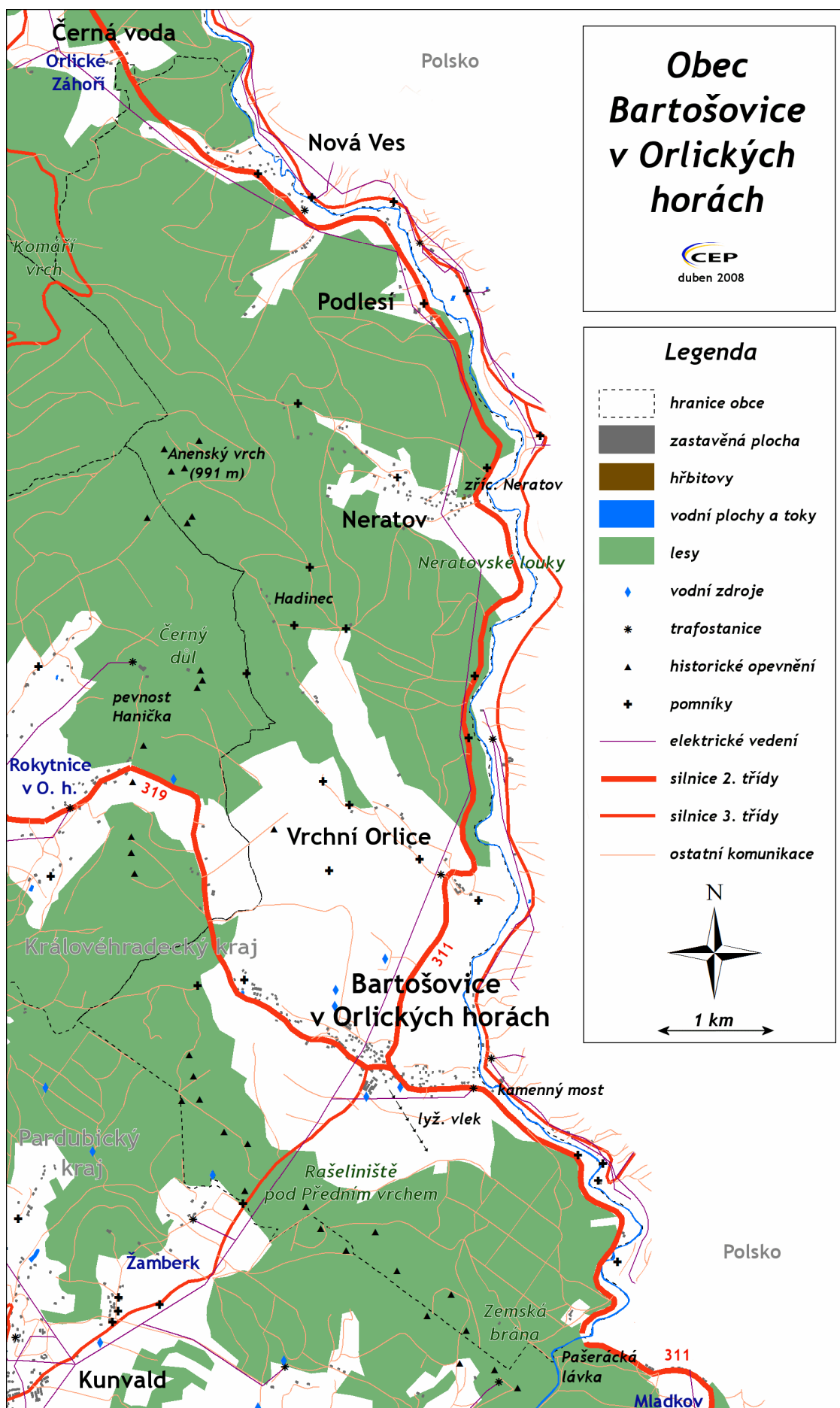
- Sestavení opatření v rámci priorit
- Schválení konečné verze strategie
- Připomínkování dílčích kroků při tvorbě strategického plánu

Mezi více než dvaceti členy pracovní skupiny byli představitelé **místní správy**, **podnikatelé** působící v obci, zástupci **neziskových organizací**, stálí **obyvatelé** z více zájmových a sociálních skupin i **chalupáři**. Proběhla dvě jednání pracovní skupiny (viz kap. 1.2).

1.2 Postup zpracování

Prosinec 2007	Přípravná jednání	Po dohodě nad postupem prací byl vytvořen návrh dotazníku pro obyvatele obce.
	Realizace dotazníkového šetření	Po diskusi nad závěrečnou podobou dotazníků byl dostatečný počet exemplářů dodán zástupcům obce, kteří zajistili jejich distribuci občanům. Následně provedli sběr vyplněných dotazníků a jejich předání zpracovateli.
Ledens 2008	Vyhodnocení dotazníkových šetření	Zpracovatel vyhodnotil výsledky dotazníkových šetření a závěrečnou zprávu poskytl zástupcům obce.
	Zpracování profilu obce	Návrh profilu (socioekonomické analýzy) byl předán zástupcům obce.
Únor 2008	Příprava strategické části	Na základě všech dosavadních podkladů byly vytvořeny návrhy SWOT analýzy a dalších prvků strategie až do úrovně prioritních cílů.
Březen 2008	Práce na strategické části	7.3.2008 – 1. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Seznámení se strategickým dokumentem - Dosavadní práce - Výsledky dotazníkových šetření <i>Pracovní část</i> - SWOT analýza - Formulace vize a globálního cíle - Vymezení priorit rozvoje a prioritních cílů - Podklady pro návrhy opatření a aktivit <i>Závěr</i> - Další postup
Dubens 2008	Práce na strategické části	4.4.2008 – 2. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Stručné zopakování metodiky - Rekapitulace dosavadních výsledků <i>Pracovní část</i> - Opatření a jejich možné zdroje spolufinancování - Preference jednotlivých kroků <i>Závěr</i> - Další postup
	Dokončení strategického dokumentu	Dokument byl dopracován a předán zástupcům obce.

2 Analytická část

2.1 Profil obce

2.1.1 Základní charakteristika

Obec Bartošovice v Orlických horách leží v Královéhradeckém kraji, asi 20 kilometrů východně od města Rychnov nad Kněžnou a 70 km od krajské metropole Hradce Králové. Obec se rozkládá podél státní hranice mezi Českou republikou a Polskem a tvoří ji 6 katastrálních území: Bartošovice v Orlických horách, Vrchní Orlice, Neratov v Orlických horách, Nová Ves v Orlických horách, Malá Strana v Orlických horách a Podlesí v Orlických horách. Většina území leží v CHKO Orlické hory. Celková rozloha obce činí 3 561 ha a její nadmořská výška je průměrně 580 m n. m. V katastrálním území obce se nachází množství přírodních a kulturních památek.

Počátky obce spadají do 15. století, první písemná zmínka pochází z roku 1557. Původní osídlení bylo pravděpodobně české, ale v průběhu 17. století s osidlováním Orlických hor Němci postupně převládlo německé obyvatelstvo. V souvislosti s tím převládlo na tomto území i užívání německého jazyka a začalo se používat německé pojmenování obce Batzdorf. Největší rozmach byl zaznamenán koncem 19. století kdy zde v roce 1869 žilo 2 696 osob (hlavně německé národnosti) a bylo zde 508 domů.

Bartošovice v Orlických horách jsou členem několika dobrovolných svazků obcí (DSO): Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory, který sdružuje 29 obcí, vznikl v roce 1992 a je zakládajícím členem euroregionu Glacensis; DSO Mikroregion Rychnovsko a DSO BioTop.

2.1.2 Přírodní podmínky

Obec Bartošovice v Orlických horách se rozkládá ve vertikálně členitém reliéfu hornaté krajiny Orlických hor. Nejvyšším bodem je Anenský vrch (991 m n. m.) a nejnižší je položeno údolí Divoké Orlice u Zemské brány (500 m n. m.). Geomorfologicky se území obce řadí do podcelku Deštenské hornatiny (okrsek Orlický hřbet), která je součástí celku Orlické hory, Orlické oblasti a Krkonošsko-jesenické soustavy. Z hlediska geologického se většina území obce nachází v oblasti proterozoických hornin (břidlice, fylity, svory až pararuly). Horní tok Divoké Orlice, kopíruje tektonicky podmíněnou brázdou. Půdy převažují hlinitopísčité až písčitohlinité. Území obce leží částečně v CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) Vamberk – Králíky a částečně v CHOPAV Orlické hory.

Podle klimatických oblastí se Bartošovice v Orlických horách nacházejí v rámci ČR v nejchladnějších oblastech. Střední a jižní část obce náleží k oblasti označované jako chladná a vlhká oblast (CH 72), pro kterou je charakteristické krátké a poměrně chladné léto a dlouhá mírná zima s nadprůměrným množstvím ročních srážek (nad 900 mm), v zimě v podobě sněhu. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 6 až 7 °C a v zimním období se pohybuje v záporných hodnotách (-3 až -4 °C). Severní část obce zasahuje do klimatické oblasti chladná CH 6 s velmi krátkým a chladnějším létem a dlouhou zimou s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Roční úhrn srážek se zde pohybuje v rozmezí 1000 – 1200 mm. Průměrný roční

² Klimatické oblasti ČR dle Quitta (Quitt, 1971)

počet dní se sněžením se pohybuje nad hodnotou 100, dní se sněhovou pokrývkou mezi 120 a 140. Průměrná relativní roční vlhkost vzduchu je 80 – 85 %.

Geobotanicky se území obce řadí do jednotky květnatých bučin.

Téměř celé území obce se nachází v CHKO Orlické hory, která byla vyhlášena v roce 1969. V katastru obce se nachází také několik maloplošných chráněných území:

- Přírodní rezervace Černý důl – Bukojedlový prales typický pro Orlické hory, celková rozloha 26,3600 ha, vyhl. 1933, nadmořská výška 850 m.
- Přírodní rezervace Neratovské louky - Podmáčené louky s významnou květenou (oměj pestrý, prstnatec listenatý, kamzičník rakouský) a zvířenou (čáp černý, jeřáb lesní, čolek horský, čolek obecný, ropucha obecná, skokan hnědý, skokan ostronosý, zmije obecná, užovka obojková, střežle potoční), celková rozloha 13,1600 ha, vyhl. 1998, nadmořská výška 585 – 604 m.
- Přírodní rezervace Zemská brána - Hluboce zaříznuté balvanité řečiště Orlice, skalnaté svahy zalesněné polopřirozenými porosty, celková rozloha 88,2200 ha, vyhl. 1987, nadmořská výška 570 – 650 m
- Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem - Rašeliniště v souvislém lesním komplexu s několika jezírky, celková rozloha 3,5100 ha, vyhl. 1984, nadmořská výška 640 m.

V obci je rovněž registrováno 5 památných stromů.

Z hlediska kostry ekologické stability jsou nejdůležitějšími lesní komplexy a biotopy podél vodních toků a trvalé travní porosty s přirozeným charakterem. V rámci ÚSES (Územní systém ekologické stability) je území obce začleněno do ekologicky významné krajinné oblasti a nachází se zde významné nadregionální biocentrum Zaječiny, nadregionální biokoridor Hanička, regionální biocentrum Zadní vrch.

Poloha obce v členitém reliéfu ve vnitru horského masívu značně ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Z hlediska kvality ovzduší náleží obec k oblastem s dobrou kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, vod) bez výraznějšího zatížení z lokálních i dálkových zdrojů.

Vysoká intenzita cestovního ruchu a rekreace je prozatím převážně v souladu s principy ochrany přírody a krajiny a nedochází zde k velkému ekologickým střetům.

2.1.3 Sídlní struktura a bydlení

Osídlení v řešeném území vzniklo pravděpodobně ve 13. století postupným mýcením původních lesů při vodních tocích, později podél vzniklých cest. Urbanistický tvar a struktura sídel vychází především z přírodního prostředí a klimatických podmínek. Většinu zastavěného území sídel tvoří volně rozptýlená zástavba podhorského typu. Z hlediska hustoty osídlení a míry urbanizace lze na území obce hovořit o třech urbanizovaných lokalitách – sídlech (Bartošovice, Neratov a Nová Ves). Ostatní sídla (Podlesí, Malá Strana a Vrchní Orlice) lze považovat za rozptýlenou zástavbu v přírodním krajinném prostředí. Bartošovice jsou soustavou sídel s převládající obytnou funkcí, **kromě bydlení trvalého zde má velmi silný podíl i bydlení rekreační.**

Při posledním SLBD³ v roce 2001 bylo v obci Bartošovice v Orlických horách evidováno celkem 74 domů se 122 byty, z toho bylo trvale obydlených 54 domů s 81 byty. Jedná se především o rodinné domky a chalupy. Z celkového počtu domů tak bylo trvale obydlených 73 %. Podíl trvale neobydlených domů (27 %) je ve srovnání s průměrem za okres Rychnov

³ Sčítání lidu, domů a bytů prováděné Českým statistickým úřadem

nad Kněžnou (21,9 %) i za Českou republiku (17,2 %) výrazně vyšší. Oproti roku 1970 klesl počet trvale obydlených domů o 30 %, příčinou je dožívání starého bytového fondu nevhodného k trvalému bydlení a v neposlední řadě nárůst využívání těchto domů k rekreaci. Narůstající počet těchto rekreačních objektů při postupném vytváření a zkvalitňování podmínek pro život v obci v sobě skýtá potenciál jejich využití pro trvalé bydlení.

Nová výstavba v sídlech je minimální. Z hlediska budoucího rozvoje trvalého bydlení mají na území dobrou pozici Bartošovice v O. h., kde lze přepokládat postupné doplňování technické i občanské infrastruktury. Vzhledem k aktivitám občanského Sdružení Neratov lze omezený rozvoj bydlení předpokládat i v Neratově. Rozvoj rekreačního bydlení bude přípustný při zachování urbanistické struktury a vhodné zástavby. Veškeré rozvojové plochy budou navrhovány v hranicích urbanizovaných území.

2.1.4 Obyvatelstvo

V roce 2006 žilo ve sledovaném území 200 obyvatel. Historicky nejvíce obyvatel na dnešním území obce Bartošovice v Orlických horách žilo v letech 1869 a od té doby, jak dokládá tabulka, území populačně ztrácí.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001

rok	1869	1900	1930	1950	1980	1991	2001
obyv.	2696	2303	1834	267	249	219	218

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí ČR

Celkový počet se mění jednak přirozeným pohybem (proces rození a umírání), jednak mechanicky (migrací obyvatel). Následující tabulka sleduje oba typy pohybu obyvatel v Bartošovicích v O. h.

Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006

	Celková změna počtu obyv.	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přírůstek stěhováním	Počet přistěhovalých	Počet vystěhovalých
2001	1	2	2	1	7	6
2002	-10	6	6	-10	10	20
2003	5	1	3	7	12	5
2004	-8	5	3	-10	8	18
2005	-10	3	2	-11	4	15
2006	5	4	3	4	17	13

Zdroj: ČSÚ 2008

Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.

Počet obyvatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ve věku 0-14	39	35	33	32	24	
Ve věku 15-59	135	133	143	137	138	
ve věku 60-64	4	4	4	6	5	
Ve věku 65 a více let	40	36	33	30	28	
Počet obyvatel celkem	218	208	213	205	195	200

Zdroj: ČSÚ 2008

Významným ukazatelem popisujícím obyvatelstvo z hlediska stáří je průměrný věk. V letech 2003-2007 se průměrný věk v Bartošovicích nijak významně neměnil a pohyboval se kolem 38 let. Průměrný věk činil v roce 2003 38 let, v roce 2004 38,2 let, v roce 2005 38 let, v roce 2006 39 let a v roce 2007 38,1 let. To je ve srovnání s Královéhradeckým krajem i územím České republiky spíše nižší hodnota, zejména ve srovnání s jinými obcemi srovnatelné

velikosti vyznívá tento ukazatel pro Bartošovice v Orlických horách pozitivně. Všechna uvedená data jsou vztažena k 1.1. příslušného roku.

Pozoruhodným jevem je přetrvávající nižší počet žen ve všech věkových kategoriích obyvatelstva. V roce 2005 to bylo 50 % z celkového počtu obyvatel ve věku 0-14 let, 43 % ve věku 15-59 let, 40 % ve věku 60-64 let a pouze v kategorii 65 a více let nadpoloviční většina (57 %). Celkový podíl žen činil přibližně 46 %.

2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost

Dle databáze ČSÚ je v obci registrováno 49 ekonomických subjektů. Většinu z nich tvoří živnostníci a samostatně hospodařící rolníci, kteří nemají žádné zaměstnance. Z hlediska odvětví je zde nejvíce zastoupeno zemědělství a lesnictví, zpracovatelský průmysl a také ubytování a stravování. Jediným subjektem, který zaměstnává větší počet lidí, je Sdružení Neratov (výstavba, vybavení a provozování sociálních, charitativních, event. zdravotnických zařízení; více než 40 zaměstnanců). Vzhledem k poloze obce v turistické oblasti se v obci nachází několik penzionů a hotelů. K turistickému ruchu přispívá i přítomnost lyžařského areálu Nella, který je provozován Královéhradeckou firmou John Nell. Jako zástupce zemědělského sektoru lze jmenovat například ekologicky hospodařící Farmu Staněk.

V roce 2007 dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti v obci 5,3%. Přestože v posledních letech vykazuje stále klesající trend, patří procentuelně spíše k těm vyšším, ať už v porovnání s krajskou nebo okresní mírou nezaměstnanosti, tak i v porovnání s ostatními obcemi v okrese Rychnov nad Kněžnou s podobným počtem obyvatel a podobným geografickým umístěním. Tento rozdíl však vzhledem k nízkému počtu obyvatel není v absolutních hodnotách relevantní pro vyvozování souhrnných závěrů. Celkově lze konstatovat, že nezaměstnanost v současné době v obci Bartošovice v Orlických horách není problematickou otázkou.

Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Míra nezaměstnanosti	11,4 %	10,7 %	9,8 %	8,5 %	6,1 %	5,3 %
Počet uchazečů o práci	11	11	10	8	6	5

Zdroj: MPSV, ČSÚ

2.1.6 Zemědělství a lesnictví

Souhrnná výměra zemědělské půdy v katastru obce činí 30% (1 080,66 ha). Z tohoto podílu je více než 98 % luk a jen 1,3 % orné půdy. Lesní půdy pokrývá více než 65 % (2 334,99 ha) katastrální plochy obce. Zemědělská činnost je vzhledem k přírodním podmínkám v obci Bartošovice v Orlických horách zaměřena především na extenzivní živočišnou výrobu se zaměřením na chov hovězího dobytka a drůbeže. Převážnou část zemědělské půdy obhospodařují soukromí zemědělci.

Lesní komplexy tvoří jednu ze základních součástí přírodního prostředí a způsob hospodaření v porostech předurčuje nejen jejich kvalitu, ale také využitelnost pro různé účely. V druhové skladbě lesů na území obce jednoznačně převládá monokulturní smrk, méně je zastoupen buk, javor, jasan, olše, modřín, bříza a další dřeviny. Současná druhová skladba je důsledkem velkoplošného zalesňování monokulturními rychlerostoucími dřevinami, jejichž podíl jen velmi mírně klesá. Současná druhová skladba lesa je ekologicky vyhovující, žádoucí je ovšem rozšíření buku na úkor smrku.

V katastrech obce hospodaří s lesy především Lesy ČR s. p. a částečně soukromí vlastníci.

2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas

Občanská vybavenost zahrnuje služby a aktivity, které lze občanům v daném místě nabídnout a které přispívají k celkové kvalitě života. Vzhledem k tomu, že Bartošovice jsou obcí s řadou střediskových aktivit, mají také vyšší nabídku občanské vybavenosti a služeb.

V obci Bartošovice v O. h. funguje v současnosti mateřská škola, pošta, klubovna Dobrovolných hasičů, požární zbrojnice. Z hlediska nabídky služeb jsou zde nedostatečně zabezpečeny zdravotní a sociální služby. Praktický lékař do obce dojíždí pouze jednou týdně na krátký časový úsek (ordinační hodiny jsou od 12 do 14 h). Docházka dětí do škol obnáší dojíždění do okolních obcí: Kunvald (10 minut), Rokytnice v Orlických horách (20 minut) a do Žamberka s přestupem v Kunvaldu (30 minut). V současné době v obci funguje malý obchod s potravinami a občerstvením.

Je tedy potřeba především v sezóně posílit nabídku některých kategorií služeb pro rekreanty. Jedná se především o ubytování, stravování, obchod a některé další přídatné služby (možnosti sportovního vyžití).

Spolkový život v obci je zastoupen Sborem dobrovolných hasičů a Českým rybářským svazem. Sídli zde občanské sdružení Myrha a svoji působnost zde má také Občanské sdružení Neratov. Sbor dobrovolných hasičů zde má svoji tradici již od roku 1882. Aktuálním problémem je stárnutí členské základny. Pro zachování a pokračování tradice Sboru dobrovolných hasičů by bylo třeba přilákat mladé lidi.

Místní organizace Českého rybářského svazu spravuje tok řeky Divoké Orlice od jezu nad Zemskou bránou až k hranici katastrálního území osady Neratov a Podlesí. Sportovní rybolov je zde zakázán. Občanské sdružení Myrha působí v oblasti pomoci rodinám, zprostředkovává duchovní, psychologickou a psychoterapeutickou pomoc a organizuje různé akce a aktivity setkávání rodin, manželských párů apod. Sdružení Neratov pomáhá lidem v nouzi s fyzickým či mentálním postižením. Sdružení provozuje v obci chráněné dílny.

Duchovní život je v obci zajišťován římskokatolickou farností, konají se zde pravidelné nedělní bohoslužby v místním kostele. Na faře se také pravidelně schází římskokatolická komunita Chemin Neuf, která má tento objekt ve svém vlastnictví (oficiální sídlo v Tuchoměřicích u Prahy).

Pro kulturní vyžití obyvatel a rekreantů v obci zcela chybí doplňková sportovní, společenská a kulturní zařízení. Zcela zde chybí kulturní dům. Kulturní akce jsou proto uskutečňovány převážně v letních měsících. K možným případným kulturním akcím a setkáváním občanů jsou využívány provizorní prostory bývalé jídelny státního statku. Zázemí pro kulturní vyžití tedy chybí a představuje tak pro obec problém.

V obci chybí vhodné pro sportoviště. Organizované pohybové aktivity zde probíhají v omezené míře v podobě cvičení pro ženy, které se uskutečňuje v budově bývalé školy a v letních měsících se sportuje na louce, která patří pozemkovému fondu.

Jisté možnosti sportovního vyžití nabízí hotely či penziony ve svých areálech, ale tato nabídka není dostatečná a bylo by potřeba ji rozšířit. Vhodné a využitelné by byly také sauny, posilovny a relaxační zařízení, kterých je v okolí nedostatek či nejsou vůbec k dispozici.

Do budoucna se jako perspektivní jeví přeshraniční spolupráce obce s okolními obcemi na polské straně. Tato spolupráce nebyla dosud navázána. Obec hodlá tento záměr v nejbližší době realizovat.

2.1.8 Cestovní ruch

Geografická poloha obce Bartošovice v Orlických horách je hlavním faktorem předurčujícím roli obce jakožto střediska pro rekreaci a zimní sporty s velkým potenciálem pro rozvoj dalších turistických produktů zvyšujících atraktivnost obce a možnosti přilákání návštěvníků. V okolí se nalézá řada atraktivních přírodních lokalit (viz mj. kap. 2.1.2). Místa panoramatických výhledů, tedy turisticky zajímavé a exponované lokality, nejsou dostatečně zajištěny odpočívadly pro turisty a parkovišti. Nejbližší turistická informační centra se nacházejí v Rokytnici v Orlických horách, Děštném v Orlických horách a Žamberku.

Jistý doplňující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu zde představují také kulturní památky. Nemovitou kulturní památkou je barokní kostel sv. Maří Magdalény. Před kostelem je hřbitovní brána z roku 1740, hranolovitá stavba s bání krytou šindelem. Pozdně barokní kamenná kalvárie je z r. 1793. Další památkou je fara a socha sv. Jana Nepomuckého. V katastrálním území obce v osadě Neratov je zřícenina kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nedaleko v sousední obci v Údolíčku se nachází Kaple sv. Anny. Některé rekreační chalupy v obci reprezentují lidovou architekturu regionu. Významným turistickým magnetem je pohraniční opevnění z doby před II. světovou válkou, zejm. zpřístupněná pevnost Hanička mezi Bartošovicemi v O. h. a Rokytnicí v O. h.

V obci se nachází lyžařské středisko Nella se dvěma lyžařskými vleky. V tomto středisku jsou pro návštěvníky poskytovány další služby v podobě lyžařské školy, snowpark pro snowboardisty s množstvím překážek, skoků a railů. Je zde vybudována přistávací plocha pro vrtulník, čímž se lyžařské středisko zařadilo do projektu obecně prospěšné společnosti nestátního zdravotnického zařízení, v rámci kterého je poskytována poradenská, informační a letecká ambulanční služba a je budována záchranná síť v dalších místech ČR i Evropy. Perspektivní je rozvoj cykloturistiky v regionu. K tomu v Bartošovicích v O. h. prozatím chybí odpovídající zázemí v podobě sezónního občerstvení apod. Celé území je protkáno značenými turistickými trasami KČT, je zde vytyčena i naučná stezka Zemská Brána.

Významnou kulturní akcí z hlediska cestovního ruchu jsou Neratovské poutní slavnosti, pořádané v letních měsících a navazující tak na tradici křesťanských poutí do Neratova. Možným obohacením může být založení tradice konání festivalů či místních slavností v souvislosti s pověstmi vážícími se ke zdejším místům a navázat tak na Ledříčkovy slavnosti, které se zde konaly v srpnu 2007 u příležitosti 450. výročí založení obce. Tímto způsobem lze mimo jiné pečovat o místní zvyky a obyčeje. S tím vším souvisí potřeba ucelenější a systematičtější propagace obce.

Ubytování je poskytováno devíti hotely a penziony, dále v pěti objektech ubytování v soukromí. Kapacita ubytovacích zařízení je různá, v hotelích či penzionech se pohybuje v rozmezí od 18 lůžek po 110 lůžek v Hotelu Zemská Brána. Takřka celoročně jezdí do obce děti na školy v přírodě. Každý den je v průměru za celý rok v obci ubytováno 18,5 dospělých a 24 dětí. Hotely a penziony nabízí možnosti využití volného času (plavání, tenis, volejbal, bowling...). V obci slouží pro individuální rekreaci řada chalup. V souvislosti s možnostmi ubytování by bylo vhodné využít potenciálu pro rozvoj agroturistiky v zemědělských usedlostech a zvýraznit tak venkovský ráz podhorského sídla.

2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost

Hlavní komunikační síť v obci Bartošovice v Orlických horách je tvořena silnicemi II. třídy. Od Rychnova nad Kněžnou a Rokytnice v O. h. vede do Bartošovic silnice II/319, která končí ve středu obce na křižovatce se silnicí II/311. Ta vede přes obec jihovýchodně – severozápadním směrem zhruba podél státní hranice s Polskem. Severně od centrální části připojuje sídla Neratov a Nová Ves. Tyto silnice jsou v současné době v uspokojivém technickém stavu. Intenzita provozu odpovídá poloze obce - je spíše nízká, podíl tranzitní dopravy je minimální. Silniční síť doplňuje komunikace III. třídy směrem na Kunvald a Žamberk. Tyto silnice jsou v zimních měsících udržovány. Do budoucna lze v případě živější dopravního ruchu na hranicích s Polskem předpokládat nárůst dopravy, která nebude směřovaná přímo z/do obce Bartošovice v O. h.

Ostatní komunikační síť na území obce má obslužný charakter. Obec má přibližně 20 km obecních cest a 10 mostků. Některé komunikace vyžadují obnovu či úpravy, neuspokojivý je stav několika mostků. V centru obce je prozatím dostačující parkovací kapacita. V souvislosti se vstupem ČR do Schengenského prostoru byl částečně rekonstruován most přes Divokou Orlici nedaleko centrální části obce. Do Polska mohou přejíždět osobní vozidla, nákladní vozidla do 9 tun a autobusy do 20 tun hmotnosti.

Obec je pro svoji geografickou polohu poměrně obtížně dostupná veřejnou dopravou. Doprava do regionálních středisek je pro značnou odlehlost a nutnost kombinace více dopravních spojů, které navíc jezdí poměrně řídce, poněkud nekomfortní a časově náročná – zejm. v případě potřeby návratu ten samý den apod. Nejbližší železniční stanicí je Rokytnice v Orlických horách (11 km z Bartošovic v O. h., 18 km z Neratova). Z této stanice jezdí vlaky přes uzel Doudleby nad Orlicí do Týniště nad Orlicí a Hradce Králové. Jinou spádovou železniční stanicí je Žamberk (14 km), která je výhodná i pro cestu opačným směrem – na Letohrad a navazující tratě.

Obyvatelé a návštěvníci, kteří nedisponují vlastním dopravním prostředkem, jsou odkázáni na pravidelnou linkovou autobusovou dopravu. Tuto pro Bartošovice zajišťuje společnost Audis Bus, s. r. o., Rychnov nad Kněžnou. Obec je ve všední dny obsloužena přibližně 9 autobusovými spoji (počítány odjezdy denně z Bartošovic v O. h.; zejm. s Rokytnicí v O. h., dále s Orlickým Záhořím a v omezené míře s Kunvaldem), o víkendu zde funguje 5 – 6 spojů (přímé spojení navíc na Deštné v Orlických horách). Spoje mezi Bartošovicemi v O. h. a Orlickým Záhořím staví také např. v Neratově. Malá hustota autobusových spojů je vzhledem k poloze a počtu obyvatel obce pochopitelná a z hospodářského hlediska adekvátní, nelze ji však považovat za zcela uspokojivou pro potřeby obyvatelstva vázané na větší obce a města. Běžná cestovní doba veřejnou dopravou do Rychnova nad Kněžnou je necelá hodina, do Hradce Králové dvě až dvě a tři čtvrtě hodiny. Žáci základní školy v Kunvaldě mají dopravu v současné době zajištěnou.

2.1.10 Technická infrastruktura

Podle výsledků SLBD 2001 je pitnou vodou z veřejného vodovodu v Bartošovicích v O. h. zásobeno 89 % domů. Obec Bartošovice v O. h. má v současné době vybudován téměř v celém zastavěném území veřejný vodovod. Ten vznikl postupně výstavbou původního zdroje s vodojemem severně od Bartošovic v O. h.. Následně byl v roce 1973 doplněn o 3 jímací studny. Z důvodů poklesu vydatnosti těchto zdrojů byl v roce 1994 vyhledán nový zdroj se 2 studnami a vodojemem severozápadně od Bartošovic v O. h. u silnice na Rokytnici. Bylo vybudováno 4,5 km nového vodovodního řádu. S ohledem na příznivé tlakové poměry vyhoví celá zásobní síť i na krytí požární potřeby obce. Zásobní vodovodní síť bude nadále

rozšiřována v souladu s potřebami rozvoje obce. Areál bývalého ZD má vlastní zdroj pitné vody. Neratov má vybudován nový vodovod, v návrhu je jeho další rozšíření do částí Fara a Lilie. Ostatní sídla veřejný vodovod nemají, objekty jsou zásobeny z lokálních zdrojů a s ohledem na značnou vzdálenost i velmi řídkou hustotu zástavby těchto sídel se s vybudováním vodovodního řádu nepočítá.

Podle posledního SLBD 2001 bylo na veřejnou kanalizační síť v Bartošovicích v O. h. napojeno 17 % všech domů. Kanalizační síť je pouze v Bartošovicích v O. h. a v malém rozsahu ve východní části Neratova. Koncepce kanalizace je s ohledem na konfiguraci terénu rozdělena na dvě povodí s vlastními ČOV. S ohledem na stávající stav je třeba dobudovat kanalizační síť (v Bartošovicích v O. h. - střed obce, Horní konec, Dolní konec; v Neratově - místní část Lilie) k již realizovaným ČOV, aby byly schopny likvidovat odpadní vody v plném výkonu. Problémem je stávající ČOV v Neratově, jelikož se počet obyvatel v rekreační sezóně zvyšuje až o sedminásobek a je proto obtížné navrhnout funkční způsob čištění, co se týče kapacity ČOV. V ostatních sídlech je čištění odpadních vod řešeno malými domovními čistírnami, popř. žumpami a septiky.

Zásobování území elektrickou energií je z hlediska nejen současného odběru, ale i výhledových potřeb dobře zajištěno. Provozovatelem distribuční soustavy je společnost Východočeská energetika a.s., člen Skupiny ČEZ a.s. Elektrická energie je přivedena prakticky do všech domácností. Řešeným územím prochází kmenové vedení 35 kV na trase Žamberk – Deštné v Orlických horách. Jelikož správní území obce je plošně velmi rozsáhlé a lokality osídlení jsou díky členitosti terénu rozptýlené v krajině, odpovídá tomu i počet, umístění a výkon jednotlivých transformačních stanic. Na území Bartošovic v O. h. jich je třináct a jsou připojeny samostatnými odbočkami. Rozvodná síť NN v Bartošovicích v O. h. byla rekonstruována v roce 1993. Převážně je provedena vrchním vedením na betonových či dřevěných sloupech, částečně i kabelovým. Rozvoj elektrorozvodů včetně trafostanic se předpokládá v místech očekávaného zvýšeného odběru elektrické energie a na rozvojových plochách obce.

Na území obce není zavedena zásobní plynovodní síť. Po projednání s jejím provozovatelem VČP není do budoucna reálná možnost plynofikace řešeného území. Možnost vytápění objektů propan-butanem není z důvodu finanční náročnosti řešena centrálně. Individuální vytápění tímto způsobem lze řešit pro jednotlivé objekty dle zájmu na vlastních pozemcích bez dalších územních nároků. Téměř polovina bytové zástavby je vytápěna pomocí malých systémů ústředního nebo etážového topení z domovních kotlen, zbývající část pokrývá vytápění lokálními topidly, případně elektrická energie.

V obci Bartošovice v O. h. má dobré pokrytí z mobilních operátorů jen T-Mobile a O2, Vodafone tu téměř nemá signál. Z televizních programů lze chytit ČT1, ČT2 a Nova, Prima nemá dostatečný signál. Nad sjezdovkou je umístěn převaděč (vysílač) radiokomunikací. V ostatních katastrech obce (v Neratově, Vrchní Orlici, Podlesí, Nové Vsi) nefunguje televize, ani není signál mobilních operátorů. Televizní signál je přijímán přes satelit.

2.2 Dotazníkové šetření

2.2.1 Úvod

Koncem roku 2007 se představitelé obce Bartošovice v Orlických horách rozhodli pro vypracování strategického rozvojového plánu své obce. Na přelomu loňského a letošního roku bylo provedeno dotazníkové šetření mezi veřejností.

Účelem průzkumu bylo poskytnout co možná nejširší a nejvěrnější obraz názorové hladiny na různé oblasti života v obci jak trvale bydlících občanů, tak i lidí, kteří pravidelně přijíždějí do Bartošovic za rekreací a tráví zde mnoho dní v roce na svých chalupách a chatách. Cílem dotazníkového šetření bylo co nejpresněji zjistit, co občany nejvíce trápí, či čeho si naopak na své obci nejvíce cení, co nejspolehlivěji odhadnout jejich představy a přání ohledně budoucího rozvoje obce Bartošovice.

2.2.2 Metodologie průzkumu

Pro účely průzkumu byl vypracován stručný dotazník tak, aby pokryl hlavní sféry života. Obsahoval celkem pět otázek, z nichž první se týkala celkové spokojenosti občanů s životem v obci, druhá zjišťovala, čeho si respondenti nejvíce cení na své obci, jaké jsou její přednosti, a třetí, s čím jsou občané nejvíce nespokojeni, jaké jsou největší nedostatky obce. Čtvrtá otázka směřovala ke zjištění, ve kterých oblastech života je třeba přednostně řešit konkrétní nedostatky. Poslední pátá otázka byla identifikační z hlediska základních socio-demografických charakteristik respondenta.

První a pátá otázka byly uzavřené, respondent volil z předem nabídnutých odpovědí, druhá a třetí otázky byly otevřené, respondent formuloval svou odpověď sám, otázka čtvrtá byla polouzavřená, což znamená, že respondent volil z předem nabídnutých odpovědí a současně měl možnost i další odpověď sám formulovat.

Vzhledem k velikosti obce, dle SLBD 2001 bylo v Bartošovicích v Orlických horách celkem 81 bytových domácností, bylo provedeno plošné šetření. Dotazník byl zastupiteli obce distribuován do všech domácností v obci Bartošovice v Orlických horách, včetně do všech rekreačních chalup a chat. Každý dotazník byl opatřen úvodním slovem, ve kterém pan starosta Kostas Kotanidis požádal občany i místní „chalupáře“ o spolupráci při vytyčování hlavních směrů rozvoje obce. Jednou z forem takovéto spolupráce ze strany občana je právě vyplnění a odevzdání vyplněného dotazníku zastupitelům nebo přímo na úřad obce.

Při zpracování dotazníků byl vyhodnocen vlastní vzorek respondentů z hlediska důvodu pobytu v obci a podle hlavních socio-demografických charakteristik a následně porovnán se strukturou obyvatelstva obce Bartošovice v Orlických horách za účelem posouzení reprezentativnosti tohoto vzorku a validity výsledků dotazníkového šetření.

Při vyhodnocování odpovědí se posuzovalo, zda existují významnější rozdíly v odpovědích mezi jednotlivými skupinami respondentů. Výsledky jsou prezentovány ve velmi podrobné, ale přehledné podobě (grafy s komentáři), aby jednotlivá zjištění bylo možno zohlednit a využít jako podklad a inspiraci jak při samotné tvorbě strategického plánu, tak i při rozhodování vedení obce o konkrétních opatřeních vedoucích ke zlepšení kvality života v obci.

Při vyhodnocování výsledků dotazníkového šetření byl využit statistický software SPSS.

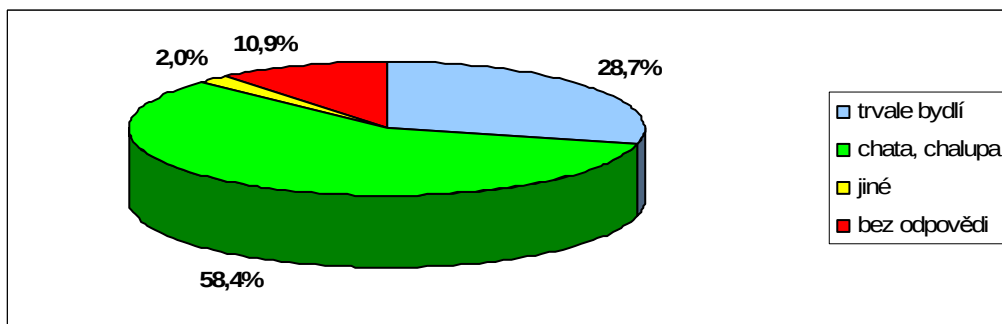
2.2.3 Charakteristika respondentů

Protože v obci Bartošovice kromě trvale bydlícího obyvatelstva během roku pobývá velká skupina tzv. „chalupářů“, tj. obyvatel vlastních v obci chalupu nebo chatu a dojíždějících pravidelně do obce se rekreovat, bylo rozhodnuto do dotazníkového šetření zahrnout i je. V obci se nachází necelá stovka domácností trvale bydlících obyvatel a přibližně dvě stovky „chalupářských domácností“. Zastupitelé obce do všech domů a chalup v obci Bartošovice v

Orlických horách rozeslali celkem 300 ks dotazníků. Zpět se vrátilo 101 ks vyplněných dotazníků. Vzhledem k podobným průzkumům lze 33,7% návratnost označit za mimořádně úspěšnou

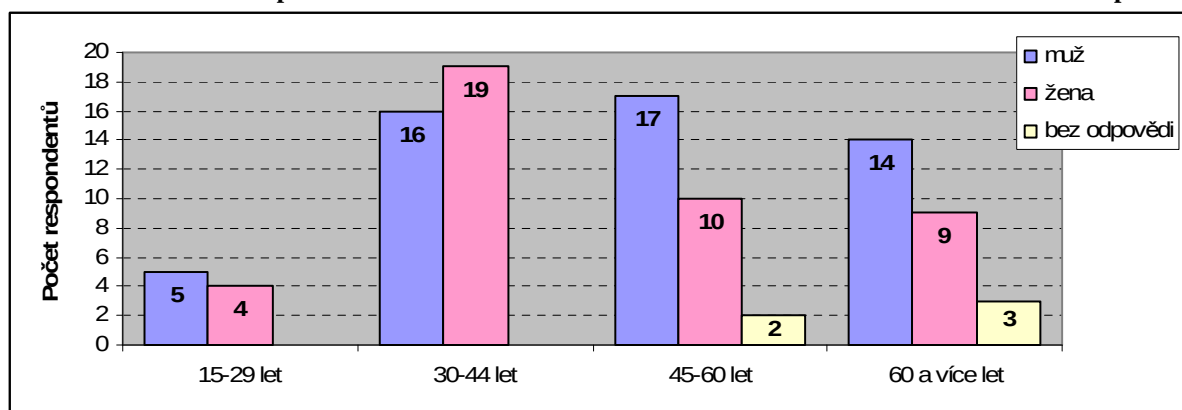
Náhodný výběrový soubor celkem čítal 101 respondentů, z toho více než polovinu tvořili respondenti z řad „chalupářů“.

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci

Mezi respondenty mírně převažovali muži - 51,5% , žen bylo 42,6% a šest respondentů identifikační otázku ohledně pohlaví nevyplnilo. Z hlediska věku nejpočetnější skupinou byli respondenti věkové kategorie 30-44 let a tvořili 34,7% všech respondentů.

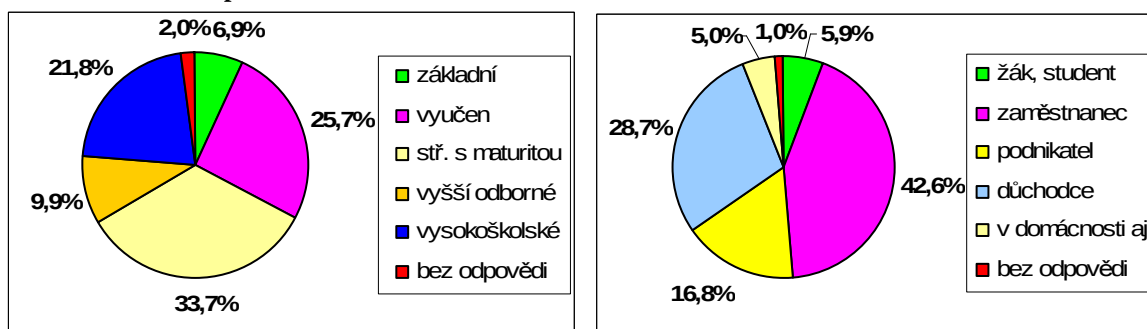
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví

Porovnáme-li mezi sebou skupinu respondentů „trvale bydlících“ a „chalupářů“, tak mezi trvale bydlícími bylo více žen (51,7%) a respondentů do 45 let (51,7%), mezi chalupáři převažovali naopak muži (57,6%) a respondenti ve věku 45 a více let (55,9%).

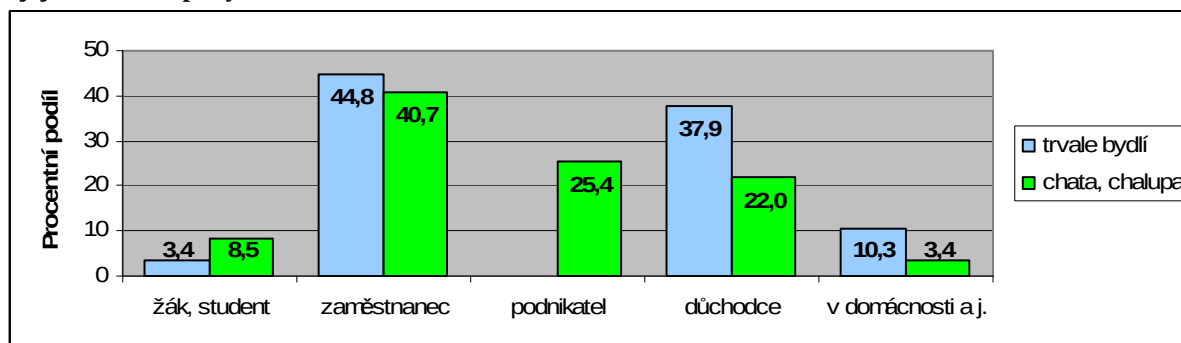
Celkově mezi respondenty převládali lidé se středním vzděláním s maturitou, a více než pětina měla vysokoškolské vzdělání. Necelou polovinu respondentů tvořili zaměstnanci a více než čtvrtinu důchodci.

Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení

Z hlediska vzdělanostní struktury 31% respondentů trvale bydlících a 86,4% „chalupářů“ mělo minimálně střední vzdělání s maturitou. V obou skupinách převládala z hlediska sociálního postavení kategorie zaměstnanců, podíl důchodců byl větší u respondentů trvale bydlících.

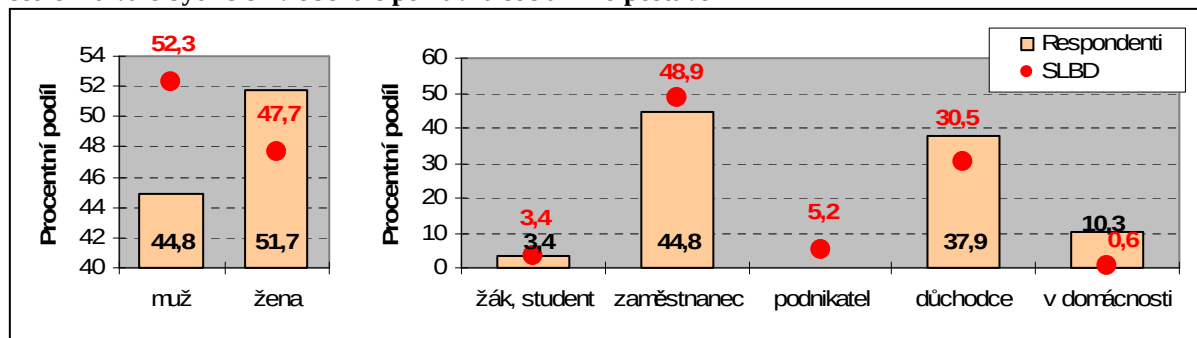
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci

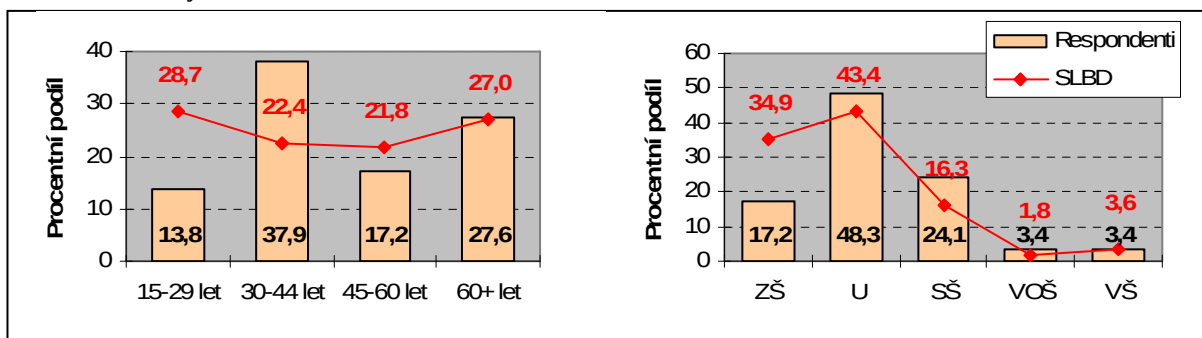
Při porovnání struktury vzorku respondentů v obci trvale bydlících se strukturou obyvatelstva⁴ obce bylo zjištěno, že obě porovnávané skupiny vykazují velmi podobné sociodemografické charakteristiky (viz níže uvedené grafy), což svědčí o reprezentativnosti výběrového vzorku a významně zvyšuje spolehlivost daného dotazníkového šetření. Vzorek respondentů se významněji liší od struktury obyvatelstva pouze v zastoupení mladších věkových kategorií. Zájem vyjádřit svůj názor, vyplnit a odevzdat dotazník měli spíše lidé mladší střední generace, než zástupci nejmladší věkové kategorie. Zajisté to souvisí s obecnou generační charakteristikou, že velmi mladí lidé obecně pociťují menší míru zainteresovanosti i odpovědnosti za budoucí rozvoj své obce než lidé zralejšího věku.

⁴ Při určení struktury obyvatelstva se vycházelo z údajů ze SLBD 2001

Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení

Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání

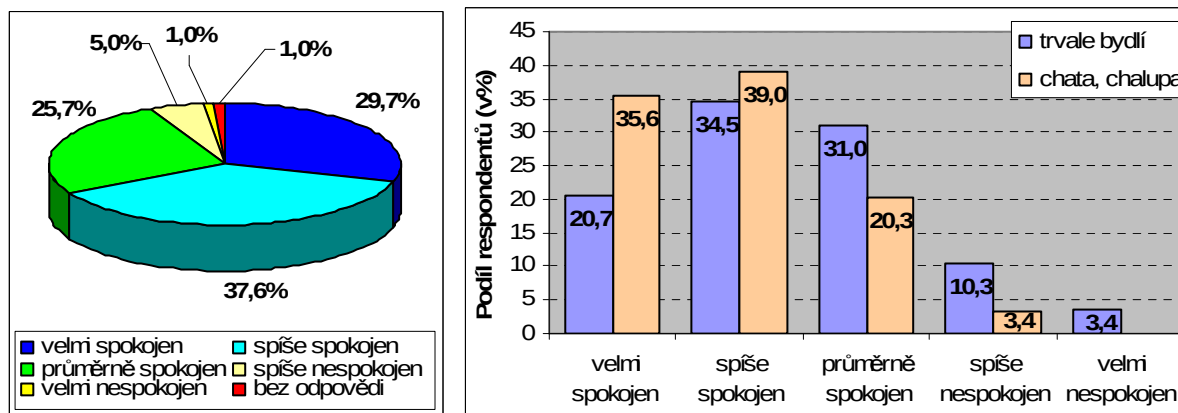

2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách

Hodnocení celkové spokojenosti respondentů s životem v obci

První otázka: „Jak jste celkově spokojen(a) s Vaší obcí jako místem, kde žijete?“ obsahově odpovídá jednomu z hlavních obecně přijímaných indikátorů spokojenosti občanů s obcí, ve které žijí a pracují. Na tuto otázku odpověděli s výjimkou jediného všichni respondenti. Naprostá většina respondentů vyjádřila spokojenost s obcí jako místem, kde žijí, případně se rekreují, a jen pět respondentů bylo spíše nespokojeno a jeden velmi nespokojen.

Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

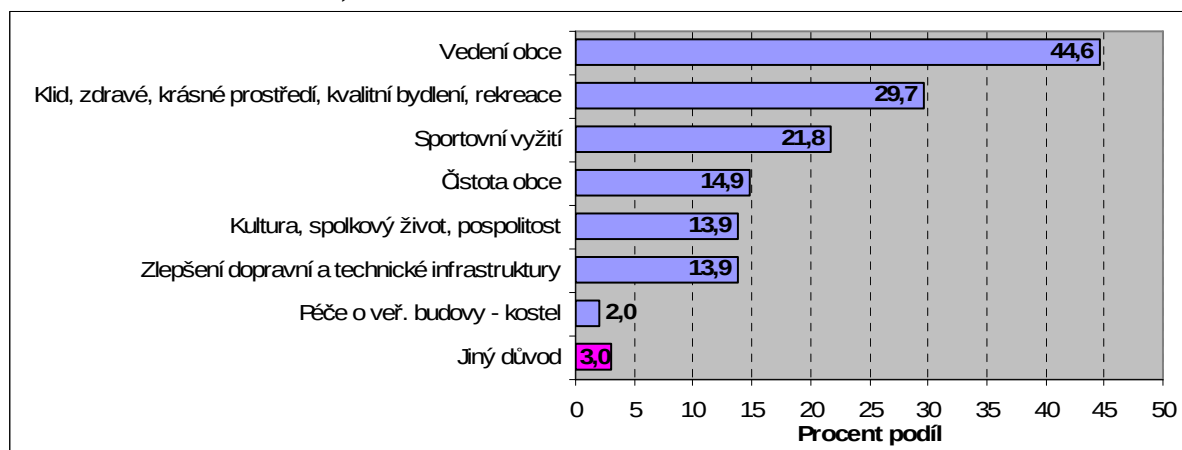
Porovnáme-li skupinu trvale žijících a „chalupářů“, tak vyšší míra spokojenosti byla zaznamenána u „chalupářů“. Pokud bychom přiřadili jednotlivým hodnocením známku jako

ve škole (1-velmi spokojen až 5-velmi nespokojen), tak trvale bydlící svou spokojenost vyjádřilo průměrnou známkou 2,4, zatímco „chalupáři“ známkou 1,9. Podle pohlaví jsou o něco spokojenější muži, ti hodnotili celkovou průměrnou známkou 2,0, kdežto ženy známkou 2,2. Z hlediska vzdělání jsou nejspokojenější vysokoškoláci, ti dali průměrnou známku 1,8, a respondenti se základním vzděláním, hodnotili průměrnou známkou 1,9. Nejméně spokojení byli lidé se vyučením, dali průměrnou známku 2,4. A porovnáme-li respondenty dle jejich sociálního postavení (zaměstnání), tak nejspokojenější jsou žáci a studenti (průměrná známka 1,8) a nejméně spokojené jsou ženy v domácnosti, ty udělily průměrnou známku 3,0.

Hlavní přednosti obce

Cílem další otázky „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“ bylo zjistit, čeho si trvale žijící občané obce i „chalupáři“ nejvíce cení na obci Bartošovice. Byla to otázka otevřená a respondenti museli sami formulovat odpověď. Deset respondentů otázku ponechalo bez odpovědi, dva napsali s čím jsou nespokojeni a 89 respondentů (88,1%) uvedlo celkem 142 důvodů, proč jsou spokojeni, co se jim na obci líbí.

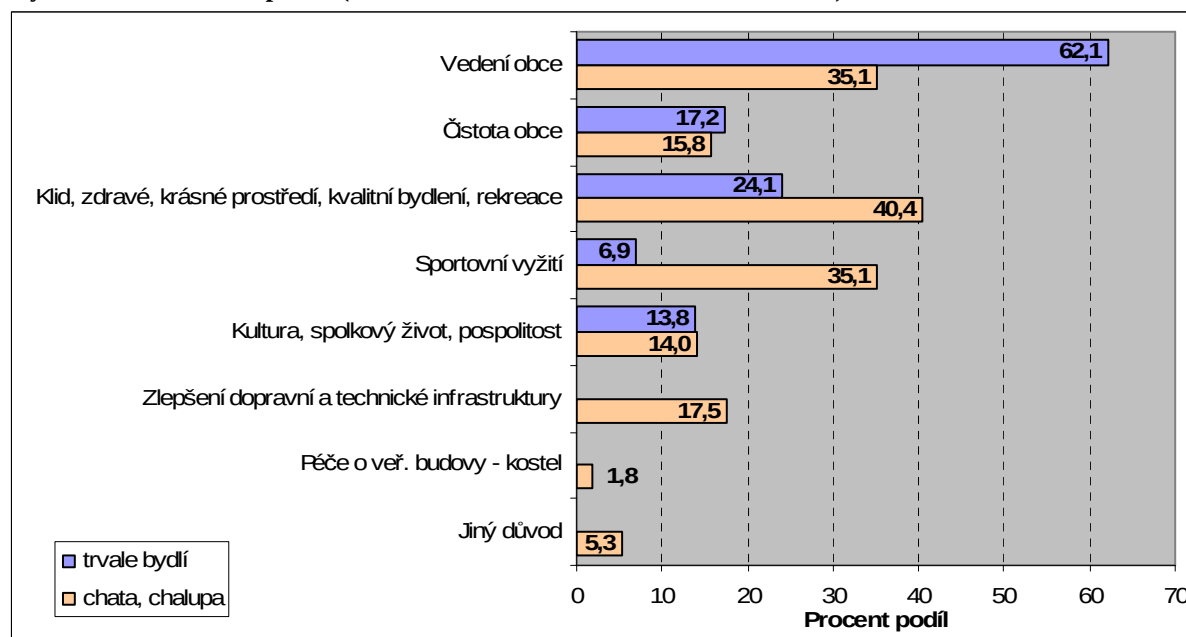
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Téměř polovina všech respondentů chválilo nové vedení obce za jeho práci, vstřícnost k občanů a snahu o trvalé zlepšování podmínek v obci. Necelá třetina oceňuje především klidné, krásné a zdravé prostředí umožňující kvalitní bydlení i rekreaci. Přibližně pětina respondentů vyzdvihla dobré možnosti sportovního vyžití. Jako další důvody, proč jsou v obci spokojeni, respondenti uváděli čistotu obce, úsilí o obnovu kulturních tradic, spolkového života a občanské pospolitosti, snahu o trvalé zlepšování dopravní a technické infrastruktury, rozšiřování kontejnerů na tříděný odpad.

Zajímavé je porovnat, jak se liší ve svých názorech respondenti trvale bydlící a „chalupáři“. Srovnání nabízí níže uvedený graf.

Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Dobré vedení oceňují především respondenti z řad místních obyvatel, celých 62,1%. Pro současné vedení obce je to skutečně mimořádné ocenění, protože respondenti si nevybírali z předem navržených možností odpovědí, nýbrž svou odpověď samostatně formulovali. Je zcela zřejmé, že místní obyvatelé mají v současné vedení obce a v jeho plány na zlepšení životních podmínek a na rozvoj obce velkou důvěru.

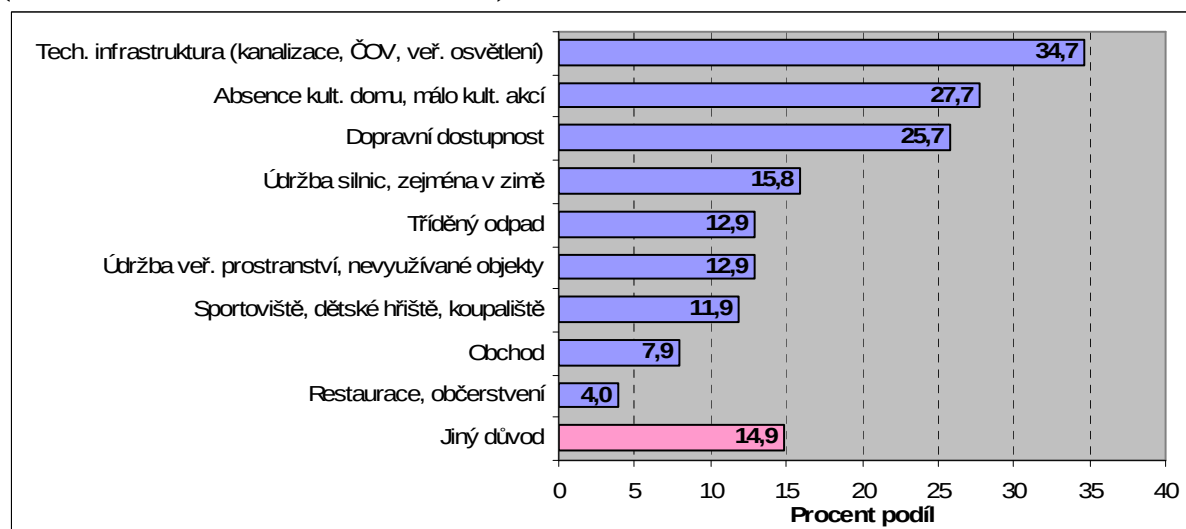
„Chalupáři“ na obci upřednostňují především klidné, zdravé a krásné prostředí vhodné pro rekreaci. Dále pak možnosti sportovního vyžití a také vysoce hodnotí současné vedení obce. Jinak na rozdíl od místních obyvatel oceňují i postupné zlepšování dopravní a technické infrastruktury.

Hlavní nedostatky obce

Smyslem otázky č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“ bylo zjistit, co nejvíce občany i „chalupáře“ v obci Bartošovice trápí, s čím nejsou spokojeni. Opět se jednalo o otázku otevřenou, tudíž respondenti sami formulovali svou odpověď. Kromě devíti z nich tak učinili všichni a vyjmenovali celkem 180 věcí, které se jim v obci nelíbí, co by potřebovalo vylepšit, zařídit atd.

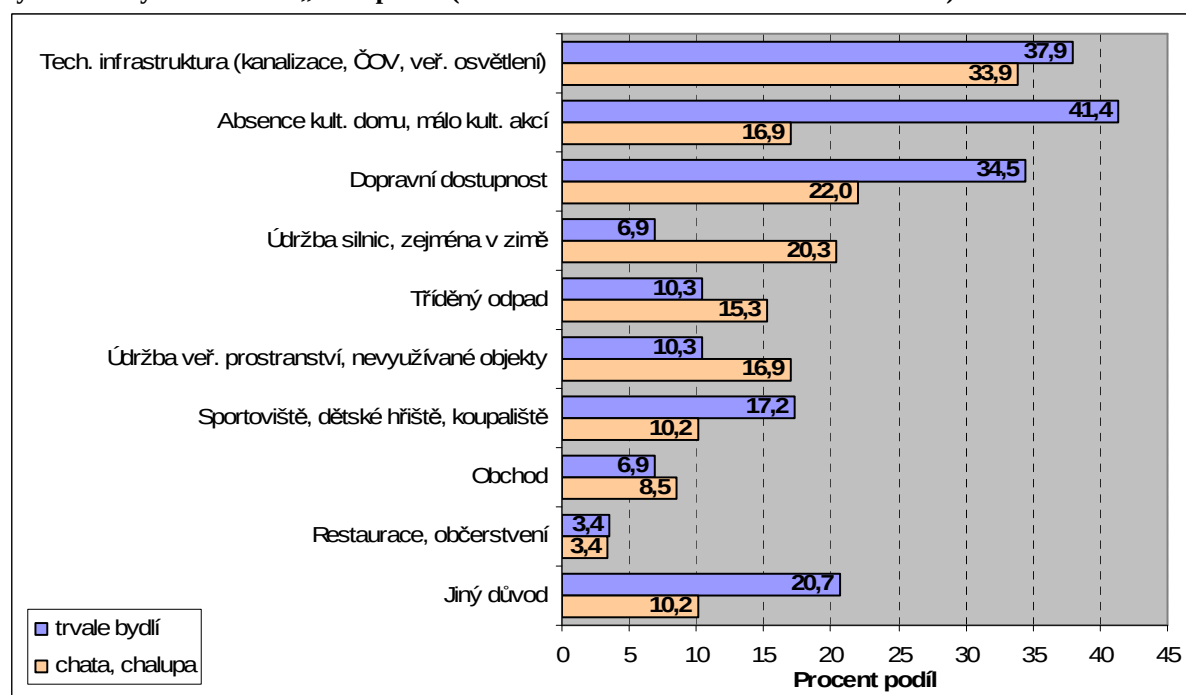
Přehled o hlavních nedostacích v obci, které respondenti v dotazníku uvedli, obsahuje následující graf.

Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

I přes skutečnost, že mnozí respondenti v předchozí otázce ocenili úsilí vedení obce o zlepšování technické a dopravní infrastruktury, nejčastěji respondenti byli nespokojeni s nedostatky v technické infrastruktuře. Svědčí to především o tom, že tato oblast je respondenty obecně vnímána jako velmi důležitá, že považují za nutné zdůraznit, co je třeba ještě napravit a dobudovat. Dále respondentům v obci Bartošovice chybí funkční kulturní dům, vhodné místo pro pořádání kulturních a společenských akcí. Na pomyslnou třetí příčku „nedostatků“ respondenti umístili dopravní dostupnost a na čtvrtou příčku údržbu silnic. V době, kdy rozvoj veřejné dopravy je výrazně limitován ekonomickou rentabilitou, je dopravní dostupnost pro téměř každou menší obec, která neleží na hlavním silničním nebo železničním tahu, trvalý problém. A údržba silnic, zvláště v zimním období v horských oblastech, není nikdy jednoduchá. O to více je nezbytné věnovat této oblasti pozornost, protože bez dobrého dopravního napojení je v dnešní době rozvoj obce nemyslitelný. Podívejme se ještě, s čím jsou nespokojenější místní obyvatelé a s čím „chalupáři“.

Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Respondenti z řad trvale žijících obyvatel nejvíce postrádají vhodný a funkční kulturní dům pro konání různých kulturních a společenských akcí, dále 37,9% dotazovaných je nespokojeno se současnou technickou infrastrukturou, chybí jim zejména kanalizace s čističkou odpadních vod. Třetím nejbolavějším místem, dle mínění více než třetiny respondentů, je dopravní dostupnost obce. Zejména jim vadí, že v době mimo školní vyučování, tzn. i přes celé léto, nejedí řada spojů, kterými se jinak běžně dostávají nejen za službami do města, ale i do zaměstnání. Dále jim chybí vhodné sportoviště pro pořádání sportovních akcí a dětské hřiště. Pod kategorií jiné důvody jsou zahrnuty vyjmenované příčiny nespokojenosti a nedostatky v obci, které byly zmíněny jedním, maximálně dvěma respondenty, a k nimž patří např. nedostatek vhodných stavebních parcel pro výstavbu nových rodinných domů nebo rušení klidu v ranních hodinách o víkendu některými hlučnějšími činnostmi, např. sekání trávy, řezání dříví.

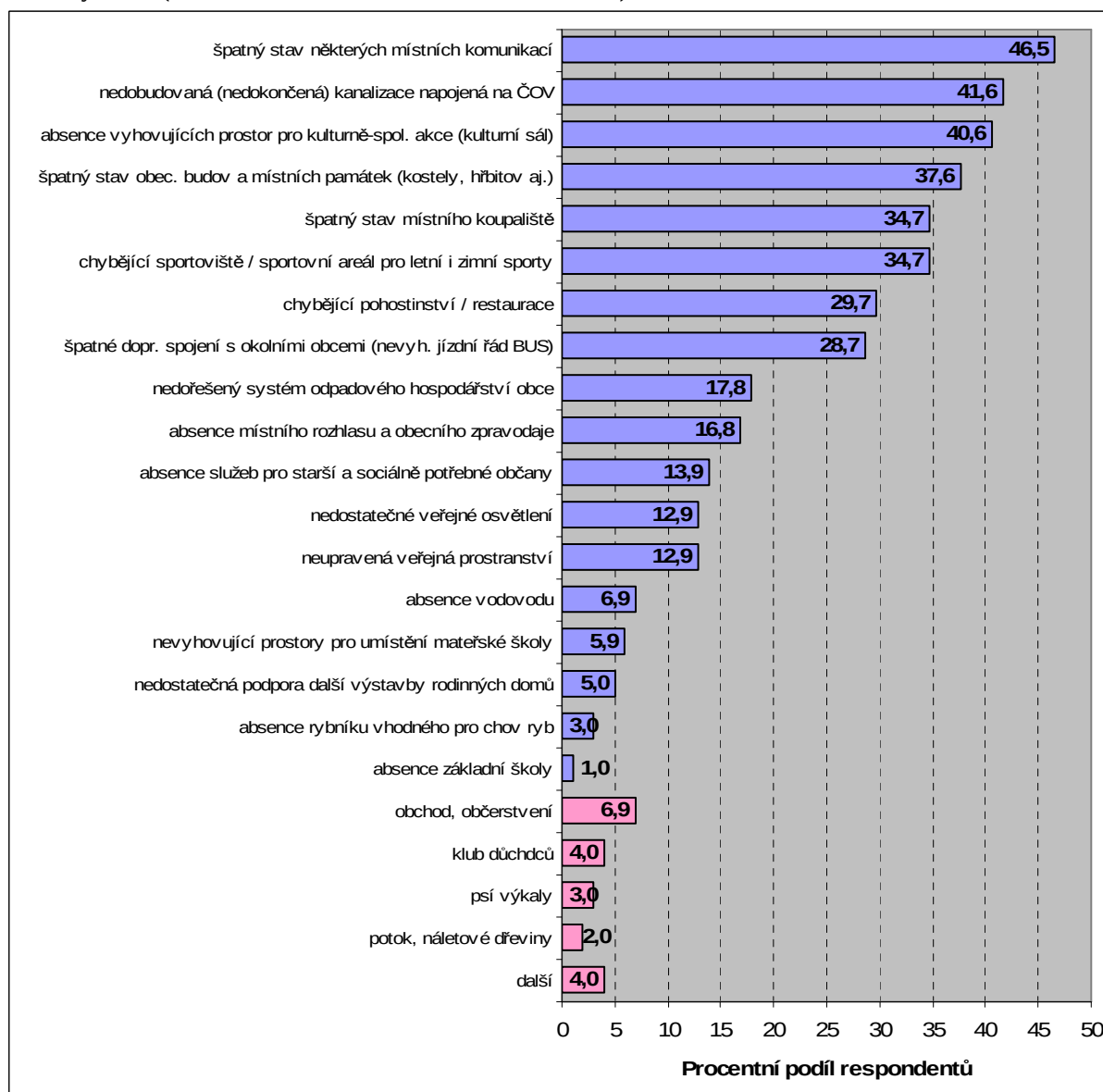
Respondenti, jezdící se do Bartošovic rekreovat, jsou nejčastěji nespokojeni s úrovní technické infrastruktury, zejména jim chybí kanalizace s čističkou odpadních vod, případně by si přáli rozšířit veřejné osvětlení nebo zvýšit kapacitu elektrické sítě. Více než pětina respondentů je nespokojena s dopravní dostupností obce a také s údržbou místních komunikací, zejména v zimě, kdy neprohrnuté cesty jim brání v příjezdu k chalupám. Na pomyslné čtvrté místo „nedostatků“ respondenti „chalupáři“ umístili jednak absenci funkčního kulturního domu spolu s nedostatkem kulturních a společenských akcí, a jednak nedostatečnou údržbu veřejných prostranství a péči o vzhled obce (sekání trávy, chátrající prázdné objekty atd.). Dále 15,3% respondentů vidí nedostatky v třídění odpadu, zejména v nedostatku nádob na tříděný odpad a v malé frekvenci (1x za dva týdny) vyvážení odpadů.

Priority k řešení

Cílem čtvrté otázky, která byla formulovaná jako úkol „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“, bylo zjistit, řešení kterých problémů je považováno jak místními obyvateli, tak i „chalupáři“ za klíčové pro úspěšný rozvoj obce Bartošovice. Respondentům bylo nabídnuto k výběru 18 různých problémových oblastí, včetně možnosti vypsát svůj vlastní problémový okruh. Této možnosti využilo celkem 19 respondentů, kteří vyjádřili např. potřebu zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, založení klubu důchodců, vybavit veřejné prostranství sáčky a odpadkovými koši na psí výkaly a důrazněji tlačit na majitele psů, aby po svých psech jednak uklízeli a jednak je nenechávali volně pobíhat. Dále uváděli potřebu úpravy prostoru podél potoka a odstraňování náletových dřevin. Označit měli maximálně pět oblastí, což většina respondentů také udělala.

Přehled o naléhavosti řešení problémů v jednotlivých oblastech vyjádřený podílem respondentů, kteří danou oblast označili, poskytuje následující graf.

Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

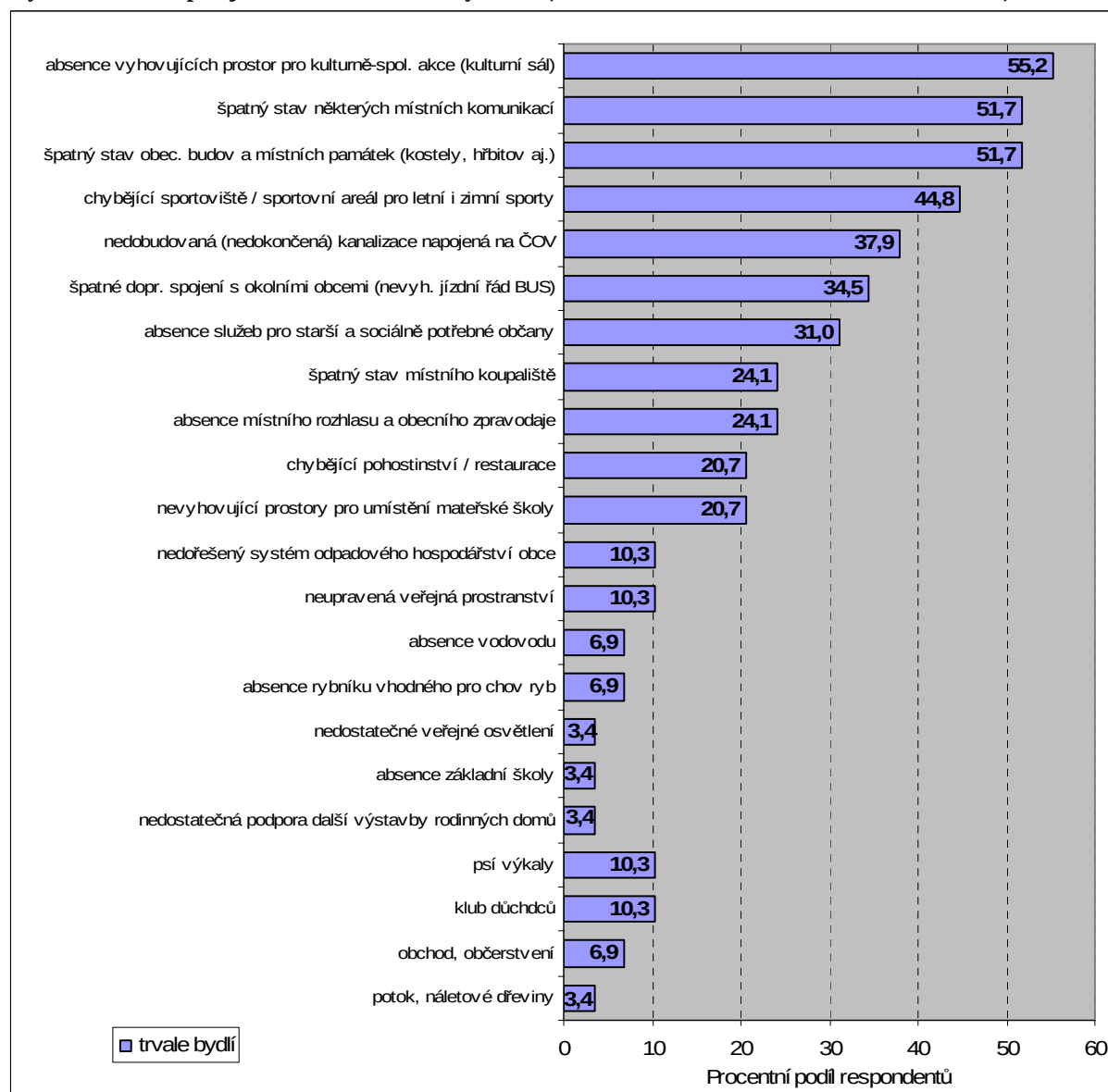

Nejvíce, téměř polovina, respondentů považuje za naléhavé řešit špatný stav místních komunikací. Na druhém místě podle počtu obdržených hlasů se ocitl požadavek na dobudování kanalizace a čističky odpadních vod a na třetím požadavek na zřízení vyhovujícího kulturního domu s vhodnými prostorami pro konání kulturních i společenských akcí. Dále 37,6% respondentů by se nejraději pustilo do oprav obecních budov a místních památek – kostel, hřbitov aj., dále 34,7% respondentů by hned vybudovalo sportovní areál pro letní i zimní sporty, včetně opravy místního koupaliště. Téměř třetina respondentů (29,7%) považuje pro rozvoj obce nezbytnou existenci dobré restaurace, pohostinství. Mezi volně formulovanými problémy k okamžitému řešení se pak objevilo u 6,9% respondentů zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, případně poskytující i občerstvení. Téměř stejný počet respondentů, jen o jednoho méně, považuje za akutní řešit špatné dopravní spojení a dosáhnout změn v jízdním řádě, především zvýšení četnosti spojů.

Podívejme se ještě, jaké jsou rozdíly mezi skupinou respondentů reprezentující místní obyvatele a skupinou reprezentující „chalupáře“.

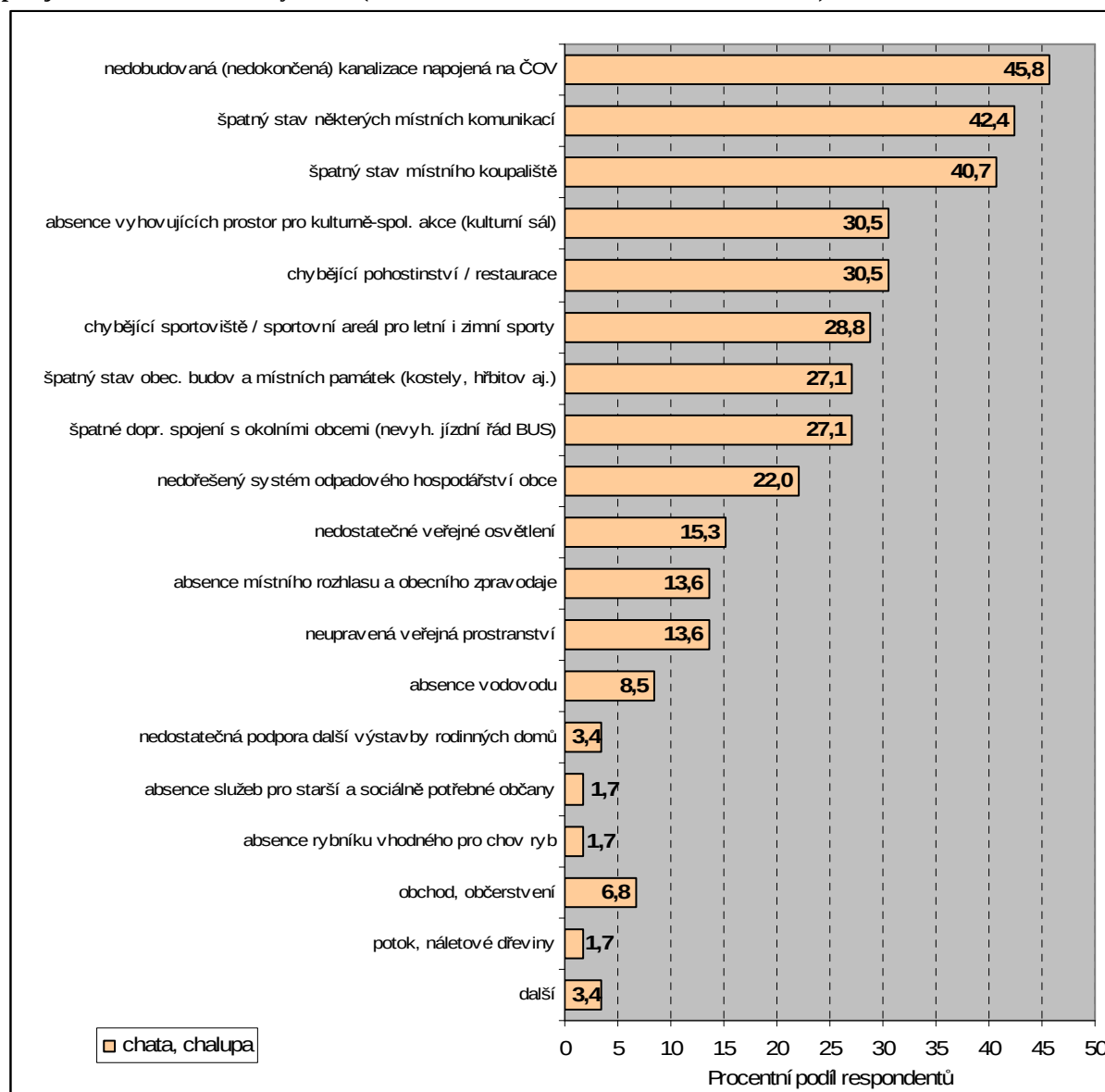
Nejvíce respondentů z řad trvale bydlících (55,2%) by okamžitě řešilo problém týkající se absence vhodného sálu pro kulturní a společenské akce, kulturního domu. Do oprav místních komunikací a obecních budov a památek by se hned pustilo shodně po 51,7% respondentů. Dále 44,8% respondentů preferuje vybudování sportovního areálu a 37,9% dotazovaných by mělo rádo co nejdříve dobudovanou kanalizaci s čističkou odpadních vod. Podrobnější informace o preferencích respondentů z řad místních obyvatel je v níže uvedeném grafu.

Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

U respondentů z řad „chalupářů“ se mezi problémy k okamžitému řešení nejčastěji vyskytoval úkol dobudovat kanalizaci a čističku odpadních vod (45,8% respondentů). Za druhé by „chalupáři“ chtěli vylepšit špatný stav místních komunikací a za třetí špatný stav místního koupaliště. Na čtvrtém místě se stejným počtem se ocitl požadavek na existenci funkčního kulturního domu a zřízení dobré restaurace. Dále pak preferovali vybudování sportovního areálu. Mezi samostatně formulovanými problémy s požadavkem okamžitého řešení se objevilo např. přání pro chalupáře platit vodu jednou do roka, třeba i zálohově.

Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Porovnejme pro zajímavost ještě, jak se mezi sebou lišily odpovědi jednotlivých skupin respondentů dle jejich sociálně-demografických charakteristik.

Zatímco muži považují za potřebné řešit hlavně špatný stav komunikací (50% mužů) a absenci kulturního domu (46,2% mužů), ženy upřednostňují dobudování kanalizace a čističky odpadních vod (48,8% žen) a opravu obecních budov a místních památek (46,5% žen).

Nejmladší věková kategorie respondentů ve věku 15-29 let by okamžitě řešila špatnou dopravní dostupnost do okolních obcí (66,7% respondentů této věkové kategorie) a špatný stav koupaliště (55,6%). Respondenti ve věku 30-44 let by přednostně dobudovali kanalizaci (45,7%), kulturní dům (42,9%) a sportovní areál (42,9%). Dotazovaní ve věku 45-60 let by především opravovali místní komunikace (55,2%) a obecní budovy a místní památky (44,8%). Respondenti, představující seniory ve věku 60 a více let, by rovněž hlavně řešili špatný stav některých místních komunikací (69,2%), ale poté by upřednostnili dobré fungující pohostinství (38,5%).

Respondenti se základním vzděláním a vyučením by shodně upřednostnili zřízení kulturního domu (85,7% všech respondentů se základním vzděláním a 61,5% respondentů s výučním

listem) a opravu některých místních komunikací (57,1% všech respondentů se základním vzděláním a 57,7% respondentů s výučním listem). Dotazovaní se středoškolským vzděláním s maturitou nejčastěji volili přednostní řešení špatného stavu některých místních komunikací (58,8%) a dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod (44,1%). Respondenti s vyšším odborným vzděláním by chtěli hlavně zlepšit dopravní spojení (50%) a vysokoškoláci by nejdříve dobudovali kanalizaci s čističkou odpadních vod (50%).

Při porovnání skupin respondentů podle jejich sociálního postavení, zjistíme, že žáci a studenti by hlavně řešili špatné dopravní spojení do okolních obcí (66,7% všech respondentů žáků a studentů), zaměstnanci by přednostně opravovali místní komunikace (48,8%) a zřídili kulturní dům (46,5%). Skupina respondentů reprezentující podnikatele by přednostně dobudovala kanalizaci s čističkou odpadních vod (47,1%), důchodci by řešili špatný stav některých místních komunikací (58,6%) a všechny ženy v domácnosti daly jeden ze svých možných pěti hlasů přednostnímu vybudování sportovního areálu.

2.2.5 Závěr

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, celkově jsou občané s životem v obci spíše spokojeni, hodnoceno celkovou průměrnou známkou 2,1 (známkováno 1 až 5 jako ve škole). O něco větší míru spokojenosti vykazali „chalupáři“, vyjádřenou průměrnou známkou 1,9 než trvale bydlící obyvatelé, kteří míru své spokojenosti ocenili průměrnou známkou 2,4.

Na otázku s čím jsou nejvíce spokojeni, co se jim na obci nejvíce líbí, nejvíce, téměř polovina všech respondentů odpověděla, že dobré vedení obce. Toto je mimořádně vysoké ocenění představitelů obecní samosprávy, zvláště, když si uvědomíme, že se jednalo o otevřenou otázku a respondenti mohli uvést cokoliv dle svého názoru. Skoro třetina respondentů si na své obci cení klid, zdravé a krásné prostředí, jež tvoří základní podmínku pro kvalitní bydlení i rekreaci, a více než pětina možnosti sportovního vyžití. Rozdíl v odpovědích trvale bydlících obyvatel a chalupářů je dán především šíří jejich zájmů. Zatímco si „chalupáři“ nejvíce cení klidného, zdravého a krásného prostředí, trvale bydlící obyvatelé oceňují dobré vedení obce, protože právě ono do značné míry ovlivňuje rozvoj obce a celkové podmínky pro život v obci. Když respondenti měli vyjádřit s čím jsou nespokojeni, jaké vnímají největší nedostatky v obci, tak nejčastěji se objevovala témata technické infrastruktury, zejména problém nedobudované kanalizace s čističkou odpadních vod. Druhým nejčastěji zmiňovaným nedostatkem byla absence kulturního domu a třetím špatná dopravní dostupnost. Rozdíl v odpovědích na tuto otázku mezi respondenty reprezentující trvale bydlící obyvatelstvo a respondenty „chalupáře“ byl v tom, že místní obyvatelé nejčastěji jako nedostatek zmiňovali absenci kulturního domu a „chalupáři“ nedostatky v technické infrastruktuře, ale obě skupiny shodně na druhém místě uváděly špatnou dopravní dostupnost s okolními obcemi.

Dále respondenti při vymezování problémů, které vnímají jako důležité k okamžitému řešení, nejčastěji označovali špatný stav některých místních komunikací. Druhé místo v problémovosti zaujala nedobudovaná kanalizace s čističkou odpadních vod a třetí absence vhodného sálu pro kulturně-společenské akce, tj. kulturního domu. Rozdíl mezi místními obyvateli a „chalupáři“ byl opět v tom, že místní na prvním místě preferují řešení problému vyplývajícího z absence kulturního domu, kdežto „chalupáři“ dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod. Na druhém místě v naléhavosti řešení u obou skupin respondentů je špatný stav některých místních komunikací.

Dotazníkové šetření je možno vzhledem k velikosti a struktuře vzorku respondentů považovat za relevantní a jeho výsledky by měly poměrně věrně odrážet názorovou hladinu většiny trvale bydlících obyvatel i „chalupářů“ v obci Bartošovice v Orlických horách. Rozhodně by vedení obce v procesu tvorby strategického rozvojového plánu i v dalších svých činnostech nemělo opomíjet výsledky dotazníkového šetření, zvláště když z šetření vyplynulo, jak vysoce

si respondenti cení jejich práce, potažmo, jak velkou důvěru ve své nové vedení vkládají. Proto také přílohou této zprávy je seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou.

2.2.6 Příloha

Tato příloha obsahuje seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď se stejnou formulací bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou. Zato seznam obsahuje odpovědi, které sice mají téměř stejný obsah, ale jsou jinak formulované.

Seznam odpovědí na otázku č. 2 „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“

- Činnost nového zastupitelstva, snaha o zavedení tradic a rozvoj společenského života, snaha o rozvoj turistiky, vybudování obchodu ...
- Čisté životní prostředí.
- Čistota obce, dobré vedení obce.
- Čistota obce, kvalitní bydlení.
- Čistota obce, možnosti sportování, dobré vedení obce.
- Čistota obce, vedení obce, svoz odpadu, prodejna v Neratově.
- Čistota obce.
- Dobrá komunikace s obcí.
- Dobré vedení obce a mezilidské vztahy.
- Dobré vedení obce, čistota obce.
- Dobré vedení obce, informace obyvatel, snaha v rámci možností zlepšovat život v obci, dobrá komunikace s občany.
- Dobré vedení obce, klid.
- Dobré vedení obce, kvalitní bydlení.
- Dobré vedení obce, ochota při řešení problémů.
- Dobré vedení obce, snaha kulturních akcí.
- Dobré vedení obce.
- Dobré vedení obce.....hoši do toho!!!
- Dostupnost na své pozemky i v zimním období. Vstřícnost místních obyvatel.
- Jeví se dobré vedení obce a s tím i opětovný rozvoj kulturně - společenských akcí v obci, je i lepší čistota obce.
- Klid a dělat si co chci.
- Klid pro rekreaci.
- Klid v obci, čistota, vybudování komunikace, možnost rekreace a sportování, dobré vedení obce.
- Klid, čisté životní prostředí.
- Klid, nádherná krajina, čistota obce.
- Klidné bydlení.
- Klidné prostředí pro rekreaci a sportovní vyžití.
- Klidné prostředí, krásná příroda.
- Klidné prostředí, zlepšující se vedení obce.
- Klidné prostředí.
- Klidné prostředí.
- Komunikace (nové silnice).
- Komunikace s lidmi.
- Komunikace, klid a čistota v obci, možnost rekreace, dobré vedení obce.
- Komunikace, výrazné zlepšení vedení obce.
- Konečně se v obci něco děje.
- Krásná příroda, možnosti sportování.
- Kvalitní bydlení - čistota ovzduší. Vybudované technické sítě.
- Kvalitní bydlení a pestrý život.
- Kvalitní silnice.
- Kvalitní životní prostředí, zimní sporty.
- Lepší vedení obce než v minulosti, snaha o změny k dobrému (obchůdek na návsi, vánoční strom apod.).
- Možnost sportování, dobré vedení obce.
- Možnost sportování, vybudované technické sítě, společenské a kulturní akce, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, dobrá spolupráce s OÚ.

- Možnost sportování, vybudované technické sítě, v poslední zavedení vodovodu a kanalizace.
- Možnost sportování, vybudování technické sítě, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, spol. a kulturní akce.
- Možnosti sportování a relaxace.
- Možnosti sportování, krásná příroda (lesy..), čistota ovzduší, rekreace.
- Možnosti sportování, příroda, dobré vedení obce, vybudování technické sítě a komunikace.
- Možnosti sportování, rekreace, čistota ovzduší atd.
- Možnosti sportování.
- Nedokáže posoudit - vlastníme chalupu zatím několik měsíců.
- Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Oceňuji práci na opravě kostela a fary - stavební mechanizace by mohla být lépe uklizena
- Pestrý život.
- Počáteční oprava kapličky u kostela (střecha).
- Poloha mého domu na relativně klidném místě, příroda, nynější vedení obce, obnova tradic a kult. akce.
- Poloha, možnost sportování.
- Pořádek, příjemné prostředí, klid, lyžařský vlek Nella, mnoho tras pro běž. lyžování, dobré autobus. spojení, pěkný a obsáhlý web, mnoho kulturních akcí v poslední době, aktivity sdružení Neratov (Kopeček, zvelebování kostela v Neratově)
- Prostor životní - čisté.
- Prostor, které pohladí po duši.
- Příroda a čistý vzduch, možnost vycházek, celkem klid.
- S celkovým klidem v obci.
- S ničím, vše je jen se zviditelnit.
- S prací zastupitelstva obce.
- Se snahou zastupitelů věci měnit.
- Snaha o dobré vedení obce.
- Spolupráce obce a sdružení Neratov, v současné době snaha o zlepšení tříděného odpadu, vyřešený problém s toulavými psy - že to jsou Orlické hory.
- Sportovní akce, pestrý spolkový život.
- Tradice kulturně-společenských akcí, vybudované tech. sítě a komunikace.
- Vybudovaná komunikace - vozovka, rekonstrukce mostu Zemská brána, pašerácké lávky.
- Vybudované tech. sítě a komunikace, most do Polska, výrazně lepší vedení obce.
- Výrazná zlepšení vedení obce, kulturně-společenské akce, podpora místních obyvatel v mnoha směrech.
- Zlepšení odpadního hospodářství, internetové stránky obce, snaha vedení obce o zkvalitnění života v obci.

Seznam odpovědí na otázku č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“

- Absence domu pro pořádání kulturních akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně - spol. akcí..., špatná spolupráce v obci s lidmi, sportovní zařízení.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí, sportoviště chybí, pohostinství chybí, spolupráce s občany není.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost, chybějící kanalizace, ČOV, vážná nabídka stavebních parcel pro nové domy, absence dětského hřiště, nedostatek chodníků na hl. komunikaci, nedostatečný aparát kontroly rychlosti na hlavní komunikaci - málo dopravních značek upozorňujících na zpomalení jízdy v obci.
- absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, chybějící kanalizace, ČOV.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, špatná komunikace (neopravené a v zimě neudržované) od Weberů k p. Jeníčkovi., nevyužitý kult. dům - chybí, chybí koupaliště.
- Absence obchodu.
- Čistička odpadních vod, slabý signál TV Prima.
- Divoké stavby, přístřešky pro auta (povolené?) hyzdí vesnici stejně jako nedokončené stavby.
- Dopravní dostupnost - spojení Bartošovice - Neratov, Bartošovice - Žamberk. Kontejnery na tříděný odpad - já třídím, ale do zvonů se to hůř hází, než do normálních kontejnerů. Jo a když už dáváte lidem letáček o plastu a papíru tak jste tam mohli dotisknout i značky, kterými jsou označeny konkrétní plasty. Uvítala bych přednášku o tř. odpadech např. od EKONOM.

- Dopravní dostupnost, ČOV. Připojte prosím k tříděnému odpadu letáky s grafickými symboly co kam patří - značky na potravinách - jak třídit tetrapack, "pozlátkové obaly" od sušenek, brambůrků atd.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace a ČOV.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace.
- Dopravní dostupnost, komunikace, restaurace + Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Dopravní dostupnost, nedostatečné kontejnery pro odpad (+ třídění odpadu).
- Dopravní dostupnost, třídění odpadů.
- Dopravní dostupnost, umístění kontejnerů na odpad.
- Dopravní dostupnost.
- Dopravní obslužnost, kanalizace, ČOV, obchod.
- Dopravní obslužnost, špatné cesty, chybí kanalizace a ČOV.
- Chybějící kanalizace a špatná komunikace (ob.rozhlas), údržba obec. cest, dále práce (řezání pilou, sekačky) v době pracovního klidu.
- Chybějící kanalizace a vodovod.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost - v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kulturně-spol. akcí.
- Chybějící kanalizace, ČOV, komunikace obce s občany, otevření hraničního přechodu pro nákladní automobily do .., volně pobíhající psi.
- Chybějící kanalizace, ČOV.
- Chybějící kanalizace, doprava do Žamberka, zvláště v době škol. prázdnin (i do Rokytnice), zacházení některých občanů s odpady. Nevhodná technika k vyhrnování sněhu, zahrnuje vchody domů.
- Chybějící kanalizace, dopravní dostupnost - hrozně špatná doprava do zaměstnání - až nemožná.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, systém odpadového hospodářství (třídíme odpad a potom ho stejně není kam dát, protože kontejnery jsou plné).
- Chybějící kanalizace, špatná přístupová cesta.
- Chybějící kanalizace, víceúčelové sportoviště.
- Chybějící kanalizace.
- Chybějící obchod s potravinami.
- Chybějící pohostinství.
- Chybějící sportoviště a dětský areál.
- Chybějící vodovod a kanalizace.
- Chybí kanalizace až k nám nahoru, chybí možnost služeb - sekání trávy, frézování sněhu.....
- Chybí obchod, krátká otevírací doba pošty + často zavřená, mnoho nevyužitých budov v centru Bartošovic, špatný stav cesty k novým chalupám nad p. Jeníčkem, málo kontejnerů + málo vyváženy (jsou stále plné), není možné skutečně třídit odpad.
- Chybí prodejna základních potravin, kanalizace, ČOV.
- Chybí: kanalizace po celé obci, veřejné osvětlení k hraničnímu mostu, kulturní dům, komunikace s chalupáři nejméně 2 x ročně, vždy před letní a zimní sezónou.
- Je to vesnice, tak co říct.
- Kanalizace, ČOV.
- Kulturní akce, chybí obchod, síť Vodafone.
- Kulturní dům
- Malá angažovanost spoluobčanů.
- Malá informovanost o kult. Společenských akcích (v r. 2007 např. akce v kostele v Neratově, koncert). Absence obecního zpravodaje.
- Málo kulturních akcí.
- Místo na kulturně - spol. akce, dětské hřiště, sportovní areál.
- Možnost připojení k internetu.
- Nedokončené stavby, nevyužívané objekty, u některých nepořádek, chybí obchod.
- Nedostatečně fungující veřejné osvětlení.
- Nedostatek dostupných stavebních parcel, chybějící kanalizace, nefunkční kulturní dům.
- Nejsme spokojeni s výstavbou nového mostu (dalšího) hraničního přes Orlici. Chybějící kanalizace, ČOV.
- Neplnění určitých nařízení, je nutno postihnout, postihnout pálení suché trávy.
- Nevysékávání příkopů kolem silnic a ne moc časté sekání pozemků v majetku obce.
- Obecní domy v dezolátním stavu, třídění odpadu - nepořádek u kontejneru, místní děti chodí jinde do školy, více akcí v obci.
- Obchod, kulturně společenské akce, absence společenských prostor.

- Oprava hřbitovní zdi v Neratově, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově, Hřiště v osadě Neratov.
- Podlesí, kanalizace. Špatný stav místních komunikací.
- Projekt komplexního rozvoje infrastruktury obce.
- Provádění hlučných prací v době prac. klidu (neděle), dále rušení školních autobusových spojů v době všech prázdnin.
- Při úpravě přístupové komunikace upravené na vlastní náklady pro osobní automobily - nevyužívat tuto traktory, nákladáky a stavebními stroji - popřípadě se podílet na její údržbě.
- Schází dům pro pořádání kulturních akcí, restaurace.
- Schůze ve všední dny, odpadky, údržba - sekání ploch v obci, obecní cesty.
- Společenské akce, chybějící kanalizace.
- Společenský dům, dopravní dostupnost, sportoviště na pořádání sport. akcí.
- Sportovní areál (tenis!)
- Sportovní hřiště v osadě Neratov, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově.
- Svoz odpadu 1 x za 2 týdny je nevyhovující v období letních a zimních prázdnin, by měl být 1x týdně!!! V okolí kontejnerů je nepořádek! Nebezpečí výskytu hlodavců (krysy, potkani) u nevyvezeného odpadu. Chybí tříděný odpad na kartony, krabice z džusů, obaly.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- V horní části obce Neratov (v listnatém lese) je cesta rozbahněná i za suchého léta - chybí zde příkop. Prosím o opravu kapličky Neratov.
- V zimě špatná dostupnost na chalupu, neprojetá cesta od p. Jeníčka nahoru směrem k dílnám statku. Za starostování pana Kolanidise staršího to bylo ještě dobré. Od nástupu dalších starostů (chtěli jsme se podílet - chalupáři - na hrazení nákladů, ale nikdy jsme neuspěli). Naopak traktorista, který udržoval cesty nám pravidelně zahrnoval vyházená parkoviště. Máme vnoučata a rádi bychom i v zimním období jezdily na chalupu. V lokalitě, kterou jsem popsal, pravděpodobně se neodkaluje místní vodovod. Po cca 14 dnech je pravidelně voda tak špinavá, že dochází k ucpání vody do chalup. Možná také špatná funkce filtru. Když odvodnění prováděl pan Volf bylo vše týkající se vody bez závad.
- Většina z místních trvale bydlících obyvatel se nesnaží vylepšit své okolí obydli, ač by to pomohlo celkovému vzhledu obce.
- Více možností pro sportovní využití, zkusit začít projednávat výstavbu lyžařského areálu v Orl. Záhoří (lepší podmínky než Říčky), případně golfového hřiště také v Orl. Záhoří. V zimě někdy neprůjezdná silnice do Říček přes Mezivřší.

Seznam odpovědí vymezující další problémovou oblast, kterou je třeba prioritně řešit vyjma okruhů vyjmenovaných v otázce č. 4 „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“

- Absence prodejny potravin a drob. zboží.
- Havarijní stav potoka, náletové dřeviny po celé obci.
- Chybějící občerstvení (obchod).
- Chybí kontejnery na odpad + třídění odpadu.
- Chybí obchod.
- Chybí obchod s potravinami.
- Lepší obchod, v zimním období je špatná dostupnost k chalupám, neprohrnuté cesty na místních komunikacích!
- Občerstvení projíždějících, neupravené okolí potoka – křoviska.
- Pro rekreanty - platba za vodu pouze jednou do roka - možno i zálohově dopředu.
- Rozmístění sáčků na psí výkaly.
- Setkání s duchodci.
- Signál mobilního operátora Vodafone.
- Sportovní akce.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- Umístění košů na psí výkaly.
- Volné pobíhání psů a kálení kolem vesnice a bytovek.
- Vyřešit objednávkový list - od kdy - do kdy bude pomoc (akce) provedena.
- Založení klubu duchodců

2.3 SWOT analýza obce

SWOT analýza je jedním ze základních podkladů pro tvorbu strategických plánů rozvoje. Vystihuje silné a slabé stránky obce a vedle toho příležitosti a hrozby (včetně vnějších), ovlivňující rozvoj obce v dlouhodobém horizontu. Strategický plán by se měl v co největší míře opírat o využití silných stránek a eliminaci stránek slabých. Dále by měl přijmout opatření k využití příležitostí a vyhnout se hrozbám (dále viz koincidenční matice). **Podkladem** pro vytvoření návrhu SWOT analýzy byl **Územní plán, Profil obce, Dotazníková šetření a konzultace s obecním úřadem**. SWOT analýza byla poté projednána a schválena pracovní skupinou.

SILNÉ STRÁNKY

- ✚ **čisté a klidné životní prostředí**
- ✚ **aktivní a komunikativní samospráva**
- ✚ **napojení obce na kvalitní silniční síť**
- ✚ **atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace**
- ✚ **terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity**
- ✚ **nízká nezaměstnanost**
- ✚ **aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení**

SLABÉ STRÁNKY

- ✚ **nedobudovaný systém kanalizace**
- ✚ **nevyhovující stav velkého množství místních komunikací**
- ✚ **absence prostor pro pořádání společenských akcí**
- ✚ **nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci**
- ✚ **nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity**
- ✚ **nedostatečná nabídka občerstvení a stravování**
- ✚ **špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu**
- ✚ **velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách**
- ✚ **nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb**
- ✚ **nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů**
- ✚ **nedostatečný systém svozu odpadů**

PŘÍLEŽITOSTI

- ✚ **probuzení kulturního a spolkového života**
- ✚ **příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení**
- ✚ **rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu**
- ✚ **zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu**

- **realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji**
- **rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch**
- **rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch**

HROZBY

- **malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování**
- **stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury**
- **chátrání neužívaných objektů**
- **degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)**
- **lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí**

3 Strategická část

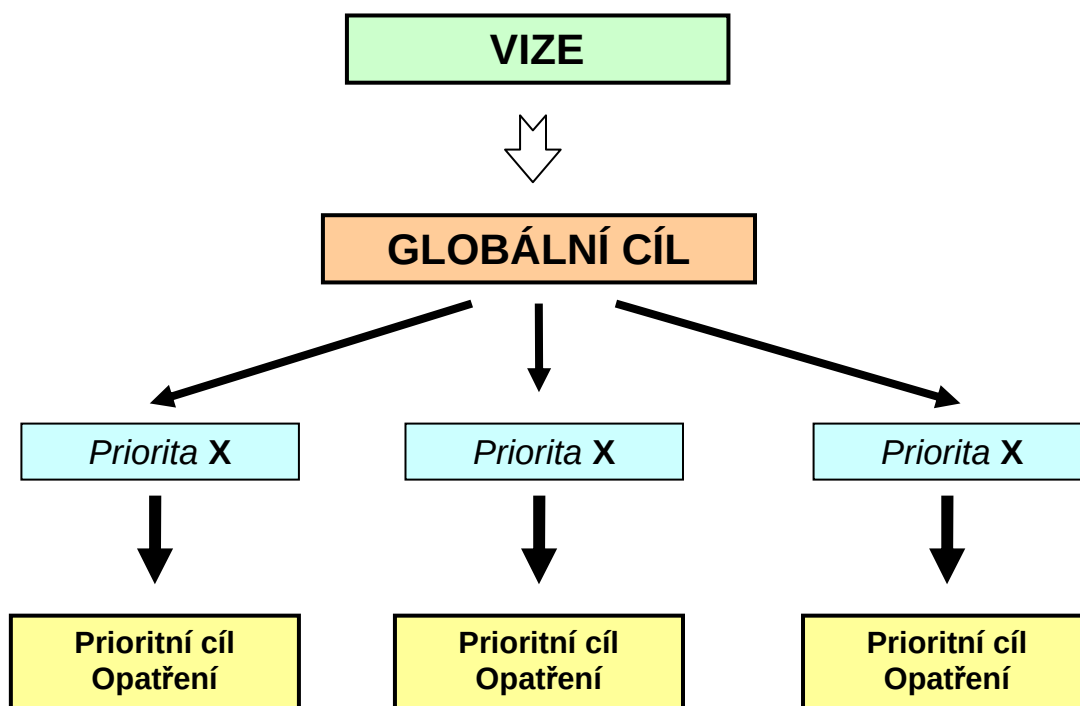
3.1 Struktura strategické části

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 vychází z kombinace a vzájemné provázanosti expertního a komunitního přístupu při procesu zpracování. Strategie je založena na **vyváženém rozvoji celé obce** v kontextu širšího území při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Takový přístup by měl zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a účinnou ochranu životního prostředí.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita **zavedená terminologie**, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující **principy místní Agendy 21**.

Na základě provedených analytických prací a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie byla definována **vize** obce, na kterou navazuje **globální cíl**, charakterizující základní směr rozvoje. Vše je dále rozpracováno v tematicky sjednocených oblastech - **prioritách**. Pro každou prioritu je formulován **prioritní cíl**, který vystihuje směřování dané priority a jenž by měl být naplněn realizací opatření.

Opatření představují konkrétní kroky, ke kterým by měl jakýkoli zainteresovaný subjekt v rámci svých reálných možností v obci přistoupit, aby došlo k naplnění výše zmíněných cílů. Tato opatření jsou v případě Bartošovic v O. h. s přihlédnutím k velikosti a situaci obce velmi úzce zaměřená, svým rozlišením se již blíží případným konkrétním projektovým záměrům a v některých případech je předpoklad, že naplnění daného opatření odpovídá realizace jednoho projektového záměru. Toto pojetí také umožňuje snazší orientaci a srozumitelnost celé strategie.

3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit

VIZE

Bartošovice v Orlických horách jsou díky své poloze a aktivitě místních obyvatel vyhledávaným rekreačním, sportovním a kulturním centrem Orlických hor zajišťujícím kvalitní život pro všechny generace.

GLOBÁLNÍ CÍL

Využití přírodní polohy a ekonomického potenciálu obce Bartošovice v Orlických horách pro rozvoj turismu v regionu a dosažení vysoké životní úrovně místních obyvatel v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

PRIORITY

Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

Prioritní cíl: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

Prioritní cíl: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Priorita 3: Život v obci

Prioritní cíl: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

Prioritní cíl: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

3.3.1 Prioritní cíl

Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

3.3.2 Opatření

1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu

Dostupnost sídel je jedním z klíčových faktorů jejich dalšího rozvoje. Obvykle zajišťuje veřejná doprava pro obyvatele malých obcí přesun do a ze zaměstnání, čímž přispívá ke snižování, resp. k udržení nízké nezaměstnanosti. Napojení na centra regionu slouží k uspokojování potřeb obyvatel také zajištěním dostupnosti občanské vybavenosti, která není lokalizována do samotné obce (zdravotnictví, školy, nákupní možnosti atd.). Lepší dostupnost obce může příznivě ovlivnit i rozvoj cestovního ruchu.

V rámci tohoto opatření je možné podporovat dopravní dostupnost obce zejména zapojováním se do iniciativ pro rozvoj specifické veřejné dopravy v regionu, lobbingem či jakoukoli podporou samotných dopravců.

1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů

Kvalitní místní komunikace mohou zásadním způsobem přispět k všestrannému rozvoji obce. Zlepšují časovou dostupnost sídla a tím i dostupnost služeb, snižují náklady na dopravu, zlepšují dostupnost jednotlivých objektů ve všech ročních obdobích, zvyšují bezpečnost dopravy, mají pozitivní dopad na cestovní ruch, zlepšují image obce a souhrnně tak značnou měrou přispívají ke spokojenosti místních obyvatel.

Projekty v rámci tohoto opatření budou jednoznačně zaměřeny na rekonstrukci místních komunikací včetně rekonstrukcí mostků, propustků a dalších souvisejících drobných staveb.

1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy

Kvalitní dopravní značení podstatně zvyšuje bezpečnost motoristů, chodců, cyklistů a dalších osob pohybujících se na komunikacích tím, že sníží pravděpodobnost jejich nežádoucích střetů. Může také posloužit ke snížení rizik ekologických škod, zlepšení životních podmínek obyvatel (hluk apod.), nebo zabránit poškození soukromého majetku obyvatel obce (stavby, cesty aj.).

Projekty a iniciativy vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci dopravních značek pro regulaci provozu a s tím související další drobné úpravy komunikací.

1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci

Systematická údržba komunikací doplňuje efekt opatření 1.B. Region, ve kterém se obec Bartošovice v O. h. nachází, je specifický zvýšenými nároky na údržbu komunikací zejména v zimním období.

Pro provádění takovéto údržby je nutné její personální a technické zajištění, event. posilování a efektivizace spolupráce subjektů, které tuto údržbu provádějí.

3.3.3 Koincidenční matice

	1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spoju veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci
Vazba SWOT na opatření strategie				
XXX - aktuální mimořádně silná vazba				
XX - silná vazba				
X - střední vazba				
bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba				
SILNÉ STRÁNKY				
čisté a klidné životní prostředí		X	XX	XX
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	XX	XX
napojení obce na kvalitní silniční síť	X	X	XX	XX
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	XX	XX	X	X
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	X	X		X
nízká nezaměstnanost	XX			
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X			
SLABÉ STRÁNKY				
nedobudovaný systém kanalizace				
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	X	XXX	X	XX
absence prostor pro pořádání společenských akcí				
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci				
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	X			
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	X			
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	XXX	X		X
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	X	X
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb	XX			
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů				
nedostatečný systém svozu odpadů				
PŘÍLEŽITOSTI				
probuzení kulturního a spolkového života	X			
příchů stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	X	XX	X	X
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	X			
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu				
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	X	X	X	X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	X	X	X	X
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X	X		X
HROZBY				
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	X	XX	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	XX	X		
chátrání neužívaných objektů		X		
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		X	X	X
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	XX			
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZ. ŠETŘENÍ	ANO	ANO		
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STAN. NA 1. JEDN. PRAC. SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO

3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

3.4.1 Prioritní cíl

Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

3.4.2 Opatření

2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV

Dobudování kanalizace je nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, usnadnění likvidace odpadních produktů obyvatelům obce a podnikům provozujícím činnost na daném území a v neposlední řadě i pro naplňování kritérií plošně stanovených pro nakládání s odpadními vodami.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na napojení producentů odpadních vod (včetně eventuelních rekonstrukcí stávajícího kanalizačního systému) na centrální systém kanalizace, ve specifických případech může jít i o zajištění lokálního čištění odpadních vod dle moderních, ekologicky šetrných a certifikovaných metod.

2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob

Toto téma úzce souvisí s opatřením 1.C. Kromě komunikací zahrnuje i všechna další veřejná prostranství.

Projekty vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci a údržbu veřejného osvětlení na místech se zvýšeným provozem, event. místech se zhoršenou viditelností pro bezpečný a pohodlný pohyb osob.

2.C Péče o obecní budovy a místní památky

Obecní budovy mohou obyvatelům a návštěvníkům obce poskytnout zázemí pro realizaci různých aktivit, rozvoj služeb apod. Jejich dobrý stav zlepšuje image obce. Dostatečná péče o místní památky napomáhá zachovávat kulturní dědictví regionu, zvyšuje potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu a může vytvářet zázemí pro další kulturní a volnočasové aktivity.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na celkové rekonstrukce či drobné úpravy obecních budov a místních památek včetně případného odstraňování bariér pro osoby se ztíženou pohyblivostí. Žádoucí je podpora různých spolků a iniciativ zaměřených na aktivity provozované v těchto objektech a v souvislosti s tím zajišťujících jejich údržbu.

2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů

Ekologické způsoby vytápění objektů zlepšují životní prostředí tím, že mohou nahradit zastaralé způsoby vytápění, jejichž používání je často provázáno emisemi škodlivých látek, případně i nízkou efektivitou.

Projekty v rámci tohoto opatření mohou být zaměřeny na instalaci zařízení pro ekologické vytápění do objektů občanské vybavenosti i objektů sloužících k podnikání a bydlení.

2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením

Některým objektům v obci stále chybí kvalitní napojení na vodovodní síť. Realizace takového napojení pozitivně ovlivní užitnou hodnotu takového objektu, zvýší komfort jeho uživatelů a může v daném místě i eliminovat rizika spojená s dosavadním alternativním zásobováním vodou.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu a modernizaci vodovodů do všech objektů v obci.

2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce

Velká rozloha obce oproti jejímu nepříliš vysokému hospodářskému potenciálu omezuje možnost ideální dostupnosti kontejnerů na tříděný odpad pro všechny producenty odpadů.

V rámci tohoto opatření by se měly zainteresované subjekty snažit o optimální rozmístění kontejnerů na tříděný odpad (včetně osvěty a propagace v oblasti nakládání s odpady) a zajišťování pravidelné likvidace odpadu.

2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields

Mezi staré ekologické zátěže mohou patřit zlikvidované provozy průmyslové a zemědělské produkce (brownfields), ale i černé skládky a podobně. Pro zajištění dobrého životního prostředí a udržení dobré image obce je zapotřebí eliminovat veškeré tyto zátěže, případně předcházet jejich vzniku nebo rozšiřování. Revitalizací nevyužitých hospodářských objektů mohou vzniknout nové prostory zejména pro podnikatelskou činnost.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na likvidaci takovýchto zátěží, vzájemnou spolupráci mezi místní správou a podnikateli, kteří můžou chátrající objekty za předpokladu příhodných podmínek revitalizovat.

2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení

Moderní telekomunikační síť a zajištění přístupu k informacím jsou dnes nezbytnými podmínkami pro podporu vzdělanosti, efektivizaci ekonomické činnosti apod.

V rámci tohoto opatření by měl být dostupnými způsoby podporován zejména rozvoj internetizace, zajištění přístupu k internetu pro co největší počet obyvatel, zajištění kvalitního připojení pro místní správu a další subjekty. Dále se může jednat o aktivity vedoucí ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti signálu mobilních operátorů.

2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce

V některých částech obce jsou dosud nevyhovující elektrorozvody, což je omezující pro místní obyvatele a může s sebou přinášet i některá rizika. Jedná se zejména o místní část Neratov.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na modernizaci elektrických rozvodů tam, kde je jejich stav nevyhovující.

2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS

Úloha obecního úřadu v rámci IZS spočívá zejména v organizaci přípravy obce na mimořádnou událost, podílu na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS, zajištění varování a evakuace osob, hospodaření s materiálem civilní ochrany, poskytnutí podkladů a informací pro HZS, evidence a kontrola staveb civilní ochrany dotčených požadavky civilní ochrany v obci apod.

V rámci tohoto opatření je zapotřebí pracovat na zdokonalení těchto možností, popřípadě spolupracovat se složkami IZS v regionu a dalšími dotčenými subjekty na různých preventivních opatřeních.

3.4.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektroinžinýrův v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
	SILNÉ STRÁNKY									
	čisté a klidné životní prostředí	xx	x	x	xxx		xxx	xx		
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	xx	xx	x	x	xx	x	xx	x
	napojení obce na kvalitní silniční síť		x							x
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	x		x						
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity									
	nízká nezaměstnanost							x		
	aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení			x				x		
SLABÉ STRÁNKY	nedobudovaný systém kanalizace	xxx								
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací		xx							x
	absence prostor pro pořádání společenských akcí			xx						
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci		x	xxx	x			x		
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity									
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování									
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu									
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx				x	xx			
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb			x						
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů							xxx		
	nedostatečný systém svozu odpadů						xxx			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
PŘÍLEŽITOSTI										
probuzení kulturního a spolkového života			X							
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	XX		X	XX	XX	XX		X	X	
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu								X		
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu								X		
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	XX	X	XX	XX	X	X	XX	X		X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch			X	X	X	X	XX			
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X		X	X	X	X	XX			
HROZBY										
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	XX		XX		X	X	X	X	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury										
chátrání neužívaných objektů		X	XXX	X	X		XX			X
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)	X	X	X	XX		XX	XX			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí										
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEJ ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO	ANO	ANO			ANO				
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.5 Priorita 3: Život v obci

3.5.1 Prioritní cíl

Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

3.5.2 Opatření

3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce

V Bartošovicích v O. h. v současné době chybí vyhovující prostory pro pořádání kulturních a společenských akcí, což je obyvateli vnímáno jako velmi závažný problém. Existence takových prostorů s co možná nejvšetrannějším využitím by mohla stimulovat kulturní a spolkový život v obci, poskytnout zázemí řadě volnočasových aktivit a tím podpořit občanskou soudržnost a spokojenost obyvatel se svojí obcí. Rozšíření možností kulturního a společenského vyžití může mít také pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu.

Projekt v rámci tohoto opatření by měl zajistit výběr, rekonstrukci, následné vybavení a provozování objektu vhodného pro tyto účely.

3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže

Dětské hřiště s přiměřeně rozsáhlým areálem pro sportovní a pohybové aktivity dětí a mládeže vedle rozšíření možností vyžití těchto skupin a podpory jejich fyzické zdatnosti také zvyšuje jejich bezpečnost tím, že tyto aktivity odvede z komunikací apod.

Toto opatření je proto zaměřeno na vybudování a údržbu drobných dětských hřišť s obvyklými prvky (prolézačky atp.), dále na budování a údržbu hřišť na míčové hry, areálů pro specifické pohybové aktivity ve vazbě na cestovní ruch apod.

3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů

I v případě, že dojde k rozšíření stravovacích možností pro návštěvníky obce, může se stát, že bude nabídka stále nevyhovující pro místní obyvatele z hlediska cenové a časové dostupnosti, z hlediska sortimentu jídel atp.

V rámci tohoto opatření je žádoucí podporovat fungování zařízení, které bude poskytovat stravování přijatelných parametrů, případně i rozvoz jídel osobám s omezenou pohyblivostí apod.

3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele

Toto opatření může být svázáno s opatřením 3.C. Nespočívá však pouze v zajištění stravování, ale i zázemí pro pravidelné setkávání místních obyvatel. Zázemí pro společenský život obyvatel i mimo rámec jednorázových kulturních akcí většího rozsahu je pro občanskou soudržnost v obci stejně důležité.

Naplnění opatření spočívá v získání či vytvoření zázemí pro takovéto zařízení, případně v podpoře jeho fungování.

3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace

Odůvodnění tohoto opatření je shodné s odůvodněním opatření 3.A. Jeho v jistém pojetí větší šíře spočívá v případném zaměření se na pořádání případných pravidelných či jubilejních akcí

jednotného rázu, jako jsou např. poutě, festivaly nebo slavnosti. Takováto aktivita by měla pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu a mohla by se stěžejním způsobem spolupodílet na vytváření image obce.

Realizace opatření by spočívala v organizaci a zajištění životaschopnosti této akce. Nezbytná je v takovém případě spolupráce širokého spektra subjektů včetně účinné propagace, zajištění zázemí apod.

3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)

Dobrá komunikace s místní správou je vždy velice oceňována ze strany obyvatel a místních podnikatelů. Usnadní řešení řady problémů a přispívá k dobré informovanosti o místním dění. Prostředkem komunikace může být periodicky vycházející tištěné médium, či aktivně udržované elektronické médium (internetové stránky).

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na zajištění fungování těchto médií, event. jejich provázání s jinými informačními zdroji v regionu.

3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště

Koupaliště v obci je v nevyhovujícím stavu. Jeho případná revitalizace by rozšířila možnosti vyžití místních obyvatel, kteří o to projevují znatelný zájem.

Projekt v rámci tohoto opatření by byl zaměřen na rekonstrukci koupaliště včetně případného budování zázemí a následné propagace.

3.H Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití

Případný vznik rozsáhlejších objektů pro sportovní vyžití s dobrou přístupností a trvalou provozní dobou bude v nejbližších letech pevně svázán s vývojem v oblasti cestovního ruchu. Je žádoucí, aby se při případném budování těchto objektů zohlednily i potřeby místních obyvatel, kteří by je mohli využívat. Došlo by k rozšíření možností sportovního vyžití a tím i zvýšení atraktivity Bartošovic v O. h. jako místa pro život.

Projekty v rámci opatření budou zaměřeny zejména na výstavbu a technické vybavení takových objektů, případně na podporu jejich činnosti.

3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení

Dobré možnosti výstavby a rekonstrukce objektů mohou v případě existence dalších příznivých podmínek pro rozvoj bydlení zajistit zlepšení demografické, hospodářské i kulturně-společenské situace v obci.

Opatření je zaměřeno na zajištění pozemků pro výstavbu, jejich zasíťování, propagaci apod. Může se jednat také pro úpravu a modernizaci stávajících objektů, přebudování rekreačních objektů na objekty určené k trvalému bydlení apod.

3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí

S ohledem na demografický vývoj obcí bude v následující době zapotřebí zaměřit se ještě více na zajištění důstojného a finančně dostupného zázemí pro život a kulturně-společenské vyžití seniorů. V případě dostatečné poptávky po službách pro seniory může v obci vzniknout i centrum takovýchto služeb, penzion pro důchodce atp.

Naplnění opatření může spočívat ve vytváření zázemí pro tyto služby, podpoře činností spolků seniorů, podpoře sdružení zabývajících se službami pro seniory apod.

3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci

Jestliže dojde v budoucnu k výraznému rozvoji cestovního ruchu, růstu počtu obyvatel či k jiným pozitivním ekonomickým změnám v oblasti, bude žádoucí více podporovat rozšíření nákupních možností v obci pro lepší uspokojování potřeb obyvatel i návštěvníků.

Může se jednat o různé zvýhodnění podnikatelů, spolupráci na propagaci, zajištění objektů vhodných k provozování těchto činností a podobně.

3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy

Fungování mateřské školy v obci vytváří dobré podmínky pro rodiny s dětmi, přispívá k socializaci a vývoji dětí a je tak jedním z faktorů, které mají pozitivní vliv na demografickou situaci obce.

Realizace opatření může spočívat v údržbě a případné rekonstrukci objektu, ve kterém mateřská škola funguje, případném rozšíření, pořízení technického vybavení, programech na podporu fungování apod.

3.5.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
SILNÉ STRÁNKY												
čisté a klidné životní prostředí												
aktivní a komunikativní samospráva	xx	xx	x	x	xx	xxx	x	x	x	x		x
nápojení obce na kvalitní silniční síť									x		x	
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace		x	x	x	x		x	x	x		x	
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity		x					xxx	xx			x	
nízká nezaměstnanost	x							x			x	
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	x	x	x	x	xxx			x		xx		
SLABÉ STRÁNKY												
nedobudovaný systém kanalizace												
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací									x			
absence prostor pro pořádání společenských akcí	xxx				xx					x		
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci	x	x			x					x		xx
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity		xx			x		xx	xx				
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování			xxx	x	x					x	x	
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	x				xx			x	xx	xx	x	
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx	x	xx	xx		x	x	xx	xx		xx	
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb									xx	xxx		x
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů									x			
nedostatečný systém svozu odpadů									x			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
	3.A	3.B	3.C	3.D	3.E	3.F	3.G	3.H	3.I	3.J	3.K	3.L
PŘÍLEŽITOSTI												
probuzení kulturního a spolkového života	xx			xx	xxx	x		x	xx	x		
přiliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	x	x	x	x		x	x	x	xxx		x	xx
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	x		x		x		x	xx			x	
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	x		x		xx		x	xx			x	
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx		x		xx		x	xx	x		x	
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	x	x	x	x	xx		xx	xx			x	
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	x	x	x	x	xx		x	xx	x	x	xx	
HROZBY												
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	xx	xx	x	x	x	xx	x	x	x	x		x
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x	x	x	x	x			x	xx	xx	x	xxx
chátrání neužívaných objektů	x				x		xx	x				
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		x							x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí			x		xx		x	xx			xx	
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAČNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO		ANO	ANO		ANO	ANO	ANO		ANO		ANO
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	

3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

3.6.1 Prioritní cíl

Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.6.2 Opatření

4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost

Míra podnikatelské aktivity se dotýká prakticky všech oblastí života na daném území. Podpora místních podnikatelů vytváří mimo jiné podmínky pro zlepšení pracovních příležitostí a tím zlepšuje sociální prostředí v obci.

Do tohoto opatření spadá rozmanitá podpora firem a drobných podnikatelů v obci a bezprostředním okolí. Může spočívat budování, rekonstrukci či zpřístupnění zázemí pro podnikatelské aktivity, živé komunikaci a spolupráci mezi podnikatelskými subjekty, místní správou, neziskovým sektorem a obyvateli, propagaci podnikatelů v návaznosti na cestovní ruch apod.

4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky

V případě nárůstu intenzity cestovního ruchu v obci je zapotřebí zajistit odpovídající pestrout nabídku ubytování a stravování v různých úrovních komfortu a s dostatečnou nabídkou doprovodných drobných služeb. Širším záběrem na různé kategorie návštěvníků se obec stane vyhledávanější a životaschopnější destinací cestovního ruchu.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích kapacit v obci.

4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)

Toto opatření částečně navazuje na opatření 1.A, je zde však kladen důraz na specializovanou – většinou sezónní – dopravu pro turisty. Vzhledem k rostoucí oblíbenosti cykloturistiky, lyžování a dalších pohybových aktivit v přírodě a zároveň ze strany turistů rostoucím nárokům na komfort, může rozvoj a provázanost těchto služeb pozitivně ovlivnit intenzitu cestovního ruchu v regionu a tím i jeho ekonomickou prosperitu.

V rámci tohoto opatření by měla být intenzivně podporována spolupráce mezi všemi subjekty zainteresovanými do poskytování těchto služeb. Může se jednat i o přímou podporu dopravců apod.

4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)

Alternativní formy cestovního ruchu v současné době zaznamenávají velký rozvoj. Bartošovice v O. h. mají v této oblasti díky své poloze značný potenciál. Vytvoření podmínek pro alternativní formy turistiky v obci by mohlo podobně jako u ostatních opatření zaměřených na cestovní ruch zvýšit atraktivitu této lokality a pozitivně ovlivnit její hospodářskou prosperitu.

Opatření je zaměřeno na vytvoření podmínek pro tyto formy turistiky zejména výstavbou, rekonstrukcí a modernizací vhodných objektů, ale i na spolupráci subjektů, které by se mohly na realizaci takovýchto služeb podílet.

4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)

Klidné prostředí obce a již dříve rozvíjená tradice specifických forem rekreace by mohla inspirovat pro rozšíření těchto možností a další rozvoj podobných aktivit. Obec by tak mohla výrazně vstoupit do povědomí lidí, kteří takovéto formy rekreace vyhledávají a tím se stát vyhledávaným centrem těchto aktivit. Kromě rozvoje cestovního ruchu a vytváření vazeb místních obyvatel s okolím můžou tyto aktivity vytvořit prestižní kulturní image obce a tím pozitivně ovlivnit mnoho dalších aspektů.

Realizace opatření spočívá v různých formách podpory subjektů organizujících tyto aktivity. Může se jednat o rekonstrukci objektů, které pro tuto činnost vytvářejí zázemí, technické vybavení, propagaci, spolupráci s dalšími podobně zaměřenými subjekty v ČR i zahraničí apod.

4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách

Spolupráce mezi obcemi na české i polské straně Orlických hor může spočívat ve vzájemném poznání a provázání uměleckého a kulturního života, komunikaci mezi subjekty zabývajícími se oblastí kultury, osvěty, požární ochrany a dalšími zájmovými organizacemi, koordinaci spolupráce sportovních organizací, výměně zkušeností v oblasti ochrany životního prostředí, výměně zkušeností v rozsahu obchodní a hospodářské činnosti, výměnách zkušeností a informací z oblasti turistiky a rekreace a vzájemné integraci marketingových akcí v oblasti cestovního ruchu.

Naplnění opatření spočívá ve všestranné podpoře všech těchto aktivit.

4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům

Dobře značené turistické trasy přivedou do obce více návštěvníků. Kromě obvyklých pěších turistických tras se může jednat i o specifické (tématicky zaměřené) trasy, zimní běžecké dráhy apod.

Naplnění tohoto opatření spočívá v budování, údržbě a propagaci takovýchto tras.

4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci

Kvalitní propagační materiál o obci a o možnostech turistického vyžití v oblasti může výrazně zvednout povědomí o této destinaci a tím přispět k rozvoji cestovního ruchu.

Opatření je zaměřeno na vytváření tištěných i elektronických propagačních materiálů o turistických atraktivitách obce a regionu včetně podpory integrace do souhrnných informačních materiálů o širším území (Orlické hory, Královéhradecký kraj apod.).

4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy

Rozšíření možností lyžování a snowboardingu přivede do obce v zimním období více návštěvníků, čímž pozitivně ovlivní hospodářskou prosperitu místních podnikatelů i celé obce. Vybudování bobové dráhy by mohlo z Bartošovic O. h. učinit v rámci regionu exkluzivní destinaci pro zimní sporty a tím zásadně přispět k rozvoji cestovního ruchu v obci.

Realizace opatření spočívá jak v samotných projektech na budování a modernizaci těchto areálů, tak v intenzivní spolupráci a vzájemné podpoře subjektů zainteresovaných do těchto záležitostí.

3.6.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4. A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4. B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4. C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4. D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4. E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4. F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4. G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4. H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4. I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	SILNÉ STRÁNKY								
	čisté a klidné životní prostředí			x	x	x	x		
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	x	x	x	x	xx	x	xx
	nápojení obce na kvalitní silniční síť	xx	x	x			xx		
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	xx	xx	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xx
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	xx	xx	xxx	xx	x	xxx	xx	xx
	nízká nezaměstnanost	xx	x		x		x		
	aktivita duchovní a sociálně zaměřených sdružení	x	x			xxx	x		x
	SLABÉ STRÁNKY								
	nedobudovaný systém kanalizace	x							
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	xx		x	x		x		
	absence prostor pro pořádání společenských akcí	x				x	x		
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci								
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	x		x	x	x	x		x
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	x			x	x	x		
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	x		x			x		x
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx	x				xx		
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb						x		
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů								
	nedostatečný systém svozu odpadů								

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
PŘÍLEŽITOSTI									
probuzení kulturního a spolkového života	x	x			x	x			
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	xx								
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xxx	x	xx	xx
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	xxx	xx
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	xx	xx	x	xx	x	xx	xx		xxx
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx		x	xx
HROZBY									
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	x	x		x	x	x	x	xx	
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x								
chátrání neužívaných objektů	xx					x			
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)				x		x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	xx	xx	xx	xx		xxx	x	xxx	xx
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEJ ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ									
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu

3.7.1 Metodika

Pro stanovení preference jednotlivých opatření byla zvolena bodovací metoda, kdy určující počet bodů vznikl součtem bodů, které jednotlivým opatřením přiřadili **členové pracovní skupiny** a bodů odvozených od **výsledků dotazníkových šetření**.

Na druhém jednání pracovní skupiny 4. dubna 2008 obdrželi po schválení konečné verze opatření všichni přítomní členové stejný počet bodů, z nichž mohli po jednom přidělit k osmi opatřením. Výsledky dotazníkového šetření byly s přihlédnutím k rozsahu výzkumu zohledněny prostřednictvím otázky „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“ Odpovědi na tuto otázku shrnuje graf č. 12. Každých pět procent respondentů (zaokrouhleno nahoru) vyslovivších se pro daný problém reprezentuje jeden bod, který se připočítal k bodům přiděleným pracovní skupinou.

Vzhledem k tomu, že zaměření otázek dotazníkového šetření přesně nepokrývá následně stanovená opatření, je třeba brát výsledek tohoto vyhodnocení jako orientační, ne zcela objektivní. Hodnocení navíc také nereflektuje případnou podmíněnou návaznost realizace jednoho opatření na druhé v praxi.

Tato kapitola tvoří pouze informační nadstavbu ke strategickému plánu. Zástupcům obce a dalším aktérům, kteří se budou nějakým způsobem podílet na realizaci, by mělo toto hodnocení pouze **naznačit ožehavost jednotlivých problémů**, rozhodně se nejedná o závazné rozvržení či harmonogram. Tato preference nic nemění na **společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 výše uvedených opatření**. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

3.7.2 Vyhodnocení

Preference	Číslo opatření	Opatření	Vazba na priority k řešení v dotazníkovém šetření (viz Graf č. 12)	Body přidělené na základě dotaz. šetř.	Body přidělené pracovní skupinou	Celkem přiděleno bodů
1	1.B	Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	Špatný stav některých místních komunikací	10	11	21
2	2.A	Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	nedobudovaná (nedokončená) kanalizace napojená na ČOV	9	9	18
3	3.A	Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	absence vyhovujících prostor pro kulturně-spol. akce (kulturní sál)	9	7	16
4	4.I	Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	7	14
5	2.C	Péče o obecní budovy a místní památky	Špatný stav obec. budov a místních památek (kostely, hřbitov aj.)	8	5	13

6	3.H	Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	3	10
7-9	1.D	Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	neupravená veřejná prostranství + psí výkaly	4	4	8
7-9	2.F	Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	nedořešený systém odpadového hospodářství obce	4	4	8
7-9	3.D	Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	chybějící pohostinství / restaurace	6	2	8
10-11	3.G	Revitalizace a rozšíření koupaliště	špatný stav místního koupaliště	7		7
10-11	4.A	Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost			7	7
12-15	1.A	Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	špatné dopr. spojení s okolními obcemi (nevýh. Jízdní řád BUS)	6		6
12-15	2.B	Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	nedostatečné veřejné osvětlení	3	3	6
12-15	3.C	Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	chybějící pohostinství / restaurace	6		6
12-15	4.D	Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)			6	6
16-17	3.I	Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	nedostatečná podpora další výstavby rodinných domů	1	4	5
16-17	3.J	Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	absence služeb pro starší a sociálně potřebné občany	3	2	5
18-20	1.C	Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	nedostatečné veřejné osvětlení	3	1	4
18-20	3.B	Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže			4	4
18-20	3.F	Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	absence místního rozhlasu a obecního spravodaje	4		4
21-22	2.D	Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů			3	3
21-22	3.L	Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	nevýhovující prostory pro umístění mateřské školy	2	1	3
23-27	2.E	Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	absence vodovodu	2		2

23-27	3.E	Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace			2	2
23-27	3.K	Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	obchod, občerstvení	2		2
23-27	4.E	Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)			2	2
23-27	4.G	Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům			2	2
28-30	2.H	Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení			1	1
28-30	4.F	Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách			1	1
28-30	4.H	Vytvoření propagačního materiálu o obci			1	1
31-35	2.G	Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields				0
31-35	2.I	Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce				0
31-35	2.J	Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS				0
31-35	4.B	Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky				0
31-35	4.C	Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)				0

4 Možnosti financování

K úspěšné realizaci Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 a k plnění cílů vytyčených v tomto plánu je nutno mít zajištěný dostatek finančních zdrojů, které umožní realizovat konkrétní projekty naplňující jednotlivá opatření. Kromě vlastních prostředků obce i dalších potenciálních žadatelů lze využít celé řady finančních zdrojů, z nichž nejvýznamnější jsou prostředky z fondů Evropské unie. Proto je i Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách zpracován na období 2008 - 2015 tak, aby se v časovém harmonogramu shodoval s programovacím obdobím EU, v rámci nějž platí jednotná struktura čerpání⁵. Návrh konkrétních programů, ze kterých lze čerpat prostředky z fondů EU v rámci jednotlivých opatření Strategického plánu rozvoje obce, je uveden v přehledu na konci této kapitoly. Jedná se nicméně pouze o indikativní výčet, neboť konkrétní zdroj lze určit vždy až pro konkrétní projekt a při zohlednění mnoha faktorů, jako je typ žadatele, místo realizace projektu, výše nákladů atd.

Kromě fondů Evropské unie existuje i řada dalších dotačních titulů a mechanismů, ze kterých lze čerpat finance na realizaci různých projektů. V následujícím přehledu jsou vyjmenovány a stručně popsány ty nejdůležitější, včetně odkazů, pod kterými lze nalézt podrobnější informace o podmínkách jejich čerpání.

4.1 Fondy Evropské unie

Česká Republika má na programovací období 2007 – 2013 z fondů EU vyčleněno 26,7 mld. EUR, tedy zhruba 752,7 mld. Kč. Prostředky pocházejí z těchto tří fondů:

- **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)**
- **Evropského sociálního fondu (ESF)**
- **Fondu soudržnosti (FS)**

Finanční prostředky z fondů EU čerpá ČR prostřednictvím tzv. operačních programů, které jsou prostředkem pro naplňování následujících 3 cílů regionální politiky EU vymezených na období 2007 – 2013:

- **Cíl 1 – Konvergence**

V rámci tohoto cíle EU podporuje regiony s HDP nižším než je 75% průměru celé EU. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy. Na tento cíl je vyčleněno téměř 97% z celkových finančních prostředků, což činí 25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)

- **Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

V rámci tohoto cíle jsou podporovány regiony, které nespádají pod cíl 1, tedy regiony s HDP vyšším než je 75% průměru celé EU. V ČR může v rámci cíle 2 čerpat hl.m. Praha. Cíl 2 zahrnuje cca 1,56% ze celkového objemu finančních prostředků, tedy 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč)

- **Cíl 3 - Evropská územní spolupráce: 1,46 %, 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč)**

⁵ Současné programovací období EU sice trvá pouze do roku 2013, ale podle pravidla n+ 2 lze alokované finanční prostředky za současných podmínek čerpat až do konce roku 2015, proto bylo pro Strategický plán obce zvoleno toto časové období, aby z něj mohly vycházet i projekty realizované na konci současného programovacího období.

Tento cíl je zaměřen na podporu spolupráce regionů na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Nahrazuje dřívější iniciativu INTERREG a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Na cíl 3 je vyčleněno 1,46% z celkového objemu finančních prostředků, což je 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč).

V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 24 operačních programů, které lze rozdělit na tematické, regionální a programy zaměřené na územní spolupráci.

4.1.1 Regionální operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy:

- ROP NUTS II Severozápad
- **ROP NUTS II Severovýchod**
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Morava

Obec Bartošovice v Orlických horách spadá do **NUTS II Severovýchod**, který tvoří kromě Královéhradeckého kraje i kraj Pardubický a Liberecký, proto se jeho území týká **ROP NUTS II Severovýchod**.

ROP NUTS II Severovýchod

Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Je pro něj vyčleněno 656,46 mil. € (cca 18,51 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 115,85 mil. €.

ROP SV obsahuje 5 prioritních os, ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny:

- Prioritní osa 1. Rozvoj dopravní infrastruktury
- Prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí
- **Prioritní osa 3. Cestovní ruch**
- Prioritní osa 4. Rozvoj podnikatelského prostředí
- Prioritní osa 5. Technická pomoc

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je využitelná prioritní osa **3. Cestovní ruch**, v rámci níž lze čerpat finanční prostředky na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, doprovodných aktivit CR, na revitalizaci kulturně-historických památek, na rozvoj turistických tras a cyklotras nebo i na tvorbu propagačních materiálů obce a na její další propagaci.

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z ROP NUTS II Severovýchod prioritní osy 3. Cestovní ruch, jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Ostatní prioritní osy ROP NUTS Severovýchod nejsou pro financování projektů vycházejících ze Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách využitelné, neboť jsou zaměřeny na jiné typy aktivit nebo určené pro jiný typ žadatele (např. prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí je určen pouze pro obce nad 500 obyvatel).

4.1.2 Tématické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 8 tematických operačních programů (OP). Každý z těchto 8 operačních programů má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

- OP Doprava
- **OP Životní prostředí**
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Subjekty z obce Bartošovice v Orlických horách mohou přímo čerpat ze všech tematických operačních programů, s výjimkou OP Doprava a OP Technická pomoc, kde lze využít jen nepřímé podpory. Z hlediska potřeb obce a zaměření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se nejvýznamnějším jeví **Operační program Životní prostředí**.

OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Z pohledu finančních prostředků je OP ŽP druhým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 4,92 mld. € (cca 138,68 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

OP Životní prostředí má 8 prioritních os:

- Prioritní osa 1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- **Prioritní osa 3. Udržitelné využívání zdrojů energie**
- **Prioritní osa 4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží**
- Prioritní osa 5. Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik
- Prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny
- Prioritní osa 7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Prioritní osa 8. Technická pomoc

Opatření strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách jsou kompatibilní se dvěma prioritními osami OP ŽP – s prioritní osou 3, která je zaměřena na využívání obnovitelných zdrojů energie, na úspory energie a zateplování budov, a dále s prioritní osou 4, jež podporuje aktivity zaměřené na zkvalitnění odpadového hospodářství a sanaci starých ekologických zátěží. Obec i jiné subjekty působící na jejím území mohou samozřejmě využít podporu i v rámci ostatních prioritních os, pokud v nich jsou vymezení jako způsobilí žadatelé. Výjimkou jsou některé podoblasti podpory v prioritní ose 1, kde je podmínkou realizace projektu v obci nad 2 000 obyvatel, popř. 2 000 ekvivalentních obyvatel (např. podoblast podpory 1.1.1. zaměřená na ČOV a vodohospodářskou infrastrukturu).

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z OP ŽP prioritní osy jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. Využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží

4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce

Evropská územní spolupráce je realizována prostřednictvím přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce a dvou síťových programů: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program pro výměnu zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací).

Operační program **Meziregionální spolupráce** je společný pro všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko. Také síťové programy **ESPON 2013** a **INTERACT II** jsou určeny pro všechny členy EU. Pro Operační program **Nadnárodní spolupráce** je EU rozdělena do několika zón, přičemž Česká republika patří do zóny Střední Evropa.

Operační programy **přeshraniční spolupráce** se týkají vždy hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku tak existuje operační program (OP) pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro obec Bartošovice v Orlických horách je vzhledem k její poloze bezprostředně u hranic s Polskem významný právě Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, ze kterého lze čerpat dotace na celou řadu aktivit s příhraničním dopadem.

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany jde o regiony jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzěbského a bielsko-bialského. Z fondů EU je pro OP PS ČR - Polsko vyčleněno 219,46 mil. €, které mají být z českých a polských národních veřejných zdrojů doplněny o 38,73 mil. €. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 103,68 mil. € (cca 2,92 mld. Kč).

V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý **přeshraniční dopad** projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují při přípravě projektu, podílejí se na jeho financování nebo na společné realizaci.

OP PS ČR - Polsko má **4 prioritní osy**:

- Prioritní osa 1. Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik
- Prioritní osa 2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu
- Prioritní osa 3. Podpora spolupráce místních společenství
- Prioritní osa 4. Technická pomoc

Obec Bartošovice v O.h. může čerpat podporu ze všech prioritních os, kromě prioritní osy 4, která je určena pro Řídící orgán daného programu. Prioritní osa 1 je zaměřena na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, zlepšení kvality ovzduší i vod, podporu lze čerpat i na spolupráci záchranných složek a odstraňování následků katastrof. Prioritní osa 2 je zaměřena na podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu a na podporu spolupráce v oblasti vzdělávání a zvyšování kvality pracovní síly. Prioritní osa 3 má za cíl podporovat projekty zaměřené na spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice a na pořádání společných kulturních, sportovních a společenských akcí.

Opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jehož projekty by byly vhodné pro financování z OP PS ČR – Polsko, jsou uvedeny v následující tabulce, v

rámci přeshraniční spolupráce lze ale realizovat i projekty z jiných opatření, pokud budou mít přeshraniční dopad a partnera z polské strany.

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje ČR, OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který napatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

Z PRV mohou čerpat finance především zemědělci a obce do 500 obyvatel⁶, proto je Program rozvoje venkova (PRV) nejvýznamnějším dotačním titulem i pro obec Bartošovice v Orlických horách.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (PRV) je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Celkové poskytnuté veřejné finance (ze státního a evropského rozpočtu) činí 3,6 miliardy € za celé sedmileté období.

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os:

- Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- **Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace zemědělství**
- Osa IV – Leader

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je nejdůležitější OSA III, konkrétně opatření **III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení služby**, které je přímo určeno pro obce do 500

⁶ Na některé aktivity, především na projekty týkající se čištění odpadních vod a vodohospodářské infrastruktury, mohou z PRV čerpat dotace i obce do 2 000 obyvatel. Pro obce nad 2 000 obyvatel je pro tyto aktivity určena oblast podpory v OP Životní prostředí.

obyvatel (v případě vodohospodářské infrastruktury a ČOV pro obce do 2 000 obyvatel). Kromě obcí mohou být v rámci opatření III.2.1. žadateli i dobrovolné svazky obcí, neziskové organizace včetně církví a sdružení právnických osob, i jejich projekty ale musí přispívat k naplnění cíle zlepšení kvality života v obcích.

Opatření III.2.1. se dále člení na dvě podopatření. **Podopatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic** je zaměřeno na budování a obnovu místních komunikací, na obnovu a výstavbu technické infrastruktury, úpravu veřejných prostranství, na tvorbu územně plánovací dokumentace nebo na vodohospodářskou infrastrukturu, ČOV a kanalizace. **Podopatření III.2.1.2. Občanské vybavení a služby** podporuje projekty zaměřené na infrastrukturu pro školy, předškolní a mimoškolní činnost dětí, pečovatelské služby o seniory, na rozvoj základní obchodní infrastruktury a doprovodných stravovacích zařízení, dále na budování a modernizaci objektů a ploch pro kulturní a sportovní aktivity nebo pro spolkovou činnost v obci. V neposlední řadě podporuje také rozvoj informačních a školících center.

Obcím do 500 obyvatel je určeno i opatření **III.2.2. Ochrana rozvoj kulturního dědictví venkova**, které má podporovat udržování a obnovu kulturního dědictví venkova, včetně objektů kulturních památek a jiných kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, dále budování stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii a tradiční lidovou kulturu, ale i různé studie na využití a regeneraci kulturního dědictví venkova.

Některých opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se týká i opatření PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu. Toto opatření je sice určeno pouze podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, ale územně musí být jeho projekty realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, takže i subjekty z Bartošovic v O.h. mohou z tohoto opatření čerpat. Podporovány jsou aktivity zaměřené na budování základní rekreační infrastruktury pro ubytování a stravování, na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu, dále budování a značení pěších tras, hippostezek, informačních panelů nebo odpočinkových míst. Podporu lze čerpat i na vybudování sportovních rekreačních zařízení, jako jsou koupaliště, hřiště, jízďárny aj.

Program rozvoje venkova by se měl stát hlavním nástrojem pro čerpání dotací z fondů EU pro malé obce do 500 obyvatel. Jeho prostřednictvím může získat prostředky na realizaci svých projektových záměrů i obec Bartošovice v Orlických horách, neboť PRV je cílen přímo na problémy malých obcí a pokrývá celou řadu různých oblastí a aktivit. O tom svědčí i fakt, že převážná většina opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je vhodná právě pro financování z Programu rozvoje venkova. Konkrétní seznam těchto opatření, včetně konkrétního zdroje PRV, je uveden v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic

2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje/ PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...

4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/

4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska, tzv. „Norské fondy“

Cílem obou nástrojů je posílit schopnost nových členských států plně se účastnit vnitřního trhu rozšířeného Evropského hospodářského prostoru prostřednictvím spolufinancování projektů ve vybraných prioritních odvětvích, které nepokrývají fondy EU. Mezi podporované oblasti patří např. uchování kulturního dědictví, zdravotnictví a péče o dítě, školství, podpora udržitelného rozvoje nebo vědecký výzkum a vývoj. Částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. € pro pětileté období 2004 - 2009 a lze ji čerpat prostřednictvím tří typů projektů – individuálních, blokových grantů a programů. Mezi tzv. programy patří i program Královéhradeckého kraje financovaný z FM EHP/Norska: „Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji“. V rámci něho získal Královéhradecký kraj částku téměř 2,5 mil. €, která je určena na projekty zlepšující infrastrukturu a služby pro seniory, děti a mládež v oblasti zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání. Částka bude alokována prostřednictvím dvou výzev, z nichž jedna proběhla v roce 2007 a druhá na počátku roku 2008. Více informací o tomto programu lze nalézt na www.kr-kralovehradecky.cz v sekci Evropská unie, EHP-granty a dotace - Finanční podpora na úrovni kraje – Finanční mechanismy EHP/Norska. Další informace tzv. Norských fondů v ČR, včetně aktuálních informací a výzev, je na www.eeagrants.cz.

4.4 Národní a krajské dotace

Kromě pomoci z fondů EU a z tzv. Norských fondů existuje řada dotačních titulů v rámci ČR. Finanční prostředky na projekty lze čerpat ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím programů vyhlašovaných jednotlivými ministerstvy, z dotačních titulů jednotlivých krajů a z různých nadací a fondů větších firem. Tyto dotace jsou poskytovány především do veřejného sektoru (tedy pro obce, kraje a NNO), ale v řadě případů jsou podporovány i některé podnikatelské záměry.

Mezi nejvýznamnější programy podpory poskytované z národních zdrojů pro malé obce jsou Programy obnovy venkova vyhlašované Ministerstvem pro místní rozvoj (v roce 2008 se dotační tituly podpory obnovy venkova zaměřovaly např. na zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci nebo na podporu spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova).

Program obnovy venkova vyhlašuje pro své obce každoročně i Královéhradecký kraj, v rámci něhož mohou o dotaci žádat obce do 2 000 obyvatel. V roce 2008 se podpora zaměřila např. na úpravu veřejných prostranství a místních komunikací, na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice, na kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních

fondů a další. Královéhradecký kraj poskytuje dotace i do dalších oblastí jako je cestovní ruch, kultura a památková péče, sociální oblast, školství, vzdělávání, volnočasové aktivity, životní prostředí a zemědělství nebo mezinárodní spolupráce.

Seznam konkrétních dotačních titulů vyhlašovaných pro jednotlivá období, nejčastěji na kalendářní rok, lze nalézt na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, na webových stránkách jednotlivých ministerstev ČR nebo přímo na stránkách nadačních subjektů.

4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly

Obecně zaměřené portály o fondech EU v ČR

- www.strukturalni-fondy.cz
- www.edotace.cz
- www.neziskovsky.cz

Odkazy na operační programy v ČR a jejich řídicí orgány

- Regionální operační program NUTS II Severovýchod:
www.rada-severovychod.cz
- OP Životní prostředí:
www.opzp.cz
- Integrovaný operační program:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Podnikání a inovace:
www.mpo.cz (stránky Řídicího orgánu - Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost:
www.esfcr.cz (oficiální stránky Evropského sociálního fondu v ČR)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost:
www.msmt.cz/eu/op-vpk-obdobi-2007-2013
- OP Výzkum a vývoj pro inovace:
www.msmt.cz/eu/op-vvi
- OP Doprava:
www.opd.cz
- OP Technická pomoc:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
www.cz-pl.eu

Ostatní dotační tituly

- Program rozvoje venkova (PRV)
www.szif.cz (stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, který je zprostředkovatelem podpory z EAFRD v ČR)
- Finanční mechanismus EHP/Norska
www.eeagrants.cz
- Granty a dotace Královéhradeckého kraje
www.kr-kralovehradecky.cz
- Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj ČR
www.iriscrr.cz (seznam aktuálních dotačních titulů dle krajů)

Dotační programy ministerstev ČR

- Dotační tituly Ministerstva pro místní rozvoj na v rámci regionální politiky
www.mmr.cz/regionalni-politika-programy-dotace
- Podpory v oblasti bydlení financované MMR
www.mmr.cz/bytova-politika-programy-dotace
- Programy Ministerstva financí v rámci financování územních rozpočtů
www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_programy_reprodukce.html
- Dotační programy a projekty Ministerstva dopravy
www.mdcz.cz/cs/Legislativa/Programy+a+projekty/
- Granty a dotace Ministerstva kultury
www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2283
- Dotační politika Ministerstva obrany
www.army.cz/scripts/detail.php?id=5185
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz (dotace MPSV lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
www.msmt.cz (dotace MŠMT lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva vnitra
www.mvcr.cz/anonce/dotace_granty.html
- Granty a financování projektů Ministerstvem zahraničních věcí
www.mzv.cz/www/mzv/default.asp?ido=13905&idj=1&amb=1&ikony=&trid=1&prsl=&poccl=
- Národní dotace Ministerstva zemědělství
www.mze.cz/Index.aspx?ch=74
- Dotace Ministerstva životního prostředí
www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/finance_podpora

Vybrané nadace a nadační fondy podporující zvyšování kvality života v obcích

- Nadace pro rozvoj občanské společnosti (NROS)
www.nros.cz
- Nadace ČEZ
www.nadace-cez.cz
- Dobročinný fond Phillip Morris
www.dobrocinnyfond.cz
- Nadace Via
www.nadacevia.cz
- Nadace Partnerství
www.nadacepartnerstvi.cz

4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	A. Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	C. Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	J. Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS	
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu

3. Život v obci	E. Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	
3. Život v obci	F. Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služb PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje CR OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Poznámky:

PRV = Program rozvoje venkova

OP ŽP = Operační program životní prostředí

ROP = Regionální operační program

OP PS ČR - Polsko = Operační program přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

5 Závěr

„Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015“ je spolu s územně plánovací dokumentací výchozím koncepčním dokumentem rozvoje obce. Je výsledkem několik měsíců trvajícího procesu založeného na spolupráci zástupců obce s experty a živé komunikaci a partnerství mezi místními aktéry. Výsledkem tohoto procesu je **ucelený strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj obce**. Zpracováním tohoto dokumentu si obec stanovila **směry a priority budoucího rozvoje** důležité pro její představitele i pro subjekty působící v regionu v podnikatelském či neziskovém sektoru.

V průběhu tvorby strategie rozvoje bylo ve čtyřech prioritních oblastech definováno celkem **35 opatření** vedoucích k naplnění jednotlivých prioritních cílů a v souhrnném efektu k naplnění vize a globálního cíle obce. K jednotlivým opatřením byly navíc zpracovatelem vyhledány **možné zdroje spolufinancování** případných projektových záměrů. Dalším případným vodítkem pro realizaci strategie může být vyhodnocení preference jednotlivých opatření tvořící nezávaznou nadstavbu strategického plánu. Tato preference nic nemění na společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 opatření. Pouze vytváří představu o naléhavosti některých problémů. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

Strategický plán rozvoje obce je živý a dynamický dokument, na základě průběžného vyhodnocení a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření je možné přistoupit k aktualizaci. Je třeba znovu zdůraznit, že na plnění strategického rozvojového dokumentu by se měli co nejaktivněji podílet nejen představitelé obce, ale i všichni ostatní aktéři: podnikatelé, neziskový sektor i řadoví občané.

Tento strategický rozvojový dokument je také **jedním ze základních podkladů obce při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU**.

Naplňování strategie bude v podmínkách obce Bartošovice v Orlických horách velmi náročným úkolem. Nelze očekávat, že se všechna opatření dočkají realizace. Bude velice záležet jak na vnějších podmínkách, tak na vytrvalosti všech v úvodu zmiňovaných aktérů. Vzájemná vstřícnost, živá komunikace a všestranná aktivní podpora realizátorům samotných projektů je nezbytná.

5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci.....	20
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví	20
Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení.....	21
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci.....	21
Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení.....	22
Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání	22
Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotaz. Šetř. v Bartošovicích v O. h.)	22
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	23
Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	24
Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	25
Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	26
Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	27
Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	29
Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	30
Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001	13
Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006	13
Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.....	13
Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci	14

DUBEN 2008

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách

2008 - 2015

Ve spolupráci se zástupci obce

Bartošovice v Orlických horách

(www.bartosovice.eu)

zpracovalo

Centrum evropského projektování, a. s.

Wonkova 1142
500 02 Hradec Králové

Web: www.cep-rra.cz

E-mail: info@cep-rra.cz

Tel.: +420 495 817 802

Fax: +420 495 817 848

Řešitelský tým CEP:

- RNDr. Zita Kučerová – vedoucí koncepčního týmu
(kucerova@cep-rra.cz)
- Bc. Karel Šimek – řízení tvorby, strategická část, grafická a mapová složka, sestavení
(simek@cep-rra.cz)
- Mgr. Šárka Bartošová – možnosti financování
(bartosova@cep-rra.cz)
- PhDr. Bc. Marie Prouzová – koncepce a vyhodnocení dotazníkového šetření
(prouzova@cep-rra.cz)
- *Na profilu obce spolupracovali:* Ing. Jana Javůrková, Mgr. Kateřina Pourová, Ing. Ivana Kvasničková, Bc. Ladislav Mlejnek a Mgr. Jana Kuchyňková

Koordinátor za Obec Bartošovice v Orlických horách:

- Ing. Luboš Tyliš, místostarosta
(ltyls@quick.cz)

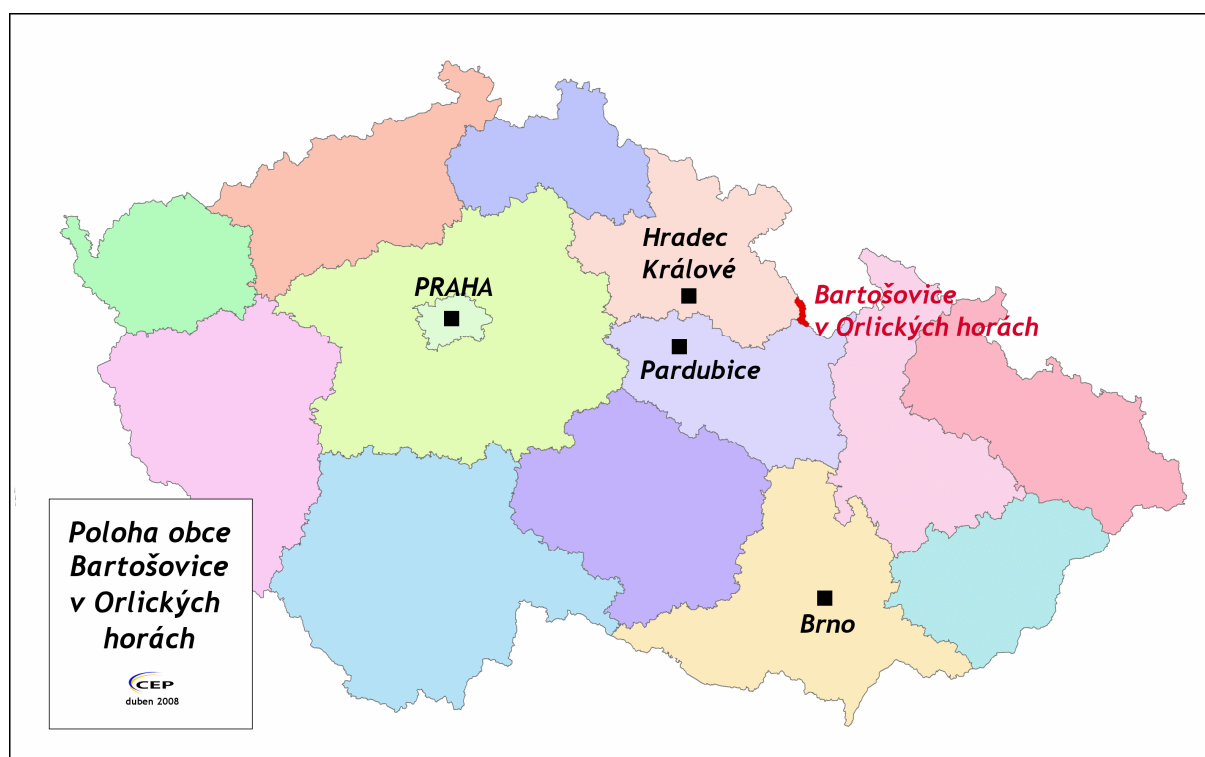
Obsah

1 Úvod	5
1.1 Metodika	6
1.1.1 Partnerství v obci	7
1.2 Postup zpracování	9
2 Analytická část	11
2.1 Profil obce	11
2.1.1 Základní charakteristika	11
2.1.2 Přírodní podmínky	11
2.1.3 Sídlní struktura a bydlení	12
2.1.4 Obyvatelstvo	13
2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost	14
2.1.6 Zemědělství a lesnictví	14
2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas	15
2.1.8 Cestovní ruch	16
2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost	17
2.1.10 Technická infrastruktura	17
2.2 Dotazníkové šetření	19
2.2.1 Úvod	19
2.2.2 Metodologie průzkumu	19
2.2.3 Charakteristika respondentů	19
2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách	22
2.2.5 Závěr	31
2.2.6 Příloha	32
2.3 SWOT analýza obce	36
3 Strategická část	38
3.1 Struktura strategické části	38
3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit	39
3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost	40
3.3.1 Prioritní cíl	40
3.3.2 Opatření	40
3.3.3 Koincidenční matice	41
3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí	42
3.4.1 Prioritní cíl	42
3.4.2 Opatření	42
3.4.3 Koincidenční matice	44
3.5 Priorita 3: Život v obci	46
3.5.1 Prioritní cíl	46
3.5.2 Opatření	46
3.5.3 Koincidenční matice	49
3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch	51
3.6.1 Prioritní cíl	51
3.6.2 Opatření	51
3.6.3 Koincidenční matice	53
3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu	55
3.7.1 Metodika	55
3.7.2 Vyhodnocení	55
4 Možnosti financování	58
4.1 Fondy Evropské unie	58
4.1.1 Regionální operační programy	59

4.1.2 Tématické operační programy.....	60
4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce.....	62
4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	63
4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska	66
4.4 Národní a krajské dotace.....	66
4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly	67
4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu	69
5 Závěr	71
5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části	72

1 Úvod

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015 by měl vytyčovat a regulovat **základní směry rozvoje** území na období následujících osmi let bez ohledu na případné politické změny. Strategický plán byl tvořen na základě moderních, obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů obcí a regionů, vycházejících ze **vzájemné provázanosti a vyváženosti** ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje území. Ve strategickém plánu jsou zakotveny principy trvale udržitelného rozvoje s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území a s maximálním ohledem k **potřebám obyvatel** na straně jedné a k **životnímu prostředí** regionu na straně druhé.

Základními podklady pro sestavení strategie byly:

- **Územní plán** (zpracovaný v roce 1997)
- **Profil obce** (stručná socioekonomická analýza)
- **Konzultace s představiteli obce**
- **Rozsáhlé dotazníkové šetření mezi obyvateli**
- **Jednání pracovních skupin**

Legitimitu a systematickosti Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách dokládá **široká participace místních aktérů** v průběhu celého procesu tvorby dokumentu. Zapojeni byli zástupci všech sektorů: veřejného, neziskového i podnikatelského. Díky jejich dobrovolné práci lze konstatovat, že tento program vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb území. Výsledná strategie tak představuje **konsenzus** místních aktérů a obyvatel nad budoucími směry rozvoje obce, vyjádřený v dohodnuté vizi, globálním cíli, prioritních cílech a zejména v opatřeních vedoucích k naplnění této struktury cílů.

Všichni aktéři v čele s místní správou by měli v následujícím období všemožně podporovat naplnění těchto opatření, vzájemně spolupracovat na jejich realizaci, vyhledávat zdroje financování projektů a pokoušet se tyto finance získávat. K naplňování opatření lze přispívat nejen samotnou přípravou a realizací konkrétních projektů, ale i **nejrůznějšími způsoby** vzájemné dílčí **podpory** včetně lobbingu, sjednocení zájmů s okolními obcemi a regiony a podobně. Strategický plán rozvoje je **také jedním z podkladů pro podporu realizace projektů z fondů Evropské unie a dalších zdrojů** (více viz kap. 4).

Proces strategického plánování je proces dlouhodobý, soustavný a otevřený. Ve vytvořené strategii by mělo docházet k systematickému posuzování změn vstupních podmínek i dosažených výsledků. Úspěšný strategický plán je nutné chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území a - má-li se stát opravdu zdařilým - je nutná nejen ochota přijmout tento dokument jako rozvojový plán území, ale v případě potřeby vynakládat úsilí ke zdokonalování a aktualizaci tak, aby nebyl pouze ideou, ale reálným a systematickým plánem v dlouhodobém horizontu.

1.1 Metodika

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je zpracován podle moderních zásad tvorby rozvojových dokumentů, vycházejících z **místní Agendy 21¹**, respektujících

¹ Co je místní Agenda 21: „Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.

Místní Agenda 21 je programem rozvoje regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území.

Místní Agenda 21 hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby. Zohledňuje dopady rozhodnutí na všechny oblasti života a v delším časovém horizontu. Propojuje probíhající aktivity. Zapojuje veřejnost již do plánování i do realizace plánů.“

(Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003)

mezinárodně uznávané principy trvale udržitelného rozvoje, založeného na vyváženém propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí.

Strategický dokument se skládá ze dvou základních částí: **analytické a strategické**. Analytická část představuje sběr a vyhodnocení informací, na jejichž základě byla formulována strategie. Analytická část je tvořena stručnou socioekonomickou analýzou (profil obce) a dotazníkovým šetřením. Na základě těchto výstupů a s přihlédnutím k dalším informačním zdrojům byla sestavena SWOT analýza obce a formulovány návrhy cílů a opatření strategie (viz kap. 3.1). Strategická část byla dále zevrubně projednána pracovní skupinou a doplněna o další navazující informace (zejm. zdroje financování).

1.1.1 Partnerství v obci

Partnerství v obci Bartošovice v Orlických horách je založeno na platformě kontinuálního **živého dialogu** mezi zástupci veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Účastníky tohoto dialogu jsou všichni ti, kteří mají aktivní zájem o spolupráci při rozvoji obce a mají také zájem se spolupodílet na rozhodování o budoucích krocích ovlivňujících tento další rozvoj.

Rozšiřování a fungování širokého místního partnerství přispívá ke komplexnímu rozvoji obce založenému na vzájemném konsenzu a definování společných cílů rozvoje. Dobře fungující partnerství v regionu je založené na společném plánování a na aktivním zapojování veřejnosti i podnikatelského a neziskového sektoru. Posilování partnerství v regionu se tak postupně přesouvá také do fáze společné realizace projektů, které jsou samotným nástrojem pro zvýšení prosperity obce a zkvalitnění života místních obyvatel.

Za účelem dosažení tohoto konsenzu prostřednictvím strategického dokumentu bylo nejprve provedeno rozsáhlé dotazníkové šetření mezi veřejností (viz kap. 2.2) a následně byla ustanovena **pracovní skupina**, jejíž úkoly spočívaly v:

- Úpravě a doplnění SWOT analýzy
- Formulaci strategické vize obce
- Formulaci globálního cíle strategie rozvoje obce
- Vymezení priorit rozvoje
- Formulaci prioritních cílů

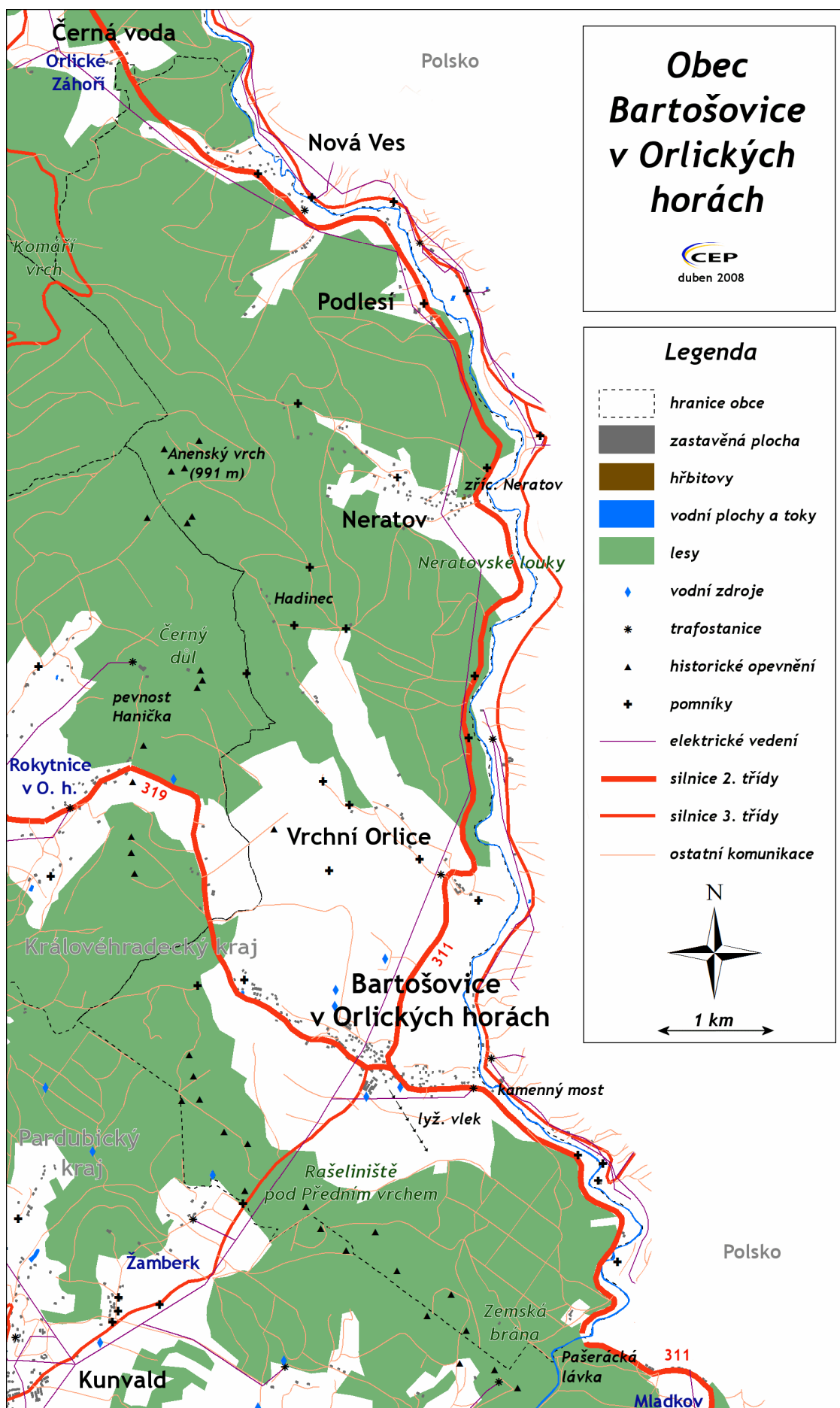
- Sestavení opatření v rámci priorit
- Schválení konečné verze strategie
- Připomínkování dílčích kroků při tvorbě strategického plánu

Mezi více než dvaceti členy pracovní skupiny byli představitelé **místní správy**, **podnikatelé** působící v obci, zástupci **neziskových organizací**, stálí **obyvatelé** z více zájmových a sociálních skupin i **chalupáři**. Proběhla dvě jednání pracovní skupiny (viz kap. 1.2).

1.2 Postup zpracování

Prosinec 2007	Přípravná jednání	Po dohodě nad postupem prací byl vytvořen návrh dotazníku pro obyvatele obce.
	Realizace dotazníkového šetření	Po diskusi nad závěrečnou podobou dotazníků byl dostatečný počet exemplářů dodán zástupcům obce, kteří zajistili jejich distribuci občanům. Následně provedli sběr vyplněných dotazníků a jejich předání zpracovateli.
Ledens 2008	Vyhodnocení dotazníkových šetření	Zpracovatel vyhodnotil výsledky dotazníkových šetření a závěrečnou zprávu poskytl zástupcům obce.
	Zpracování profilu obce	Návrh profilu (socioekonomické analýzy) byl předán zástupcům obce.
Únor 2008	Příprava strategické části	Na základě všech dosavadních podkladů byly vytvořeny návrhy SWOT analýzy a dalších prvků strategie až do úrovně prioritních cílů.
Březen 2008	Práce na strategické části	7.3.2008 – 1. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Seznámení se strategickým dokumentem - Dosavadní práce - Výsledky dotazníkových šetření <i>Pracovní část</i> - SWOT analýza - Formulace vize a globálního cíle - Vymezení priorit rozvoje a prioritních cílů - Podklady pro návrhy opatření a aktivit <i>Závěr</i> - Další postup
Dubens 2008	Práce na strategické části	4.4.2008 – 2. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Stručné zopakování metodiky - Rekapitulace dosavadních výsledků <i>Pracovní část</i> - Opatření a jejich možné zdroje spolufinancování - Preference jednotlivých kroků <i>Závěr</i> - Další postup
	Dokončení strategického dokumentu	Dokument byl dopracován a předán zástupcům obce.

2 Analytická část

2.1 Profil obce

2.1.1 Základní charakteristika

Obec Bartošovice v Orlických horách leží v Královéhradeckém kraji, asi 20 kilometrů východně od města Rychnov nad Kněžnou a 70 km od krajské metropole Hradce Králové. Obec se rozkládá podél státní hranice mezi Českou republikou a Polskem a tvoří ji 6 katastrálních území: Bartošovice v Orlických horách, Vrchní Orlice, Neratov v Orlických horách, Nová Ves v Orlických horách, Malá Strana v Orlických horách a Podlesí v Orlických horách. Většina území leží v CHKO Orlické hory. Celková rozloha obce činí 3 561 ha a její nadmořská výška je průměrně 580 m n. m. V katastrálním území obce se nachází množství přírodních a kulturních památek.

Počátky obce spadají do 15. století, první písemná zmínka pochází z roku 1557. Původní osídlení bylo pravděpodobně české, ale v průběhu 17. století s osidlováním Orlických hor Němci postupně převládlo německé obyvatelstvo. V souvislosti s tím převládlo na tomto území i užívání německého jazyka a začalo se používat německé pojmenování obce Batzdorf. Největší rozmach byl zaznamenán koncem 19. století kdy zde v roce 1869 žilo 2 696 osob (hlavně německé národnosti) a bylo zde 508 domů.

Bartošovice v Orlických horách jsou členem několika dobrovolných svazků obcí (DSO): Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory, který sdružuje 29 obcí, vznikl v roce 1992 a je zakládajícím členem euroregionu Glacensis; DSO Mikroregion Rychnovsko a DSO BioTop.

2.1.2 Přírodní podmínky

Obec Bartošovice v Orlických horách se rozkládá ve vertikálně členitém reliéfu hornaté krajiny Orlických hor. Nejvyšším bodem je Anenský vrch (991 m n. m.) a nejnižší je položeno údolí Divoké Orlice u Zemské brány (500 m n. m.). Geomorfologicky se území obce řadí do podcelku Deštenské hornatiny (okrese Orlický hřbet), která je součástí celku Orlické hory, Orlické oblasti a Krkonošsko-jesenické soustavy. Z hlediska geologického se většina území obce nachází v oblasti proterozoických hornin (břidlice, fylity, svory až pararuly). Horní tok Divoké Orlice, kopíruje tektonicky podmíněnou brázdou. Půdy převažují hlinitopísčité až písčitohlinité. Území obce leží částečně v CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) Vamberk – Králíky a částečně v CHOPAV Orlické hory.

Podle klimatických oblastí se Bartošovice v Orlických horách nacházejí v rámci ČR v nejchladnějších oblastech. Střední a jižní část obce náleží k oblasti označované jako chladná a vlhká oblast (CH 72), pro kterou je charakteristické krátké a poměrně chladné léto a dlouhá mírná zima s nadprůměrným množstvím ročních srážek (nad 900 mm), v zimě v podobě sněhu. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 6 až 7 °C a v zimním období se pohybuje v záporných hodnotách (-3 až -4 °C). Severní část obce zasahuje do klimatické oblasti chladná CH 6 s velmi krátkým a chladnějším létem a dlouhou zimou s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Roční úhrn srážek se zde pohybuje v rozmezí 1000 – 1200 mm. Průměrný roční

² Klimatické oblasti ČR dle Quitta (Quitt, 1971)

počet dní se sněžením se pohybuje nad hodnotou 100, dní se sněhovou pokrývkou mezi 120 a 140. Průměrná relativní roční vlhkost vzduchu je 80 – 85 %.

Geobotanicky se území obce řadí do jednotky květnatých bučin.

Téměř celé území obce se nachází v CHKO Orlické hory, která byla vyhlášena v roce 1969. V katastru obce se nachází také několik maloplošných chráněných území:

- Přírodní rezervace Černý důl – Bukojedlový prales typický pro Orlické hory, celková rozloha 26,3600 ha, vyhl. 1933, nadmořská výška 850 m.
- Přírodní rezervace Neratovské louky - Podmáčené louky s významnou květenou (oměj pestrý, prstnatec listenatý, kamzičník rakouský) a zvířenou (čáp černý, jestřáb lesní, čolek horský, čolek obecný, ropucha obecná, skokan hnědý, skokan ostronosý, zmije obecná, užovka obojková, střežle potoční), celková rozloha 13,1600 ha, vyhl. 1998, nadmořská výška 585 – 604 m.
- Přírodní rezervace Zemská brána - Hluboce zaříznuté balvanité řečiště Orlice, skalnaté svahy zalesněné polopřirozenými porosty, celková rozloha 88,2200 ha, vyhl. 1987, nadmořská výška 570 – 650 m
- Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem - Rašeliniště v souvislém lesním komplexu s několika jezírky, celková rozloha 3,5100 ha, vyhl. 1984, nadmořská výška 640 m.

V obci je rovněž registrováno 5 památných stromů.

Z hlediska kostry ekologické stability jsou nejdůležitějšími lesní komplexy a biotopy podél vodních toků a trvalé travní porosty s přirozeným charakterem. V rámci ÚSES (Územní systém ekologické stability) je území obce začleněno do ekologicky významné krajinné oblasti a nachází se zde významné nadregionální biocentrum Zaječiny, nadregionální biokoridor Hanička, regionální biocentrum Zadní vrch.

Poloha obce v členitém reliéfu ve vnitru horského masívu značně ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Z hlediska kvality ovzduší náleží obec k oblastem s dobrou kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, vod) bez výraznějšího zatížení z lokálních i dálkových zdrojů.

Vysoká intenzita cestovního ruchu a rekreace je prozatím převážně v souladu s principy ochrany přírody a krajiny a nedochází zde k velkému ekologickým střetům.

2.1.3 Sídlní struktura a bydlení

Osídlení v řešeném území vzniklo pravděpodobně ve 13. století postupným mýcením původních lesů při vodních tocích, později podél vzniklých cest. Urbanistický tvar a struktura sídel vychází především z přírodního prostředí a klimatických podmínek. Většinu zastavěného území sídel tvoří volně rozptýlená zástavba podhorského typu. Z hlediska hustoty osídlení a míry urbanizace lze na území obce hovořit o třech urbanizovaných lokalitách – sídlech (Bartošovice, Neratov a Nová Ves). Ostatní sídla (Podlesí, Malá Strana a Vrchní Orlice) lze považovat za rozptýlenou zástavbu v přírodním krajinném prostředí. Bartošovice jsou soustavou sídel s převládající obytnou funkcí, **kromě bydlení trvalého zde má velmi silný podíl i bydlení rekreační.**

Při posledním SLBD³ v roce 2001 bylo v obci Bartošovice v Orlických horách evidováno celkem 74 domů se 122 byty, z toho bylo trvale obydlených 54 domů s 81 byty. Jedná se především o rodinné domky a chalupy. Z celkového počtu domů tak bylo trvale obydlených 73 %. Podíl trvale neobydlených domů (27 %) je ve srovnání s průměrem za okres Rychnov

³ Sčítání lidu, domů a bytů prováděné Českým statistickým úřadem

nad Kněžnou (21,9 %) i za Českou republiku (17,2 %) výrazně vyšší. Oproti roku 1970 klesl počet trvale obydlených domů o 30 %, příčinou je dožívání starého bytového fondu nevhodného k trvalému bydlení a v neposlední řadě nárůst využívání těchto domů k rekreaci. Narůstající počet těchto rekreačních objektů při postupném vytváření a zkvalitňování podmínek pro život v obci v sobě skýtá potenciál jejich využití pro trvalé bydlení.

Nová výstavba v sídlech je minimální. Z hlediska budoucího rozvoje trvalého bydlení mají na území dobrou pozici Bartošovice v O. h., kde lze přepokládat postupné doplňování technické i občanské infrastruktury. Vzhledem k aktivitám občanského Sdružení Neratov lze omezený rozvoj bydlení předpokládat i v Neratově. Rozvoj rekreačního bydlení bude přípustný při zachování urbanistické struktury a vhodné zástavby. Veškeré rozvojové plochy budou navrhovány v hranicích urbanizovaných území.

2.1.4 Obyvatelstvo

V roce 2006 žilo ve sledovaném území 200 obyvatel. Historicky nejvíce obyvatel na dnešním území obce Bartošovice v Orlických horách žilo v letech 1869 a od té doby, jak dokládá tabulka, území populačně ztrácí.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001

rok	1869	1900	1930	1950	1980	1991	2001
obyv.	2696	2303	1834	267	249	219	218

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí ČR

Celkový počet se mění jednak přirozeným pohybem (proces rození a umírání), jednak mechanicky (migrací obyvatel). Následující tabulka sleduje oba typy pohybu obyvatel v Bartošovicích v O. h.

Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006

	Celková změna počtu obyv.	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přírůstek stěhováním	Počet přistěhovalých	Počet vystěhovalých
2001	1	2	2	1	7	6
2002	-10	6	6	-10	10	20
2003	5	1	3	7	12	5
2004	-8	5	3	-10	8	18
2005	-10	3	2	-11	4	15
2006	5	4	3	4	17	13

Zdroj: ČSÚ 2008

Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.

Počet obyvatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ve věku 0-14	39	35	33	32	24	
Ve věku 15-59	135	133	143	137	138	
ve věku 60-64	4	4	4	6	5	
Ve věku 65 a více let	40	36	33	30	28	
Počet obyvatel celkem	218	208	213	205	195	200

Zdroj: ČSÚ 2008

Významným ukazatelem popisujícím obyvatelstvo z hlediska stáří je průměrný věk. V letech 2003-2007 se průměrný věk v Bartošovicích nijak významně neměnil a pohyboval se kolem 38 let. Průměrný věk činil v roce 2003 38 let, v roce 2004 38,2 let, v roce 2005 38 let, v roce 2006 39 let a v roce 2007 38,1 let. To je ve srovnání s Královéhradeckým krajem i územím České republiky spíše nižší hodnota, zejména ve srovnání s jinými obcemi srovnatelné

velikosti vyznívá tento ukazatel pro Bartošovice v Orlických horách pozitivně. Všechna uvedená data jsou vztažena k 1.1. příslušného roku.

Pozoruhodným jevem je přetrvávající nižší počet žen ve všech věkových kategoriích obyvatelstva. V roce 2005 to bylo 50 % z celkového počtu obyvatel ve věku 0-14 let, 43 % ve věku 15-59 let, 40 % ve věku 60-64 let a pouze v kategorii 65 a více let nadpoloviční většina (57 %). Celkový podíl žen činil přibližně 46 %.

2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost

Dle databáze ČSÚ je v obci registrováno 49 ekonomických subjektů. Většinu z nich tvoří živnostníci a samostatně hospodařící rolníci, kteří nemají žádné zaměstnance. Z hlediska odvětví je zde nejvíce zastoupeno zemědělství a lesnictví, zpracovatelský průmysl a také ubytování a stravování. Jediným subjektem, který zaměstnává větší počet lidí, je Sdružení Neratov (výstavba, vybavení a provozování sociálních, charitativních, event. zdravotnických zařízení; více než 40 zaměstnanců). Vzhledem k poloze obce v turistické oblasti se v obci nachází několik penzionů a hotelů. K turistickému ruchu přispívá i přítomnost lyžařského areálu Nella, který je provozován Královéhradeckou firmou John Nell. Jako zástupce zemědělského sektoru lze jmenovat například ekologicky hospodařící Farmu Staněk.

V roce 2007 dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti v obci 5,3%. Přestože v posledních letech vykazuje stále klesající trend, patří procentuálně spíše k těm vyšším, ať už v porovnání s krajskou nebo okresní mírou nezaměstnanosti, tak i v porovnání s ostatními obcemi v okrese Rychnov nad Kněžnou s podobným počtem obyvatel a podobným geografickým umístěním. Tento rozdíl však vzhledem k nízkému počtu obyvatel není v absolutních hodnotách relevantní pro vyvozování souhrnných závěrů. Celkově lze konstatovat, že nezaměstnanost v současné době v obci Bartošovice v Orlických horách není problematickou otázkou.

Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Míra nezaměstnanosti	11,4 %	10,7 %	9,8 %	8,5 %	6,1 %	5,3 %
Počet uchazečů o práci	11	11	10	8	6	5

Zdroj: MPSV, ČSÚ

2.1.6 Zemědělství a lesnictví

Souhrnná výměra zemědělské půdy v katastru obce činí 30% (1 080,66 ha). Z tohoto podílu je více než 98 % luk a jen 1,3 % orné půdy. Lesní půdy pokrývá více než 65 % (2 334,99 ha) katastrální plochy obce. Zemědělská činnost je vzhledem k přírodním podmínkám v obci Bartošovice v Orlických horách zaměřena především na extenzivní živočišnou výrobu se zaměřením na chov hovězího dobytka a drůbeže. Převážnou část zemědělské půdy obhospodařují soukromí zemědělci.

Lesní komplexy tvoří jednu ze základních součástí přírodního prostředí a způsob hospodaření v porostech předurčuje nejen jejich kvalitu, ale také využitelnost pro různé účely. V druhové skladbě lesů na území obce jednoznačně převládá monokulturní smrk, méně je zastoupen buk, javor, jasan, olše, modřín, bříza a další dřeviny. Současná druhová skladba je důsledkem velkoplošného zalesňování monokulturními rychlerostoucími dřevinami, jejichž podíl jen velmi mírně klesá. Současná druhová skladba lesa je ekologicky vyhovující, žádoucí je ovšem rozšíření buku na úkor smrku.

V katastrech obce hospodaří s lesy především Lesy ČR s. p. a částečně soukromí vlastníci.

2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas

Občanská vybavenost zahrnuje služby a aktivity, které lze občanům v daném místě nabídnout a které přispívají k celkové kvalitě života. Vzhledem k tomu, že Bartošovice jsou obcí s řadou střediskových aktivit, mají také vyšší nabídku občanské vybavenosti a služeb.

V obci Bartošovice v O. h. funguje v současnosti mateřská škola, pošta, klubovna Dobrovolných hasičů, požární zbrojnice. Z hlediska nabídky služeb jsou zde nedostatečně zabezpečeny zdravotní a sociální služby. Praktický lékař do obce dojíždí pouze jednou týdně na krátký časový úsek (ordinační hodiny jsou od 12 do 14 h). Docházka dětí do škol obnáší dojíždění do okolních obcí: Kunvald (10 minut), Rokytnice v Orlických horách (20 minut) a do Žamberka s přestupem v Kunvaldu (30 minut). V současné době v obci funguje malý obchod s potravinami a občerstvením.

Je tedy potřeba především v sezóně posílit nabídku některých kategorií služeb pro rekreanty. Jedná se především o ubytování, stravování, obchod a některé další přídatné služby (možnosti sportovního vyžití).

Spolkový život v obci je zastoupen Sborem dobrovolných hasičů a Českým rybářským svazem. Sídli zde občanské sdružení Myrha a svoji působnost zde má také Občanské sdružení Neratov. Sbor dobrovolných hasičů zde má svoji tradici již od roku 1882. Aktuálním problémem je stárnutí členské základny. Pro zachování a pokračování tradice Sboru dobrovolných hasičů by bylo třeba přilákat mladé lidi.

Místní organizace Českého rybářského svazu spravuje tok řeky Divoké Orlice od jezu nad Zemskou bránou až k hranici katastrálního území osady Neratov a Podlesí. Sportovní rybolov je zde zakázán. Občanské sdružení Myrha působí v oblasti pomoci rodinám, zprostředkovává duchovní, psychologickou a psychoterapeutickou pomoc a organizuje různé akce a aktivity setkávání rodin, manželských párů apod. Sdružení Neratov pomáhá lidem v nouzi s fyzickým či mentálním postižením. Sdružení provozuje v obci chráněné dílny.

Duchovní život je v obci zajišťován římskokatolickou farností, konají se zde pravidelné nedělní bohoslužby v místním kostele. Na faře se také pravidelně schází římskokatolická komunita Chemin Neuf, která má tento objekt ve svém vlastnictví (oficiální sídlo v Tuchoměřicích u Prahy).

Pro kulturní vyžití obyvatel a rekreantů v obci zcela chybí doplňková sportovní, společenská a kulturní zařízení. Zcela zde chybí kulturní dům. Kulturní akce jsou proto uskutečňovány převážně v letních měsících. K možným případným kulturním akcím a setkáváním občanů jsou využívány provizorní prostory bývalé jídelny státního statku. Zázemí pro kulturní vyžití tedy chybí a představuje tak pro obec problém.

V obci chybí vhodné pro sportoviště. Organizované pohybové aktivity zde probíhají v omezené míře v podobě cvičení pro ženy, které se uskutečňuje v budově bývalé školy a v letních měsících se sportuje na louce, která patří pozemkovému fondu.

Jisté možnosti sportovního vyžití nabízí hotely či penziony ve svých areálech, ale tato nabídka není dostatečná a bylo by potřeba ji rozšířit. Vhodné a využitelné by byly také sauny, posilovny a relaxační zařízení, kterých je v okolí nedostatek či nejsou vůbec k dispozici.

Do budoucna se jako perspektivní jeví přeshraniční spolupráce obce s okolními obcemi na polské straně. Tato spolupráce nebyla dosud navázána. Obec hodlá tento záměr v nejbližší době realizovat.

2.1.8 Cestovní ruch

Geografická poloha obce Bartošovice v Orlických horách je hlavním faktorem předurčujícím roli obce jakožto střediska pro rekreaci a zimní sporty s velkým potenciálem pro rozvoj dalších turistických produktů zvyšujících atraktivnost obce a možnosti přilákání návštěvníků. V okolí se nalézají řada atraktivních přírodních lokalit (viz mj. kap. 2.1.2). Místa panoramatických výhledů, tedy turisticky zajímavé a exponované lokality, nejsou dostatečně zajištěny odpočívadly pro turisty a parkovišti. Nejbližší turistická informační centra se nacházejí v Rokytnici v Orlických horách, Děšném v Orlických horách a Žamberku.

Jistý doplňující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu zde představují také kulturní památky. Nemovitou kulturní památkou je barokní kostel sv. Maří Magdalény. Před kostelem je hřbitovní brána z roku 1740, hranolovitá stavba s bání krytou šindelem. Pozdně barokní kamenná kalvárie je z r. 1793. Další památkou je fara a socha sv. Jana Nepomuckého. V katastrálním území obce v osadě Neratov je zřícenina kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nedaleko v sousední obci v Údolíčku se nachází Kaple sv. Anny. Některé rekreační chalupy v obci reprezentují lidovou architekturu regionu. Významným turistickým magnetem je pohraniční opevnění z doby před II. světovou válkou, zejm. zpřístupněná pevnost Hanička mezi Bartošovicemi v O. h. a Rokytnicí v O. h.

V obci se nachází lyžařské středisko Nella se dvěma lyžařskými vleky. V tomto středisku jsou pro návštěvníky poskytovány další služby v podobě lyžařské školy, snowpark pro snowboardisty s množstvím překážek, skoků a railů. Je zde vybudována přistávací plocha pro vrtulník, čímž se lyžařské středisko zařadilo do projektu obecně prospěšné společnosti nestátního zdravotnického zařízení, v rámci kterého je poskytována poradenská, informační a letecká ambulanční služba a je budována záchranná síť v dalších místech ČR i Evropy. Perspektivní je rozvoj cykloturistiky v regionu. K tomu v Bartošovicích v O. h. prozatím chybí odpovídající zázemí v podobě sezónního občerstvení apod. Celé území je protkáno značenými turistickými trasami KČT, je zde vytyčena i naučná stezka Zemská Brána.

Významnou kulturní akcí z hlediska cestovního ruchu jsou Neratovské poutní slavnosti, pořádané v letních měsících a navazující tak na tradici křesťanských poutí do Neratova. Možným obohacením může být založení tradice konání festivalů či místních slavností v souvislosti s pověstmi vážícími se ke zdejším místům a navázat tak na Ledříčkovy slavnosti, které se zde konaly v srpnu 2007 u příležitosti 450. výročí založení obce. Tímto způsobem lze mimo jiné pečovat o místní zvyky a obyčeje. S tím vším souvisí potřeba ucelenější a systematictější propagace obce.

Ubytování je poskytováno devíti hotely a penziony, dále v pěti objektech ubytování v soukromí. Kapacita ubytovacích zařízení je různá, v hotelích či penzionech se pohybuje v rozmezí od 18 lůžek po 110 lůžek v Hotelu Zemská Brána. Takřka celoročně jezdí do obce děti na školy v přírodě. Každý den je v průměru za celý rok v obci ubytováno 18,5 dospělých a 24 dětí. Hotely a penziony nabízí možnosti využití volného času (plavání, tenis, volejbal, bowling...). V obci slouží pro individuální rekreaci řada chalup. V souvislosti s možnostmi ubytování by bylo vhodné využít potenciálu pro rozvoj agroturistiky v zemědělských usedlostech a zvýraznit tak venkovský ráz podhorského sídla.

2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost

Hlavní komunikační síť v obci Bartošovice v Orlických horách je tvořena silnicemi II. třídy. Od Rychnova nad Kněžnou a Rokytnice v O. h. vede do Bartošovic silnice II/319, která končí ve středu obce na křižovatce se silnicí II/311. Ta vede přes obec jihovýchodně – severozápadním směrem zhruba podél státní hranice s Polskem. Severně od centrální části připojuje sídla Neratov a Nová Ves. Tyto silnice jsou v současné době v uspokojivém technickém stavu. Intenzita provozu odpovídá poloze obce - je spíše nízká, podíl tranzitní dopravy je minimální. Silniční síť doplňuje komunikace III. třídy směrem na Kunvald a Žamberk. Tyto silnice jsou v zimních měsících udržovány. Do budoucna lze v případě živější dopravního ruchu na hranicích s Polskem předpokládat nárůst dopravy, která nebude směřovaná přímo z/do obce Bartošovice v O. h.

Ostatní komunikační síť na území obce má obslužný charakter. Obec má přibližně 20 km obecních cest a 10 mostků. Některé komunikace vyžadují obnovu či úpravy, neuspokojivý je stav několika mostků. V centru obce je prozatím dostačující parkovací kapacita. V souvislosti se vstupem ČR do Schengenského prostoru byl částečně rekonstruován most přes Divokou Orlici nedaleko centrální části obce. Do Polska mohou přejíždět osobní vozidla, nákladní vozidla do 9 tun a autobusy do 20 tun hmotnosti.

Obec je pro svoji geografickou polohu poměrně obtížně dostupná veřejnou dopravou. Doprava do regionálních středisek je pro značnou odlehlost a nutnost kombinace více dopravních spojů, které navíc jezdí poměrně řídce, poněkud nekomfortní a časově náročná – zejm. v případě potřeby návratu ten samý den apod. Nejbližší železniční stanicí je Rokytnice v Orlických horách (11 km z Bartošovic v O. h., 18 km z Neratova). Z této stanice jezdí vlaky přes uzel Doudleby nad Orlicí do Týniště nad Orlicí a Hradce Králové. Jinou spádovou železniční stanicí je Žamberk (14 km), která je výhodná i pro cestu opačným směrem – na Letohrad a navazující tratě.

Obyvatelé a návštěvníci, kteří nedisponují vlastním dopravním prostředkem, jsou odkázáni na pravidelnou linkovou autobusovou dopravu. Tuto pro Bartošovice zajišťuje společnost Audis Bus, s. r. o., Rychnov nad Kněžnou. Obec je ve všední dny obsloužena přibližně 9 autobusovými spoji (počítány odjezdy denně z Bartošovic v O. h.; zejm. s Rokytnicí v O. h., dále s Orlickým Záhořím a v omezené míře s Kunvaldem), o víkendu zde funguje 5 – 6 spojů (přímé spojení navíc na Deštné v Orlických horách). Spoje mezi Bartošovicemi v O. h. a Orlickým Záhořím staví také např. v Neratově. Malá hustota autobusových spojů je vzhledem k poloze a počtu obyvatel obce pochopitelná a z hospodářského hlediska adekvátní, nelze ji však považovat za zcela uspokojivou pro potřeby obyvatelstva vázané na větší obce a města. Běžná cestovní doba veřejnou dopravou do Rychnova nad Kněžnou je necelá hodina, do Hradce Králové dvě až dvě a tři čtvrtě hodiny. Žáci základní školy v Kunvaldě mají dopravu v současné době zajištěnou.

2.1.10 Technická infrastruktura

Podle výsledků SLBD 2001 je pitnou vodou z veřejného vodovodu v Bartošovicích v O. h. zásobeno 89 % domů. Obec Bartošovice v O. h. má v současné době vybudován téměř v celém zastavěném území veřejný vodovod. Ten vznikl postupně výstavbou původního zdroje s vodojemem severně od Bartošovic v O. h.. Následně byl v roce 1973 doplněn o 3 jímací studny. Z důvodů poklesu vydatnosti těchto zdrojů byl v roce 1994 vyhledán nový zdroj se 2 studnami a vodojemem severozápadně od Bartošovic v O. h. u silnice na Rokytnici. Bylo vybudováno 4,5 km nového vodovodního řádu. S ohledem na příznivé tlakové poměry vyhoví celá zásobní síť i na krytí požární potřeby obce. Zásobní vodovodní síť bude nadále

rozšiřována v souladu s potřebami rozvoje obce. Areál bývalého ZD má vlastní zdroj pitné vody. Neratov má vybudován nový vodovod, v návrhu je jeho další rozšíření do částí Fara a Lilie. Ostatní sídla veřejný vodovod nemají, objekty jsou zásobeny z lokálních zdrojů a s ohledem na značnou vzdálenost i velmi řídkou hustotu zástavby těchto sídel se s vybudováním vodovodního řádu nepočítá.

Podle posledního SLBD 2001 bylo na veřejnou kanalizační síť v Bartošovicích v O. h. napojeno 17 % všech domů. Kanalizační síť je pouze v Bartošovicích v O. h. a v malém rozsahu ve východní části Neratova. Koncepce kanalizace je s ohledem na konfiguraci terénu rozdělena na dvě povodí s vlastními ČOV. S ohledem na stávající stav je třeba dobudovat kanalizační síť (v Bartošovicích v O. h. - střed obce, Horní konec, Dolní konec; v Neratově - místní část Lilie) k již realizovaným ČOV, aby byly schopny likvidovat odpadní vody v plném výkonu. Problémem je stávající ČOV v Neratově, jelikož se počet obyvatel v rekreační sezóně zvyšuje až o sedminásobek a je proto obtížné navrhnout funkční způsob čištění, co se týče kapacity ČOV. V ostatních sídlech je čištění odpadních vod řešeno malými domovními čistírnami, popř. žumpami a septiky.

Zásobování území elektrickou energií je z hlediska nejen současného odběru, ale i výhledových potřeb dobře zajištěno. Provozovatelem distribuční soustavy je společnost Východočeská energetika a.s., člen Skupiny ČEZ a.s. Elektrická energie je přivedena prakticky do všech domácností. Řešeným územím prochází kmenové vedení 35 kV na trase Žamberk – Deštné v Orlických horách. Jelikož správní území obce je plošně velmi rozsáhlé a lokality osídlení jsou díky členitosti terénu rozptýlené v krajině, odpovídá tomu i počet, umístění a výkon jednotlivých transformačních stanic. Na území Bartošovic v O. h. jich je třináct a jsou připojeny samostatnými odbočkami. Rozvodná síť NN v Bartošovicích v O. h. byla rekonstruována v roce 1993. Převážně je provedena vrchním vedením na betonových či dřevěných sloupech, částečně i kabelovým. Rozvoj elektrorozvodů včetně trafostanic se předpokládá v místech očekávaného zvýšeného odběru elektrické energie a na rozvojových plochách obce.

Na území obce není zavedena zásobní plynovodní síť. Po projednání s jejím provozovatelem VČP není do budoucna reálná možnost plynofikace řešeného území. Možnost vytápění objektů propan-butanem není z důvodu finanční náročnosti řešena centrálně. Individuální vytápění tímto způsobem lze řešit pro jednotlivé objekty dle zájmu na vlastních pozemcích bez dalších územních nároků. Téměř polovina bytové zástavby je vytápěna pomocí malých systémů ústředního nebo etážového topení z domovních kotlen, zbývající část pokrývá vytápění lokálními topidly, případně elektrická energie.

V obci Bartošovice v O. h. má dobré pokrytí z mobilních operátorů jen T-Mobile a O2, Vodafone tu téměř nemá signál. Z televizních programů lze chytit ČT1, ČT2 a Nova, Prima nemá dostatečný signál. Nad sjezdovkou je umístěn převaděč (vysílač) radiokomunikací. V ostatních katastrech obce (v Neratově, Vrchní Orlici, Podlesí, Nové Vsi) nefunguje televize, ani není signál mobilních operátorů. Televizní signál je přijímán přes satelit.

2.2 Dotazníkové šetření

2.2.1 Úvod

Koncem roku 2007 se představitelé obce Bartošovice v Orlických horách rozhodli pro vypracování strategického rozvojového plánu své obce. Na přelomu loňského a letošního roku bylo provedeno dotazníkové šetření mezi veřejností.

Účelem průzkumu bylo poskytnout co možná nejširší a nejvěrnější obraz názorové hladiny na různé oblasti života v obci jak trvale bydlících občanů, tak i lidí, kteří pravidelně přijíždějí do Bartošovic za rekreací a tráví zde mnoho dní v roce na svých chalupách a chatách. Cílem dotazníkového šetření bylo co nejpřesněji zjistit, co občany nejvíce trápí, či čeho si naopak na své obci nejvíce cení, co nejspolehlivěji odhadnout jejich představy a přání ohledně budoucího rozvoje obce Bartošovice.

2.2.2 Metodologie průzkumu

Pro účely průzkumu byl vypracován stručný dotazník tak, aby pokryl hlavní sféry života. Obsahoval celkem pět otázek, z nichž první se týkala celkové spokojenosti občanů s životem v obci, druhá zjišťovala, čeho si respondenti nejvíce cení na své obci, jaké jsou její přednosti, a třetí, s čím jsou občané nejvíce nespokojeni, jaké jsou největší nedostatky obce. Čtvrtá otázka směřovala ke zjištění, ve kterých oblastech života je třeba přednostně řešit konkrétní nedostatky. Poslední pátá otázka byla identifikační z hlediska základních socio-demografických charakteristik respondenta.

První a pátá otázka byly uzavřené, respondent volil z předem nabídnutých odpovědí, druhá a třetí otázky byly otevřené, respondent formuloval svou odpověď sám, otázka čtvrtá byla polouzavřená, což znamená, že respondent volil z předem nabídnutých odpovědí a současně měl možnost i další odpověď sám formulovat.

Vzhledem k velikosti obce, dle SLBD 2001 bylo v Bartošovicích v Orlických horách celkem 81 bytových domácností, bylo provedeno plošné šetření. Dotazník byl zastupiteli obce distribuován do všech domácností v obci Bartošovice v Orlických horách, včetně do všech rekreačních chalup a chat. Každý dotazník byl opatřen úvodním slovem, ve kterém pan starosta Kostas Kotanidis požádal občany i místní „chalupáře“ o spolupráci při vytyčování hlavních směrů rozvoje obce. Jednou z forem takovéto spolupráce ze strany občana je právě vyplnění a odevzdání vyplněného dotazníku zastupitelům nebo přímo na úřad obce.

Při zpracování dotazníků byl vyhodnocen vlastní vzorek respondentů z hlediska důvodu pobytu v obci a podle hlavních socio-demografických charakteristik a následně porovnán se strukturou obyvatelstva obce Bartošovice v Orlických horách za účelem posouzení reprezentativnosti tohoto vzorku a validity výsledků dotazníkového šetření.

Při vyhodnocování odpovědí se posuzovalo, zda existují významnější rozdíly v odpovědích mezi jednotlivými skupinami respondentů. Výsledky jsou prezentovány ve velmi podrobné, ale přehledné podobě (grafy s komentáři), aby jednotlivá zjištění bylo možno zohlednit a využít jako podklad a inspiraci jak při samotné tvorbě strategického plánu, tak i při rozhodování vedení obce o konkrétních opatřeních vedoucích ke zlepšení kvality života v obci.

Při vyhodnocování výsledků dotazníkového šetření byl využit statistický software SPSS.

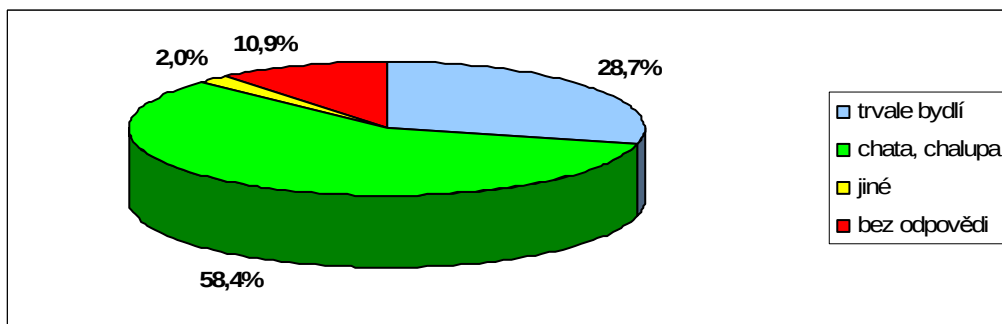
2.2.3 Charakteristika respondentů

Protože v obci Bartošovice kromě trvale bydlícího obyvatelstva během roku pobývá velká skupina tzv. „chalupářů“, tj. obyvatel vlastních v obci chalupu nebo chatu a dojíždějících pravidelně do obce se rekreovat, bylo rozhodnuto do dotazníkového šetření zahrnout i je. V obci se nachází necelá stovka domácností trvale bydlících obyvatel a přibližně dvě stovky „chalupářských domácností“. Zastupitelé obce do všech domů a chalup v obci Bartošovice v

Orlických horách rozeslali celkem 300 ks dotazníků. Zpět se vrátilo 101 ks vyplněných dotazníků. Vzhledem k podobným průzkumům lze 33,7% návratnost označit za mimořádně úspěšnou

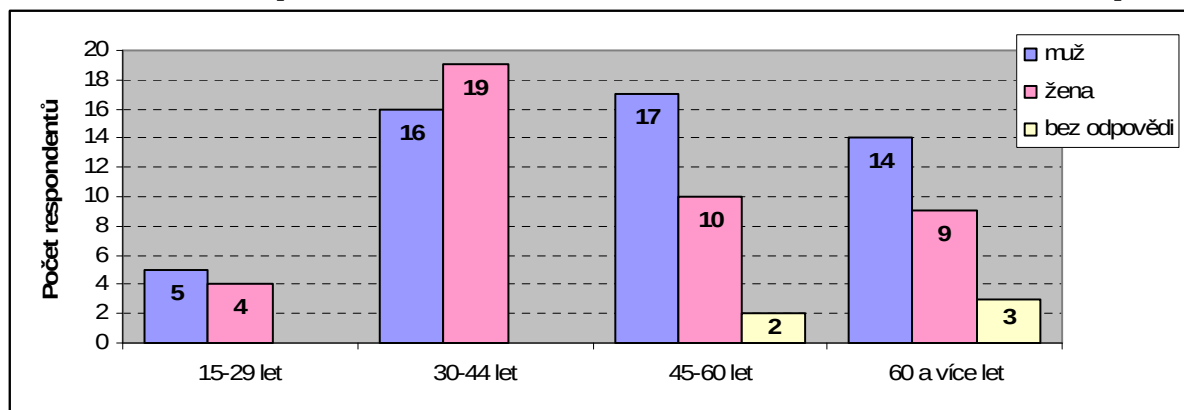
Náhodný výběrový soubor celkem čítal 101 respondentů, z toho více než polovinu tvořili respondenti z řad „chalupářů“.

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci

Mezi respondenty mírně převažovali muži - 51,5% , žen bylo 42,6% a šest respondentů identifikační otázku ohledně pohlaví nevyplnilo. Z hlediska věku nejpočetnější skupinou byli respondenti věkové kategorie 30-44 let a tvořili 34,7% všech respondentů.

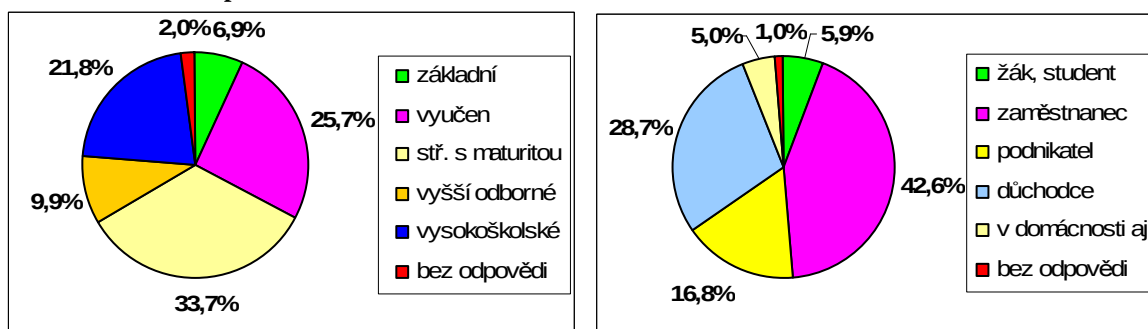
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví

Porovnáme-li mezi sebou skupinu respondentů „trvale bydlících“ a „chalupářů“, tak mezi trvale bydlícími bylo více žen (51,7%) a respondentů do 45 let (51,7%), mezi chalupáři převažovali naopak muži (57,6%) a respondenti ve věku 45 a více let (55,9%).

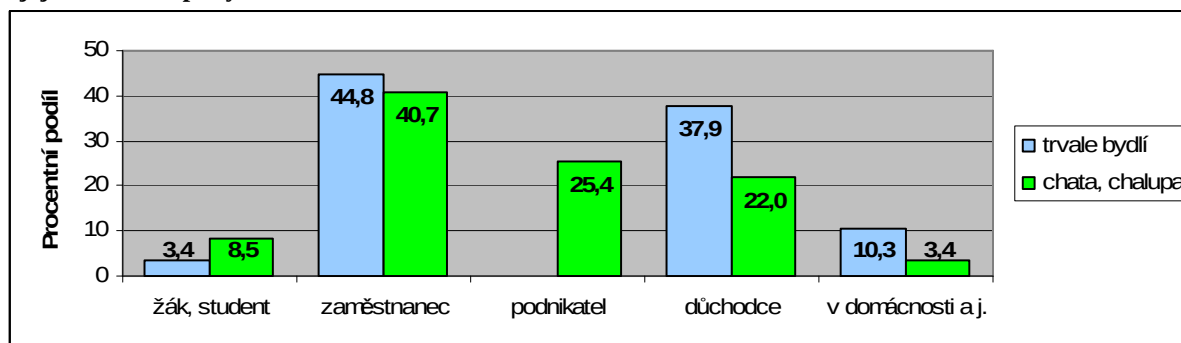
Celkově mezi respondenty převládali lidé se středním vzděláním s maturitou, a více než pětina měla vysokoškolské vzdělání. Necelou polovinu respondentů tvořili zaměstnanci a více než čtvrtinu důchodci.

Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení

Z hlediska vzdělanostní struktury 31% respondentů trvale bydlících a 86,4% „chalupářů“ mělo minimálně střední vzdělání s maturitou. V obou skupinách převládala z hlediska sociálního postavení kategorie zaměstnanců, podíl důchodců byl větší u respondentů trvale bydlících.

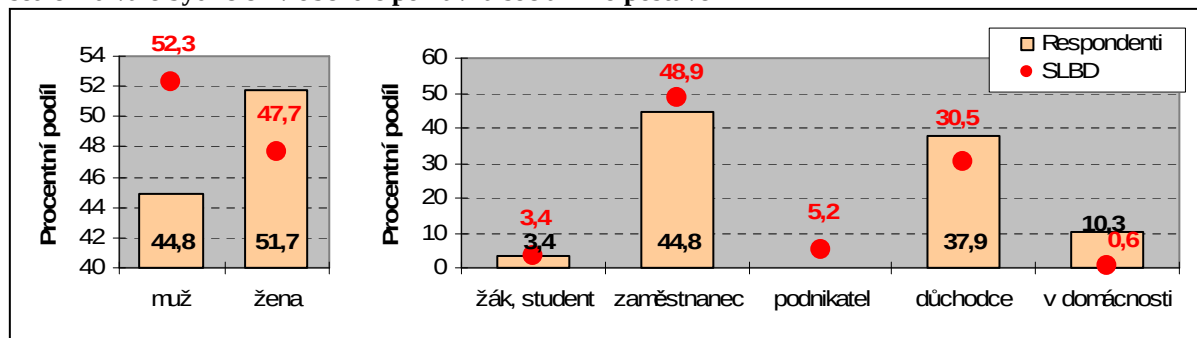
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci

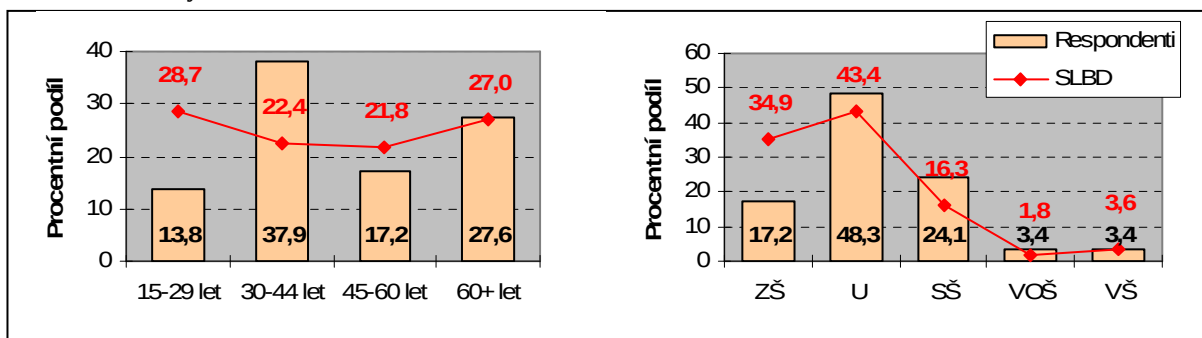
Při porovnání struktury vzorku respondentů v obci trvale bydlících se strukturou obyvatelstva⁴ obce bylo zjištěno, že obě porovnávané skupiny vykazují velmi podobné sociodemografické charakteristiky (viz níže uvedené grafy), což svědčí o reprezentativnosti výběrového vzorku a významně zvyšuje spolehlivost daného dotazníkového šetření. Vzorek respondentů se významněji liší od struktury obyvatelstva pouze v zastoupení mladších věkových kategorií. Zájem vyjádřit svůj názor, vyplnit a odevzdat dotazník měli spíše lidé mladší střední generace, než zástupci nejmladší věkové kategorie. Zajisté to souvisí s obecnou generační charakteristikou, že velmi mladí lidé obecně pociťují menší míru zainteresovanosti i odpovědnosti za budoucí rozvoj své obce než lidé zralejšího věku.

⁴ Při určení struktury obyvatelstva se vycházelo z údajů ze SLBD 2001

Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení

Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání

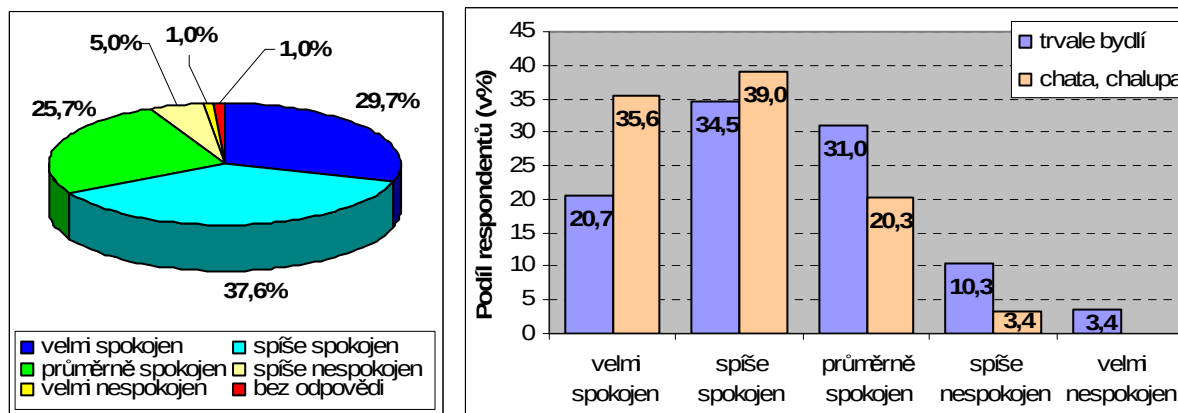

2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách

Hodnocení celkové spokojenosti respondentů s životem v obci

První otázka: „Jak jste celkově spokojen(a) s Vaší obcí jako místem, kde žijete?“ obsahově odpovídá jednomu z hlavních obecně přijímaných indikátorů spokojenosti občanů s obcí, ve které žijí a pracují. Na tuto otázku odpověděli s výjimkou jediného všichni respondenti. Naprostá většina respondentů vyjádřila spokojenost s obcí jako místem, kde žijí, případně se rekreují, a jen pět respondentů bylo spíše nespokojeno a jeden velmi nespokojen.

Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

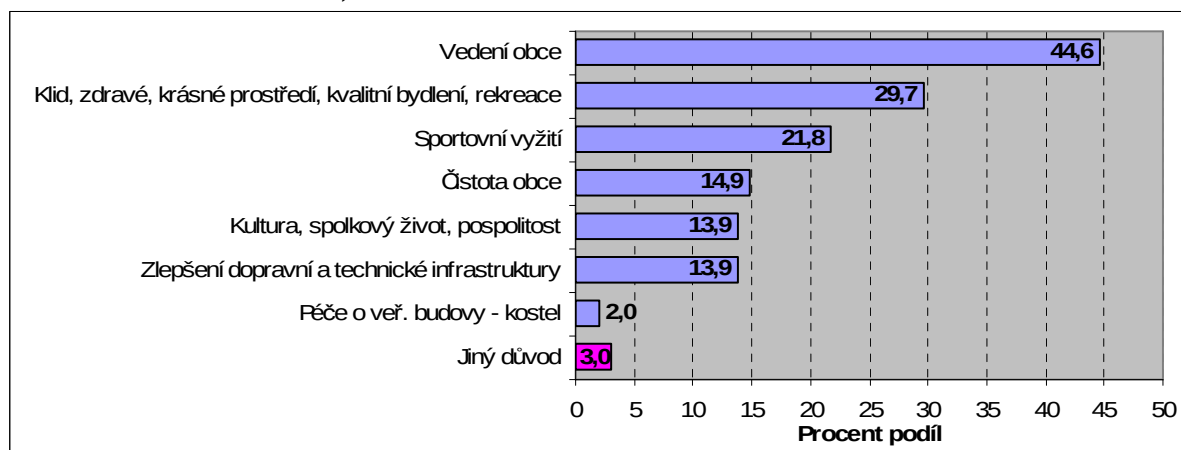
Porovnáme-li skupinu trvale žijících a „chalupářů“, tak vyšší míra spokojenosti byla zaznamenána u „chalupářů“. Pokud bychom přiřadili jednotlivým hodnocením známku jako

ve škole (1-velmi spokojen až 5-velmi nespokojen), tak trvale bydlící svou spokojenost vyjádřilo průměrnou známkou 2,4, zatímco „chalupáři“ známkou 1,9. Podle pohlaví jsou o něco spokojenější muži, ti hodnotili celkovou průměrnou známkou 2,0, kdežto ženy známkou 2,2. Z hlediska vzdělání jsou nejspokojenější vysokoškoláci, ti dali průměrnou známku 1,8, a respondenti se základním vzděláním, hodnotili průměrnou známkou 1,9. Nejméně spokojení byli lidé se vyučením, dali průměrnou známku 2,4. A porovnáme-li respondenty dle jejich sociálního postavení (zaměstnání), tak nejspokojenější jsou žáci a studenti (průměrná známka 1,8) a nejméně spokojené jsou ženy v domácnosti, ty udělily průměrnou známku 3,0.

Hlavní přednosti obce

Cílem další otázky „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“ bylo zjistit, čeho si trvale žijící občané obce i „chalupáři“ nejvíce cení na obci Bartošovice. Byla to otázka otevřená a respondenti museli sami formulovat odpověď. Deset respondentů otázku ponechalo bez odpovědi, dva napsali s čím jsou nespokojeni a 89 respondentů (88,1%) uvedlo celkem 142 důvodů, proč jsou spokojeni, co se jim na obci líbí.

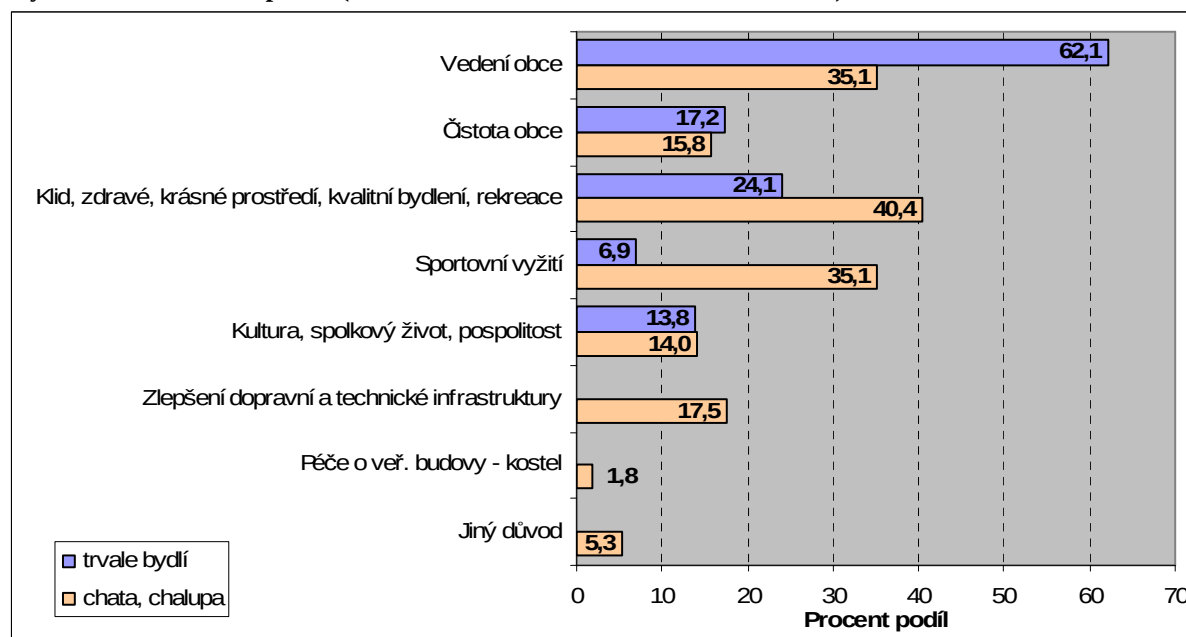
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Téměř polovina všech respondentů chválilo nové vedení obce za jeho práci, vstřícnost k občanů a snahu o trvalé zlepšování podmínek v obci. Necelá třetina oceňuje především klidné, krásné a zdravé prostředí umožňující kvalitní bydlení i rekreaci. Přibližně pětina respondentů vyzdvihla dobré možnosti sportovního vyžití. Jako další důvody, proč jsou v obci spokojeni, respondenti uváděli čistotu obce, úsilí o obnovu kulturních tradic, spolkového života a občanské pospolitosti, snahu o trvalé zlepšování dopravní a technické infrastruktury, rozšiřování kontejnerů na tříděný odpad.

Zajímavé je porovnat, jak se liší ve svých názorech respondenti trvale bydlící a „chalupáři“. Srovnání nabízí níže uvedený graf.

Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Dobré vedení oceňují především respondenti z řad místních obyvatel, celých 62,1%. Pro současné vedení obce je to skutečně mimořádné ocenění, protože respondenti si nevybírali z předem navržených možností odpovědí, nýbrž svou odpověď samostatně formulovali. Je zcela zřejmé, že místní obyvatelé mají v současné vedení obce a v jeho plány na zlepšení životních podmínek a na rozvoj obce velkou důvěru.

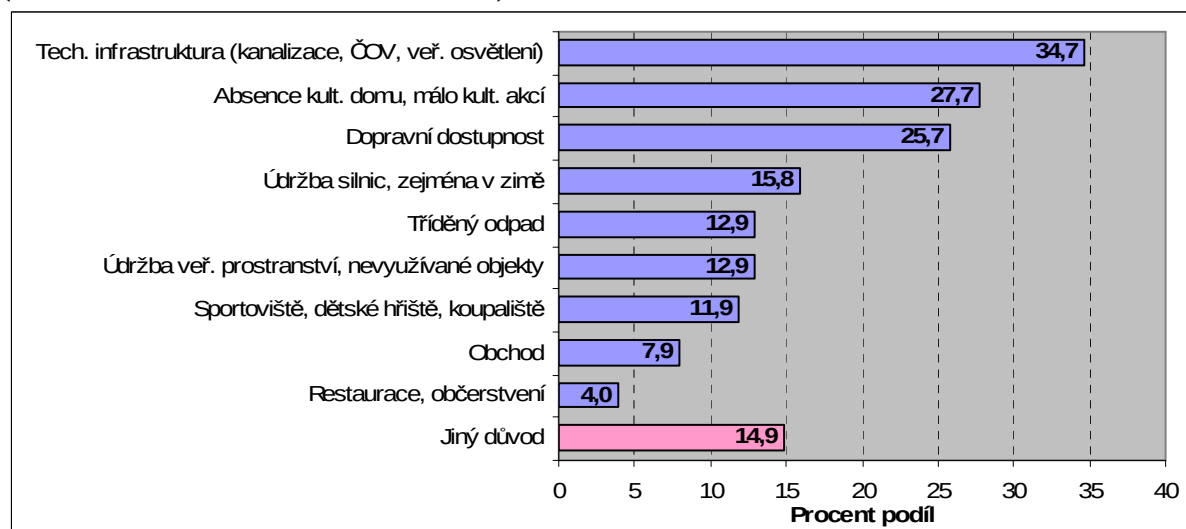
„Chalupáři“ na obci upřednostňují především klidné, zdravé a krásné prostředí vhodné pro rekreaci. Dále pak možnosti sportovního vyžití a také vysoce hodnotí současné vedení obce. Jinak na rozdíl od místních obyvatel oceňují i postupné zlepšování dopravní a technické infrastruktury.

Hlavní nedostatky obce

Smyslem otázky č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“ bylo zjistit, co nejvíce občany i „chalupáře“ v obci Bartošovice trápí, s čím nejsou spokojeni. Opět se jednalo o otázku otevřenou, tudíž respondenti sami formulovali svou odpověď. Kromě devíti z nich tak učinili všichni a vyjmenovali celkem 180 věcí, které se jim v obci nelíbí, co by potřebovalo vylepšit, zařídit atd.

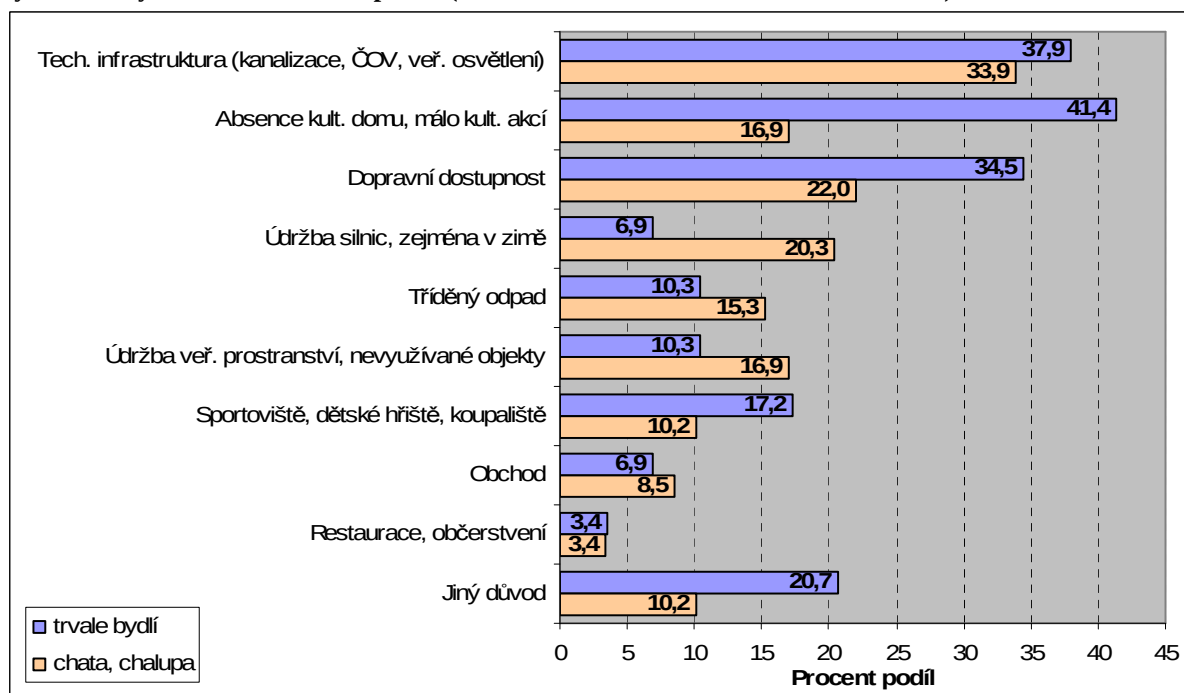
Přehled o hlavních nedostacích v obci, které respondenti v dotazníku uvedli, obsahuje následující graf.

Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

I přes skutečnost, že mnozí respondenti v předchozí otázce ocenili úsilí vedení obce o zlepšování technické a dopravní infrastruktury, nejčastěji respondenti byli nespokojeni s nedostatky v technické infrastruktuře. Svědčí to především o tom, že tato oblast je respondenty obecně vnímána jako velmi důležitá, že považují za nutné zdůraznit, co je třeba ještě napravit a dobudovat. Dále respondentům v obci Bartošovice chybí funkční kulturní dům, vhodné místo pro pořádání kulturních a společenských akcí. Na pomyslnou třetí příčku „nedostatků“ respondenti umístili dopravní dostupnost a na čtvrtou příčku údržbu silnic. V době, kdy rozvoj veřejné dopravy je výrazně limitován ekonomickou rentabilitou, je dopravní dostupnost pro téměř každou menší obec, která neleží na hlavním silničním nebo železničním tahu, trvalý problém. A údržba silnic, zvláště v zimním období v horských oblastech, není nikdy jednoduchá. O to více je nezbytné věnovat této oblasti pozornost, protože bez dobrého dopravního napojení je v dnešní době rozvoj obce nemyslitelný. Podívejme se ještě, s čím jsou nespokojenější místní obyvatelé a s čím „chalupáři“.

Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Respondenti z řad trvale žijících obyvatel nejvíce postrádají vhodný a funkční kulturní dům pro konání různých kulturních a společenských akcí, dále 37,9% dotazovaných je nespokojeno se současnou technickou infrastrukturou, chybí jim zejména kanalizace s čističkou odpadních vod. Třetím nejbolavějším místem, dle mínění více než třetiny respondentů, je dopravní dostupnost obce. Zejména jim vadí, že v době mimo školní vyučování, tzn. i přes celé léto, nejedí řada spojů, kterými se jinak běžně dostávají nejen za službami do města, ale i do zaměstnání. Dále jim chybí vhodné sportoviště pro pořádání sportovních akcí a dětské hřiště. Pod kategorií jiné důvody jsou zahrnuty vyjmenované příčiny nespokojenosti a nedostatky v obci, které byly zmíněny jedním, maximálně dvěma respondenty, a k nimž patří např. nedostatek vhodných stavebních parcel pro výstavbu nových rodinných domů nebo rušení klidu v ranních hodinách o víkendu některými hlučnějšími činnostmi, např. sekání trávy, řezání dříví.

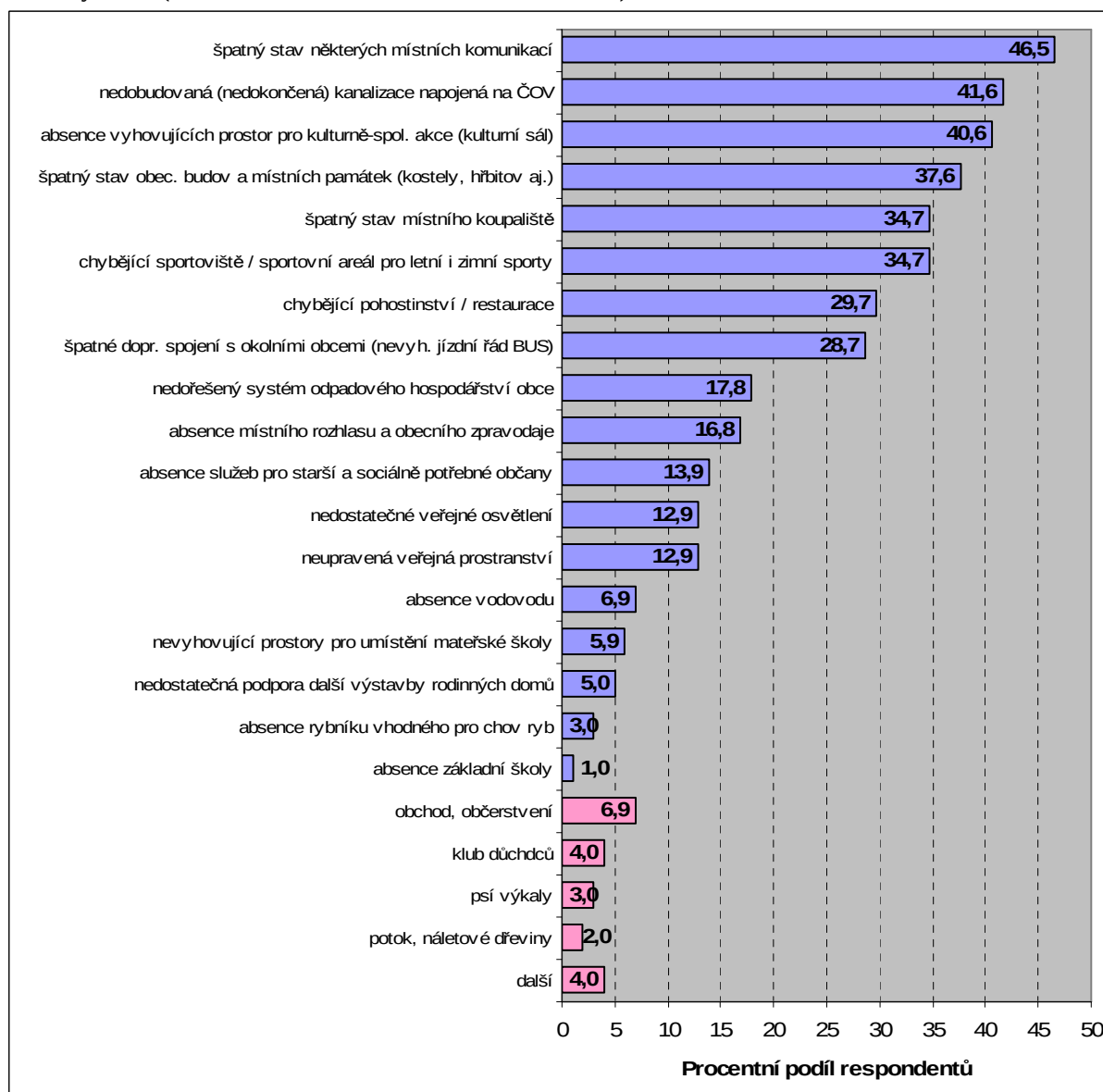
Respondenti, jezdící se do Bartošovic rekreovat, jsou nejčastěji nespokojeni s úrovní technické infrastruktury, zejména jim chybí kanalizace s čističkou odpadních vod, případně by si přáli rozšířit veřejné osvětlení nebo zvýšit kapacitu elektrické sítě. Více než pětina respondentů je nespokojena s dopravní dostupností obce a také s údržbou místních komunikací, zejména v zimě, kdy neprohrnuté cesty jim brání v příjezdu k chalupám. Na pomyslné čtvrté místo „nedostatků“ respondenti „chalupáři“ umístili jednak absenci funkčního kulturního domu spolu s nedostatkem kulturních a společenských akcí, a jednak nedostatečnou údržbu veřejných prostranství a péči o vzhled obce (sekání trávy, chátrající prázdné objekty atd.). Dále 15,3% respondentů vidí nedostatky v třídění odpadu, zejména v nedostatku nádob na tříděný odpad a v malé frekvenci (1x za dva týdny) vyvážení odpadů.

Priority k řešení

Cílem čtvrté otázky, která byla formulovaná jako úkol „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“, bylo zjistit, řešení kterých problémů je považováno jak místními obyvateli, tak i „chalupáři“ za klíčové pro úspěšný rozvoj obce Bartošovice. Respondentům bylo nabídnuto k výběru 18 různých problémových oblastí, včetně možnosti vypsát svůj vlastní problémový okruh. Této možnosti využilo celkem 19 respondentů, kteří vyjádřili např. potřebu zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, založení klubu důchodců, vybavit veřejné prostranství sáčky a odpadkovými koši na psí výkaly a důrazněji tlačit na majitele psů, aby po svých psech jednak uklízeli a jednak je nenechávali volně pobíhat. Dále uváděli potřebu úpravy prostoru podél potoka a odstraňování náletových dřevin. Označit měli maximálně pět oblastí, což většina respondentů také udělala.

Přehled o naléhavosti řešení problémů v jednotlivých oblastech vyjádřený podílem respondentů, kteří danou oblast označili, poskytuje následující graf.

Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

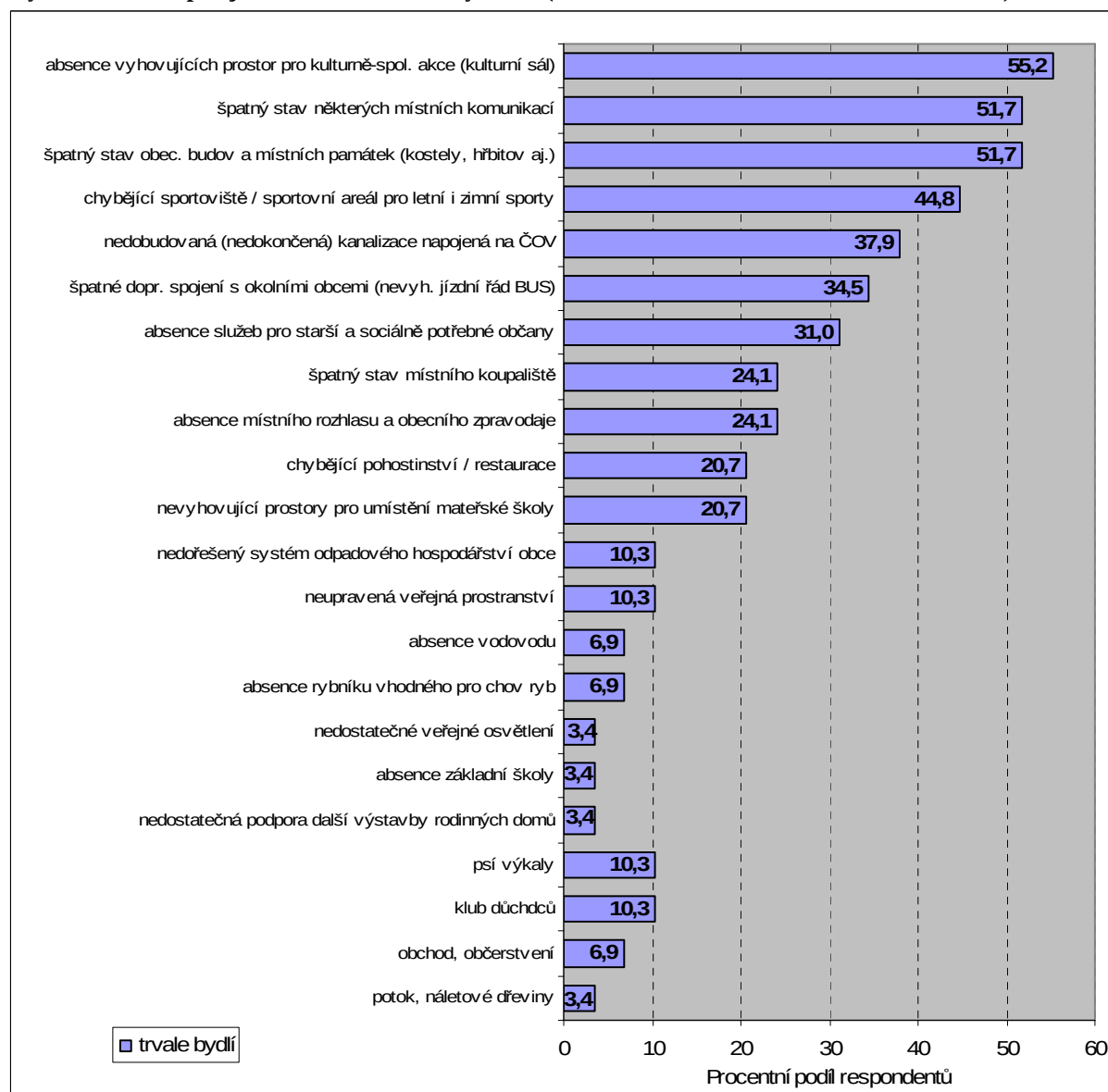

Nejvíce, téměř polovina, respondentů považuje za naléhavé řešit špatný stav místních komunikací. Na druhém místě podle počtu obdržených hlasů se ocitl požadavek na dobudování kanalizace a čističky odpadních vod a na třetím požadavek na zřízení vyhovujícího kulturního domu s vhodnými prostorami pro konání kulturních i společenských akcí. Dále 37,6% respondentů by se nejraději pustilo do oprav obecních budov a místních památek – kostel, hřbitov aj., dále 34,7% respondentů by hned vybudovalo sportovní areál pro letní i zimní sporty, včetně opravy místního koupaliště. Téměř třetina respondentů (29,7%) považuje pro rozvoj obce nezbytnou existenci dobré restaurace, pohostinství. Mezi volně formulovanými problémy k okamžitému řešení se pak objevilo u 6,9% respondentů zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, případně poskytující i občerstvení. Téměř stejný počet respondentů, jen o jednoho méně, považuje za akutní řešit špatné dopravní spojení a dosáhnout změn v jízdním řádě, především zvýšení četnosti spojů.

Podívejme se ještě, jaké jsou rozdíly mezi skupinou respondentů reprezentující místní obyvatele a skupinou reprezentující „chalupáře“.

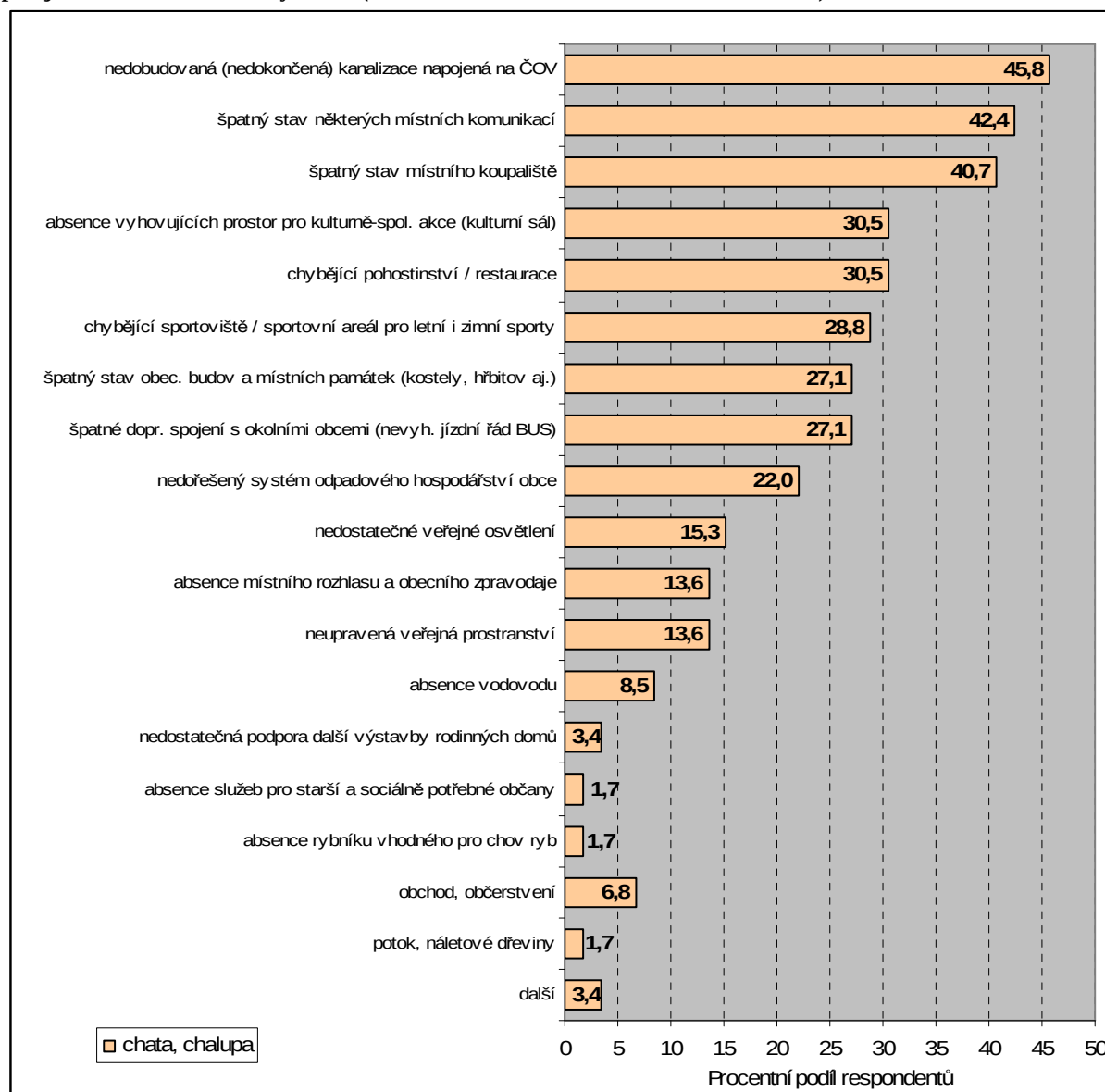
Nejvíce respondentů z řad trvale bydlících (55,2%) by okamžitě řešilo problém týkající se absence vhodného sálu pro kulturní a společenské akce, kulturního domu. Do oprav místních komunikací a obecních budov a památek by se hned pustilo shodně po 51,7% respondentů. Dále 44,8% respondentů preferuje vybudování sportovního areálu a 37,9% dotazovaných by mělo rádo co nejdříve dobudovanou kanalizaci s čističkou odpadních vod. Podrobnější informace o preferencích respondentů z řad místních obyvatel je v níže uvedeném grafu.

Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

U respondentů z řad „chalupářů“ se mezi problémy k okamžitému řešení nejčastěji vyskytoval úkol dobudovat kanalizaci a čističku odpadních vod (45,8% respondentů). Za druhé by „chalupáři“ chtěli vylepšit špatný stav místních komunikací a za třetí špatný stav místního koupaliště. Na čtvrtém místě se stejným počtem se ocitl požadavek na existenci funkčního kulturního domu a zřízení dobré restaurace. Dále pak preferovali vybudování sportovního areálu. Mezi samostatně formulovanými problémy s požadavkem okamžitého řešení se objevilo např. přání pro chalupáře platit vodu jednou do roka, třeba i zálohově.

Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Porovnejme pro zajímavost ještě, jak se mezi sebou lišily odpovědi jednotlivých skupin respondentů dle jejich sociálně-demografických charakteristik.

Zatímco muži považují za potřebné řešit hlavně špatný stav komunikací (50% mužů) a absenci kulturního domu (46,2% mužů), ženy upřednostňují dobudování kanalizace a čističky odpadních vod (48,8% žen) a opravu obecních budov a místních památek (46,5% žen).

Nejmladší věková kategorie respondentů ve věku 15-29 let by okamžitě řešila špatnou dopravní dostupnost do okolních obcí (66,7% respondentů této věkové kategorie) a špatný stav koupaliště (55,6%). Respondenti ve věku 30-44 let by přednostně dobudovali kanalizaci (45,7%), kulturní dům (42,9%) a sportovní areál (42,9%). Dotazovaní ve věku 45-60 let by především opravovali místní komunikace (55,2%) a obecní budovy a místní památky (44,8%). Respondenti, představující seniory ve věku 60 a více let, by rovněž hlavně řešili špatný stav některých místních komunikací (69,2%), ale poté by upřednostnili dobré fungující pohostinství (38,5%).

Respondenti se základním vzděláním a vyučením by shodně upřednostnili zřízení kulturního domu (85,7% všech respondentů se základním vzděláním a 61,5% respondentů s výučním

listem) a opravu některých místních komunikací (57,1% všech respondentů se základním vzděláním a 57,7% respondentů s výučním listem). Dotazovaní se středoškolským vzděláním s maturitou nejčastěji volili přednostní řešení špatného stavu některých místních komunikací (58,8%) a dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod (44,1%). Respondenti s vyšším odborným vzděláním by chtěli hlavně zlepšit dopravní spojení (50%) a vysokoškoláci by nejdříve dobudovali kanalizaci s čističkou odpadních vod (50%).

Při porovnání skupin respondentů podle jejich sociálního postavení, zjistíme, že žáci a studenti by hlavně řešili špatné dopravní spojení do okolních obcí (66,7% všech respondentů žáků a studentů), zaměstnanci by přednostně opravovali místní komunikace (48,8%) a zřídili kulturní dům (46,5%). Skupina respondentů reprezentující podnikatele by přednostně dobudovala kanalizaci s čističkou odpadních vod (47,1%), důchodci by řešili špatný stav některých místních komunikací (58,6%) a všechny ženy v domácnosti daly jeden ze svých možných pěti hlasů přednostnímu vybudování sportovního areálu.

2.2.5 Závěr

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, celkově jsou občané s životem v obci spíše spokojeni, hodnoceno celkovou průměrnou známkou 2,1 (známkováno 1 až 5 jako ve škole). O něco větší míru spokojenosti vykazali „chalupáři“, vyjádřenou průměrnou známkou 1,9 než trvale bydlící obyvatelé, kteří míru své spokojenosti ocenili průměrnou známkou 2,4.

Na otázku s čím jsou nejvíce spokojeni, co se jim na obci nejvíce líbí, nejvíce, téměř polovina všech respondentů odpověděla, že dobré vedení obce. Toto je mimořádně vysoké ocenění představitelů obecní samosprávy, zvláště, když si uvědomíme, že se jednalo o otevřenou otázku a respondenti mohli uvést cokoliv dle svého názoru. Skoro třetina respondentů si na své obci cení klid, zdravé a krásné prostředí, jež tvoří základní podmínku pro kvalitní bydlení i rekreaci, a více než pětina možnosti sportovního vyžití. Rozdíl v odpovědích trvale bydlících obyvatel a chalupářů je dán především šíří jejich zájmů. Zatímco si „chalupáři“ nejvíce cení klidného, zdravého a krásného prostředí, trvale bydlící obyvatelé oceňují dobré vedení obce, protože právě ono do značné míry ovlivňuje rozvoj obce a celkové podmínky pro život v obci. Když respondenti měli vyjádřit s čím jsou nespokojeni, jaké vnímají největší nedostatky v obci, tak nejčastěji se objevovala témata technické infrastruktury, zejména problém nedobudované kanalizace s čističkou odpadních vod. Druhým nejčastěji zmiňovaným nedostatkem byla absence kulturního domu a třetím špatná dopravní dostupnost. Rozdíl v odpovědích na tuto otázku mezi respondenty reprezentující trvale bydlící obyvatelstvo a respondenty „chalupáře“ byl v tom, že místní obyvatelé nejčastěji jako nedostatek zmiňovali absenci kulturního domu a „chalupáři“ nedostatky v technické infrastruktuře, ale obě skupiny shodně na druhém místě uváděly špatnou dopravní dostupnost s okolními obcemi.

Dále respondenti při vymezování problémů, které vnímají jako důležité k okamžitému řešení, nejčastěji označovali špatný stav některých místních komunikací. Druhé místo v problémovosti zaujala nedobudovaná kanalizace s čističkou odpadních vod a třetí absence vhodného sálu pro kulturně-společenské akce, tj. kulturního domu. Rozdíl mezi místními obyvateli a „chalupáři“ byl opět v tom, že místní na prvním místě preferují řešení problému vyplývajícího z absence kulturního domu, kdežto „chalupáři“ dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod. Na druhém místě v naléhavosti řešení u obou skupin respondentů je špatný stav některých místních komunikací.

Dotazníkové šetření je možno vzhledem k velikosti a struktuře vzorku respondentů považovat za relevantní a jeho výsledky by měly poměrně věrně odrážet názorovou hladinu většiny trvale bydlících obyvatel i „chalupářů“ v obci Bartošovice v Orlických horách. Rozhodně by vedení obce v procesu tvorby strategického rozvojového plánu i v dalších svých činnostech nemělo opomíjet výsledky dotazníkového šetření, zvláště když z šetření vyplynulo, jak vysoce

si respondenti cení jejich práce, potažmo, jak velkou důvěru ve své nové vedení vkládají. Proto také přílohou této zprávy je seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou.

2.2.6 Příloha

Tato příloha obsahuje seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď se stejnou formulací bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou. Zato seznam obsahuje odpovědi, které sice mají téměř stejný obsah, ale jsou jinak formulované.

Seznam odpovědí na otázku č. 2 „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“

- Činnost nového zastupitelstva, snaha o zavedení tradic a rozvoj společenského života, snaha o rozvoj turistiky, vybudování obchodu ...
- Čisté životní prostředí.
- Čistota obce, dobré vedení obce.
- Čistota obce, kvalitní bydlení.
- Čistota obce, možnosti sportování, dobré vedení obce.
- Čistota obce, vedení obce, svoz odpadu, prodejna v Neratově.
- Čistota obce.
- Dobrá komunikace s obcí.
- Dobré vedení obce a mezilidské vztahy.
- Dobré vedení obce, čistota obce.
- Dobré vedení obce, informace obyvatel, snaha v rámci možností zlepšovat život v obci, dobrá komunikace s občany.
- Dobré vedení obce, klid.
- Dobré vedení obce, kvalitní bydlení.
- Dobré vedení obce, ochota při řešení problémů.
- Dobré vedení obce, snaha kulturních akcí.
- Dobré vedení obce.
- Dobré vedení obce.....hoši do toho!!!
- Dostupnost na své pozemky i v zimním období. Vstřícnost místních obyvatel.
- Jeví se dobré vedení obce a s tím i opětovný rozvoj kulturně - společenských akcí v obci, je i lepší čistota obce.
- Klid a dělat si co chci.
- Klid pro rekreaci.
- Klid v obci, čistota, vybudování komunikace, možnost rekreace a sportování, dobré vedení obce.
- Klid, čisté životní prostředí.
- Klid, nádherná krajina, čistota obce.
- Klidné bydlení.
- Klidné prostředí pro rekreaci a sportovní vyžití.
- Klidné prostředí, krásná příroda.
- Klidné prostředí, zlepšující se vedení obce.
- Klidné prostředí.
- Klidné prostředí.
- Komunikace (nové silnice).
- Komunikace s lidmi.
- Komunikace, klid a čistota v obci, možnost rekreace, dobré vedení obce.
- Komunikace, výrazné zlepšení vedení obce.
- Konečně se v obci něco děje.
- Krásná příroda, možnosti sportování.
- Kvalitní bydlení - čistota ovzduší. Vybudované technické sítě.
- Kvalitní bydlení a pestrý život.
- Kvalitní silnice.
- Kvalitní životní prostředí, zimní sporty.
- Lepší vedení obce než v minulosti, snaha o změny k dobrému (obchůdek na návsi, vánoční strom apod.).
- Možnost sportování, dobré vedení obce.
- Možnost sportování, vybudované technické sítě, společenské a kulturní akce, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, dobrá spolupráce s OÚ.

- Možnost sportování, vybudované technické sítě, v poslední zavedení vodovodu a kanalizace.
- Možnost sportování, vybudování technické sítě, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, spol. a kulturní akce.
- Možnosti sportování a relaxace.
- Možnosti sportování, krásná příroda (lesy..), čistota ovzduší, rekreace.
- Možnosti sportování, příroda, dobré vedení obce, vybudování technické sítě a komunikace.
- Možnosti sportování, rekreace, čistota ovzduší atd.
- Možnosti sportování.
- Nedokáže posoudit - vlastníme chalupu zatím několik měsíců.
- Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Oceňuji práci na opravě kostela a fary - stavební mechanizace by mohla být lépe uklizena
- Pestrý život.
- Počáteční oprava kapličky u kostela (střecha).
- Poloha mého domu na relativně klidném místě, příroda, nynější vedení obce, obnova tradic a kult. akce.
- Poloha, možnost sportování.
- Pořádek, příjemné prostředí, klid, lyžařský vlek Nella, mnoho tras pro běž. lyžování, dobré autobus. spojení, pěkný a obsáhlý web, mnoho kulturních akcí v poslední době, aktivity sdružení Neratov (Kopeček, zvelebování kostela v Neratově)
- Prostor životní - čisté.
- Prostor, které pohladí po duši.
- Příroda a čistý vzduch, možnost vycházek, celkem klid.
- S celkovým klidem v obci.
- S ničím, vše je jen se zviditelnit.
- S prací zastupitelstva obce.
- Se snahou zastupitelů věci měnit.
- Snaha o dobré vedení obce.
- Spolupráce obce a sdružení Neratov, v současné době snaha o zlepšení tříděného odpadu, vyřešený problém s toulavými psy - že to jsou Orlické hory.
- Sportovní akce, pestrý spolkový život.
- Tradice kulturně-společenských akcí, vybudované tech. sítě a komunikace.
- Vybudovaná komunikace - vozovka, rekonstrukce mostu Zemská brána, pašerácké lávky.
- Vybudované tech. sítě a komunikace, most do Polska, výrazně lepší vedení obce.
- Výrazná zlepšení vedení obce, kulturně-společenské akce, podpora místních obyvatel v mnoha směrech.
- Zlepšení odpadního hospodářství, internetové stránky obce, snaha vedení obce o zkvalitnění života v obci.

Seznam odpovědí na otázku č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“

- Absence domu pro pořádání kulturních akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně - spol. akcí..., špatná spolupráce v obci s lidmi, sportovní zařízení.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí, sportoviště chybí, pohostinství chybí, spolupráce s občany není.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost, chybějící kanalizace, ČOV, vážná nabídka stavebních parcel pro nové domy, absence dětského hřiště, nedostatek chodníků na hl. komunikaci, nedostatečný aparát kontroly rychlosti na hlavní komunikaci - málo dopravních značek upozorňujících na zpomalení jízdy v obci.
- absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, chybějící kanalizace, ČOV.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, špatná komunikace (neopravené a v zimě neudržované) od Weberů k p. Jeníčkovi., nevyužitý kult. dům - chybí, chybí koupaliště.
- Absence obchodu.
- Čistička odpadních vod, slabý signál TV Prima.
- Divoké stavby, přístřešky pro auta (povolené?) hyzdí vesnici stejně jako nedokončené stavby.
- Dopravní dostupnost - spojení Bartošovice - Neratov, Bartošovice - Žamberk. Kontejnery na tříděný odpad - já třídím, ale do zvonů se to hůř hází, než do normálních kontejnerů. Jo a když už dáváte lidem letáček o plastu a papíru tak jste tam mohli dotisknout i značky, kterými jsou označeny konkrétní plasty. Uvítala bych přednášku o tř. odpadech např. od EKONOM.

- Dopravní dostupnost, ČOV. Připojte prosím k tříděnému odpadu letáky s grafickými symboly co kam patří - značky na potravinách - jak třídit tetrapack, "pozlátkové obaly" od sušenek, brambůrků atd.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace a ČOV.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace.
- Dopravní dostupnost, komunikace, restaurace + Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Dopravní dostupnost, nedostatečné kontejnery pro odpad (+ třídění odpadu).
- Dopravní dostupnost, třídění odpadů.
- Dopravní dostupnost, umístění kontejnerů na odpad.
- Dopravní dostupnost.
- Dopravní obslužnost, kanalizace, ČOV, obchod.
- Dopravní obslužnost, špatné cesty, chybí kanalizace a ČOV.
- Chybějící kanalizace a špatná komunikace (ob.rozhlas), údržba obec. cest, dále práce (řezání pilou, sekačky) v době pracovního klidu.
- Chybějící kanalizace a vodovod.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost - v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kulturně-spol. akcí.
- Chybějící kanalizace, ČOV, komunikace obce s občany, otevření hraničního přechodu pro nákladní automobily do .., volně pobíhající psi.
- Chybějící kanalizace, ČOV.
- Chybějící kanalizace, doprava do Žamberka, zvláště v době škol. prázdnin (i do Rokytнице), zacházení některých občanů s odpady. Nevhodná technika k vyhrnování sněhu, zahrnuje vchody domů.
- Chybějící kanalizace, dopravní dostupnost - hrozně špatná doprava do zaměstnání - až nemožná.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, systém odpadového hospodářství (třídíme odpad a potom ho stejně není kam dát, protože kontejnery jsou plné).
- Chybějící kanalizace, špatná přístupová cesta.
- Chybějící kanalizace, víceúčelové sportoviště.
- Chybějící kanalizace.
- Chybějící obchod s potravinami.
- Chybějící pohostinství.
- Chybějící sportoviště a dětský areál.
- Chybějící vodovod a kanalizace.
- Chybí kanalizace až k nám nahoru, chybí možnost služeb - sekání trávy, frézování sněhu.....
- Chybí obchod, krátká otevírací doba pošty + často zavřená, mnoho nevyužitých budov v centru Bartošovic, špatný stav cesty k novým chalupám nad p. Jeníčkem, málo kontejnerů + málo vyváženy (jsou stále plné), není možné skutečně třídit odpad.
- Chybí prodejna základních potravin, kanalizace, ČOV.
- Chybí: kanalizace po celé obci, veřejné osvětlení k hraničnímu mostu, kulturní dům, komunikace s chalupáři nejméně 2 x ročně, vždy před letní a zimní sezónou.
- Je to vesnice, tak co říct.
- Kanalizace, ČOV.
- Kulturní akce, chybí obchod, síť Vodafone.
- Kulturní dům
- Malá angažovanost spoluobčanů.
- Malá informovanost o kult. Společenských akcích (v r. 2007 např. akce v kostele v Neratově, koncert). Absence obecního zpravodaje.
- Málo kulturních akcí.
- Místo na kulturně - spol. akce, dětské hřiště, sportovní areál.
- Možnost připojení k internetu.
- Nedokončené stavby, nevyužívané objekty, u některých nepořádek, chybí obchod.
- Nedostatečně fungující veřejné osvětlení.
- Nedostatek dostupných stavebních parcel, chybějící kanalizace, nefunkční kulturní dům.
- Nejsme spokojeni s výstavbou nového mostu (dalšího) hraničního přes Orlici. Chybějící kanalizace, ČOV.
- Neplnění určitých nařízení, je nutno postihnout, postihnout pálení suché trávy.
- Nevysékávání příkopů kolem silnic a ne moc časté sekání pozemků v majetku obce.
- Obecní domy v dezolátním stavu, třídění odpadu - nepořádek u kontejneru, místní děti chodí jinde do školy, více akcí v obci.
- Obchod, kulturně společenské akce, absence společenských prostor.

- Oprava hřbitovní zdi v Neratově, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově, Hřiště v osadě Neratov.
- Podlesí, kanalizace. Špatný stav místních komunikací.
- Projekt komplexního rozvoje infrastruktury obce.
- Provádění hlučných prací v době prac. klidu (neděle), dále rušení školních autobusových spojů v době všech prázdnin.
- Při úpravě přístupové komunikace upravené na vlastní náklady pro osobní automobily - nevyužívat tuto traktory, nákladáky a stavebními stroji - popřípadě se podílet na její údržbě.
- Schází dům pro pořádání kulturních akcí, restaurace.
- Schůze ve všední dny, odpadky, údržba - sekání ploch v obci, obecní cesty.
- Společenské akce, chybějící kanalizace.
- Společenský dům, dopravní dostupnost, sportoviště na pořádání sport. akcí.
- Sportovní areál (tenis!)
- Sportovní hřiště v osadě Neratov, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově.
- Svoz odpadu 1 x za 2 týdny je nevyhovující v období letních a zimních prázdnin, by měl být 1x týdně!!! V okolí kontejnerů je nepořádek! Nebezpečí výskytu hlodavců (krysy, potkani) u nevyvezeného odpadu. Chybí tříděný odpad na kartony, krabice z džusů, obaly.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- V horní části obce Neratov (v listnatém lese) je cesta rozbahněná i za suchého léta - chybí zde příkop. Prosím o opravu kapličky Neratov.
- V zimě špatná dostupnost na chalupu, neprojetá cesta od p. Jeníčka nahoru směrem k dílnám statku. Za starostování pana Kolanidise staršího to bylo ještě dobré. Od nástupu dalších starostů (chtěli jsme se podílet - chalupáři - na hrazení nákladů, ale nikdy jsme neuspěli). Naopak traktorista, který udržoval cesty nám pravidelně zahrnoval vyházená parkoviště. Máme vnoučata a rádi bychom i v zimním období jezdily na chalupu. V lokalitě, kterou jsem popsal, pravděpodobně se neodkaluje místní vodovod. Po cca 14 dnech je pravidelně voda tak špinavá, že dochází k ucpání vody do chalup. Možná také špatná funkce filtru. Když odvodnění prováděl pan Volf bylo vše týkající se vody bez závad.
- Většina z místních trvale bydlících obyvatel se nesnaží vylepšit své okolí obydli, ač by to pomohlo celkovému vzhledu obce.
- Více možností pro sportovní využití, zkusit začít projednávat výstavbu lyžařského areálu v Orl. Záhoří (lepší podmínky než Říčky), případně golfového hřiště také v Orl. Záhoří. V zimě někdy neprůjezdná silnice do Říček přes Mezivřší.

Seznam odpovědí vymezující další problémovou oblast, kterou je třeba prioritně řešit vyjma okruhů vyjmenovaných v otázce č. 4 „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“

- Absence prodejny potravin a drob. zboží.
- Havarijní stav potoka, náletové dřeviny po celé obci.
- Chybějící občerstvení (obchod).
- Chybí kontejnery na odpad + třídění odpadu.
- Chybí obchod.
- Chybí obchod s potravinami.
- Lepší obchod, v zimním období je špatná dostupnost k chalupám, neprohrnuté cesty na místních komunikacích!
- Občerstvení projíždějících, neupravené okolí potoka – křoviska.
- Pro rekreanty - platba za vodu pouze jednou do roka - možno i zálohově dopředu.
- Rozmístění sáčků na psí výkaly.
- Setkání s duchodci.
- Signál mobilního operátora Vodafone.
- Sportovní akce.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- Umístění košů na psí výkaly.
- Volné pobíhání psů a kálení kolem vesnice a bytovek.
- Vyřešit objednávkový list - od kdy - do kdy bude pomoc (akce) provedena.
- Založení klubu duchodců

2.3 SWOT analýza obce

SWOT analýza je jedním ze základních podkladů pro tvorbu strategických plánů rozvoje. Vystihuje silné a slabé stránky obce a vedle toho příležitosti a hrozby (včetně vnějších), ovlivňující rozvoj obce v dlouhodobém horizontu. Strategický plán by se měl v co největší míře opírat o využití silných stránek a eliminaci stránek slabých. Dále by měl přijmout opatření k využití příležitostí a vyhnout se hrozbám (dále viz koincidenční matice). **Podkladem** pro vytvoření návrhu SWOT analýzy byl **Územní plán, Profil obce, Dotazníková šetření a konzultace s obecním úřadem**. SWOT analýza byla poté projednána a schválena pracovní skupinou.

SILNÉ STRÁNKY

- ✚ **čisté a klidné životní prostředí**
- ✚ **aktivní a komunikativní samospráva**
- ✚ **napojení obce na kvalitní silniční síť**
- ✚ **atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace**
- ✚ **terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity**
- ✚ **nízká nezaměstnanost**
- ✚ **aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení**

SLABÉ STRÁNKY

- ✚ **nedobudovaný systém kanalizace**
- ✚ **nevyhovující stav velkého množství místních komunikací**
- ✚ **absence prostor pro pořádání společenských akcí**
- ✚ **nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci**
- ✚ **nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity**
- ✚ **nedostatečná nabídka občerstvení a stravování**
- ✚ **špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu**
- ✚ **velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách**
- ✚ **nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb**
- ✚ **nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů**
- ✚ **nedostatečný systém svozu odpadů**

PŘÍLEŽITOSTI

- ✚ **probuzení kulturního a spolkového života**
- ✚ **příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení**
- ✚ **rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu**
- ✚ **zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu**

- **realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji**
- **rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch**
- **rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch**

HROZBY

- **malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování**
- **stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury**
- **chátrání neužívaných objektů**
- **degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)**
- **lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí**

3 Strategická část

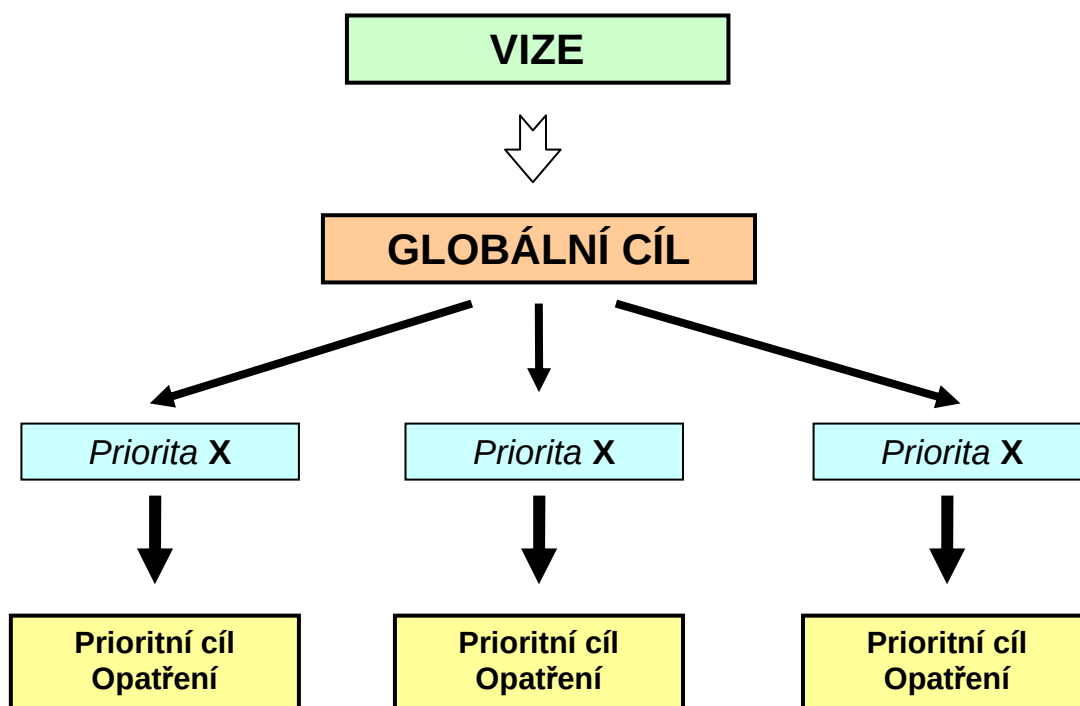
3.1 Struktura strategické části

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 vychází z kombinace a vzájemné provázanosti expertního a komunitního přístupu při procesu zpracování. Strategie je založena na **vyváženém rozvoji celé obce** v kontextu širšího území při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Takový přístup by měl zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a účinnou ochranu životního prostředí.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita **zavedená terminologie**, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující **principy místní Agendy 21**.

Na základě provedených analytických prací a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie byla definována **vize** obce, na kterou navazuje **globální cíl**, charakterizující základní směr rozvoje. Vše je dále rozpracováno v tematicky sjednocených oblastech - **prioritách**. Pro každou prioritu je formulován **prioritní cíl**, který vystihuje směřování dané priority a jenž by měl být naplněn realizací opatření.

Opatření představují konkrétní kroky, ke kterým by měl jakýkoli zainteresovaný subjekt v rámci svých reálných možností v obci přistoupit, aby došlo k naplnění výše zmíněných cílů. Tato opatření jsou v případě Bartošovic v O. h. s přihlédnutím k velikosti a situaci obce velmi úzce zaměřená, svým rozlišením se již blíží případným konkrétním projektovým záměrům a v některých případech je předpoklad, že naplnění daného opatření odpovídá realizace jednoho projektového záměru. Toto pojetí také umožňuje snazší orientaci a srozumitelnost celé strategie.

3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit

VIZE

Bartošovice v Orlických horách jsou díky své poloze a aktivitě místních obyvatel vyhledávaným rekreačním, sportovním a kulturním centrem Orlických hor zajišťujícím kvalitní život pro všechny generace.

GLOBALNÍ CÍL

Využití přírodní polohy a ekonomického potenciálu obce Bartošovice v Orlických horách pro rozvoj turismu v regionu a dosažení vysoké životní úrovně místních obyvatel v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

PRIORITY

Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

Prioritní cíl: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

Prioritní cíl: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Priorita 3: Život v obci

Prioritní cíl: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

Prioritní cíl: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

3.3.1 Prioritní cíl

Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

3.3.2 Opatření

1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu

Dostupnost sídel je jedním z klíčových faktorů jejich dalšího rozvoje. Obvykle zajišťuje veřejná doprava pro obyvatele malých obcí přesun do a ze zaměstnání, čímž přispívá ke snižování, resp. k udržení nízké nezaměstnanosti. Napojení na centra regionu slouží k uspokojování potřeb obyvatel také zajištěním dostupnosti občanské vybavenosti, která není lokalizována do samotné obce (zdravotnictví, školy, nákupní možnosti atd.). Lepší dostupnost obce může příznivě ovlivnit i rozvoj cestovního ruchu.

V rámci tohoto opatření je možné podporovat dopravní dostupnost obce zejména zapojováním se do iniciativ pro rozvoj specifické veřejné dopravy v regionu, lobbingem či jakoukoli podporou samotných dopravců.

1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů

Kvalitní místní komunikace mohou zásadním způsobem přispět k všestrannému rozvoji obce. Zlepšují časovou dostupnost sídla a tím i dostupnost služeb, snižují náklady na dopravu, zlepšují dostupnost jednotlivých objektů ve všech ročních obdobích, zvyšují bezpečnost dopravy, mají pozitivní dopad na cestovní ruch, zlepšují image obce a souhrnně tak značnou měrou přispívají ke spokojenosti místních obyvatel.

Projekty v rámci tohoto opatření budou jednoznačně zaměřeny na rekonstrukci místních komunikací včetně rekonstrukcí mostků, propustků a dalších souvisejících drobných staveb.

1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy

Kvalitní dopravní značení podstatně zvyšuje bezpečnost motoristů, chodců, cyklistů a dalších osob pohybujících se na komunikacích tím, že sníží pravděpodobnost jejich nežádoucích střetů. Může také posloužit ke snížení rizik ekologických škod, zlepšení životních podmínek obyvatel (hluk apod.), nebo zabránit poškození soukromého majetku obyvatel obce (stavby, cesty aj.).

Projekty a iniciativy vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci dopravních značek pro regulaci provozu a s tím související další drobné úpravy komunikací.

1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci

Systematická údržba komunikací doplňuje efekt opatření 1.B. Region, ve kterém se obec Bartošovice v O. h. nachází, je specifický zvýšenými nároky na údržbu komunikací zejména v zimním období.

Pro provádění takovéto údržby je nutné její personální a technické zajištění, event. posilování a efektivizace spolupráce subjektů, které tuto údržbu provádějí.

3.3.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spoju veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci
SILNÉ STRÁNKY				
čisté a klidné životní prostředí		X	XX	XX
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	XX	XX
napojení obce na kvalitní silniční síť	X	X	XX	XX
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	XX	XX	X	X
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	X	X		X
nízká nezaměstnanost	XX			
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X			
SLABÉ STRÁNKY				
nedobudovaný systém kanalizace				
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	X	XXX	X	XX
absence prostor pro pořádání společenských akcí				
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci				
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	X			
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	X			
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	XXX	X		X
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	X	X
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb	XX			
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů				
nedostatečný systém svozu odpadů				
PŘÍLEŽITOSTI				
probuzení kulturního a spolkového života	X			
příchův stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	X	XX	X	X
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	X			
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu				
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	X	X	X	X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	X	X	X	X
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X	X		X
HROZBY				
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	X	XX	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	XX	X		
chátrání neúživných objektů		X		
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		X	X	X
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	XX			
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZ. ŠETŘENÍ	ANO	ANO		
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STAN. NA 1. JEDN. PRAC. SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO

3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

3.4.1 Prioritní cíl

Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

3.4.2 Opatření

2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV

Dobudování kanalizace je nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, usnadnění likvidace odpadních produktů obyvatelům obce a podnikům provozujícím činnost na daném území a v neposlední řadě i pro naplňování kritérií plošně stanovených pro nakládání s odpadními vodami.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na napojení producentů odpadních vod (včetně eventuelních rekonstrukcí stávajícího kanalizačního systému) na centrální systém kanalizace, ve specifických případech může jít i o zajištění lokálního čištění odpadních vod dle moderních, ekologicky šetrných a certifikovaných metod.

2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob

Toto téma úzce souvisí s opatřením 1.C. Kromě komunikací zahrnuje i všechna další veřejná prostranství.

Projekty vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci a údržbu veřejného osvětlení na místech se zvýšeným provozem, event. místech se zhoršenou viditelností pro bezpečný a pohodlný pohyb osob.

2.C Péče o obecní budovy a místní památky

Obecní budovy mohou obyvatelům a návštěvníkům obce poskytnout zázemí pro realizaci různých aktivit, rozvoj služeb apod. Jejich dobrý stav zlepšuje image obce. Dostatečná péče o místní památky napomáhá zachovávat kulturní dědictví regionu, zvyšuje potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu a může vytvářet zázemí pro další kulturní a volnočasové aktivity.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na celkové rekonstrukce či drobné úpravy obecních budov a místních památek včetně případného odstraňování bariér pro osoby se ztíženou pohyblivostí. Žádoucí je podpora různých spolků a iniciativ zaměřených na aktivity provozované v těchto objektech a v souvislosti s tím zajišťujících jejich údržbu.

2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů

Ekologické způsoby vytápění objektů zlepšují životní prostředí tím, že mohou nahradit zastaralé způsoby vytápění, jejichž používání je často provázáno emisemi škodlivých látek, případně i nízkou efektivitou.

Projekty v rámci tohoto opatření můžou být zaměřeny na instalaci zařízení pro ekologické vytápění do objektů občanské vybavenosti i objektů sloužících k podnikání a bydlení.

2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením

Některým objektům v obci stále chybí kvalitní napojení na vodovodní síť. Realizace takového napojení pozitivně ovlivní užitnou hodnotu takového objektu, zvýší komfort jeho uživatelů a může v daném místě i eliminovat rizika spojená s dosavadním alternativním zásobováním vodou.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu a modernizaci vodovodů do všech objektů v obci.

2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce

Velká rozloha obce oproti jejímu nepříliš vysokému hospodářskému potenciálu omezuje možnost ideální dostupnosti kontejnerů na tříděný odpad pro všechny producenty odpadů.

V rámci tohoto opatření by se měly zainteresované subjekty snažit o optimální rozmístění kontejnerů na tříděný odpad (včetně osvěty a propagace v oblasti nakládání s odpady) a zajišťování pravidelné likvidace odpadu.

2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields

Mezi staré ekologické zátěže mohou patřit zlikvidované provozy průmyslové a zemědělské produkce (brownfields), ale i černé skládky a podobně. Pro zajištění dobrého životního prostředí a udržení dobré image obce je zapotřebí eliminovat veškeré tyto zátěže, případně předcházet jejich vzniku nebo rozšiřování. Revitalizací nevyužitých hospodářských objektů mohou vzniknout nové prostory zejména pro podnikatelskou činnost.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na likvidaci takovýchto zátěží, vzájemnou spolupráci mezi místní správou a podnikateli, kteří můžou chátrající objekty za předpokladu příhodných podmínek revitalizovat.

2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení

Moderní telekomunikační síť a zajištění přístupu k informacím jsou dnes nezbytnými podmínkami pro podporu vzdělanosti, efektivizaci ekonomické činnosti apod.

V rámci tohoto opatření by měl být dostupnými způsoby podporován zejména rozvoj internetizace, zajištění přístupu k internetu pro co největší počet obyvatel, zajištění kvalitního připojení pro místní správu a další subjekty. Dále se může jednat o aktivity vedoucí ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti signálu mobilních operátorů.

2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce

V některých částech obce jsou dosud nevyhovující elektrorozvody, což je omezující pro místní obyvatele a může s sebou přinášet i některá rizika. Jedná se zejména o místní část Neratov.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na modernizaci elektrických rozvodů tam, kde je jejich stav nevyhovující.

2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS

Úloha obecního úřadu v rámci IZS spočívá zejména v organizaci přípravy obce na mimořádnou událost, podílu na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS, zajištění varování a evakuace osob, hospodaření s materiálem civilní ochrany, poskytnutí podkladů a informací pro HZS, evidence a kontrola staveb civilní ochrany dotčených požadavky civilní ochrany v obci apod.

V rámci tohoto opatření je zapotřebí pracovat na zdokonalení těchto možností, popřípadě spolupracovat se složkami IZS v regionu a dalšími dotčenými subjekty na různých preventivních opatřeních.

3.4.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektroinženýrských v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
	SILNÉ STRÁNKY									
	čisté a klidné životní prostředí	xx	x	x	xxx		xxx	xx		
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	xx	xx	x	x	xx	x	xx	x
	napojení obce na kvalitní silniční síť		x							x
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	x		x						
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity									
	nízká nezaměstnanost							x		
	aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení			x				x		
SLABÉ STRÁNKY	nedobudovaný systém kanalizace	xxx								
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací		xx							x
	absence prostor pro pořádání společenských akcí			xx						
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci		x	xxx	x			x		
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity									
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování									
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu									
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx				x	xx			
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb			x						
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů							xxx		
	nedostatečný systém svozu odpadů						xxx			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
	PŘÍLEŽITOSTI									
	probuzení kulturního a spolkového života		X							
	příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	xx		x	xx	xx		x	x	
	rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu							x		
	zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu							x		
	realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx	x	xx	xx	x	x	xx	x	x
	rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch			x	x	x	x	xx		
	rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	x		x	x	x	x	xx		
HROZBY	malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	xx		xx		x	x	x	x	x
	stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury									
	chátrání neužívaných objektů		x	xxx	x	x		xx		x
	degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)	x	x	x	xx		xx	xx		
	lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí									
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO			ANO				
	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.5 Priorita 3: Život v obci

3.5.1 Prioritní cíl

Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

3.5.2 Opatření

3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce

V Bartošovicích v O. h. v současné době chybí vyhovující prostory pro pořádání kulturních a společenských akcí, což je obyvateli vnímáno jako velmi závažný problém. Existence takových prostorů s co možná nejvšetrannějším využitím by mohla stimulovat kulturní a spolkový život v obci, poskytnout zázemí řadě volnočasových aktivit a tím podpořit občanskou soudržnost a spokojenost obyvatel se svojí obcí. Rozšíření možností kulturního a společenského vyžití může mít také pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu.

Projekt v rámci tohoto opatření by měl zajistit výběr, rekonstrukci, následné vybavení a provozování objektu vhodného pro tyto účely.

3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže

Dětské hřiště s přiměřeně rozsáhlým areálem pro sportovní a pohybové aktivity dětí a mládeže vedle rozšíření možností vyžití těchto skupin a podpory jejich fyzické zdatnosti také zvyšuje jejich bezpečnost tím, že tyto aktivity odvede z komunikací apod.

Toto opatření je proto zaměřeno na vybudování a údržbu drobných dětských hřišť s obvyklými prvky (prolézačky atp.), dále na budování a údržbu hřišť na míčové hry, areálů pro specifické pohybové aktivity ve vazbě na cestovní ruch apod.

3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů

I v případě, že dojde k rozšíření stravovacích možností pro návštěvníky obce, může se stát, že bude nabídka stále nevyhovující pro místní obyvatele z hlediska cenové a časové dostupnosti, z hlediska sortimentu jídel atp.

V rámci tohoto opatření je žádoucí podporovat fungování zařízení, které bude poskytovat stravování přijatelných parametrů, případně i rozvoz jídel osobám s omezenou pohyblivostí apod.

3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele

Toto opatření může být svázáno s opatřením 3.C. Nespočívá však pouze v zajištění stravování, ale i zázemí pro pravidelné setkávání místních obyvatel. Zázemí pro společenský život obyvatel i mimo rámec jednorázových kulturních akcí většího rozsahu je pro občanskou soudržnost v obci stejně důležité.

Naplnění opatření spočívá v získání či vytvoření zázemí pro takovéto zařízení, případně v podpoře jeho fungování.

3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace

Odůvodnění tohoto opatření je shodné s odůvodněním opatření 3.A. Jeho v jistém pojetí větší šíře spočívá v případném zaměření se na pořádání případných pravidelných či jubilejních akcí

jednotného rázu, jako jsou např. poutě, festivaly nebo slavnosti. Takováto aktivita by měla pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu a mohla by se stěžejním způsobem spolupodílet na vytváření image obce.

Realizace opatření by spočívala v organizaci a zajištění životaschopnosti této akce. Nezbytná je v takovém případě spolupráce širokého spektra subjektů včetně účinné propagace, zajištění zázemí apod.

3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)

Dobrá komunikace s místní správou je vždy velice oceňována ze strany obyvatel a místních podnikatelů. Usnadní řešení řady problémů a přispívá k dobré informovanosti o místním dění. Prostředkem komunikace může být periodicky vycházející tištěné médium, či aktivně udržované elektronické médium (internetové stránky).

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na zajištění fungování těchto médií, event. jejich provázání s jinými informačními zdroji v regionu.

3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště

Koupaliště v obci je v nevyhovujícím stavu. Jeho případná revitalizace by rozšířila možnosti vyžití místních obyvatel, kteří o to projevují znatelný zájem.

Projekt v rámci tohoto opatření by byl zaměřen na rekonstrukci koupaliště včetně případného budování zázemí a následné propagace.

3.H Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití

Případný vznik rozsáhlejších objektů pro sportovní vyžití s dobrou přístupností a trvalou provozní dobou bude v nejbližších letech pevně svázán s vývojem v oblasti cestovního ruchu. Je žádoucí, aby se při případném budování těchto objektů zohlednily i potřeby místních obyvatel, kteří by je mohli využívat. Došlo by k rozšíření možností sportovního vyžití a tím i zvýšení atraktivity Bartošovic v O. h. jako místa pro život.

Projekty v rámci opatření budou zaměřeny zejména na výstavbu a technické vybavení takových objektů, případně na podporu jejich činnosti.

3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení

Dobré možnosti výstavby a rekonstrukce objektů mohou v případě existence dalších příznivých podmínek pro rozvoj bydlení zajistit zlepšení demografické, hospodářské i kulturně-společenské situace v obci.

Opatření je zaměřeno na zajištění pozemků pro výstavbu, jejich zasíťování, propagaci apod. Může se jednat také pro úpravu a modernizaci stávajících objektů, přebudování rekreačních objektů na objekty určené k trvalému bydlení apod.

3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí

S ohledem na demografický vývoj obcí bude v následující době zapotřebí zaměřit se ještě více na zajištění důstojného a finančně dostupného zázemí pro život a kulturně-společenské vyžití seniorů. V případě dostatečné poptávky po službách pro seniory může v obci vzniknout i centrum takovýchto služeb, penzion pro důchodce atp.

Naplnění opatření může spočívat ve vytváření zázemí pro tyto služby, podpoře činností spolků seniorů, podpoře sdružení zabývajících se službami pro seniory apod.

3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci

Jestliže dojde v budoucnu k výraznému rozvoji cestovního ruchu, růstu počtu obyvatel či k jiným pozitivním ekonomickým změnám v oblasti, bude žádoucí více podporovat rozšíření nákupních možností v obci pro lepší uspokojování potřeb obyvatel i návštěvníků.

Může se jednat o různé zvýhodnění podnikatelů, spolupráci na propagaci, zajištění objektů vhodných k provozování těchto činností a podobně.

3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy

Fungování mateřské školy v obci vytváří dobré podmínky pro rodiny s dětmi, přispívá k socializaci a vývoji dětí a je tak jedním z faktorů, které mají pozitivní vliv na demografickou situaci obce.

Realizace opatření může spočívat v údržbě a případné rekonstrukci objektu, ve kterém mateřská škola funguje, případném rozšíření, pořízení technického vybavení, programech na podporu fungování apod.

3.5.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba												
	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
SILNÉ STRÁNKY												
čisté a klidné životní prostředí					X				XX			
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	X	X	XX	XXX	X	X	X	X		X
nápojení obce na kvalitní silniční síť									X		X	
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace		X	X	X	X		X	X	X		X	
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity		X					XXX	XX			X	
nízká nezaměstnanost	X							X			X	
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X	X	X	X	XXX			X		XX		
SLABÉ STRÁNKY												
nedobudovaný systém kanalizace												
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací									X			
absence prostor pro pořádání společenských akcí	XXX				XX					X		
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci	X	X			X					X		XX
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity		XX			X		XX	XX				
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování			XXX	X	X					X	X	
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	X				XX			X	XX	XX	X	
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	XX	XX		X	X	XX	XX		XX	
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb									XX	XXX		X
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů									X			
nedostatečný systém svozu odpadů									X			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
	3.A	3.B	3.C	3.D	3.E	3.F	3.G	3.H	3.I	3.J	3.K	3.L
PŘÍLEŽITOSTI												
probuzení kulturního a spolkového života	xx			xx	xxx	x		x	xx	x		
přiliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	x	x	x	x		x	x	x	xxx		x	xx
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	x		x		x		x	xx			x	
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	x		x		xx		x	xx			x	
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx		x		xx		x	xx	x		x	
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	x	x	x	x	xx		xx	xx			x	
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	x	x	x	x	xx		x	xx	x	x	xx	
HROZBY												
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	xx	xx	x	x	x	xx	x	x	x	x		x
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x	x	x	x	x			x	xx	xx	x	xxx
chátrání neužívaných objektů	x				x		xx	x				
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		x							x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí			x		xx		x	xx			xx	
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAČNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO		ANO	ANO		ANO	ANO	ANO		ANO		ANO
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	

3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

3.6.1 Prioritní cíl

Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.6.2 Opatření

4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost

Míra podnikatelské aktivity se dotýká prakticky všech oblastí života na daném území. Podpora místních podnikatelů vytváří mimo jiné podmínky pro zlepšení pracovních příležitostí a tím zlepšuje sociální prostředí v obci.

Do tohoto opatření spadá rozmanitá podpora firem a drobných podnikatelů v obci a bezprostředním okolí. Může spočívat budování, rekonstrukci či zpřístupnění zázemí pro podnikatelské aktivity, živé komunikaci a spolupráci mezi podnikatelskými subjekty, místní správou, neziskovým sektorem a obyvateli, propagaci podnikatelů v návaznosti na cestovní ruch apod.

4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky

V případě nárůstu intenzity cestovního ruchu v obci je zapotřebí zajistit odpovídající pestrnou nabídku ubytování a stravování v různých úrovních komfortu a s dostatečnou nabídkou doprovodných drobných služeb. Širším záběrem na různé kategorie návštěvníků se obec stane vyhledávanější a životaschopnější destinací cestovního ruchu.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích kapacit v obci.

4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)

Toto opatření částečně navazuje na opatření 1.A, je zde však kladen důraz na specializovanou – většinou sezónní – dopravu pro turisty. Vzhledem k rostoucí oblíbenosti cykloturistiky, lyžování a dalších pohybových aktivit v přírodě a zároveň ze strany turistů rostoucím nárokům na komfort, může rozvoj a provázanost těchto služeb pozitivně ovlivnit intenzitu cestovního ruchu v regionu a tím i jeho ekonomickou prosperitu.

V rámci tohoto opatření by měla být intenzivně podporována spolupráce mezi všemi subjekty zainteresovanými do poskytování těchto služeb. Může se jednat i o přímou podporu dopravců apod.

4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)

Alternativní formy cestovního ruchu v současné době zaznamenávají velký rozvoj. Bartošovice v O. h. mají v této oblasti díky své poloze značný potenciál. Vytvoření podmínek pro alternativní formy turistiky v obci by mohlo podobně jako u ostatních opatření zaměřených na cestovní ruch zvýšit atraktivitu této lokality a pozitivně ovlivnit její hospodářskou prosperitu.

Opatření je zaměřeno na vytvoření podmínek pro tyto formy turistiky zejména výstavbou, rekonstrukcí a modernizací vhodných objektů, ale i na spolupráci subjektů, které by se mohly na realizaci takovýchto služeb podílet.

4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)

Klidné prostředí obce a již dříve rozvíjená tradice specifických forem rekreace by mohla inspirovat pro rozšíření těchto možností a další rozvoj podobných aktivit. Obec by tak mohla výrazně vstoupit do povědomí lidí, kteří takovéto formy rekreace vyhledávají a tím se stát vyhledávaným centrem těchto aktivit. Kromě rozvoje cestovního ruchu a vytváření vazeb místních obyvatel s okolím můžou tyto aktivity vytvořit prestižní kulturní image obce a tím pozitivně ovlivnit mnoho dalších aspektů.

Realizace opatření spočívá v různých formách podpory subjektů organizujících tyto aktivity. Může se jednat o rekonstrukci objektů, které pro tuto činnost vytvářejí zázemí, technické vybavení, propagaci, spolupráci s dalšími podobně zaměřenými subjekty v ČR i zahraničí apod.

4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách

Spolupráce mezi obcemi na české i polské straně Orlických hor může spočívat ve vzájemném poznání a provázání uměleckého a kulturního života, komunikaci mezi subjekty zabývajícími se oblastí kultury, osvěty, požární ochrany a dalšími zájmovými organizacemi, koordinaci spolupráce sportovních organizací, výměně zkušeností v oblasti ochrany životního prostředí, výměně zkušeností v rozsahu obchodní a hospodářské činnosti, výměnách zkušeností a informací z oblasti turistiky a rekreace a vzájemné integraci marketingových akcí v oblasti cestovního ruchu.

Naplnění opatření spočívá ve všestranné podpoře všech těchto aktivit.

4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům

Dobře značené turistické trasy přivedou do obce více návštěvníků. Kromě obvyklých pěších turistických tras se může jednat i o specifické (tématicky zaměřené) trasy, zimní běžecké dráhy apod.

Naplnění tohoto opatření spočívá v budování, údržbě a propagaci takovýchto tras.

4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci

Kvalitní propagační materiál o obci a o možnostech turistického vyžití v oblasti může výrazně zvednout povědomí o této destinaci a tím přispět k rozvoji cestovního ruchu.

Opatření je zaměřeno na vytváření tištěných i elektronických propagačních materiálů o turistických atraktivitách obce a regionu včetně podpory integrace do souhrnných informačních materiálů o širším území (Orlické hory, Královéhradecký kraj apod.).

4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy

Rozšíření možností lyžování a snowboardingu přivede do obce v zimním období více návštěvníků, čímž pozitivně ovlivní hospodářskou prosperitu místních podnikatelů i celé obce. Vybudování bobové dráhy by mohlo z Bartošovic O. h. učinit v rámci regionu exkluzivní destinaci pro zimní sporty a tím zásadně přispět k rozvoji cestovního ruchu v obci.

Realizace opatření spočívá jak v samotných projektech na budování a modernizaci těchto areálů, tak v intenzivní spolupráci a vzájemné podpoře subjektů zainteresovaných do těchto záležitostí.

3.6.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4. A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4. B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4. C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4. D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4. E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4. F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4. G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4. H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4. I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	SILNÉ STRÁNKY								
	čisté a klidné životní prostředí			x	x	x			
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	x	x	x	xx	x	xx	x
	nápojení obce na kvalitní silniční síť	xx	x	x		xx			
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	xx	xx	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	xx	xx	xxx	xx	x	xxx	xx	xxx
	nízká nezaměstnanost	xx	x		x		x		
	aktivita duchovní a sociálně zaměřených sdružení	x	x			xxx	x	x	
	SLABÉ STRÁNKY								
	nedobudovaný systém kanalizace	x							
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	xx		x	x		x		
	absence prostor pro pořádání společenských akcí	x				x	x		
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci								
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	x		x	x	x	x		x
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	x			x	x	x		
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	x		x			x		x
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx	x				xx		
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb						x		
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů								
	nedostatečný systém svozu odpadů								

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
PŘÍLEŽITOSTI									
probuzení kulturního a spolkového života	x	x			x	x			
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	xx								
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xxx	x	xx	xx
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	xxx	xx
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	xx	xx	x	xx	x	xx	xx		xxx
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx		x	xx
HROZBY									
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	x	x		x	x	x	x	xx	
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x								
chátrání neužívaných objektů	xx					x			
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)				x		x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	xx	xx	xx	xx		xxx	x	xxx	xx
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEJ ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ									
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu

3.7.1 Metodika

Pro stanovení preference jednotlivých opatření byla zvolena bodovací metoda, kdy určující počet bodů vznikl součtem bodů, které jednotlivým opatřením přiřadili **členové pracovní skupiny** a bodů odvozených od **výsledků dotazníkových šetření**.

Na druhém jednání pracovní skupiny 4. dubna 2008 obdrželi po schválení konečné verze opatření všichni přítomní členové stejný počet bodů, z nichž mohli po jednom přidělit k osmi opatřením. Výsledky dotazníkového šetření byly s přihlédnutím k rozsahu výzkumu zohledněny prostřednictvím otázky „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“ Odpovědi na tuto otázku shrnuje graf č. 12. Každých pět procent respondentů (zaokrouhleno nahoru) vyslovivších se pro daný problém reprezentuje jeden bod, který se připočítal k bodům přiděleným pracovní skupinou.

Vzhledem k tomu, že zaměření otázek dotazníkového šetření přesně nepokrývá následně stanovená opatření, je třeba brát výsledek tohoto vyhodnocení jako orientační, ne zcela objektivní. Hodnocení navíc také nereflexuje případnou podmíněnou návaznost realizace jednoho opatření na druhé v praxi.

Tato kapitola tvoří pouze informační nadstavbu ke strategickému plánu. Zástupcům obce a dalším aktérům, kteří se budou nějakým způsobem podílet na realizaci, by mělo toto hodnocení pouze **naznačit ožehavost jednotlivých problémů**, rozhodně se nejedná o závazné rozvržení či harmonogram. Tato preference nic nemění na **společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 výše uvedených opatření**. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

3.7.2 Vyhodnocení

Preference	Číslo opatření	Opatření	Vazba na priority k řešení v dotazníkovém šetření (viz Graf č. 12)	Body přidělené na základě dotaz. šetř.	Body přidělené pracovní skupinou	Celkem přiděleno bodů
1	1.B	Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	Špatný stav některých místních komunikací	10	11	21
2	2.A	Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	nedobudovaná (nedokončená) kanalizace napojená na ČOV	9	9	18
3	3.A	Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	absence vyhovujících prostor pro kulturně-spol. akce (kulturní sál)	9	7	16
4	4.I	Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	7	14
5	2.C	Péče o obecní budovy a místní památky	Špatný stav obec. budov a místních památek (kostely, hřbitov aj.)	8	5	13

6	3.H	Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	3	10
7-9	1.D	Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	neupravená veřejná prostranství + psí výkaly	4	4	8
7-9	2.F	Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	nedořešený systém odpadového hospodářství obce	4	4	8
7-9	3.D	Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	chybějící pohostinství / restaurace	6	2	8
10-11	3.G	Revitalizace a rozšíření koupaliště	špatný stav místního koupaliště	7		7
10-11	4.A	Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost			7	7
12-15	1.A	Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	špatné dopr. spojení s okolními obcemi (nevýh. Jízdní řád BUS)	6		6
12-15	2.B	Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	nedostatečné veřejné osvětlení	3	3	6
12-15	3.C	Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	chybějící pohostinství / restaurace	6		6
12-15	4.D	Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)			6	6
16-17	3.I	Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	nedostatečná podpora další výstavby rodinných domů	1	4	5
16-17	3.J	Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	absence služeb pro starší a sociálně potřebné občany	3	2	5
18-20	1.C	Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	nedostatečné veřejné osvětlení	3	1	4
18-20	3.B	Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže			4	4
18-20	3.F	Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	absence místního rozhlasu a obecního spravodaje	4		4
21-22	2.D	Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů			3	3
21-22	3.L	Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	nevýhovující prostory pro umístění mateřské školy	2	1	3
23-27	2.E	Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	absence vodovodu	2		2

23-27	3.E	Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace			2	2
23-27	3.K	Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	obchod, občerstvení	2		2
23-27	4.E	Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)			2	2
23-27	4.G	Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům			2	2
28-30	2.H	Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení			1	1
28-30	4.F	Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách			1	1
28-30	4.H	Vytvoření propagačního materiálu o obci			1	1
31-35	2.G	Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields				0
31-35	2.I	Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce				0
31-35	2.J	Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS				0
31-35	4.B	Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky				0
31-35	4.C	Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)				0

4 Možnosti financování

K úspěšné realizaci Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 a k plnění cílů vytyčených v tomto plánu je nutno mít zajištěný dostatek finančních zdrojů, které umožní realizovat konkrétní projekty naplňující jednotlivá opatření. Kromě vlastních prostředků obce i dalších potenciálních žadatelů lze využít celé řady finančních zdrojů, z nichž nejvýznamnější jsou prostředky z fondů Evropské unie. Proto je i Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách zpracován na období 2008 - 2015 tak, aby se v časovém harmonogramu shodoval s programovacím obdobím EU, v rámci nějž platí jednotná struktura čerpání⁵. Návrh konkrétních programů, ze kterých lze čerpat prostředky z fondů EU v rámci jednotlivých opatření Strategického plánu rozvoje obce, je uveden v přehledu na konci této kapitoly. Jedná se nicméně pouze o indikativní výčet, neboť konkrétní zdroj lze určit vždy až pro konkrétní projekt a při zohlednění mnoha faktorů, jako je typ žadatele, místo realizace projektu, výše nákladů atd.

Kromě fondů Evropské unie existuje i řada dalších dotačních titulů a mechanismů, ze kterých lze čerpat finance na realizaci různých projektů. V následujícím přehledu jsou vyjmenovány a stručně popsány ty nejdůležitější, včetně odkazů, pod kterými lze nalézt podrobnější informace o podmínkách jejich čerpání.

4.1 Fondy Evropské unie

Česká Republika má na programovací období 2007 – 2013 z fondů EU vyčleněno 26,7 mld. EUR, tedy zhruba 752,7 mld. Kč. Prostředky pocházejí z těchto tří fondů:

- **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)**
- **Evropského sociálního fondu (ESF)**
- **Fondu soudržnosti (FS)**

Finanční prostředky z fondů EU čerpá ČR prostřednictvím tzv. operačních programů, které jsou prostředkem pro naplňování následujících 3 cílů regionální politiky EU vymezených na období 2007 – 2013:

- **Cíl 1 – Konvergence**

V rámci tohoto cíle EU podporuje regiony s HDP nižším než je 75% průměru celé EU. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy. Na tento cíl je vyčleněno téměř 97% z celkových finančních prostředků, což činí 25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)

- **Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

V rámci tohoto cíle jsou podporovány regiony, které nespádají pod cíl 1, tedy regiony s HDP vyšším než je 75% průměru celé EU. V ČR může v rámci cíle 2 čerpat hl.m. Praha. Cíl 2 zahrnuje cca 1,56% ze celkového objemu finančních prostředků, tedy 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč)

- **Cíl 3 - Evropská územní spolupráce: 1,46 %, 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč)**

⁵ Současné programovací období EU sice trvá pouze do roku 2013, ale podle pravidla n+ 2 lze alokované finanční prostředky za současných podmínek čerpat až do konce roku 2015, proto bylo pro Strategický plán obce zvoleno toto časové období, aby z něj mohly vycházet i projekty realizované na konci současného programovacího období.

Tento cíl je zaměřen na podporu spolupráce regionů na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Nahrazuje dřívější iniciativu INTERREG a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Na cíl 3 je vyčleněno 1,46% z celkového objemu finančních prostředků, což je 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč).

V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 24 operačních programů, které lze rozdělit na tematické, regionální a programy zaměřené na územní spolupráci.

4.1.1 Regionální operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy:

- ROP NUTS II Severozápad
- **ROP NUTS II Severovýchod**
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Morava

Obec Bartošovice v Orlických horách spadá do **NUTS II Severovýchod**, který tvoří kromě Královéhradeckého kraje i kraj Pardubický a Liberecký, proto se jeho území týká **ROP NUTS II Severovýchod**.

ROP NUTS II Severovýchod

Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Je pro něj vyčleněno 656,46 mil. € (cca 18,51 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 115,85 mil. €.

ROP SV obsahuje 5 prioritních os, ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny:

- Prioritní osa 1. Rozvoj dopravní infrastruktury
- Prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí
- **Prioritní osa 3. Cestovní ruch**
- Prioritní osa 4. Rozvoj podnikatelského prostředí
- Prioritní osa 5. Technická pomoc

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je využitelná prioritní osa **3. Cestovní ruch**, v rámci níž lze čerpat finanční prostředky na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, doprovodných aktivit CR, na revitalizaci kulturně-historických památek, na rozvoj turistických tras a cyklotras nebo i na tvorbu propagačních materiálů obce a na její další propagaci.

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z ROP NUTS II Severovýchod prioritní osy 3. Cestovní ruch, jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Ostatní prioritní osy ROP NUTS Severovýchod nejsou pro financování projektů vycházejících ze Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách využitelné, neboť jsou zaměřeny na jiné typy aktivit nebo určené pro jiný typ žadatele (např. prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí je určen pouze pro obce nad 500 obyvatel).

4.1.2 Tématické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 8 tematických operačních programů (OP). Každý z těchto 8 operačních programů má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

- OP Doprava
- **OP Životní prostředí**
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Subjekty z obce Bartošovice v Orlických horách mohou přímo čerpat ze všech tematických operačních programů, s výjimkou OP Doprava a OP Technická pomoc, kde lze využít jen nepřímé podpory. Z hlediska potřeb obce a zaměření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se nejvýznamnějším jeví **Operační program Životní prostředí**.

OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Z pohledu finančních prostředků je OP ŽP druhým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 4,92 mld. € (cca 138,68 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

OP Životní prostředí má 8 prioritních os:

- Prioritní osa 1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- **Prioritní osa 3. Udržitelné využívání zdrojů energie**
- **Prioritní osa 4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží**
- Prioritní osa 5. Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik
- Prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny
- Prioritní osa 7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Prioritní osa 8. Technická pomoc

Opatření strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách jsou kompatibilní se dvěma prioritními osami OP ŽP – s prioritní osou 3, která je zaměřena na využívání obnovitelných zdrojů energie, na úspory energie a zateplování budov, a dále s prioritní osou 4, jež podporuje aktivity zaměřené na zkvalitnění odpadového hospodářství a sanaci starých ekologických zátěží. Obec i jiné subjekty působící na jejím území mohou samozřejmě využít podporu i v rámci ostatních prioritních os, pokud v nich jsou vymezeni jako způsobilí žadatelé. Výjimkou jsou některé podoblasti podpory v prioritní ose 1, kde je podmínkou realizace projektu v obci nad 2 000 obyvatel, popř. 2 000 ekvivalentních obyvatel (např. podoblast podpory 1.1.1. zaměřená na ČOV a vodohospodářskou infrastrukturu).

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z OP ŽP prioritní osy jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. Využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží

4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce

Evropská územní spolupráce je realizována prostřednictvím přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce a dvou síťových programů: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program pro výměnu zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací).

Operační program **Meziregionální spolupráce** je společný pro všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko. Také síťové programy **ESPON 2013** a **INTERACT II** jsou určeny pro všechny členy EU. Pro Operační program **Nadnárodní spolupráce** je EU rozdělena do několika zón, přičemž Česká republika patří do zóny Střední Evropa.

Operační programy **přeshraniční spolupráce** se týkají vždy hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku tak existuje operační program (OP) pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro obec Bartošovice v Orlických horách je vzhledem k její poloze bezprostředně u hranic s Polskem významný právě Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, ze kterého lze čerpat dotace na celou řadu aktivit s příhraničním dopadem.

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany jde o regiony jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzěbského a bielsko-bialského. Z fondů EU je pro OP PS ČR - Polsko vyčleněno 219,46 mil. €, které mají být z českých a polských národních veřejných zdrojů doplněny o 38,73 mil. €. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 103,68 mil. € (cca 2,92 mld. Kč).

V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý **přeshraniční dopad** projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují při přípravě projektu, podílejí se na jeho financování nebo na společné realizaci.

OP PS ČR - Polsko má **4 prioritní osy**:

- Prioritní osa 1. Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik
- Prioritní osa 2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu
- Prioritní osa 3. Podpora spolupráce místních společenství
- Prioritní osa 4. Technická pomoc

Obec Bartošovice v O.h. může čerpat podporu ze všech prioritních os, kromě prioritní osy 4, která je určena pro Řídící orgán daného programu. Prioritní osa 1 je zaměřena na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, zlepšení kvality ovzduší i vod, podporu lze čerpat i na spolupráci záchranných složek a odstraňování následků katastrof. Prioritní osa 2 je zaměřena na podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu a na podporu spolupráce v oblasti vzdělávání a zvyšování kvality pracovní síly. Prioritní osa 3 má za cíl podporovat projekty zaměřené na spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice a na pořádání společných kulturních, sportovních a společenských akcí.

Opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jehož projekty by byly vhodné pro financování z OP PS ČR – Polsko, jsou uvedeny v následující tabulce, v

rámci přeshraniční spolupráce lze ale realizovat i projekty z jiných opatření, pokud budou mít přeshraniční dopad a partnera z polské strany.

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje ČR, OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který napatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

Z PRV mohou čerpat finance především zemědělci a obce do 500 obyvatel⁶, proto je Program rozvoje venkova (PRV) nejvýznamnějším dotačním titulem i pro obec Bartošovice v Orlických horách.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (PRV) je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Celkové poskytnuté veřejné finance (ze státního a evropského rozpočtu) činí 3,6 miliardy € za celé sedmileté období.

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os:

- Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- **Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace zemědělství**
- Osa IV – Leader

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je nejdůležitější OSA III, konkrétně opatření **III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení služby**, které je přímo určeno pro obce do 500

⁶ Na některé aktivity, především na projekty týkající se čištění odpadních vod a vodohospodářské infrastruktury, mohou z PRV čerpat dotace i obce do 2 000 obyvatel. Pro obce nad 2 000 obyvatel je pro tyto aktivity určena oblast podpory v OP Životní prostředí.

obyvatel (v případě vodohospodářské infrastruktury a ČOV pro obce do 2 000 obyvatel). Kromě obcí mohou být v rámci opatření III.2.1. žadateli i dobrovolné svazky obcí, neziskové organizace včetně církví a sdružení právnických osob, i jejich projekty ale musí přispívat k naplnění cíle zlepšení kvality života v obcích.

Opatření III.2.1. se dále člení na dvě podopatření. **Podopatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic** je zaměřeno na budování a obnovu místních komunikací, na obnovu a výstavbu technické infrastruktury, úpravu veřejných prostranství, na tvorbu územně plánovací dokumentace nebo na vodohospodářskou infrastrukturu, ČOV a kanalizace. **Podopatření III.2.1.2. Občanské vybavení a služby** podporuje projekty zaměřené na infrastrukturu pro školy, předškolní a mimoškolní činnost dětí, pečovatelské služby o seniory, na rozvoj základní obchodní infrastruktury a doprovodných stravovacích zařízení, dále na budování a modernizaci objektů a ploch pro kulturní a sportovní aktivity nebo pro spolkovou činnost v obci. V neposlední řadě podporuje také rozvoj informačních a školících center.

Obcím do 500 obyvatel je určeno i opatření **III.2.2. Ochrana rozvoj kulturního dědictví venkova**, které má podporovat udržování a obnovu kulturního dědictví venkova, včetně objektů kulturních památek a jiných kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, dále budování stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii a tradiční lidovou kulturu, ale i různé studie na využití a regeneraci kulturního dědictví venkova.

Některých opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se týká i opatření PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu. Toto opatření je sice určeno pouze podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, ale územně musí být jeho projekty realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, takže i subjekty z Bartošovic v O.h. mohou z tohoto opatření čerpat. Podporovány jsou aktivity zaměřené na budování základní rekreační infrastruktury pro ubytování a stravování, na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu, dále budování a značení pěších tras, hippostezek, informačních panelů nebo odpočinkových míst. Podporu lze čerpat i na vybudování sportovních rekreačních zařízení, jako jsou koupaliště, hřiště, jízďárny aj.

Program rozvoje venkova by se měl stát hlavním nástrojem pro čerpání dotací z fondů EU pro malé obce do 500 obyvatel. Jeho prostřednictvím může získat prostředky na realizaci svých projektových záměrů i obec Bartošovice v Orlických horách, neboť PRV je cílen přímo na problémy malých obcí a pokrývá celou řadu různých oblastí a aktivit. O tom svědčí i fakt, že převážná většina opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je vhodná právě pro financování z Programu rozvoje venkova. Konkrétní seznam těchto opatření, včetně konkrétního zdroje PRV, je uveden v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic

2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje/ PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...

4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/

4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska, tzv. „Norské fondy“

Cílem obou nástrojů je posílit schopnost nových členských států plně se účastnit vnitřního trhu rozšířeného Evropského hospodářského prostoru prostřednictvím spolufinancování projektů ve vybraných prioritních odvětvích, které nepokrývají fondy EU. Mezi podporované oblasti patří např. uchování kulturního dědictví, zdravotnictví a péče o dítě, školství, podpora udržitelného rozvoje nebo vědecký výzkum a vývoj. Částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. € pro pětileté období 2004 - 2009 a lze ji čerpat prostřednictvím tří typů projektů – individuálních, blokových grantů a programů. Mezi tzv. programy patří i program Královéhradeckého kraje financovaný z FM EHP/Norska: „Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji“. V rámci něho získal Královéhradecký kraj částku téměř 2,5 mil. €, která je určena na projekty zlepšující infrastrukturu a služby pro seniory, děti a mládež v oblasti zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání. Částka bude alokována prostřednictvím dvou výzev, z nichž jedna proběhla v roce 2007 a druhá na počátku roku 2008. Více informací o tomto programu lze nalézt na www.kr-kralovehradecky.cz v sekci Evropská unie, EHP-granty a dotace - Finanční podpora na úrovni kraje – Finanční mechanismy EHP/Norska. Další informace tzv. Norských fondů v ČR, včetně aktuálních informací a výzev, je na www.eeagrants.cz.

4.4 Národní a krajské dotace

Kromě pomoci z fondů EU a z tzv. Norských fondů existuje řada dotačních titulů v rámci ČR. Finanční prostředky na projekty lze čerpat ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím programů vyhlašovaných jednotlivými ministerstvy, z dotačních titulů jednotlivých krajů a z různých nadací a fondů větších firem. Tyto dotace jsou poskytovány především do veřejného sektoru (tedy pro obce, kraje a NNO), ale v řadě případů jsou podporovány i některé podnikatelské záměry.

Mezi nejvýznamnější programy podpory poskytované z národních zdrojů pro malé obce jsou Programy obnovy venkova vyhlašované Ministerstvem pro místní rozvoj (v roce 2008 se dotační tituly podpory obnovy venkova zaměřovaly např. na zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci nebo na podporu spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova).

Program obnovy venkova vyhlašuje pro své obce každoročně i Královéhradecký kraj, v rámci něhož mohou o dotaci žádat obce do 2 000 obyvatel. V roce 2008 se podpora zaměřila např. na úpravu veřejných prostranství a místních komunikací, na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice, na kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních

fondů a další. Královéhradecký kraj poskytuje dotace i do dalších oblastí jako je cestovní ruch, kultura a památková péče, sociální oblast, školství, vzdělávání, volnočasové aktivity, životní prostředí a zemědělství nebo mezinárodní spolupráce.

Seznam konkrétních dotačních titulů vyhlašovaných pro jednotlivá období, nejčastěji na kalendářní rok, lze nalézt na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, na webových stránkách jednotlivých ministerstev ČR nebo přímo na stránkách nadačních subjektů.

4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly

Obecně zaměřené portály o fondech EU v ČR

- www.strukturalni-fondy.cz
- www.edotace.cz
- www.neziskovsky.cz

Odkazy na operační programy v ČR a jejich řídicí orgány

- Regionální operační program NUTS II Severovýchod:
www.rada-severovychod.cz
- OP Životní prostředí:
www.opzp.cz
- Integrovaný operační program:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Podnikání a inovace:
www.mpo.cz (stránky Řídicího orgánu - Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost:
www.esfcr.cz (oficiální stránky Evropského sociálního fondu v ČR)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost:
www.msmt.cz/eu/op-vpk-obdobi-2007-2013
- OP Výzkum a vývoj pro inovace:
www.msmt.cz/eu/op-vvi
- OP Doprava:
www.opd.cz
- OP Technická pomoc:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
www.cz-pl.eu

Ostatní dotační tituly

- Program rozvoje venkova (PRV)
www.szif.cz (stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, který je zprostředkovatelem podpory z EAFRD v ČR)
- Finanční mechanismus EHP/Norska
www.eeagrants.cz
- Granty a dotace Královéhradeckého kraje
www.kr-kralovehradecky.cz
- Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj ČR
www.iriscrr.cz (seznam aktuálních dotačních titulů dle krajů)

Dotační programy ministerstev ČR

- Dotační tituly Ministerstva pro místní rozvoj na v rámci regionální politiky
www.mmr.cz/regionalni-politika-programy-dotace
- Podpory v oblasti bydlení financované MMR
www.mmr.cz/bytova-politika-programy-dotace
- Programy Ministerstva financí v rámci financování územních rozpočtů
www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_programy_reprodukce.html
- Dotační programy a projekty Ministerstva dopravy
www.mdcz.cz/cs/Legislativa/Programy+a+projekty/
- Granty a dotace Ministerstva kultury
www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2283
- Dotační politika Ministerstva obrany
www.army.cz/scripts/detail.php?id=5185
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz (dotace MPSV lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
www.msmt.cz (dotace MŠMT lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva vnitra
www.mvcr.cz/anonce/dotace_granty.html
- Granty a financování projektů Ministerstvem zahraničních věcí
www.mzv.cz/www/mzv/default.asp?ido=13905&idj=1&amb=1&ikony=&trid=1&prsl=&poccl=
- Národní dotace Ministerstva zemědělství
www.mze.cz/Index.aspx?ch=74
- Dotace Ministerstva životního prostředí
www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/finance_podpora

Vybrané nadace a nadační fondy podporující zvyšování kvality života v obcích

- Nadace pro rozvoj občanské společnosti (NROS)
www.nros.cz
- Nadace ČEZ
www.nadace-cez.cz
- Dobročinný fond Phillip Morris
www.dobrocinnyfond.cz
- Nadace Via
www.nadacevia.cz
- Nadace Partnerství
www.nadacepartnerstvi.cz

4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	A. Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	C. Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	J. Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS	
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu

3. Život v obci	E. Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	
3. Život v obci	F. Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služb PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje CR OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Poznámky:

PRV = Program rozvoje venkova

OP ŽP = Operační program životní prostředí

ROP = Regionální operační program

OP PS ČR - Polsko = Operační program přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

5 Závěr

„Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015“ je spolu s územně plánovací dokumentací výchozím koncepčním dokumentem rozvoje obce. Je výsledkem několik měsíců trvajícího procesu založeného na spolupráci zástupců obce s experty a živé komunikaci a partnerství mezi místními aktéry. Výsledkem tohoto procesu je **ucelený strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj obce**. Zpracováním tohoto dokumentu si obec stanovila **směry a priority budoucího rozvoje** důležité pro její představitele i pro subjekty působící v regionu v podnikatelském či neziskovém sektoru.

V průběhu tvorby strategie rozvoje bylo ve čtyřech prioritních oblastech definováno celkem **35 opatření** vedoucích k naplnění jednotlivých prioritních cílů a v souhrnném efektu k naplnění vize a globálního cíle obce. K jednotlivým opatřením byly navíc zpracovatelem vyhledány **možné zdroje spolufinancování** případných projektových záměrů. Dalším případným vodítkem pro realizaci strategie může být vyhodnocení preference jednotlivých opatření tvořící nezávaznou nadstavbu strategického plánu. Tato preference nic nemění na společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 opatření. Pouze vytváří představu o naléhavosti některých problémů. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

Strategický plán rozvoje obce je živý a dynamický dokument, na základě průběžného vyhodnocení a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření je možné přistoupit k aktualizaci. Je třeba znovu zdůraznit, že na plnění strategického rozvojového dokumentu by se měli co nejaktivněji podílet nejen představitelé obce, ale i všichni ostatní aktéři: podnikatelé, neziskový sektor i řadoví občané.

Tento strategický rozvojový dokument je také **jedním ze základních podkladů obce při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU**.

Naplňování strategie bude v podmínkách obce Bartošovice v Orlických horách velmi náročným úkolem. Nelze očekávat, že se všechna opatření dočkají realizace. Bude velice záležet jak na vnějších podmínkách, tak na vytrvalosti všech v úvodu zmiňovaných aktérů. Vzájemná vstřícnost, živá komunikace a všestranná aktivní podpora realizátorům samotných projektů je nezbytná.

5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci.....	20
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví	20
Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení.....	21
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci.....	21
Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení.....	22
Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání	22
Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotaz. Šetř. v Bartošovicích v O. h.)	22
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	23
Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	24
Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	25
Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	26
Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	27
Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	29
Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	30
Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001	13
Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006	13
Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.....	13
Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci	14

DUBEN 2008

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách

2008 - 2015

Ve spolupráci se zástupci obce

Bartošovice v Orlických horách

(www.bartosovice.eu)

zpracovalo

Centrum evropského projektování, a. s.

Wonkova 1142
500 02 Hradec Králové

Web: www.cep-rra.cz

E-mail: info@cep-rra.cz

Tel.: +420 495 817 802

Fax: +420 495 817 848

Řešitelský tým CEP:

- RNDr. Zita Kučerová – vedoucí koncepčního týmu
(kucerova@cep-rra.cz)
- Bc. Karel Šimek – řízení tvorby, strategická část, grafická a mapová složka, sestavení
(simek@cep-rra.cz)
- Mgr. Šárka Bartošová – možnosti financování
(bartosova@cep-rra.cz)
- PhDr. Bc. Marie Prouzová – koncepce a vyhodnocení dotazníkového šetření
(prouzova@cep-rra.cz)
- *Na profilu obce spolupracovali:* Ing. Jana Javůrková, Mgr. Kateřina Pourová, Ing. Ivana Kvasničková, Bc. Ladislav Mlejnek a Mgr. Jana Kuchyňková

Koordinátor za Obec Bartošovice v Orlických horách:

- Ing. Luboš Tyliš, místostarosta
(ltyls@quick.cz)

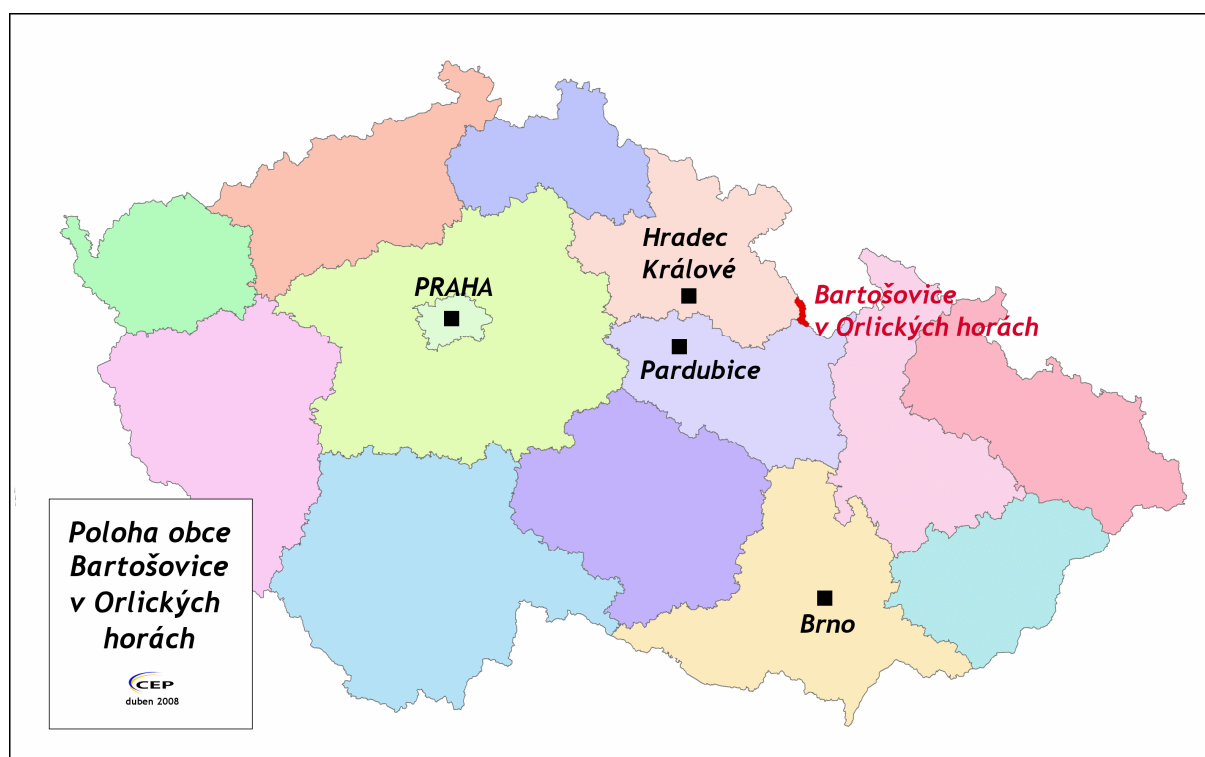
Obsah

1 Úvod	5
1.1 Metodika	6
1.1.1 Partnerství v obci	7
1.2 Postup zpracování	9
2 Analytická část	11
2.1 Profil obce	11
2.1.1 Základní charakteristika	11
2.1.2 Přírodní podmínky	11
2.1.3 Sídlní struktura a bydlení	12
2.1.4 Obyvatelstvo	13
2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost	14
2.1.6 Zemědělství a lesnictví	14
2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas	15
2.1.8 Cestovní ruch	16
2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost	17
2.1.10 Technická infrastruktura	17
2.2 Dotazníkové šetření	19
2.2.1 Úvod	19
2.2.2 Metodologie průzkumu	19
2.2.3 Charakteristika respondentů	19
2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách	22
2.2.5 Závěr	31
2.2.6 Příloha	32
2.3 SWOT analýza obce	36
3 Strategická část	38
3.1 Struktura strategické části	38
3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit	39
3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost	40
3.3.1 Prioritní cíl	40
3.3.2 Opatření	40
3.3.3 Koincidenční matice	41
3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí	42
3.4.1 Prioritní cíl	42
3.4.2 Opatření	42
3.4.3 Koincidenční matice	44
3.5 Priorita 3: Život v obci	46
3.5.1 Prioritní cíl	46
3.5.2 Opatření	46
3.5.3 Koincidenční matice	49
3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch	51
3.6.1 Prioritní cíl	51
3.6.2 Opatření	51
3.6.3 Koincidenční matice	53
3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu	55
3.7.1 Metodika	55
3.7.2 Vyhodnocení	55
4 Možnosti financování	58
4.1 Fondy Evropské unie	58
4.1.1 Regionální operační programy	59

4.1.2 Tématické operační programy.....	60
4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce.....	62
4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	63
4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska	66
4.4 Národní a krajské dotace.....	66
4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly	67
4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu	69
5 Závěr	71
5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části	72

1 Úvod

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015 by měl vytyčovat a regulovat **základní směry rozvoje** území na období následujících osmi let bez ohledu na případné politické změny. Strategický plán byl tvořen na základě moderních, obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů obcí a regionů, vycházejících ze **vzájemné provázanosti a vyváženosti** ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje území. Ve strategickém plánu jsou zakotveny principy trvale udržitelného rozvoje s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území a s maximálním ohledem k **potřebám obyvatel** na straně jedné a k **životnímu prostředí** regionu na straně druhé.

Základními podklady pro sestavení strategie byly:

- **Územní plán** (zpracovaný v roce 1997)
- **Profil obce** (stručná socioekonomická analýza)
- **Konzultace s představiteli obce**
- **Rozsáhlé dotazníkové šetření mezi obyvateli**
- **Jednání pracovních skupin**

Legitimitu a systematickosti Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách dokládá **široká participace místních aktérů** v průběhu celého procesu tvorby dokumentu. Zapojeni byli zástupci všech sektorů: veřejného, neziskového i podnikatelského. Díky jejich dobrovolné práci lze konstatovat, že tento program vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb území. Výsledná strategie tak představuje **konsenzus** místních aktérů a obyvatel nad budoucími směry rozvoje obce, vyjádřený v dohodnuté vizi, globálním cíli, prioritních cílech a zejména v opatřeních vedoucích k naplnění této struktury cílů.

Všichni aktéři v čele s místní správou by měli v následujícím období všemožně podporovat naplnění těchto opatření, vzájemně spolupracovat na jejich realizaci, vyhledávat zdroje financování projektů a pokoušet se tyto finance získávat. K naplňování opatření lze přispívat nejen samotnou přípravou a realizací konkrétních projektů, ale i **nejrůznějšími způsoby** vzájemné dílčí **podpory** včetně lobbingu, sjednocení zájmů s okolními obcemi a regiony a podobně. Strategický plán rozvoje je **také jedním z podkladů pro podporu realizace projektů z fondů Evropské unie a dalších zdrojů** (více viz kap. 4).

Proces strategického plánování je proces dlouhodobý, soustavný a otevřený. Ve vytvořené strategii by mělo docházet k systematickému posuzování změn vstupních podmínek i dosažených výsledků. Úspěšný strategický plán je nutné chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území a - má-li se stát opravdu zdařilým - je nutná nejen ochota přijmout tento dokument jako rozvojový plán území, ale v případě potřeby vynakládat úsilí ke zdokonalování a aktualizaci tak, aby nebyl pouze ideou, ale reálným a systematickým plánem v dlouhodobém horizontu.

1.1 Metodika

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je zpracován podle moderních zásad tvorby rozvojových dokumentů, vycházejících z **místní Agendy 21¹**, respektujících

¹ Co je místní Agenda 21: „Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.

Místní Agenda 21 je programem rozvoje regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území.

Místní Agenda 21 hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby. Zohledňuje dopady rozhodnutí na všechny oblasti života a v delším časovém horizontu. Propojuje probíhající aktivity. Zapojuje veřejnost již do plánování i do realizace plánů.“

(Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003)

mezinárodně uznávané principy trvale udržitelného rozvoje, založeného na vyváženém propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí.

Strategický dokument se skládá ze dvou základních částí: **analytické a strategické**. Analytická část představuje sběr a vyhodnocení informací, na jejichž základě byla formulována strategie. Analytická část je tvořena stručnou socioekonomickou analýzou (profil obce) a dotazníkovým šetřením. Na základě těchto výstupů a s přihlédnutím k dalším informačním zdrojům byla sestavena SWOT analýza obce a formulovány návrhy cílů a opatření strategie (viz kap. 3.1). Strategická část byla dále zevrubně projednána pracovní skupinou a doplněna o další navazující informace (zejm. zdroje financování).

1.1.1 Partnerství v obci

Partnerství v obci Bartošovice v Orlických horách je založeno na platformě kontinuálního **živého dialogu** mezi zástupci veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Účastníky tohoto dialogu jsou všichni ti, kteří mají aktivní zájem o spolupráci při rozvoji obce a mají také zájem se spolupodílet na rozhodování o budoucích krocích ovlivňujících tento další rozvoj.

Rozšiřování a fungování širokého místního partnerství přispívá ke komplexnímu rozvoji obce založenému na vzájemném konsenzu a definování společných cílů rozvoje. Dobře fungující partnerství v regionu je založené na společném plánování a na aktivním zapojování veřejnosti i podnikatelského a neziskového sektoru. Posilování partnerství v regionu se tak postupně přesouvá také do fáze společné realizace projektů, které jsou samotným nástrojem pro zvýšení prosperity obce a zkvalitnění života místních obyvatel.

Za účelem dosažení tohoto konsenzu prostřednictvím strategického dokumentu bylo nejprve provedeno rozsáhlé dotazníkové šetření mezi veřejností (viz kap. 2.2) a následně byla ustanovena **pracovní skupina**, jejíž úkoly spočívaly v:

- Úpravě a doplnění SWOT analýzy
- Formulaci strategické vize obce
- Formulaci globálního cíle strategie rozvoje obce
- Vymezení priorit rozvoje
- Formulaci prioritních cílů

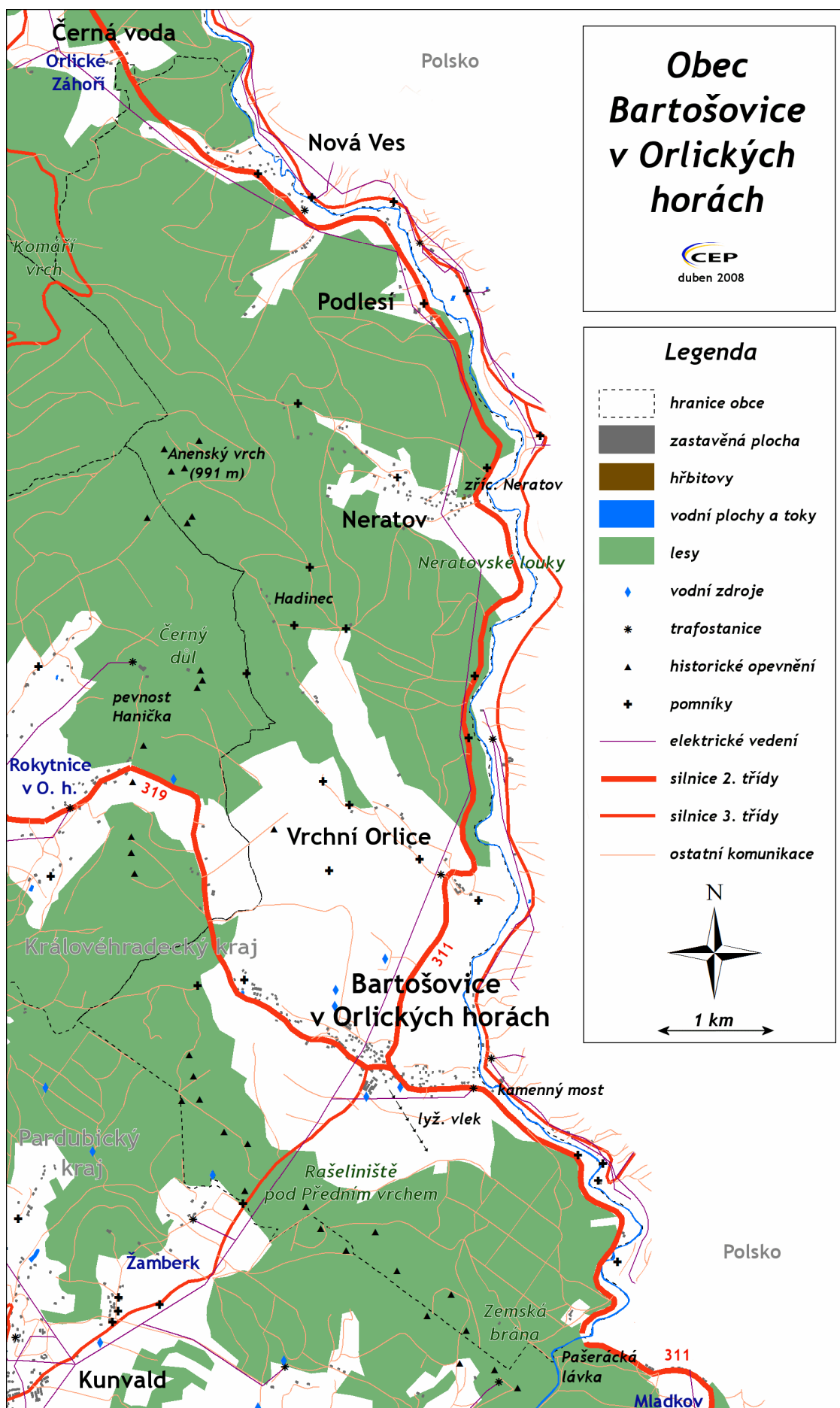
- Sestavení opatření v rámci priorit
- Schválení konečné verze strategie
- Připomínkování dílčích kroků při tvorbě strategického plánu

Mezi více než dvaceti členy pracovní skupiny byli představitelé **místní správy**, **podnikatelé** působící v obci, zástupci **neziskových organizací**, stálí **obyvatelé** z více zájmových a sociálních skupin i **chalupáři**. Proběhla dvě jednání pracovní skupiny (viz kap. 1.2).

1.2 Postup zpracování

Prosinec 2007	Přípravná jednání	Po dohodě nad postupem prací byl vytvořen návrh dotazníku pro obyvatele obce.
	Realizace dotazníkového šetření	Po diskusi nad závěrečnou podobou dotazníků byl dostatečný počet exemplářů dodán zástupcům obce, kteří zajistili jejich distribuci občanům. Následně provedli sběr vyplněných dotazníků a jejich předání zpracovateli.
Ledens 2008	Vyhodnocení dotazníkových šetření	Zpracovatel vyhodnotil výsledky dotazníkových šetření a závěrečnou zprávu poskytl zástupcům obce.
	Zpracování profilu obce	Návrh profilu (socioekonomické analýzy) byl předán zástupcům obce.
Únor 2008	Příprava strategické části	Na základě všech dosavadních podkladů byly vytvořeny návrhy SWOT analýzy a dalších prvků strategie až do úrovně prioritních cílů.
Březen 2008	Práce na strategické části	7.3.2008 – 1. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Seznámení se strategickým dokumentem - Dosavadní práce - Výsledky dotazníkových šetření <i>Pracovní část</i> - SWOT analýza - Formulace vize a globálního cíle - Vymezení priorit rozvoje a prioritních cílů - Podklady pro návrhy opatření a aktivit <i>Závěr</i> - Další postup
Duben 2008	Práce na strategické části	4.4.2008 – 2. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Stručné zopakování metodiky - Rekapitulace dosavadních výsledků <i>Pracovní část</i> - Opatření a jejich možné zdroje spolufinancování - Preference jednotlivých kroků <i>Závěr</i> - Další postup
	Dokončení strategického dokumentu	Dokument byl dopracován a předán zástupcům obce.

2 Analytická část

2.1 Profil obce

2.1.1 Základní charakteristika

Obec Bartošovice v Orlických horách leží v Královéhradeckém kraji, asi 20 kilometrů východně od města Rychnov nad Kněžnou a 70 km od krajské metropole Hradce Králové. Obec se rozkládá podél státní hranice mezi Českou republikou a Polskem a tvoří ji 6 katastrálních území: Bartošovice v Orlických horách, Vrchní Orlice, Neratov v Orlických horách, Nová Ves v Orlických horách, Malá Strana v Orlických horách a Podlesí v Orlických horách. Většina území leží v CHKO Orlické hory. Celková rozloha obce činí 3 561 ha a její nadmořská výška je průměrně 580 m n. m. V katastrálním území obce se nachází množství přírodních a kulturních památek.

Počátky obce spadají do 15. století, první písemná zmínka pochází z roku 1557. Původní osídlení bylo pravděpodobně české, ale v průběhu 17. století s osidlováním Orlických hor Němci postupně převládlo německé obyvatelstvo. V souvislosti s tím převládlo na tomto území i užívání německého jazyka a začalo se používat německé pojmenování obce Batzdorf. Největší rozmach byl zaznamenán koncem 19. století kdy zde v roce 1869 žilo 2 696 osob (hlavně německé národnosti) a bylo zde 508 domů.

Bartošovice v Orlických horách jsou členem několika dobrovolných svazků obcí (DSO): Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory, který sdružuje 29 obcí, vznikl v roce 1992 a je zakládajícím členem euroregionu Glacensis; DSO Mikroregion Rychnovsko a DSO BioTop.

2.1.2 Přírodní podmínky

Obec Bartošovice v Orlických horách se rozkládá ve vertikálně členitém reliéfu hornaté krajiny Orlických hor. Nejvyšším bodem je Anenský vrch (991 m n. m.) a nejnižší je položeno údolí Divoké Orlice u Zemské brány (500 m n. m.). Geomorfologicky se území obce řadí do podcelku Deštenské hornatiny (okrese Orlický hřbet), která je součástí celku Orlické hory, Orlické oblasti a Krkonoško-jesenické soustavy. Z hlediska geologického se většina území obce nachází v oblasti proterozoických hornin (břidlice, fylity, svory až pararuly). Horní tok Divoké Orlice, kopíruje tektonicky podmíněnou brázdou. Půdy převažují hlinitopísčité až písčitohlinité. Území obce leží částečně v CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) Vamberk – Králíky a částečně v CHOPAV Orlické hory.

Podle klimatických oblastí se Bartošovice v Orlických horách nacházejí v rámci ČR v nejchladnějších oblastech. Střední a jižní část obce náleží k oblasti označované jako chladná a vlhká oblast (CH 72), pro kterou je charakteristické krátké a poměrně chladné léto a dlouhá mírná zima s nadprůměrným množstvím ročních srážek (nad 900 mm), v zimě v podobě sněhu. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 6 až 7 °C a v zimním období se pohybuje v záporných hodnotách (-3 až -4 °C). Severní část obce zasahuje do klimatické oblasti chladná CH 6 s velmi krátkým a chladnějším létem a dlouhou zimou s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Roční úhrn srážek se zde pohybuje v rozmezí 1000 – 1200 mm. Průměrný roční

² Klimatické oblasti ČR dle Quitta (Quitt, 1971)

počet dní se sněžením se pohybuje nad hodnotou 100, dní se sněhovou pokrývkou mezi 120 a 140. Průměrná relativní roční vlhkost vzduchu je 80 – 85 %.

Geobotanicky se území obce řadí do jednotky květnatých bučin.

Téměř celé území obce se nachází v CHKO Orlické hory, která byla vyhlášena v roce 1969. V katastru obce se nachází také několik maloplošných chráněných území:

- Přírodní rezervace Černý důl – Bukojedlový prales typický pro Orlické hory, celková rozloha 26,3600 ha, vyhl. 1933, nadmořská výška 850 m.
- Přírodní rezervace Neratovské louky - Podmáčené louky s významnou květenou (oměj pestrý, prstnatec listenatý, kamzičník rakouský) a zvířenou (čáp černý, jeřáb lesní, čolek horský, čolek obecný, ropucha obecná, skokan hnědý, skokan ostronosý, zmije obecná, užovka obojková, střežle potoční), celková rozloha 13,1600 ha, vyhl. 1998, nadmořská výška 585 – 604 m.
- Přírodní rezervace Zemská brána - Hluboce zaříznuté balvanité řečiště Orlice, skalnaté svahy zalesněné polopřirozenými porosty, celková rozloha 88,2200 ha, vyhl. 1987, nadmořská výška 570 – 650 m
- Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem - Rašeliniště v souvislém lesním komplexu s několika jezírky, celková rozloha 3,5100 ha, vyhl. 1984, nadmořská výška 640 m.

V obci je rovněž registrováno 5 památných stromů.

Z hlediska kostry ekologické stability jsou nejdůležitějšími lesní komplexy a biotopy podél vodních toků a trvalé travní porosty s přirozeným charakterem. V rámci ÚSES (Územní systém ekologické stability) je území obce začleněno do ekologicky významné krajinné oblasti a nachází se zde významné nadregionální biocentrum Zaječiny, nadregionální biokoridor Hanička, regionální biocentrum Zadní vrch.

Poloha obce v členitém reliéfu ve vnitru horského masívu značně ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Z hlediska kvality ovzduší náleží obec k oblastem s dobrou kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, vod) bez výraznějšího zatížení z lokálních i dálkových zdrojů.

Vysoká intenzita cestovního ruchu a rekreace je prozatím převážně v souladu s principy ochrany přírody a krajiny a nedochází zde k velkému ekologickým střetům.

2.1.3 Sídlní struktura a bydlení

Osídlení v řešeném území vzniklo pravděpodobně ve 13. století postupným mýcením původních lesů při vodních tocích, později podél vzniklých cest. Urbanistický tvar a struktura sídel vychází především z přírodního prostředí a klimatických podmínek. Většinu zastavěného území sídel tvoří volně rozptýlená zástavba podhorského typu. Z hlediska hustoty osídlení a míry urbanizace lze na území obce hovořit o třech urbanizovaných lokalitách – sídlech (Bartošovice, Neratov a Nová Ves). Ostatní sídla (Podlesí, Malá Strana a Vrchní Orlice) lze považovat za rozptýlenou zástavbu v přírodním krajinném prostředí. Bartošovice jsou soustavou sídel s převládající obytnou funkcí, **kromě bydlení trvalého zde má velmi silný podíl i bydlení rekreační.**

Při posledním SLBD³ v roce 2001 bylo v obci Bartošovice v Orlických horách evidováno celkem 74 domů se 122 byty, z toho bylo trvale obydlených 54 domů s 81 byty. Jedná se především o rodinné domky a chalupy. Z celkového počtu domů tak bylo trvale obydlených 73 %. Podíl trvale neobydlených domů (27 %) je ve srovnání s průměrem za okres Rychnov

³ Sčítání lidu, domů a bytů prováděné Českým statistickým úřadem

nad Kněžnou (21,9 %) i za Českou republiku (17,2 %) výrazně vyšší. Oproti roku 1970 klesl počet trvale obydlených domů o 30 %, příčinou je dožívání starého bytového fondu nevhodného k trvalému bydlení a v neposlední řadě nárůst využívání těchto domů k rekreaci. Narůstající počet těchto rekreačních objektů při postupném vytváření a zkvalitňování podmínek pro život v obci v sobě skýtá potenciál jejich využití pro trvalé bydlení.

Nová výstavba v sídlech je minimální. Z hlediska budoucího rozvoje trvalého bydlení mají na území dobrou pozici Bartošovice v O. h., kde lze přepokládat postupné doplňování technické i občanské infrastruktury. Vzhledem k aktivitám občanského Sdružení Neratov lze omezený rozvoj bydlení předpokládat i v Neratově. Rozvoj rekreačního bydlení bude přípustný při zachování urbanistické struktury a vhodné zástavby. Veškeré rozvojové plochy budou navrhovány v hranicích urbanizovaných území.

2.1.4 Obyvatelstvo

V roce 2006 žilo ve sledovaném území 200 obyvatel. Historicky nejvíce obyvatel na dnešním území obce Bartošovice v Orlických horách žilo v letech 1869 a od té doby, jak dokládá tabulka, území populačně ztrácí.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001

rok	1869	1900	1930	1950	1980	1991	2001
obyv.	2696	2303	1834	267	249	219	218

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí ČR

Celkový počet se mění jednak přirozeným pohybem (proces rození a umírání), jednak mechanicky (migrací obyvatel). Následující tabulka sleduje oba typy pohybu obyvatel v Bartošovicích v O. h.

Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006

	Celková změna počtu obyv.	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přírůstek stěhováním	Počet přistěhovalých	Počet vystěhovalých
2001	1	2	2	1	7	6
2002	-10	6	6	-10	10	20
2003	5	1	3	7	12	5
2004	-8	5	3	-10	8	18
2005	-10	3	2	-11	4	15
2006	5	4	3	4	17	13

Zdroj: ČSÚ 2008

Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.

Počet obyvatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ve věku 0-14	39	35	33	32	24	
Ve věku 15-59	135	133	143	137	138	
ve věku 60-64	4	4	4	6	5	
Ve věku 65 a více let	40	36	33	30	28	
Počet obyvatel celkem	218	208	213	205	195	200

Zdroj: ČSÚ 2008

Významným ukazatelem popisujícím obyvatelstvo z hlediska stáří je průměrný věk. V letech 2003-2007 se průměrný věk v Bartošovicích nijak významně neměnil a pohyboval se kolem 38 let. Průměrný věk činil v roce 2003 38 let, v roce 2004 38,2 let, v roce 2005 38 let, v roce 2006 39 let a v roce 2007 38,1 let. To je ve srovnání s Královéhradeckým krajem i územím České republiky spíše nižší hodnota, zejména ve srovnání s jinými obcemi srovnatelné

velikosti vyznívá tento ukazatel pro Bartošovice v Orlických horách pozitivně. Všechna uvedená data jsou vztažena k 1.1. příslušného roku.

Pozoruhodným jevem je přetrvávající nižší počet žen ve všech věkových kategoriích obyvatelstva. V roce 2005 to bylo 50 % z celkového počtu obyvatel ve věku 0-14 let, 43 % ve věku 15-59 let, 40 % ve věku 60-64 let a pouze v kategorii 65 a více let nadpoloviční většina (57 %). Celkový podíl žen činil přibližně 46 %.

2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost

Dle databáze ČSÚ je v obci registrováno 49 ekonomických subjektů. Většinu z nich tvoří živnostníci a samostatně hospodařící rolníci, kteří nemají žádné zaměstnance. Z hlediska odvětví je zde nejvíce zastoupeno zemědělství a lesnictví, zpracovatelský průmysl a také ubytování a stravování. Jediným subjektem, který zaměstnává větší počet lidí, je Sdružení Neratov (výstavba, vybavení a provozování sociálních, charitativních, event. zdravotnických zařízení; více než 40 zaměstnanců). Vzhledem k poloze obce v turistické oblasti se v obci nachází několik penzionů a hotelů. K turistickému ruchu přispívá i přítomnost lyžařského areálu Nella, který je provozován Královéhradeckou firmou John Nell. Jako zástupce zemědělského sektoru lze jmenovat například ekologicky hospodařící Farmu Staněk.

V roce 2007 dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti v obci 5,3%. Přestože v posledních letech vykazuje stále klesající trend, patří procentuelně spíše k těm vyšším, ať už v porovnání s krajskou nebo okresní mírou nezaměstnanosti, tak i v porovnání s ostatními obcemi v okrese Rychnov nad Kněžnou s podobným počtem obyvatel a podobným geografickým umístěním. Tento rozdíl však vzhledem k nízkému počtu obyvatel není v absolutních hodnotách relevantní pro vyvozování souhrnných závěrů. Celkově lze konstatovat, že nezaměstnanost v současné době v obci Bartošovice v Orlických horách není problematickou otázkou.

Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Míra nezaměstnanosti	11,4 %	10,7 %	9,8 %	8,5 %	6,1 %	5,3 %
Počet uchazečů o práci	11	11	10	8	6	5

Zdroj: MPSV, ČSÚ

2.1.6 Zemědělství a lesnictví

Souhrnná výměra zemědělské půdy v katastru obce činí 30% (1 080,66 ha). Z tohoto podílu je více než 98 % luk a jen 1,3 % orné půdy. Lesní půdy pokrývá více než 65 % (2 334,99 ha) katastrální plochy obce. Zemědělská činnost je vzhledem k přírodním podmínkám v obci Bartošovice v Orlických horách zaměřena především na extenzivní živočišnou výrobu se zaměřením na chov hovězího dobytka a drůbeže. Převážnou část zemědělské půdy obhospodařují soukromí zemědělci.

Lesní komplexy tvoří jednu ze základních součástí přírodního prostředí a způsob hospodaření v porostech předurčuje nejen jejich kvalitu, ale také využitelnost pro různé účely. V druhové skladbě lesů na území obce jednoznačně převládá monokulturní smrk, méně je zastoupen buk, javor, jasan, olše, modřín, bříza a další dřeviny. Současná druhová skladba je důsledkem velkoplošného zalesňování monokulturními rychlerostoucími dřevinami, jejichž podíl jen velmi mírně klesá. Současná druhová skladba lesa je ekologicky vyhovující, žádoucí je ovšem rozšíření buku na úkor smrku.

V katastrech obce hospodaří s lesy především Lesy ČR s. p. a částečně soukromí vlastníci.

2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas

Občanská vybavenost zahrnuje služby a aktivity, které lze občanům v daném místě nabídnout a které přispívají k celkové kvalitě života. Vzhledem k tomu, že Bartošovice jsou obcí s řadou střediskových aktivit, mají také vyšší nabídku občanské vybavenosti a služeb.

V obci Bartošovice v O. h. funguje v současnosti mateřská škola, pošta, klubovna Dobrovolných hasičů, požární zbrojnice. Z hlediska nabídky služeb jsou zde nedostatečně zabezpečeny zdravotní a sociální služby. Praktický lékař do obce dojíždí pouze jednou týdně na krátký časový úsek (ordinační hodiny jsou od 12 do 14 h). Docházka dětí do škol obnáší dojíždění do okolních obcí: Kunvald (10 minut), Rokytnice v Orlických horách (20 minut) a do Žamberka s přestupem v Kunvaldu (30 minut). V současné době v obci funguje malý obchod s potravinami a občerstvením.

Je tedy potřeba především v sezóně posílit nabídku některých kategorií služeb pro rekreanty. Jedná se především o ubytování, stravování, obchod a některé další přídatné služby (možnosti sportovního vyžití).

Spolkový život v obci je zastoupen Sborem dobrovolných hasičů a Českým rybářským svazem. Sídli zde občanské sdružení Myrha a svoji působnost zde má také Občanské sdružení Neratov. Sbor dobrovolných hasičů zde má svoji tradici již od roku 1882. Aktuálním problémem je stárnutí členské základny. Pro zachování a pokračování tradice Sboru dobrovolných hasičů by bylo třeba přilákat mladé lidi.

Místní organizace Českého rybářského svazu spravuje tok řeky Divoké Orlice od jezu nad Zemskou bránou až k hranici katastrálního území osady Neratov a Podlesí. Sportovní rybolov je zde zakázán. Občanské sdružení Myrha působí v oblasti pomoci rodinám, zprostředkovává duchovní, psychologickou a psychoterapeutickou pomoc a organizuje různé akce a aktivity setkávání rodin, manželských párů apod. Sdružení Neratov pomáhá lidem v nouzi s fyzickým či mentálním postižením. Sdružení provozuje v obci chráněné dílny.

Duchovní život je v obci zajišťován římskokatolickou farností, konají se zde pravidelné nedělní bohoslužby v místním kostele. Na faře se také pravidelně schází římskokatolická komunita Chemin Neuf, která má tento objekt ve svém vlastnictví (oficiální sídlo v Tuchoměřicích u Prahy).

Pro kulturní vyžití obyvatel a rekreantů v obci zcela chybí doplňková sportovní, společenská a kulturní zařízení. Zcela zde chybí kulturní dům. Kulturní akce jsou proto uskutečňovány převážně v letních měsících. K možným případným kulturním akcím a setkáváním občanů jsou využívány provizorní prostory bývalé jídelny státního statku. Zázemí pro kulturní vyžití tedy chybí a představuje tak pro obec problém.

V obci chybí vhodné pro sportoviště. Organizované pohybové aktivity zde probíhají v omezené míře v podobě cvičení pro ženy, které se uskutečňuje v budově bývalé školy a v letních měsících se sportuje na louce, která patří pozemkovému fondu.

Jisté možnosti sportovního vyžití nabízí hotely či penziony ve svých areálech, ale tato nabídka není dostatečná a bylo by potřeba ji rozšířit. Vhodné a využitelné by byly také sauny, posilovny a relaxační zařízení, kterých je v okolí nedostatek či nejsou vůbec k dispozici.

Do budoucna se jako perspektivní jeví přeshraniční spolupráce obce s okolními obcemi na polské straně. Tato spolupráce nebyla dosud navázána. Obec hodlá tento záměr v nejbližší době realizovat.

2.1.8 Cestovní ruch

Geografická poloha obce Bartošovice v Orlických horách je hlavním faktorem předurčujícím roli obce jakožto střediska pro rekreaci a zimní sporty s velkým potenciálem pro rozvoj dalších turistických produktů zvyšujících atraktivnost obce a možnosti přilákání návštěvníků. V okolí se nalézají řada atraktivních přírodních lokalit (viz mj. kap. 2.1.2). Místa panoramatických výhledů, tedy turisticky zajímavé a exponované lokality, nejsou dostatečně zajištěny odpočívadly pro turisty a parkovišti. Nejbližší turistická informační centra se nacházejí v Rokytnici v Orlických horách, Děšném v Orlických horách a Žamberku.

Jistý doplňující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu zde představují také kulturní památky. Nemovitou kulturní památkou je barokní kostel sv. Maří Magdalény. Před kostelem je hřbitovní brána z roku 1740, hranolovitá stavba s bání krytou šindelem. Pozdně barokní kamenná kalvárie je z r. 1793. Další památkou je fara a socha sv. Jana Nepomuckého. V katastrálním území obce v osadě Neratov je zřícenina kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nedaleko v sousední obci v Údolíčku se nachází Kaple sv. Anny. Některé rekreační chalupy v obci reprezentují lidovou architekturu regionu. Významným turistickým magnetem je pohraniční opevnění z doby před II. světovou válkou, zejm. zpřístupněná pevnost Hanička mezi Bartošovicemi v O. h. a Rokytnicí v O. h.

V obci se nachází lyžařské středisko Nella se dvěma lyžařskými vleky. V tomto středisku jsou pro návštěvníky poskytovány další služby v podobě lyžařské školy, snowpark pro snowboardisty s množstvím překážek, skoků a railů. Je zde vybudována přistávací plocha pro vrtulník, čímž se lyžařské středisko zařadilo do projektu obecně prospěšné společnosti nestátního zdravotnického zařízení, v rámci kterého je poskytována poradenská, informační a letecká ambulanční služba a je budována záchranná síť v dalších místech ČR i Evropy. Perspektivní je rozvoj cykloturistiky v regionu. K tomu v Bartošovicích v O. h. prozatím chybí odpovídající zázemí v podobě sezónního občerstvení apod. Celé území je protkáno značenými turistickými trasami KČT, je zde vytyčena i naučná stezka Zemská Brána.

Významnou kulturní akcí z hlediska cestovního ruchu jsou Neratovské poutní slavnosti, pořádané v letních měsících a navazující tak na tradici křesťanských poutí do Neratova. Možným obohacením může být založení tradice konání festivalů či místních slavností v souvislosti s pověstmi vážícími se ke zdejším místům a navázat tak na Ledříčkovy slavnosti, které se zde konaly v srpnu 2007 u příležitosti 450. výročí založení obce. Tímto způsobem lze mimo jiné pečovat o místní zvyky a obyčeje. S tím vším souvisí potřeba ucelenější a systematictější propagace obce.

Ubytování je poskytováno devíti hotely a penziony, dále v pěti objektech ubytování v soukromí. Kapacita ubytovacích zařízení je různá, v hotelích či penzionech se pohybuje v rozmezí od 18 lůžek po 110 lůžek v Hotelu Zemská Brána. Takřka celoročně jezdí do obce děti na školy v přírodě. Každý den je v průměru za celý rok v obci ubytováno 18,5 dospělých a 24 dětí. Hotely a penziony nabízejí možnosti využití volného času (plavání, tenis, volejbal, bowling...). V obci slouží pro individuální rekreaci řada chalup. V souvislosti s možnostmi ubytování by bylo vhodné využít potenciálu pro rozvoj agroturistiky v zemědělských usedlostech a zvýraznit tak venkovský ráz podhorského sídla.

2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost

Hlavní komunikační síť v obci Bartošovice v Orlických horách je tvořena silnicemi II. třídy. Od Rychnova nad Kněžnou a Rokytnice v O. h. vede do Bartošovic silnice II/319, která končí ve středu obce na křižovatce se silnicí II/311. Ta vede přes obec jihovýchodně – severozápadním směrem zhruba podél státní hranice s Polskem. Severně od centrální části připojuje sídla Neratov a Nová Ves. Tyto silnice jsou v současné době v uspokojivém technickém stavu. Intenzita provozu odpovídá poloze obce - je spíše nízká, podíl tranzitní dopravy je minimální. Silniční síť doplňuje komunikace III. třídy směrem na Kunvald a Žamberk. Tyto silnice jsou v zimních měsících udržovány. Do budoucna lze v případě živější dopravního ruchu na hranicích s Polskem předpokládat nárůst dopravy, která nebude směřovaná přímo z/do obce Bartošovice v O. h.

Ostatní komunikační síť na území obce má obslužný charakter. Obec má přibližně 20 km obecních cest a 10 mostků. Některé komunikace vyžadují obnovu či úpravy, neuspokojivý je stav několika mostků. V centru obce je prozatím dostačující parkovací kapacita. V souvislosti se vstupem ČR do Schengenského prostoru byl částečně rekonstruován most přes Divokou Orlici nedaleko centrální části obce. Do Polska mohou přejíždět osobní vozidla, nákladní vozidla do 9 tun a autobusy do 20 tun hmotnosti.

Obec je pro svoji geografickou polohu poměrně obtížně dostupná veřejnou dopravou. Doprava do regionálních středisek je pro značnou odlehlost a nutnost kombinace více dopravních spojů, které navíc jezdí poměrně řídce, poněkud nekomfortní a časově náročná – zejm. v případě potřeby návratu ten samý den apod. Nejbližší železniční stanicí je Rokytnice v Orlických horách (11 km z Bartošovic v O. h., 18 km z Neratova). Z této stanice jezdí vlaky přes uzel Doudleby nad Orlicí do Týniště nad Orlicí a Hradce Králové. Jinou spádovou železniční stanicí je Žamberk (14 km), která je výhodná i pro cestu opačným směrem – na Letohrad a navazující tratě.

Obyvatelé a návštěvníci, kteří nedisponují vlastním dopravním prostředkem, jsou odkázáni na pravidelnou linkovou autobusovou dopravu. Tuto pro Bartošovice zajišťuje společnost Audis Bus, s. r. o., Rychnov nad Kněžnou. Obec je ve všední dny obsloužena přibližně 9 autobusovými spoji (počítány odjezdy denně z Bartošovic v O. h.; zejm. s Rokytnicí v O. h., dále s Orlickým Záhořím a v omezené míře s Kunvaldem), o víkendu zde funguje 5 – 6 spojů (přímé spojení navíc na Deštné v Orlických horách). Spoje mezi Bartošovicemi v O. h. a Orlickým Záhořím staví také např. v Neratově. Malá hustota autobusových spojů je vzhledem k poloze a počtu obyvatel obce pochopitelná a z hospodářského hlediska adekvátní, nelze ji však považovat za zcela uspokojivou pro potřeby obyvatelstva vázané na větší obce a města. Běžná cestovní doba veřejnou dopravou do Rychnova nad Kněžnou je necelá hodina, do Hradce Králové dvě až dvě a tři čtvrtě hodiny. Žáci základní školy v Kunvaldě mají dopravu v současné době zajištěnou.

2.1.10 Technická infrastruktura

Podle výsledků SLBD 2001 je pitnou vodou z veřejného vodovodu v Bartošovicích v O. h. zásobeno 89 % domů. Obec Bartošovice v O. h. má v současné době vybudován téměř v celém zastavěném území veřejný vodovod. Ten vznikl postupně výstavbou původního zdroje s vodojemem severně od Bartošovic v O. h.. Následně byl v roce 1973 doplněn o 3 jímací studny. Z důvodů poklesu vydatnosti těchto zdrojů byl v roce 1994 vyhledán nový zdroj se 2 studnami a vodojemem severozápadně od Bartošovic v O. h. u silnice na Rokytnici. Bylo vybudováno 4,5 km nového vodovodního řádu. S ohledem na příznivé tlakové poměry vyhoví celá zásobní síť i na krytí požární potřeby obce. Zásobní vodovodní síť bude nadále

rozšiřována v souladu s potřebami rozvoje obce. Areál bývalého ZD má vlastní zdroj pitné vody. Neratov má vybudován nový vodovod, v návrhu je jeho další rozšíření do částí Fara a Lilie. Ostatní sídla veřejný vodovod nemají, objekty jsou zásobeny z lokálních zdrojů a s ohledem na značnou vzdálenost i velmi řídkou hustotu zástavby těchto sídel se s vybudováním vodovodního řádu nepočítá.

Podle posledního SLBD 2001 bylo na veřejnou kanalizační síť v Bartošovicích v O. h. napojeno 17 % všech domů. Kanalizační síť je pouze v Bartošovicích v O. h. a v malém rozsahu ve východní části Neratova. Koncepce kanalizace je s ohledem na konfiguraci terénu rozdělena na dvě povodí s vlastními ČOV. S ohledem na stávající stav je třeba dobudovat kanalizační síť (v Bartošovicích v O. h. - střed obce, Horní konec, Dolní konec; v Neratově - místní část Lilie) k již realizovaným ČOV, aby byly schopny likvidovat odpadní vody v plném výkonu. Problémem je stávající ČOV v Neratově, jelikož se počet obyvatel v rekreační sezóně zvyšuje až o sedminásobek a je proto obtížné navrhnout funkční způsob čištění, co se týče kapacity ČOV. V ostatních sídlech je čištění odpadních vod řešeno malými domovními čistírnami, popř. žumpami a septiky.

Zásobování území elektrickou energií je z hlediska nejen současného odběru, ale i výhledových potřeb dobře zajištěno. Provozovatelem distribuční soustavy je společnost Východočeská energetika a.s., člen Skupiny ČEZ a.s. Elektrická energie je přivedena prakticky do všech domácností. Řešeným územím prochází kmenové vedení 35 kV na trase Žamberk – Deštné v Orlických horách. Jelikož správní území obce je plošně velmi rozsáhlé a lokality osídlení jsou díky členitosti terénu rozptýlené v krajině, odpovídá tomu i počet, umístění a výkon jednotlivých transformačních stanic. Na území Bartošovic v O. h. jich je třináct a jsou připojeny samostatnými odbočkami. Rozvodná síť NN v Bartošovicích v O. h. byla rekonstruována v roce 1993. Převážně je provedena vrchním vedením na betonových či dřevěných sloupech, částečně i kabelovým. Rozvoj elektrorozvodů včetně trafostanic se předpokládá v místech očekávaného zvýšeného odběru elektrické energie a na rozvojových plochách obce.

Na území obce není zavedena zásobní plynovodní síť. Po projednání s jejím provozovatelem VČP není do budoucna reálná možnost plynofikace řešeného území. Možnost vytápění objektů propan-butanem není z důvodu finanční náročnosti řešena centrálně. Individuální vytápění tímto způsobem lze řešit pro jednotlivé objekty dle zájmu na vlastních pozemcích bez dalších územních nároků. Téměř polovina bytové zástavby je vytápěna pomocí malých systémů ústředního nebo etážového topení z domovních kotlen, zbývající část pokrývá vytápění lokálními topidly, případně elektrická energie.

V obci Bartošovice v O. h. má dobré pokrytí z mobilních operátorů jen T-Mobile a O2, Vodafone tu téměř nemá signál. Z televizních programů lze chytit ČT1, ČT2 a Nova, Prima nemá dostatečný signál. Nad sjezdovkou je umístěn převaděč (vysílač) radiokomunikací. V ostatních katastrech obce (v Neratově, Vrchní Orlici, Podlesí, Nové Vsi) nefunguje televize, ani není signál mobilních operátorů. Televizní signál je přijímán přes satelit.

2.2 Dotazníkové šetření

2.2.1 Úvod

Koncem roku 2007 se představitelé obce Bartošovice v Orlických horách rozhodli pro vypracování strategického rozvojového plánu své obce. Na přelomu loňského a letošního roku bylo provedeno dotazníkové šetření mezi veřejností.

Účelem průzkumu bylo poskytnout co možná nejširší a nejvěrnější obraz názorové hladiny na různé oblasti života v obci jak trvale bydlících občanů, tak i lidí, kteří pravidelně přijíždějí do Bartošovic za rekreací a tráví zde mnoho dní v roce na svých chalupách a chatách. Cílem dotazníkového šetření bylo co nejpřesněji zjistit, co občany nejvíce trápí, či čeho si naopak na své obci nejvíce cení, co nejspolehlivěji odhadnout jejich představy a přání ohledně budoucího rozvoje obce Bartošovice.

2.2.2 Metodologie průzkumu

Pro účely průzkumu byl vypracován stručný dotazník tak, aby pokryl hlavní sféry života. Obsahoval celkem pět otázek, z nichž první se týkala celkové spokojenosti občanů s životem v obci, druhá zjišťovala, čeho si respondenti nejvíce cení na své obci, jaké jsou její přednosti, a třetí, s čím jsou občané nejvíce nespokojeni, jaké jsou největší nedostatky obce. Čtvrtá otázka směřovala ke zjištění, ve kterých oblastech života je třeba přednostně řešit konkrétní nedostatky. Poslední pátá otázka byla identifikační z hlediska základních socio-demografických charakteristik respondenta.

První a pátá otázka byly uzavřené, respondent volil z předem nabídnutých odpovědí, druhá a třetí otázky byly otevřené, respondent formuloval svou odpověď sám, otázka čtvrtá byla polouzavřená, což znamená, že respondent volil z předem nabídnutých odpovědí a současně měl možnost i další odpověď sám formulovat.

Vzhledem k velikosti obce, dle SLBD 2001 bylo v Bartošovicích v Orlických horách celkem 81 bytových domácností, bylo provedeno plošné šetření. Dotazník byl zastupiteli obce distribuován do všech domácností v obci Bartošovice v Orlických horách, včetně do všech rekreačních chalup a chat. Každý dotazník byl opatřen úvodním slovem, ve kterém pan starosta Kostas Kotanidis požádal občany i místní „chalupáře“ o spolupráci při vytyčování hlavních směrů rozvoje obce. Jednou z forem takovéto spolupráce ze strany občana je právě vyplnění a odevzdání vyplněného dotazníku zastupitelům nebo přímo na úřad obce.

Při zpracování dotazníků byl vyhodnocen vlastní vzorek respondentů z hlediska důvodu pobytu v obci a podle hlavních socio-demografických charakteristik a následně porovnán se strukturou obyvatelstva obce Bartošovice v Orlických horách za účelem posouzení reprezentativnosti tohoto vzorku a validity výsledků dotazníkového šetření.

Při vyhodnocování odpovědí se posuzovalo, zda existují významnější rozdíly v odpovědích mezi jednotlivými skupinami respondentů. Výsledky jsou prezentovány ve velmi podrobné, ale přehledné podobě (grafy s komentáři), aby jednotlivá zjištění bylo možno zohlednit a využít jako podklad a inspiraci jak při samotné tvorbě strategického plánu, tak i při rozhodování vedení obce o konkrétních opatřeních vedoucích ke zlepšení kvality života v obci.

Při vyhodnocování výsledků dotazníkového šetření byl využit statistický software SPSS.

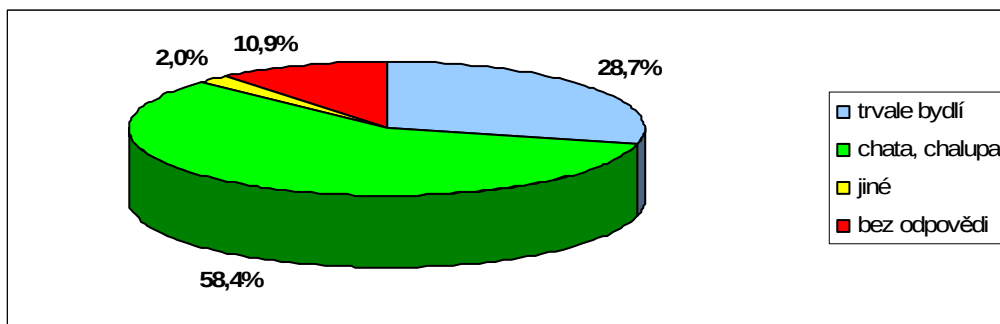
2.2.3 Charakteristika respondentů

Protože v obci Bartošovice kromě trvale bydlícího obyvatelstva během roku pobývá velká skupina tzv. „chalupářů“, tj. obyvatel vlastních v obci chalupu nebo chatu a dojíždějících pravidelně do obce se rekreovat, bylo rozhodnuto do dotazníkového šetření zahrnout i je. V obci se nachází necelá stovka domácností trvale bydlících obyvatel a přibližně dvě stovky „chalupářských domácností“. Zastupitelé obce do všech domů a chalup v obci Bartošovice v

Orlických horách rozeslali celkem 300 ks dotazníků. Zpět se vrátilo 101 ks vyplněných dotazníků. Vzhledem k podobným průzkumům lze 33,7% návratnost označit za mimořádně úspěšnou

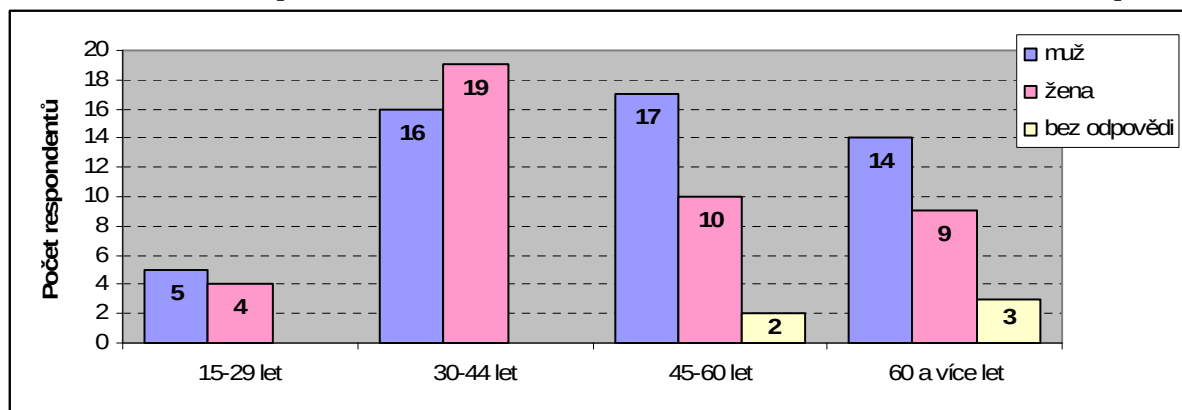
Náhodný výběrový soubor celkem čítal 101 respondentů, z toho více než polovinu tvořili respondenti z řad „chalupářů“.

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci

Mezi respondenty mírně převažovali muži - 51,5% , žen bylo 42,6% a šest respondentů identifikační otázku ohledně pohlaví nevyplnilo. Z hlediska věku nejpočetnější skupinou byli respondenti věkové kategorie 30-44 let a tvořili 34,7% všech respondentů.

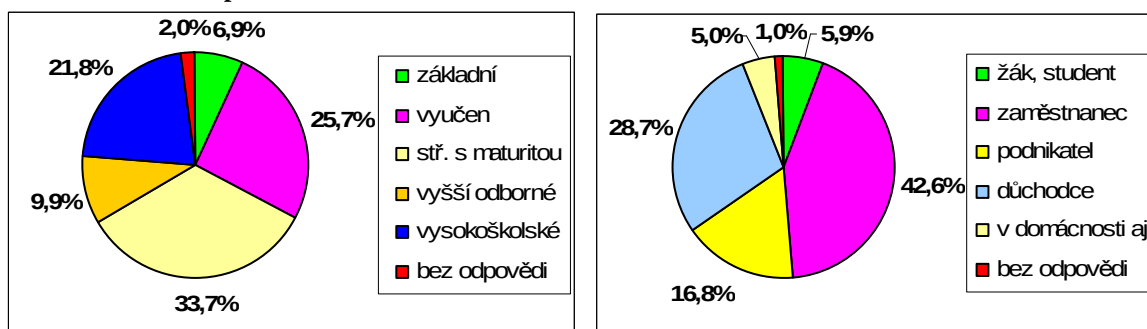
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví

Porovnáme-li mezi sebou skupinu respondentů „trvale bydlících“ a „chalupářů“, tak mezi trvale bydlícími bylo více žen (51,7%) a respondentů do 45 let (51,7%), mezi chalupáři převažovali naopak muži (57,6%) a respondenti ve věku 45 a více let (55,9%).

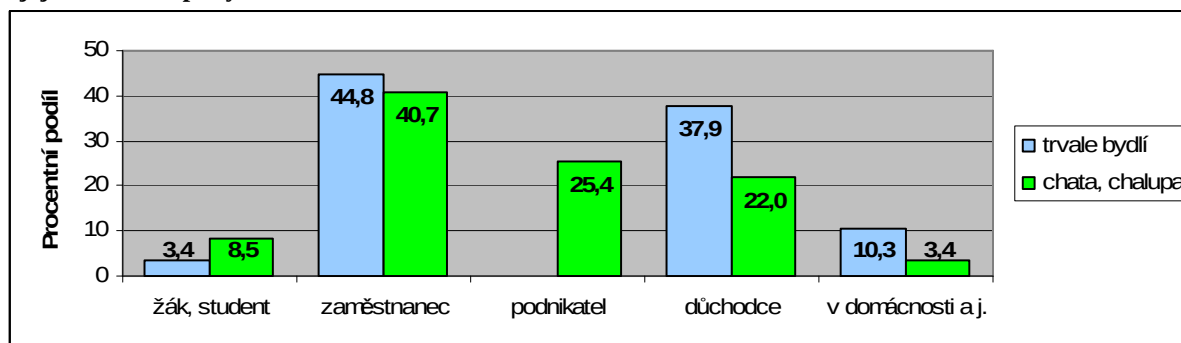
Celkově mezi respondenty převládali lidé se středním vzděláním s maturitou, a více než pětina měla vysokoškolské vzdělání. Necelou polovinu respondentů tvořili zaměstnanci a více než čtvrtinu důchodci.

Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení

Z hlediska vzdělanostní struktury 31% respondentů trvale bydlících a 86,4% „chalupářů“ mělo minimálně střední vzdělání s maturitou. V obou skupinách převládala z hlediska sociálního postavení kategorie zaměstnanců, podíl důchodců byl větší u respondentů trvale bydlících.

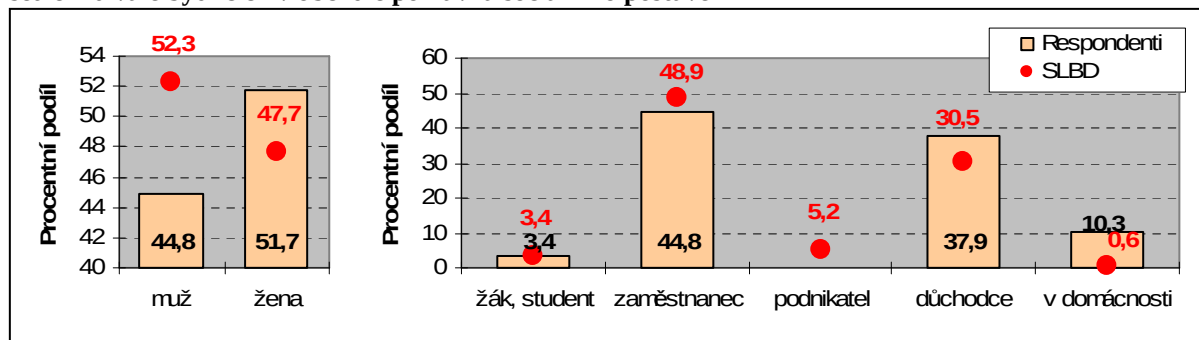
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci

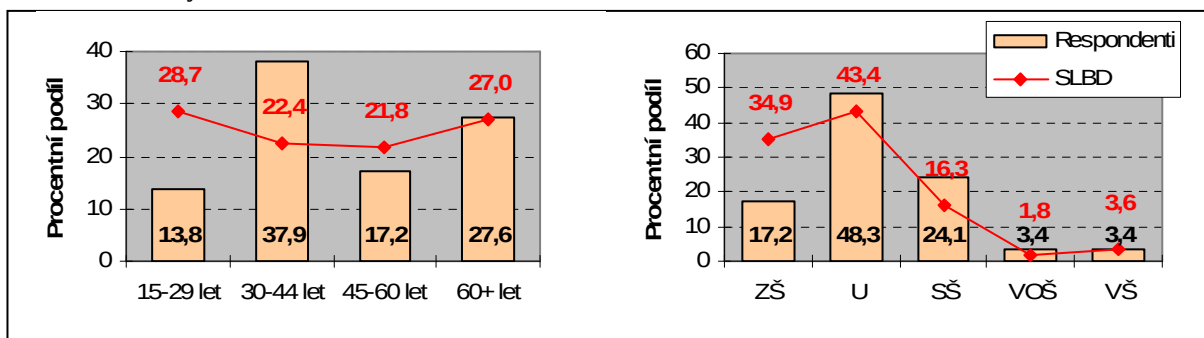
Při porovnání struktury vzorku respondentů v obci trvale bydlících se strukturou obyvatelstva⁴ obce bylo zjištěno, že obě porovnávané skupiny vykazují velmi podobné sociodemografické charakteristiky (viz níže uvedené grafy), což svědčí o reprezentativnosti výběrového vzorku a významně zvyšuje spolehlivost daného dotazníkového šetření. Vzorek respondentů se významněji liší od struktury obyvatelstva pouze v zastoupení mladších věkových kategorií. Zájem vyjádřit svůj názor, vyplnit a odevzdat dotazník měli spíše lidé mladší střední generace, než zástupci nejmladší věkové kategorie. Zajisté to souvisí s obecnou generační charakteristikou, že velmi mladí lidé obecně pociťují menší míru zainteresovanosti i odpovědnosti za budoucí rozvoj své obce než lidé zralejšího věku.

⁴ Při určení struktury obyvatelstva se vycházelo z údajů ze SLBD 2001

Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení

Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání

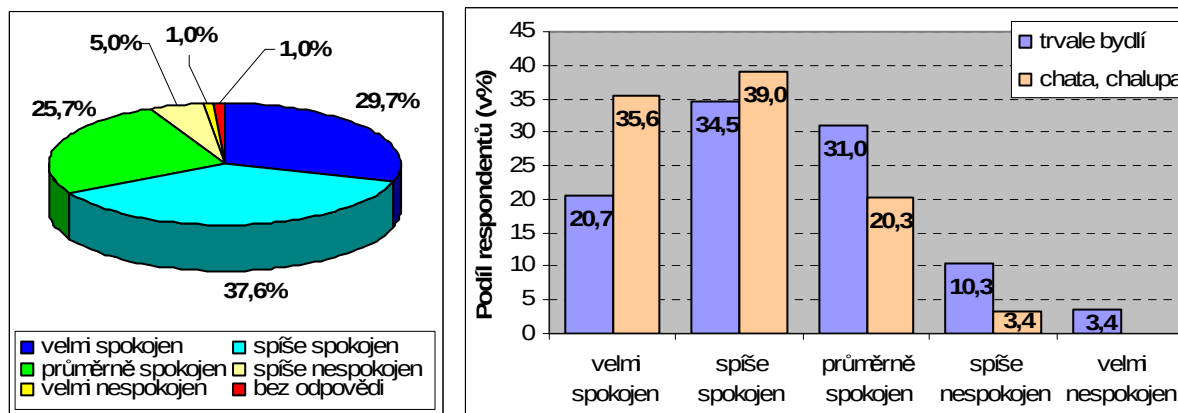

2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách

Hodnocení celkové spokojenosti respondentů s životem v obci

První otázka: „Jak jste celkově spokojen(a) s Vaší obcí jako místem, kde žijete?“ obsahově odpovídá jednomu z hlavních obecně přijímaných indikátorů spokojenosti občanů s obcí, ve které žijí a pracují. Na tuto otázku odpověděli s výjimkou jediného všichni respondenti. Naprostá většina respondentů vyjádřila spokojenost s obcí jako místem, kde žijí, případně se rekreují, a jen pět respondentů bylo spíše nespokojeno a jeden velmi nespokojen.

Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

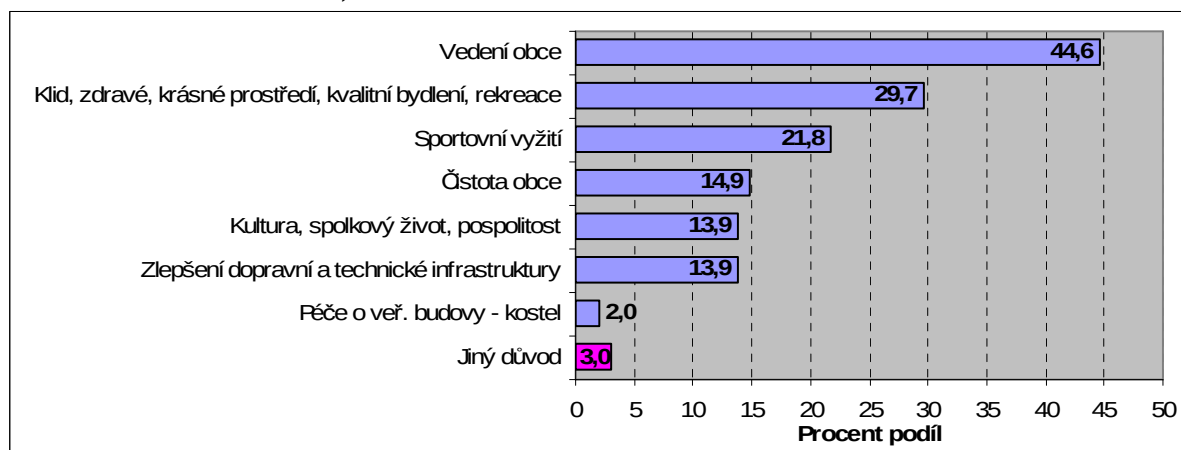
Porovnáme-li skupinu trvale žijících a „chalupářů“, tak vyšší míra spokojenosti byla zaznamenána u „chalupářů“. Pokud bychom přiřadili jednotlivým hodnocením známku jako

ve škole (1-velmi spokojen až 5-velmi nespokojen), tak trvale bydlící svou spokojenost vyjádřilo průměrnou známkou 2,4, zatímco „chalupáři“ známkou 1,9. Podle pohlaví jsou o něco spokojenější muži, ti hodnotili celkovou průměrnou známkou 2,0, kdežto ženy známkou 2,2. Z hlediska vzdělání jsou nejspokojenější vysokoškoláci, ti dali průměrnou známku 1,8, a respondenti se základním vzděláním, hodnotili průměrnou známkou 1,9. Nejméně spokojení byli lidé se vyučením, dali průměrnou známku 2,4. A porovnáme-li respondenty dle jejich sociálního postavení (zaměstnání), tak nejspokojenější jsou žáci a studenti (průměrná známka 1,8) a nejméně spokojené jsou ženy v domácnosti, ty udělily průměrnou známku 3,0.

Hlavní přednosti obce

Cílem další otázky „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“ bylo zjistit, čeho si trvale žijící občané obce i „chalupáři“ nejvíce cení na obci Bartošovice. Byla to otázka otevřená a respondenti museli sami formulovat odpověď. Deset respondentů otázku ponechalo bez odpovědi, dva napsali s čím jsou nespokojeni a 89 respondentů (88,1%) uvedlo celkem 142 důvodů, proč jsou spokojeni, co se jim na obci líbí.

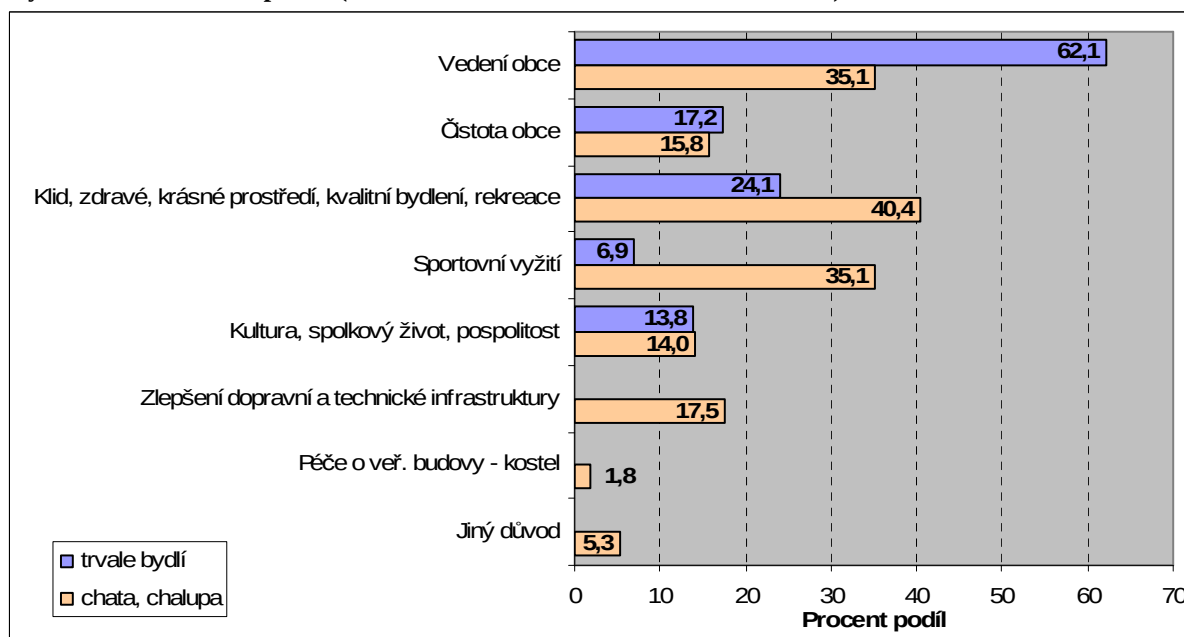
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Téměř polovina všech respondentů chválilo nové vedení obce za jeho práci, vstřícnost k občanů a snahu o trvalé zlepšování podmínek v obci. Necelá třetina oceňuje především klidné, krásné a zdravé prostředí umožňující kvalitní bydlení i rekreaci. Přibližně pětina respondentů vyzdvihla dobré možnosti sportovního vyžití. Jako další důvody, proč jsou v obci spokojeni, respondenti uváděli čistotu obce, úsilí o obnovu kulturních tradic, spolkového života a občanské pospolitosti, snahu o trvalé zlepšování dopravní a technické infrastruktury, rozšiřování kontejnerů na tříděný odpad.

Zajímavé je porovnat, jak se liší ve svých názorech respondenti trvale bydlící a „chalupáři“. Srovnání nabízí níže uvedený graf.

Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Dobré vedení oceňují především respondenti z řad místních obyvatel, celých 62,1%. Pro současné vedení obce je to skutečně mimořádné ocenění, protože respondenti si nevybírali z předem navržených možností odpovědí, nýbrž svou odpověď samostatně formulovali. Je zcela zřejmé, že místní obyvatelé mají v současné vedení obce a v jeho plány na zlepšení životních podmínek a na rozvoj obce velkou důvěru.

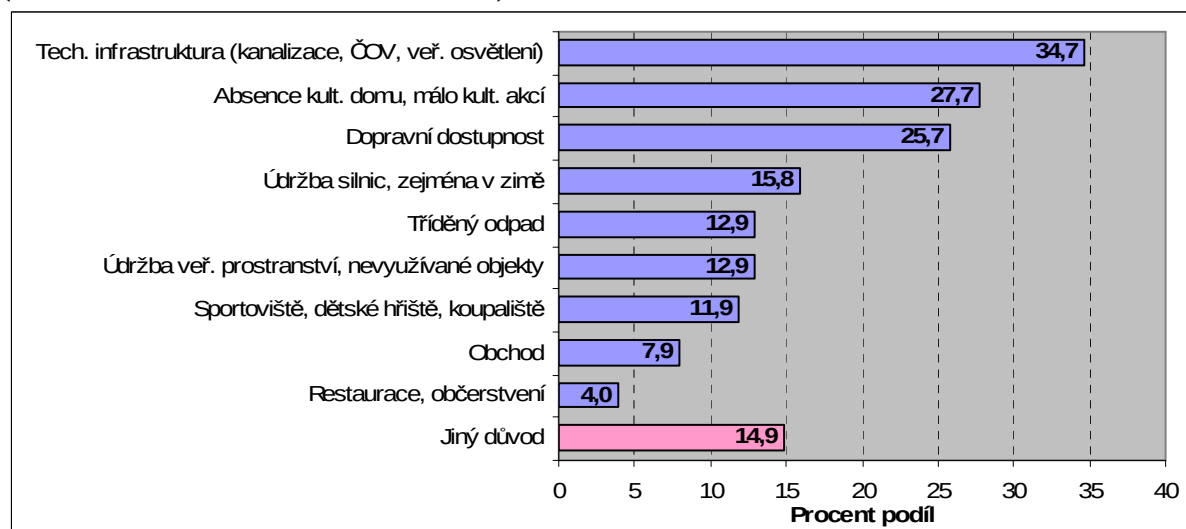
„Chalupáři“ na obci upřednostňují především klidné, zdravé a krásné prostředí vhodné pro rekreaci. Dále pak možnosti sportovního vyžití a také vysoce hodnotí současné vedení obce. Jinak na rozdíl od místních obyvatel oceňují i postupné zlepšování dopravní a technické infrastruktury.

Hlavní nedostatky obce

Smyslem otázky č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“ bylo zjistit, co nejvíce občany i „chalupáře“ v obci Bartošovice trápí, s čím nejsou spokojeni. Opět se jednalo o otázku otevřenou, tudíž respondenti sami formulovali svou odpověď. Kromě devíti z nich tak učinili všichni a vyjmenovali celkem 180 věcí, které se jim v obci nelíbí, co by potřebovalo vylepšit, zařídit atd.

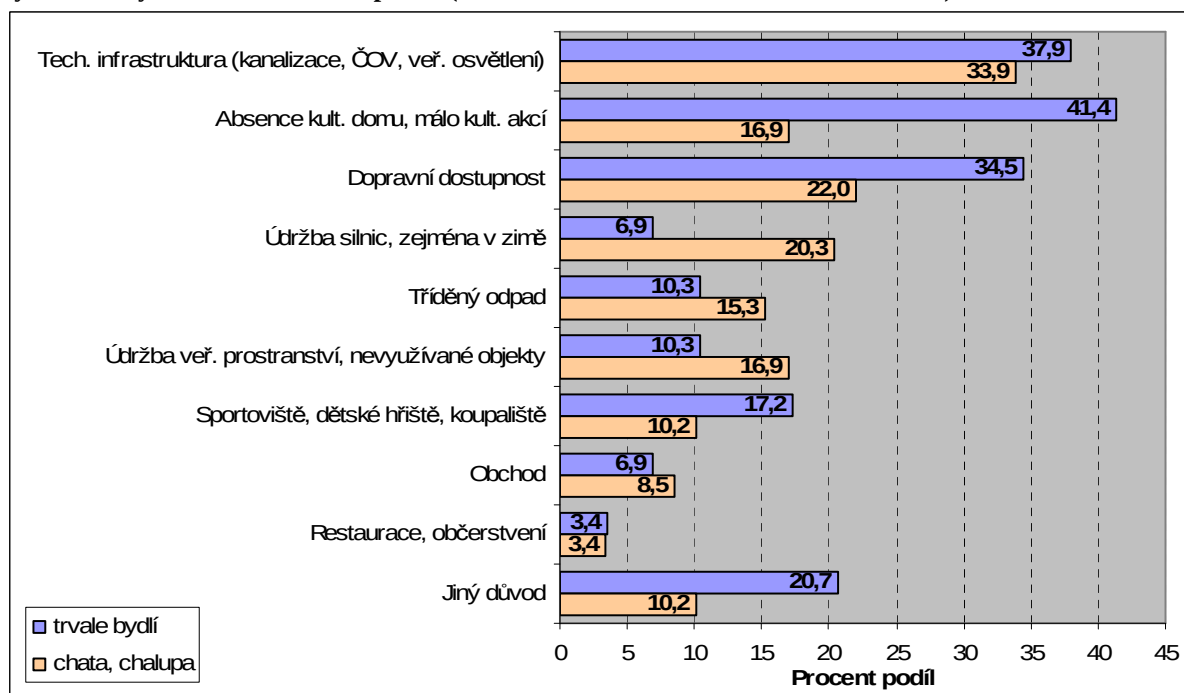
Přehled o hlavních nedostacích v obci, které respondenti v dotazníku uvedli, obsahuje následující graf.

Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

I přes skutečnost, že mnozí respondenti v předchozí otázce ocenili úsilí vedení obce o zlepšování technické a dopravní infrastruktury, nejčastěji respondenti byli nespokojeni s nedostatky v technické infrastruktuře. Svědčí to především o tom, že tato oblast je respondenty obecně vnímána jako velmi důležitá, že považují za nutné zdůraznit, co je třeba ještě napravit a dobudovat. Dále respondentům v obci Bartošovice chybí funkční kulturní dům, vhodné místo pro pořádání kulturních a společenských akcí. Na pomyslnou třetí příčku „nedostatků“ respondenti umístili dopravní dostupnost a na čtvrtou příčku údržbu silnic. V době, kdy rozvoj veřejné dopravy je výrazně limitován ekonomickou rentabilitou, je dopravní dostupnost pro téměř každou menší obec, která neleží na hlavním silničním nebo železničním tahu, trvalý problém. A údržba silnic, zvláště v zimním období v horských oblastech, není nikdy jednoduchá. O to více je nezbytné věnovat této oblasti pozornost, protože bez dobrého dopravního napojení je v dnešní době rozvoj obce nemyslitelný. Podívejme se ještě, s čím jsou nespokojenější místní obyvatelé a s čím „chalupáři“.

Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Respondenti z řad trvale žijících obyvatel nejvíce postrádají vhodný a funkční kulturní dům pro konání různých kulturních a společenských akcí, dále 37,9% dotazovaných je nespokojeno se současnou technickou infrastrukturou, chybí jim zejména kanalizace s čističkou odpadních vod. Třetím nejbolavějším místem, dle mínění více než třetiny respondentů, je dopravní dostupnost obce. Zejména jim vadí, že v době mimo školní vyučování, tzn. i přes celé léto, nejedí řada spojů, kterými se jinak běžně dostávají nejen za službami do města, ale i do zaměstnání. Dále jim chybí vhodné sportoviště pro pořádání sportovních akcí a dětské hřiště. Pod kategorií jiné důvody jsou zahrnuty vyjmenované příčiny nespokojenosti a nedostatky v obci, které byly zmíněny jedním, maximálně dvěma respondenty, a k nimž patří např. nedostatek vhodných stavebních parcel pro výstavbu nových rodinných domů nebo rušení klidu v ranních hodinách o víkendu některými hlučnějšími činnostmi, např. sekání trávy, řezání dříví.

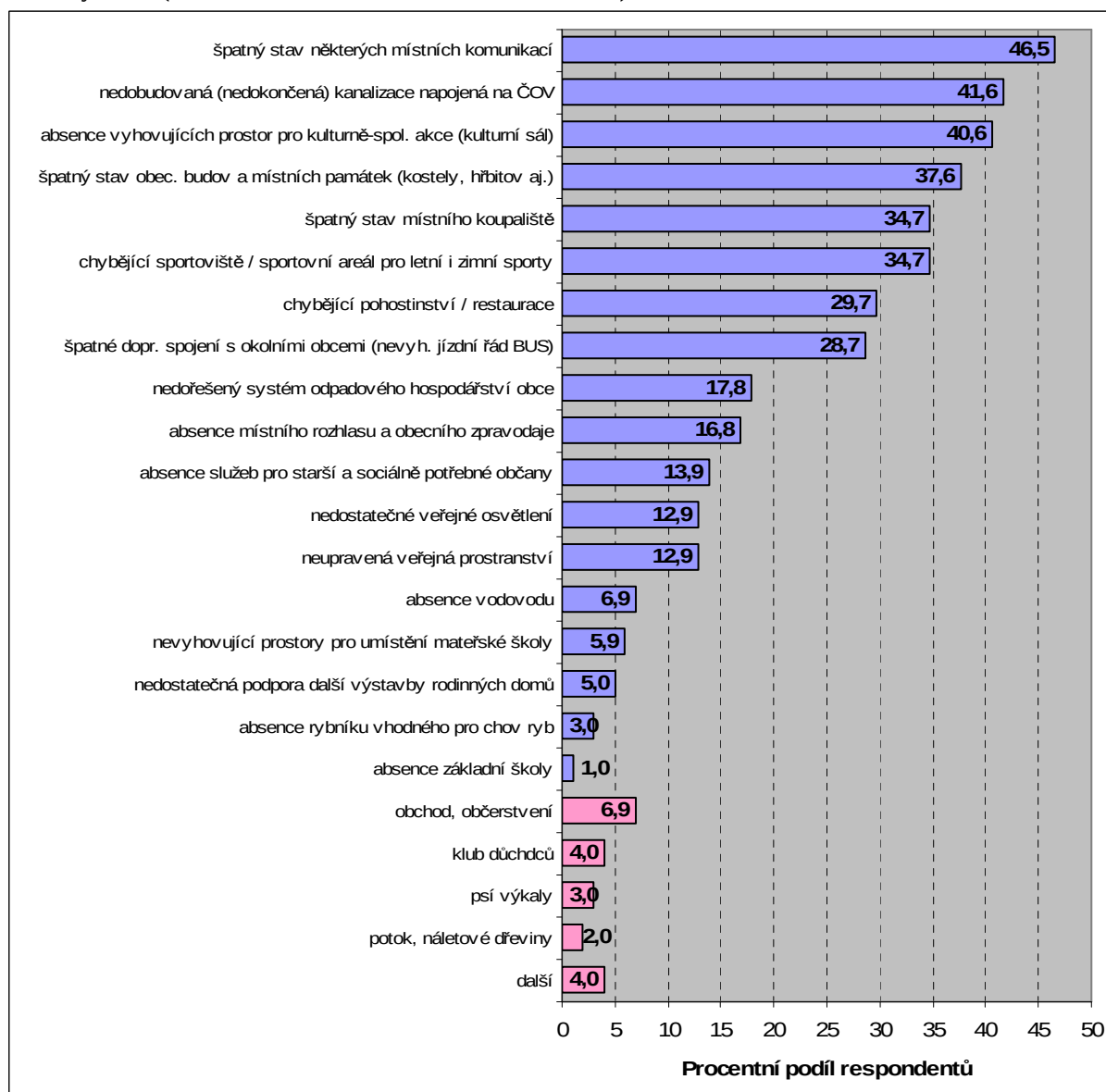
Respondenti, jezdící se do Bartošovic rekreovat, jsou nejčastěji nespokojeni s úrovní technické infrastruktury, zejména jim chybí kanalizace s čističkou odpadních vod, případně by si přáli rozšířit veřejné osvětlení nebo zvýšit kapacitu elektrické sítě. Více než pětina respondentů je nespokojena s dopravní dostupností obce a také s údržbou místních komunikací, zejména v zimě, kdy neprohrnuté cesty jim brání v příjezdu k chalupám. Na pomyslné čtvrté místo „nedostatků“ respondenti „chalupáři“ umístili jednak absenci funkčního kulturního domu spolu s nedostatkem kulturních a společenských akcí, a jednak nedostatečnou údržbu veřejných prostranství a péči o vzhled obce (sekání trávy, chátrající prázdné objekty atd.). Dále 15,3% respondentů vidí nedostatky v třídění odpadu, zejména v nedostatku nádob na tříděný odpad a v malé frekvenci (1x za dva týdny) vyvážení odpadů.

Priority k řešení

Cílem čtvrté otázky, která byla formulovaná jako úkol „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“, bylo zjistit, řešení kterých problémů je považováno jak místními obyvateli, tak i „chalupáři“ za klíčové pro úspěšný rozvoj obce Bartošovice. Respondentům bylo nabídnuto k výběru 18 různých problémových oblastí, včetně možnosti vypsát svůj vlastní problémový okruh. Této možnosti využilo celkem 19 respondentů, kteří vyjádřili např. potřebu zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, založení klubu důchodců, vybavit veřejné prostranství sáčky a odpadkovými koši na psí výkaly a důrazněji tláčit na majitele psů, aby po svých psech jednak uklízeli a jednak je nenechávali volně pobíhat. Dále uváděli potřebu úpravy prostoru podél potoka a odstraňování náletových dřevin. Označit měli maximálně pět oblastí, což většina respondentů také udělala.

Přehled o naléhavosti řešení problémů v jednotlivých oblastech vyjádřený podílem respondentů, kteří danou oblast označili, poskytuje následující graf.

Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

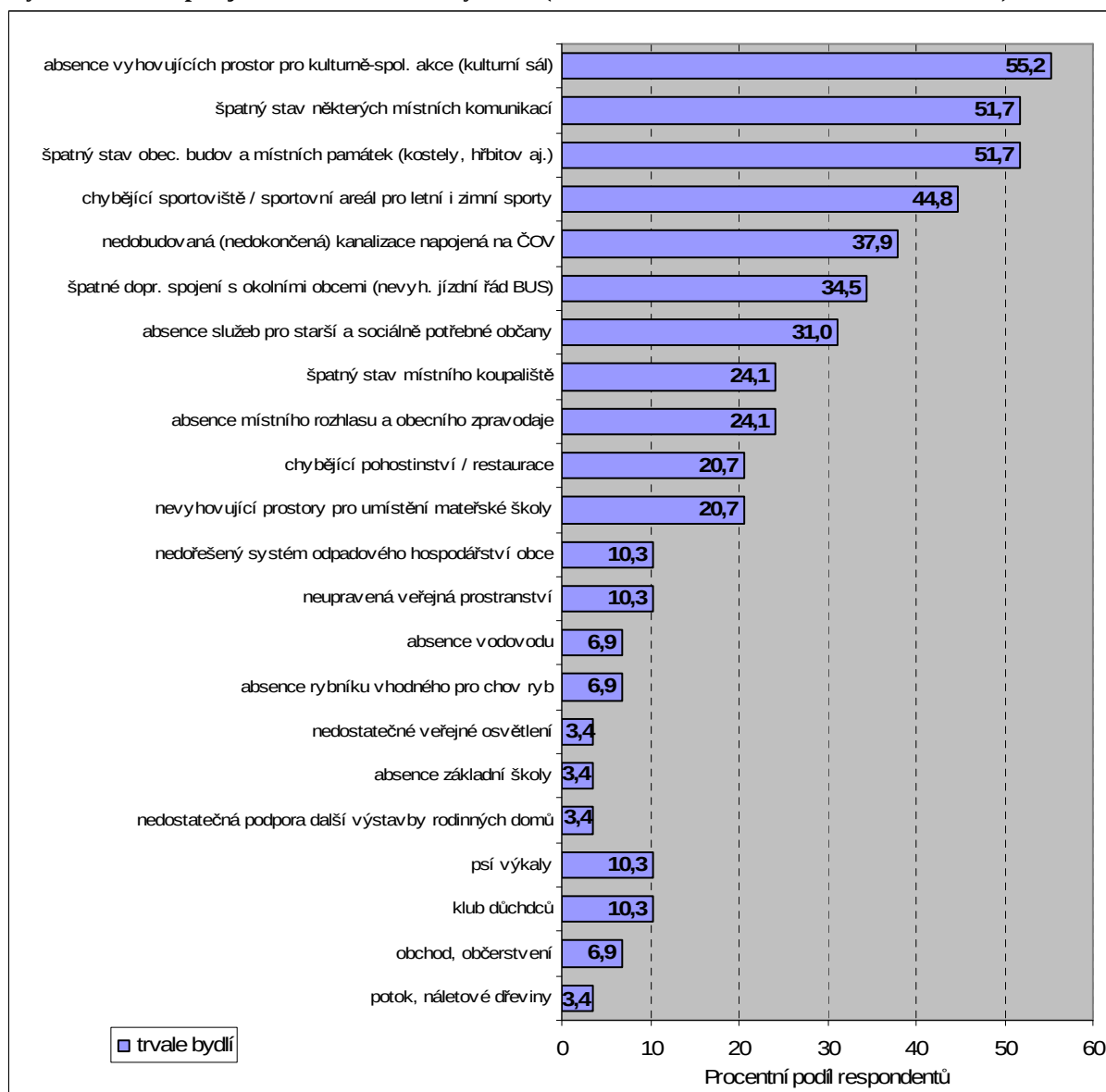

Nejvíce, téměř polovina, respondentů považuje za naléhavé řešit špatný stav místních komunikací. Na druhém místě podle počtu obdržených hlasů se ocitl požadavek na dobudování kanalizace a čističky odpadních vod a na třetím požadavek na zřízení vyhovujícího kulturního domu s vhodnými prostorami pro konání kulturních i společenských akcí. Dále 37,6% respondentů by se nejraději pustilo do oprav obecních budov a místních památek – kostel, hřbitov aj., dále 34,7% respondentů by hned vybudovalo sportovní areál pro letní i zimní sporty, včetně opravy místního koupaliště. Téměř třetina respondentů (29,7%) považuje pro rozvoj obce nezbytnou existenci dobré restaurace, pohostinství. Mezi volně formulovanými problémy k okamžitému řešení se pak objevilo u 6,9% respondentů zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, případně poskytující i občerstvení. Téměř stejný počet respondentů, jen o jednoho méně, považuje za akutní řešit špatné dopravní spojení a dosáhnout změn v jízdním řádě, především zvýšení četnosti spojů.

Podívejme se ještě, jaké jsou rozdíly mezi skupinou respondentů reprezentující místní obyvatele a skupinou reprezentující „chalupáře“.

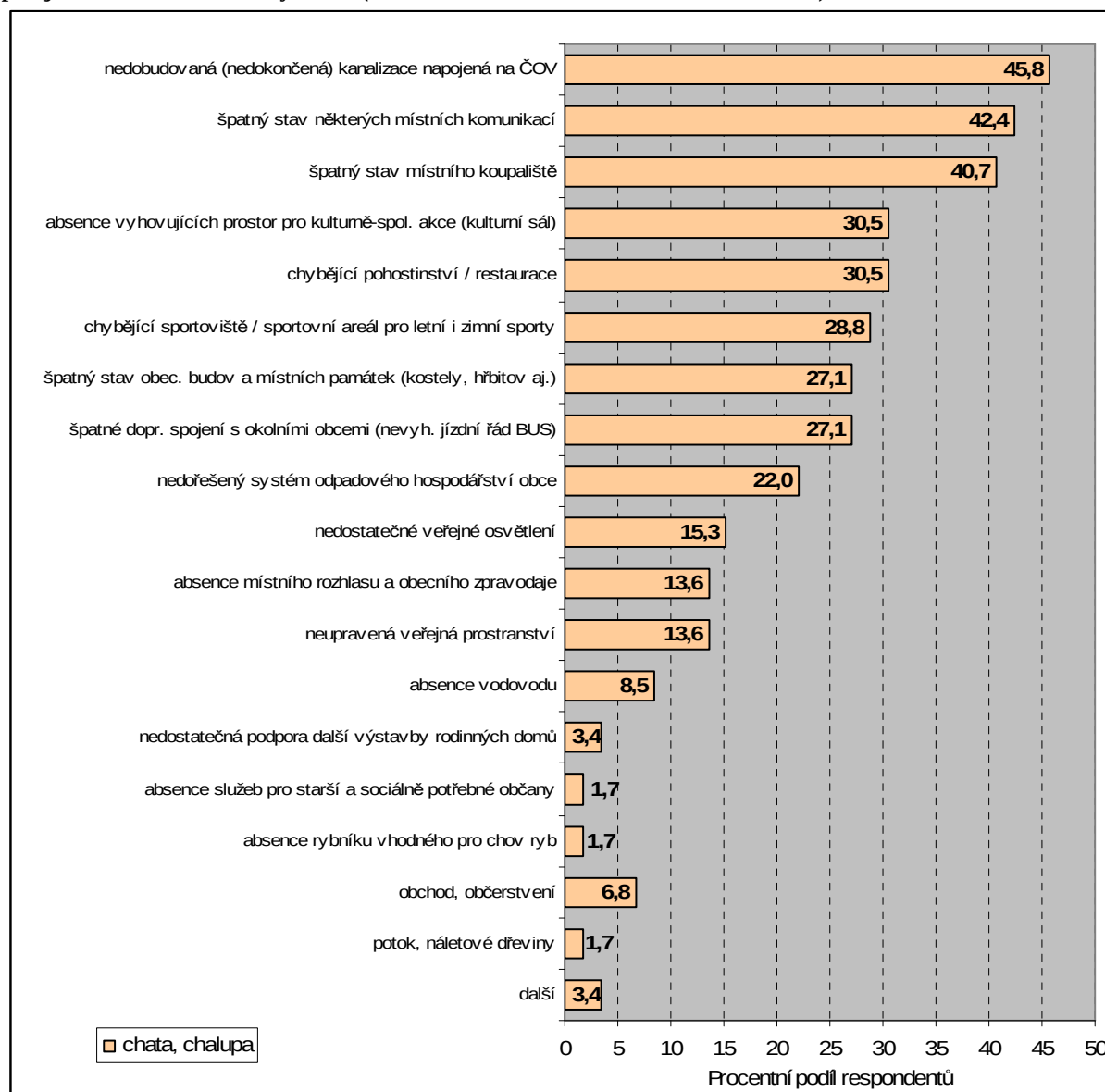
Nejvíce respondentů z řad trvale bydlících (55,2%) by okamžitě řešilo problém týkající se absence vhodného sálu pro kulturní a společenské akce, kulturního domu. Do oprav místních komunikací a obecních budov a památek by se hned pustilo shodně po 51,7% respondentů. Dále 44,8% respondentů preferuje vybudování sportovního areálu a 37,9% dotazovaných by mělo rádo co nejdříve dobudovanou kanalizaci s čističkou odpadních vod. Podrobnější informace o preferencích respondentů z řad místních obyvatel je v níže uvedeném grafu.

Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

U respondentů z řad „chalupářů“ se mezi problémy k okamžitému řešení nejčastěji vyskytoval úkol dobudovat kanalizaci a čističku odpadních vod (45,8% respondentů). Za druhé by „chalupáři“ chtěli vylepšit špatný stav místních komunikací a za třetí špatný stav místního koupaliště. Na čtvrtém místě se stejným počtem se ocitl požadavek na existenci funkčního kulturního domu a zřízení dobré restaurace. Dále pak preferovali vybudování sportovního areálu. Mezi samostatně formulovanými problémy s požadavkem okamžitého řešení se objevilo např. přání pro chalupáře platit vodu jednou do roka, třeba i zálohově.

Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Porovnejme pro zajímavost ještě, jak se mezi sebou lišily odpovědi jednotlivých skupin respondentů dle jejich sociálně-demografických charakteristik.

Zatímco muži považují za potřebné řešit hlavně špatný stav komunikací (50% mužů) a absenci kulturního domu (46,2% mužů), ženy upřednostňují dobudování kanalizace a čističky odpadních vod (48,8% žen) a opravu obecních budov a místních památek (46,5% žen).

Nejmladší věková kategorie respondentů ve věku 15-29 let by okamžitě řešila špatnou dopravní dostupnost do okolních obcí (66,7% respondentů této věkové kategorie) a špatný stav koupaliště (55,6%). Respondenti ve věku 30-44 let by přednostně dobudovali kanalizaci (45,7%), kulturní dům (42,9%) a sportovní areál (42,9%). Dotazovaní ve věku 45-60 let by především opravovali místní komunikace (55,2%) a obecní budovy a místní památky (44,8%). Respondenti, představující seniory ve věku 60 a více let, by rovněž hlavně řešili špatný stav některých místních komunikací (69,2%), ale poté by upřednostnili dobré fungující pohostinství (38,5%).

Respondenti se základním vzděláním a vyučením by shodně upřednostnili zřízení kulturního domu (85,7% všech respondentů se základním vzděláním a 61,5% respondentů s výučním

listem) a opravu některých místních komunikací (57,1% všech respondentů se základním vzděláním a 57,7% respondentů s výučním listem). Dotazovaní se středoškolským vzděláním s maturitou nejčastěji volili přednostní řešení špatného stavu některých místních komunikací (58,8%) a dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod (44,1%). Respondenti s vyšším odborným vzděláním by chtěli hlavně zlepšit dopravní spojení (50%) a vysokoškoláci by nejdříve dobudovali kanalizaci s čističkou odpadních vod (50%).

Při porovnání skupin respondentů podle jejich sociálního postavení, zjistíme, že žáci a studenti by hlavně řešili špatné dopravní spojení do okolních obcí (66,7% všech respondentů žáků a studentů), zaměstnanci by přednostně opravovali místní komunikace (48,8%) a zřídili kulturní dům (46,5%). Skupina respondentů reprezentující podnikatele by přednostně dobudovala kanalizaci s čističkou odpadních vod (47,1%), důchodci by řešili špatný stav některých místních komunikací (58,6%) a všechny ženy v domácnosti daly jeden ze svých možných pěti hlasů přednostnímu vybudování sportovního areálu.

2.2.5 Závěr

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, celkově jsou občané s životem v obci spíše spokojeni, hodnoceno celkovou průměrnou známkou 2,1 (známkováno 1 až 5 jako ve škole). O něco větší míru spokojenosti vykazali „chalupáři“, vyjádřenou průměrnou známkou 1,9 než trvale bydlící obyvatelé, kteří míru své spokojenosti ocenili průměrnou známkou 2,4.

Na otázku s čím jsou nejvíce spokojeni, co se jim na obci nejvíce líbí, nejvíce, téměř polovina všech respondentů odpověděla, že dobré vedení obce. Toto je mimořádně vysoké ocenění představitelů obecní samosprávy, zvláště, když si uvědomíme, že se jednalo o otevřenou otázku a respondenti mohli uvést cokoliv dle svého názoru. Skoro třetina respondentů si na své obci cení klid, zdravé a krásné prostředí, jež tvoří základní podmínku pro kvalitní bydlení i rekreaci, a více než pětina možnosti sportovního vyžití. Rozdíl v odpovědích trvale bydlících obyvatel a chalupářů je dán především šíří jejich zájmů. Zatímco si „chalupáři“ nejvíce cení klidného, zdravého a krásného prostředí, trvale bydlící obyvatelé oceňují dobré vedení obce, protože právě ono do značné míry ovlivňuje rozvoj obce a celkové podmínky pro život v obci. Když respondenti měli vyjádřit s čím jsou nespokojeni, jaké vnímají největší nedostatky v obci, tak nejčastěji se objevovala témata technické infrastruktury, zejména problém nedobudované kanalizace s čističkou odpadních vod. Druhým nejčastěji zmiňovaným nedostatkem byla absence kulturního domu a třetím špatná dopravní dostupnost. Rozdíl v odpovědích na tuto otázku mezi respondenty reprezentující trvale bydlící obyvatelstvo a respondenty „chalupáře“ byl v tom, že místní obyvatelé nejčastěji jako nedostatek zmiňovali absenci kulturního domu a „chalupáři“ nedostatky v technické infrastruktuře, ale obě skupiny shodně na druhém místě uváděly špatnou dopravní dostupnost s okolními obcemi.

Dále respondenti při vymezování problémů, které vnímají jako důležité k okamžitému řešení, nejčastěji označovali špatný stav některých místních komunikací. Druhé místo v problémovosti zaujala nedobudovaná kanalizace s čističkou odpadních vod a třetí absence vhodného sálu pro kulturně-společenské akce, tj. kulturního domu. Rozdíl mezi místními obyvateli a „chalupáři“ byl opět v tom, že místní na prvním místě preferují řešení problému vyplývajícího z absence kulturního domu, kdežto „chalupáři“ dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod. Na druhém místě v naléhavosti řešení u obou skupin respondentů je špatný stav některých místních komunikací.

Dotazníkové šetření je možno vzhledem k velikosti a struktuře vzorku respondentů považovat za relevantní a jeho výsledky by měly poměrně věrně odrážet názorovou hladinu většiny trvale bydlících obyvatel i „chalupářů“ v obci Bartošovice v Orlických horách. Rozhodně by vedení obce v procesu tvorby strategického rozvojového plánu i v dalších svých činnostech nemělo opomíjet výsledky dotazníkového šetření, zvláště když z šetření vyplynulo, jak vysoce

si respondenti cení jejich práce, potažmo, jak velkou důvěru ve své nové vedení vkládají. Proto také přílohou této zprávy je seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou.

2.2.6 Příloha

Tato příloha obsahuje seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď se stejnou formulací bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou. Zato seznam obsahuje odpovědi, které sice mají téměř stejný obsah, ale jsou jinak formulované.

Seznam odpovědí na otázku č. 2 „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“

- Činnost nového zastupitelstva, snaha o zavedení tradic a rozvoj společenského života, snaha o rozvoj turistiky, vybudování obchodu ...
- Čisté životní prostředí.
- Čistota obce, dobré vedení obce.
- Čistota obce, kvalitní bydlení.
- Čistota obce, možnosti sportování, dobré vedení obce.
- Čistota obce, vedení obce, svoz odpadu, prodejna v Neratově.
- Čistota obce.
- Dobrá komunikace s obcí.
- Dobré vedení obce a mezilidské vztahy.
- Dobré vedení obce, čistota obce.
- Dobré vedení obce, informace obyvatel, snaha v rámci možností zlepšovat život v obci, dobrá komunikace s občany.
- Dobré vedení obce, klid.
- Dobré vedení obce, kvalitní bydlení.
- Dobré vedení obce, ochota při řešení problémů.
- Dobré vedení obce, snaha kulturních akcí.
- Dobré vedení obce.
- Dobré vedení obce.....hoši do toho!!!
- Dostupnost na své pozemky i v zimním období. Vstřícnost místních obyvatel.
- Jeví se dobré vedení obce a s tím i opětovný rozvoj kulturně - společenských akcí v obci, je i lepší čistota obce.
- Klid a dělat si co chci.
- Klid pro rekreaci.
- Klid v obci, čistota, vybudování komunikace, možnost rekreace a sportování, dobré vedení obce.
- Klid, čisté životní prostředí.
- Klid, nádherná krajina, čistota obce.
- Klidné bydlení.
- Klidné prostředí pro rekreaci a sportovní vyžití.
- Klidné prostředí, krásná příroda.
- Klidné prostředí, zlepšující se vedení obce.
- Klidné prostředí.
- Klidné prostředí.
- Komunikace (nové silnice).
- Komunikace s lidmi.
- Komunikace, klid a čistota v obci, možnost rekreace, dobré vedení obce.
- Komunikace, výrazné zlepšení vedení obce.
- Konečně se v obci něco děje.
- Krásná příroda, možnosti sportování.
- Kvalitní bydlení - čistota ovzduší. Vybudované technické sítě.
- Kvalitní bydlení a pestrý život.
- Kvalitní silnice.
- Kvalitní životní prostředí, zimní sporty.
- Lepší vedení obce než v minulosti, snaha o změny k dobrému (obchůdek na návsi, vánoční strom apod.).
- Možnost sportování, dobré vedení obce.
- Možnost sportování, vybudované technické sítě, společenské a kulturní akce, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, dobrá spolupráce s OÚ.

- Možnost sportování, vybudované technické sítě, v poslední zavedení vodovodu a kanalizace.
- Možnost sportování, vybudování technické sítě, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, spol. a kulturní akce.
- Možnosti sportování a relaxace.
- Možnosti sportování, krásná příroda (lesy..), čistota ovzduší, rekreace.
- Možnosti sportování, příroda, dobré vedení obce, vybudování technické sítě a komunikace.
- Možnosti sportování, rekreace, čistota ovzduší atd.
- Možnosti sportování.
- Nedokáže posoudit - vlastníme chalupu zatím několik měsíců.
- Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Oceňuji práci na opravě kostela a fary - stavební mechanizace by mohla být lépe uklizena
- Pestrý život.
- Počáteční oprava kapličky u kostela (střecha).
- Poloha mého domu na relativně klidném místě, příroda, nynější vedení obce, obnova tradic a kult. akce.
- Poloha, možnost sportování.
- Pořádek, příjemné prostředí, klid, lyžařský vlek Nella, mnoho tras pro běž. lyžování, dobré autobus. spojení, pěkný a obsáhlý web, mnoho kulturních akcí v poslední době, aktivity sdružení Neratov (Kopeček, zvelebování kostela v Neratově)
- Prostor životní - čisté.
- Prostor, které pohladí po duši.
- Příroda a čistý vzduch, možnost vycházek, celkem klid.
- S celkovým klidem v obci.
- S ničím, vše je jen se zviditelnit.
- S prací zastupitelstva obce.
- Se snahou zastupitelů věci měnit.
- Snaha o dobré vedení obce.
- Spolupráce obce a sdružení Neratov, v současné době snaha o zlepšení tříděného odpadu, vyřešený problém s toulavými psy - že to jsou Orlické hory.
- Sportovní akce, pestrý spolkový život.
- Tradice kulturně-společenských akcí, vybudované tech. sítě a komunikace.
- Vybudovaná komunikace - vozovka, rekonstrukce mostu Zemská brána, pašerácké lávky.
- Vybudované tech. sítě a komunikace, most do Polska, výrazně lepší vedení obce.
- Výrazná zlepšení vedení obce, kulturně-společenské akce, podpora místních obyvatel v mnoha směrech.
- Zlepšení odpadního hospodářství, internetové stránky obce, snaha vedení obce o zkvalitnění života v obci.

Seznam odpovědí na otázku č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“

- Absence domu pro pořádání kulturních akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně - spol. akcí..., špatná spolupráce v obci s lidmi, sportovní zařízení.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí, sportoviště chybí, pohostinství chybí, spolupráce s občany není.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost, chybějící kanalizace, ČOV, vážná nabídka stavebních parcel pro nové domy, absence dětského hřiště, nedostatek chodníků na hl. komunikaci, nedostatečný aparát kontroly rychlosti na hlavní komunikaci - málo dopravních značek upozorňujících na zpomalení jízdy v obci.
- absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, chybějící kanalizace, ČOV.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, špatná komunikace (neopravené a v zimě neudržované) od Weberů k p. Jeníčkovi., nevyužitý kult. dům - chybí, chybí koupaliště.
- Absence obchodu.
- Čistička odpadních vod, slabý signál TV Prima.
- Divoké stavby, přístřešky pro auta (povolené?) hyzdí vesnici stejně jako nedokončené stavby.
- Dopravní dostupnost - spojení Bartošovice - Neratov, Bartošovice - Žamberk. Kontejnery na tříděný odpad - já třídím, ale do zvonů se to hůř hází, než do normálních kontejnerů. Jo a když už dáváte lidem letáček o plastu a papíru tak jste tam mohli dotisknout i značky, kterými jsou označeny konkrétní plasty. Uvítala bych přednášku o tř. odpadech např. od EKONOM.

- Dopravní dostupnost, ČOV. Připojte prosím k tříděnému odpadu letáky s grafickými symboly co kam patří - značky na potravinách - jak třídit tetrapack, "pozlátkové obaly" od sušenek, brambůrků atd.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace a ČOV.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace.
- Dopravní dostupnost, komunikace, restaurace + Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Dopravní dostupnost, nedostatečné kontejnery pro odpad (+ třídění odpadu).
- Dopravní dostupnost, třídění odpadů.
- Dopravní dostupnost, umístění kontejnerů na odpad.
- Dopravní dostupnost.
- Dopravní obslužnost, kanalizace, ČOV, obchod.
- Dopravní obslužnost, špatné cesty, chybí kanalizace a ČOV.
- Chybějící kanalizace a špatná komunikace (ob.rozhlas), údržba obec. cest, dále práce (řezání pilou, sekačky) v době pracovního klidu.
- Chybějící kanalizace a vodovod.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost - v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kulturně-spol. akcí.
- Chybějící kanalizace, ČOV, komunikace obce s občany, otevření hraničního přechodu pro nákladní automobily do .., volně pobíhající psi.
- Chybějící kanalizace, ČOV.
- Chybějící kanalizace, doprava do Žamberka, zvláště v době škol. prázdnin (i do Rokytnice), zacházení některých občanů s odpady. Nevhodná technika k vyhrnování sněhu, zahrnuje vchody domů.
- Chybějící kanalizace, dopravní dostupnost - hrozně špatná doprava do zaměstnání - až nemožná.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, systém odpadového hospodářství (třídíme odpad a potom ho stejně není kam dát, protože kontejnery jsou plné).
- Chybějící kanalizace, špatná přístupová cesta.
- Chybějící kanalizace, víceúčelové sportoviště.
- Chybějící kanalizace.
- Chybějící obchod s potravinami.
- Chybějící pohostinství.
- Chybějící sportoviště a dětský areál.
- Chybějící vodovod a kanalizace.
- Chybí kanalizace až k nám nahoru, chybí možnost služeb - sekání trávy, frézování sněhu.....
- Chybí obchod, krátká otevírací doba pošty + často zavřená, mnoho nevyužitých budov v centru Bartošovic, špatný stav cesty k novým chalupám nad p. Jeníčkem, málo kontejnerů + málo vyváženy (jsou stále plné), není možné skutečně třídit odpad.
- Chybí prodejna základních potravin, kanalizace, ČOV.
- Chybí: kanalizace po celé obci, veřejné osvětlení k hraničnímu mostu, kulturní dům, komunikace s chalupáři nejméně 2 x ročně, vždy před letní a zimní sezónou.
- Je to vesnice, tak co říct.
- Kanalizace, ČOV.
- Kulturní akce, chybí obchod, síť Vodafone.
- Kulturní dům
- Malá angažovanost spoluobčanů.
- Malá informovanost o kult. Společenských akcích (v r. 2007 např. akce v kostele v Neratově, koncert). Absence obecního zpravodaje.
- Málo kulturních akcí.
- Místo na kulturně - spol. akce, dětské hřiště, sportovní areál.
- Možnost připojení k internetu.
- Nedokončené stavby, nevyužívané objekty, u některých nepořádek, chybí obchod.
- Nedostatečně fungující veřejné osvětlení.
- Nedostatek dostupných stavebních parcel, chybějící kanalizace, nefunkční kulturní dům.
- Nejsme spokojeni s výstavbou nového mostu (dalšího) hraničního přes Orlici. Chybějící kanalizace, ČOV.
- Neplnění určitých nařízení, je nutno postihnout, postihnout pálení suché trávy.
- Nevysékávání příkopů kolem silnic a ne moc časté sekání pozemků v majetku obce.
- Obecní domy v dezolátním stavu, třídění odpadu - nepořádek u kontejneru, místní děti chodí jinde do školy, více akcí v obci.
- Obchod, kulturně společenské akce, absence společenských prostor.

- Oprava hřbitovní zdi v Neratově, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově, Hřiště v osadě Neratov.
- Podlesí, kanalizace. Špatný stav místních komunikací.
- Projekt komplexního rozvoje infrastruktury obce.
- Provádění hlučných prací v době prac. klidu (neděle), dále rušení školních autobusových spojů v době všech prázdnin.
- Při úpravě přístupové komunikace upravené na vlastní náklady pro osobní automobily - nevyužívat tuto traktory, nákladáky a stavebními stroji - popřípadě se podílet na její údržbě.
- Schází dům pro pořádání kulturních akcí, restaurace.
- Schůze ve všední dny, odpadky, údržba - sekání ploch v obci, obecní cesty.
- Společenské akce, chybějící kanalizace.
- Společenský dům, dopravní dostupnost, sportoviště na pořádání sport. akcí.
- Sportovní areál (tenis!)
- Sportovní hřiště v osadě Neratov, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově.
- Svoz odpadu 1 x za 2 týdny je nevyhovující v období letních a zimních prázdnin, by měl být 1x týdně!!! V okolí kontejnerů je nepořádek! Nebezpečí výskytu hlodavců (krysy, potkani) u nevyvezeného odpadu. Chybí tříděný odpad na kartony, krabice z džusů, obaly.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- V horní části obce Neratov (v listnatém lese) je cesta rozbahněná i za suchého léta - chybí zde příkop. Prosím o opravu kapličky Neratov.
- V zimě špatná dostupnost na chalupu, neprojetá cesta od p. Jeníčka nahoru směrem k dílnám statku. Za starostování pana Kolanidise staršího to bylo ještě dobré. Od nástupu dalších starostů (chtěli jsme se podílet - chalupáři - na hrazení nákladů, ale nikdy jsme neuspěli). Naopak traktorista, který udržoval cesty nám pravidelně zahrnoval vyházená parkoviště. Máme vnoučata a rádi bychom i v zimním období jezdily na chalupu. V lokalitě, kterou jsem popsal, pravděpodobně se neodkaluje místní vodovod. Po cca 14 dnech je pravidelně voda tak špinavá, že dochází k ucpání vody do chalup. Možná také špatná funkce filtru. Když odvodnění prováděl pan Volf bylo vše týkající se vody bez závad.
- Většina z místních trvale bydlících obyvatel se nesnaží vylepšit své okolí obydli, ač by to pomohlo celkovému vzhledu obce.
- Více možností pro sportovní využití, zkusit začít projednávat výstavbu lyžařského areálu v Orl. Záhoří (lepší podmínky než Říčky), případně golfového hřiště také v Orl. Záhoří. V zimě někdy neprůjezdná silnice do Říček přes Mezivřší.

Seznam odpovědí vymezující další problémovou oblast, kterou je třeba prioritně řešit vyjma okruhů vyjmenovaných v otázce č. 4 „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“

- Absence prodejny potravin a drob. zboží.
- Havarijní stav potoka, náletové dřeviny po celé obci.
- Chybějící občerstvení (obchod).
- Chybí kontejnery na odpad + třídění odpadu.
- Chybí obchod.
- Chybí obchod s potravinami.
- Lepší obchod, v zimním období je špatná dostupnost k chalupám, neprohrnuté cesty na místních komunikacích!
- Občerstvení projíždějících, neupravené okolí potoka – křoviska.
- Pro rekreanty - platba za vodu pouze jednou do roka - možno i zálohově dopředu.
- Rozmístění sáčků na psí výkaly.
- Setkání s duchodci.
- Signál mobilního operátora Vodafone.
- Sportovní akce.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- Umístění košů na psí výkaly.
- Volné pobíhání psů a kálení kolem vesnice a bytovek.
- Vyřešit objednávkový list - od kdy - do kdy bude pomoc (akce) provedena.
- Založení klubu duchodců

2.3 SWOT analýza obce

SWOT analýza je jedním ze základních podkladů pro tvorbu strategických plánů rozvoje. Vystihuje silné a slabé stránky obce a vedle toho příležitosti a hrozby (včetně vnějších), ovlivňující rozvoj obce v dlouhodobém horizontu. Strategický plán by se měl v co největší míře opírat o využití silných stránek a eliminaci stránek slabých. Dále by měl přijmout opatření k využití příležitostí a vyhnout se hrozbám (dále viz koincidenční matice). **Podkladem** pro vytvoření návrhu SWOT analýzy byl **Územní plán, Profil obce, Dotazníková šetření a konzultace s obecním úřadem**. SWOT analýza byla poté projednána a schválena pracovní skupinou.

SILNÉ STRÁNKY

- ✚ **čisté a klidné životní prostředí**
- ✚ **aktivní a komunikativní samospráva**
- ✚ **napojení obce na kvalitní silniční síť**
- ✚ **atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace**
- ✚ **terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity**
- ✚ **nízká nezaměstnanost**
- ✚ **aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení**

SLABÉ STRÁNKY

- ✚ **nedobudovaný systém kanalizace**
- ✚ **nevyhovující stav velkého množství místních komunikací**
- ✚ **absence prostor pro pořádání společenských akcí**
- ✚ **nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci**
- ✚ **nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity**
- ✚ **nedostatečná nabídka občerstvení a stravování**
- ✚ **špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu**
- ✚ **velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách**
- ✚ **nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb**
- ✚ **nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů**
- ✚ **nedostatečný systém svozu odpadů**

PŘÍLEŽITOSTI

- ✚ **probuzení kulturního a spolkového života**
- ✚ **příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení**
- ✚ **rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu**
- ✚ **zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu**

- **realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji**
- **rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch**
- **rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch**

HROZBY

- **malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování**
- **stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury**
- **chátrání neužívaných objektů**
- **degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)**
- **lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí**

3 Strategická část

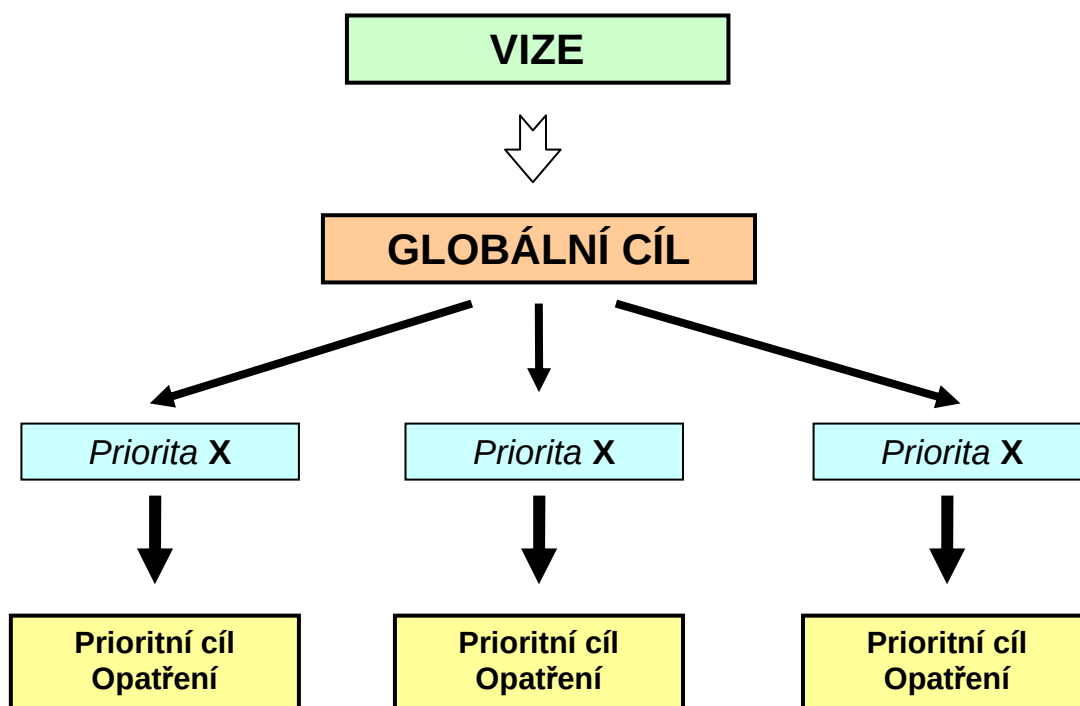
3.1 Struktura strategické části

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 vychází z kombinace a vzájemné provázanosti expertního a komunitního přístupu při procesu zpracování. Strategie je založena na **vyváženém rozvoji celé obce** v kontextu širšího území při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Takový přístup by měl zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a účinnou ochranu životního prostředí.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita **zavedená terminologie**, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující **principy místní Agendy 21**.

Na základě provedených analytických prací a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie byla definována **vize** obce, na kterou navazuje **globální cíl**, charakterizující základní směr rozvoje. Vše je dále rozpracováno v tematicky sjednocených oblastech - **prioritách**. Pro každou prioritu je formulován **prioritní cíl**, který vystihuje směřování dané priority a jenž by měl být naplněn realizací opatření.

Opatření představují konkrétní kroky, ke kterým by měl jakýkoli zainteresovaný subjekt v rámci svých reálných možností v obci přistoupit, aby došlo k naplnění výše zmíněných cílů. Tato opatření jsou v případě Bartošovic v O. h. s přihlédnutím k velikosti a situaci obce velmi úzce zaměřená, svým rozlišením se již blíží případným konkrétním projektovým záměrům a v některých případech je předpoklad, že naplnění daného opatření odpovídá realizace jednoho projektového záměru. Toto pojetí také umožňuje snazší orientaci a srozumitelnost celé strategie.

3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit

VIZE

Bartošovice v Orlických horách jsou díky své poloze a aktivitě místních obyvatel vyhledávaným rekreačním, sportovním a kulturním centrem Orlických hor zajišťujícím kvalitní život pro všechny generace.

GLOBALNÍ CÍL

Využití přírodní polohy a ekonomického potenciálu obce Bartošovice v Orlických horách pro rozvoj turismu v regionu a dosažení vysoké životní úrovně místních obyvatel v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

PRIORITY

Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

Prioritní cíl: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

Prioritní cíl: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Priorita 3: Život v obci

Prioritní cíl: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

Prioritní cíl: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

3.3.1 Prioritní cíl

Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

3.3.2 Opatření

1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu

Dostupnost sídel je jedním z klíčových faktorů jejich dalšího rozvoje. Obvykle zajišťuje veřejná doprava pro obyvatele malých obcí přesun do a ze zaměstnání, čímž přispívá ke snižování, resp. k udržení nízké nezaměstnanosti. Napojení na centra regionu slouží k uspokojování potřeb obyvatel také zajištěním dostupnosti občanské vybavenosti, která není lokalizována do samotné obce (zdravotnictví, školy, nákupní možnosti atd.). Lepší dostupnost obce může příznivě ovlivnit i rozvoj cestovního ruchu.

V rámci tohoto opatření je možné podporovat dopravní dostupnost obce zejména zapojováním se do iniciativ pro rozvoj specifické veřejné dopravy v regionu, lobbingem či jakoukoli podporou samotných dopravců.

1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů

Kvalitní místní komunikace mohou zásadním způsobem přispět k všestrannému rozvoji obce. Zlepšují časovou dostupnost sídla a tím i dostupnost služeb, snižují náklady na dopravu, zlepšují dostupnost jednotlivých objektů ve všech ročních obdobích, zvyšují bezpečnost dopravy, mají pozitivní dopad na cestovní ruch, zlepšují image obce a souhrnně tak značnou měrou přispívají ke spokojenosti místních obyvatel.

Projekty v rámci tohoto opatření budou jednoznačně zaměřeny na rekonstrukci místních komunikací včetně rekonstrukcí mostků, propustků a dalších souvisejících drobných staveb.

1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy

Kvalitní dopravní značení podstatně zvyšuje bezpečnost motoristů, chodců, cyklistů a dalších osob pohybujících se na komunikacích tím, že sníží pravděpodobnost jejich nežádoucích střetů. Může také posloužit ke snížení rizik ekologických škod, zlepšení životních podmínek obyvatel (hluk apod.), nebo zabránit poškození soukromého majetku obyvatel obce (stavby, cesty aj.).

Projekty a iniciativy vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci dopravních značek pro regulaci provozu a s tím související další drobné úpravy komunikací.

1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci

Systematická údržba komunikací doplňuje efekt opatření 1.B. Region, ve kterém se obec Bartošovice v O. h. nachází, je specifický zvýšenými nároky na údržbu komunikací zejména v zimním období.

Pro provádění takovéto údržby je nutné její personální a technické zajištění, event. posilování a efektivizace spolupráce subjektů, které tuto údržbu provádějí.

3.3.3 Koincidenční matice

	1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spoju veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci
Vazba SWOT na opatření strategie				
XXX - aktuální mimořádně silná vazba				
XX - silná vazba				
X - střední vazba				
bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba				
SILNÉ STRÁNKY				
čisté a klidné životní prostředí		X	XX	XX
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	XX	XX
napojení obce na kvalitní silniční síť	X	X	XX	XX
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	XX	XX	X	X
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	X	X		X
nízká nezaměstnanost	XX			
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X			
SLABÉ STRÁNKY				
nedobudovaný systém kanalizace				
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	X	XXX	X	XX
absence prostor pro pořádání společenských akcí				
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci				
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	X			
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	X			
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	XXX	X		X
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	X	X
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb	XX			
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů				
nedostatečný systém svozu odpadů				
PŘÍLEŽITOSTI				
probuzení kulturního a spolkového života	X			
příchův stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	X	XX	X	X
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	X			
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu				
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	X	X	X	X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	X	X	X	X
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X	X		X
HROZBY				
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	X	XX	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	XX	X		
chátrání neúživných objektů		X		
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		X	X	X
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	XX			
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZ. ŠETŘENÍ	ANO	ANO		
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STAN. NA 1. JEDN. PRAC. SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO

3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

3.4.1 Prioritní cíl

Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

3.4.2 Opatření

2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV

Dobudování kanalizace je nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, usnadnění likvidace odpadních produktů obyvatelům obce a podnikům provozujícím činnost na daném území a v neposlední řadě i pro naplňování kritérií plošně stanovených pro nakládání s odpadními vodami.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na napojení producentů odpadních vod (včetně eventuelních rekonstrukcí stávajícího kanalizačního systému) na centrální systém kanalizace, ve specifických případech může jít i o zajištění lokálního čištění odpadních vod dle moderních, ekologicky šetrných a certifikovaných metod.

2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob

Toto téma úzce souvisí s opatřením 1.C. Kromě komunikací zahrnuje i všechna další veřejná prostranství.

Projekty vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci a údržbu veřejného osvětlení na místech se zvýšeným provozem, event. místech se zhoršenou viditelností pro bezpečný a pohodlný pohyb osob.

2.C Péče o obecní budovy a místní památky

Obecní budovy mohou obyvatelům a návštěvníkům obce poskytnout zázemí pro realizaci různých aktivit, rozvoj služeb apod. Jejich dobrý stav zlepšuje image obce. Dostatečná péče o místní památky napomáhá zachovávat kulturní dědictví regionu, zvyšuje potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu a může vytvářet zázemí pro další kulturní a volnočasové aktivity.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na celkové rekonstrukce či drobné úpravy obecních budov a místních památek včetně případného odstraňování bariér pro osoby se ztíženou pohyblivostí. Žádoucí je podpora různých spolků a iniciativ zaměřených na aktivity provozované v těchto objektech a v souvislosti s tím zajišťujících jejich údržbu.

2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů

Ekologické způsoby vytápění objektů zlepšují životní prostředí tím, že mohou nahradit zastaralé způsoby vytápění, jejichž používání je často provázáno emisemi škodlivých látek, případně i nízkou efektivitou.

Projekty v rámci tohoto opatření můžou být zaměřeny na instalaci zařízení pro ekologické vytápění do objektů občanské vybavenosti i objektů sloužících k podnikání a bydlení.

2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením

Některým objektům v obci stále chybí kvalitní napojení na vodovodní síť. Realizace takového napojení pozitivně ovlivní užitnou hodnotu takového objektu, zvýší komfort jeho uživatelů a může v daném místě i eliminovat rizika spojená s dosavadním alternativním zásobováním vodou.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu a modernizaci vodovodů do všech objektů v obci.

2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce

Velká rozloha obce oproti jejímu nepříliš vysokému hospodářskému potenciálu omezuje možnost ideální dostupnosti kontejnerů na tříděný odpad pro všechny producenty odpadů.

V rámci tohoto opatření by se měly zainteresované subjekty snažit o optimální rozmístění kontejnerů na tříděný odpad (včetně osvěty a propagace v oblasti nakládání s odpady) a zajišťování pravidelné likvidace odpadu.

2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields

Mezi staré ekologické zátěže mohou patřit zlikvidované provozy průmyslové a zemědělské produkce (brownfields), ale i černé skládky a podobně. Pro zajištění dobrého životního prostředí a udržení dobré image obce je zapotřebí eliminovat veškeré tyto zátěže, případně předcházet jejich vzniku nebo rozšiřování. Revitalizací nevyužitých hospodářských objektů mohou vzniknout nové prostory zejména pro podnikatelskou činnost.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na likvidaci takovýchto zátěží, vzájemnou spolupráci mezi místní správou a podnikateli, kteří můžou chátrající objekty za předpokladu příhodných podmínek revitalizovat.

2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení

Moderní telekomunikační síť a zajištění přístupu k informacím jsou dnes nezbytnými podmínkami pro podporu vzdělanosti, efektivizaci ekonomické činnosti apod.

V rámci tohoto opatření by měl být dostupnými způsoby podporován zejména rozvoj internetizace, zajištění přístupu k internetu pro co největší počet obyvatel, zajištění kvalitního připojení pro místní správu a další subjekty. Dále se může jednat o aktivity vedoucí ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti signálu mobilních operátorů.

2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce

V některých částech obce jsou dosud nevyhovující elektrorozvody, což je omezující pro místní obyvatele a může s sebou přinášet i některá rizika. Jedná se zejména o místní část Neratov.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na modernizaci elektrických rozvodů tam, kde je jejich stav nevyhovující.

2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS

Úloha obecního úřadu v rámci IZS spočívá zejména v organizaci přípravy obce na mimořádnou událost, podílu na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS, zajištění varování a evakuace osob, hospodaření s materiálem civilní ochrany, poskytnutí podkladů a informací pro HZS, evidence a kontrola staveb civilní ochrany dotčených požadavky civilní ochrany v obci apod.

V rámci tohoto opatření je zapotřebí pracovat na zdokonalení těchto možností, popřípadě spolupracovat se složkami IZS v regionu a dalšími dotčenými subjekty na různých preventivních opatřeních.

3.4.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektroinž. v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
	SILNÉ STRÁNKY									
	čisté a klidné životní prostředí	xx	x	x	xxx		xxx	xx		
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	xx	xx	x	x	xx	x	xx	x
	napojení obce na kvalitní silniční síť		x							x
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	x		x						
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity									
	nízká nezaměstnanost							x		
	aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení			x				x		
SLABÉ STRÁNKY	nedobudovaný systém kanalizace	xxx								
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací		xx							x
	absence prostor pro pořádání společenských akcí			xx						
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci		x	xxx	x			x		
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity									
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování									
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu									
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx				x	xx			
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb			x						
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů							xxx		
	nedostatečný systém svozu odpadů						xxx			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
PŘÍLEŽITOSTI										
probuzení kulturního a spolkového života			X							
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	XX		X	XX	XX	XX		X	X	
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu								X		
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu								X		
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	XX	X	XX	XX	X	X	XX	X		X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch			X	X	X	X	XX			
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X		X	X	X	X	XX			
HROZBY										
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	XX		XX		X	X	X	X	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury										
chátrání neužívaných objektů		X	XXX	X	X		XX			X
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)	X	X	X	XX		XX	XX			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí										
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO	ANO	ANO			ANO				
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.5 Priorita 3: Život v obci

3.5.1 Prioritní cíl

Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

3.5.2 Opatření

3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce

V Bartošovicích v O. h. v současné době chybí vyhovující prostory pro pořádání kulturních a společenských akcí, což je obyvateli vnímáno jako velmi závažný problém. Existence takových prostorů s co možná nejvšetrannějším využitím by mohla stimulovat kulturní a spolkový život v obci, poskytnout zázemí řadě volnočasových aktivit a tím podpořit občanskou soudržnost a spokojenost obyvatel se svojí obcí. Rozšíření možností kulturního a společenského vyžití může mít také pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu.

Projekt v rámci tohoto opatření by měl zajistit výběr, rekonstrukci, následné vybavení a provozování objektu vhodného pro tyto účely.

3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže

Dětské hřiště s přiměřeně rozsáhlým areálem pro sportovní a pohybové aktivity dětí a mládeže vedle rozšíření možností vyžití těchto skupin a podpory jejich fyzické zdatnosti také zvyšuje jejich bezpečnost tím, že tyto aktivity odvede z komunikací apod.

Toto opatření je proto zaměřeno na vybudování a údržbu drobných dětských hřišť s obvyklými prvky (prolézačky atp.), dále na budování a údržbu hřišť na míčové hry, areálů pro specifické pohybové aktivity ve vazbě na cestovní ruch apod.

3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů

I v případě, že dojde k rozšíření stravovacích možností pro návštěvníky obce, může se stát, že bude nabídka stále nevyhovující pro místní obyvatele z hlediska cenové a časové dostupnosti, z hlediska sortimentu jídel atp.

V rámci tohoto opatření je žádoucí podporovat fungování zařízení, které bude poskytovat stravování přijatelných parametrů, případně i rozvoz jídel osobám s omezenou pohyblivostí apod.

3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele

Toto opatření může být svázáno s opatřením 3.C. Nespočívá však pouze v zajištění stravování, ale i zázemí pro pravidelné setkávání místních obyvatel. Zázemí pro společenský život obyvatel i mimo rámec jednorázových kulturních akcí většího rozsahu je pro občanskou soudržnost v obci stejně důležité.

Naplnění opatření spočívá v získání či vytvoření zázemí pro takovéto zařízení, případně v podpoře jeho fungování.

3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace

Odůvodnění tohoto opatření je shodné s odůvodněním opatření 3.A. Jeho v jistém pojetí větší šíře spočívá v případném zaměření se na pořádání případných pravidelných či jubilejních akcí

jednotného rázu, jako jsou např. poutě, festivaly nebo slavnosti. Takováto aktivita by měla pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu a mohla by se stěžejním způsobem spolupodílet na vytváření image obce.

Realizace opatření by spočívala v organizaci a zajištění životaschopnosti této akce. Nezbytná je v takovém případě spolupráce širokého spektra subjektů včetně účinné propagace, zajištění zázemí apod.

3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)

Dobrá komunikace s místní správou je vždy velice oceňována ze strany obyvatel a místních podnikatelů. Usnadní řešení řady problémů a přispívá k dobré informovanosti o místním dění. Prostředkem komunikace může být periodicky vycházející tištěné médium, či aktivně udržované elektronické médium (internetové stránky).

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na zajištění fungování těchto médií, event. jejich provázání s jinými informačními zdroji v regionu.

3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště

Koupaliště v obci je v nevyhovujícím stavu. Jeho případná revitalizace by rozšířila možnosti vyžití místních obyvatel, kteří o to projevují znatelný zájem.

Projekt v rámci tohoto opatření by byl zaměřen na rekonstrukci koupaliště včetně případného budování zázemí a následné propagace.

3.H Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití

Případný vznik rozsáhlejších objektů pro sportovní vyžití s dobrou přístupností a trvalou provozní dobou bude v nejbližších letech pevně svázán s vývojem v oblasti cestovního ruchu. Je žádoucí, aby se při případném budování těchto objektů zohlednily i potřeby místních obyvatel, kteří by je mohli využívat. Došlo by k rozšíření možností sportovního vyžití a tím i zvýšení atraktivity Bartošovic v O. h. jako místa pro život.

Projekty v rámci opatření budou zaměřeny zejména na výstavbu a technické vybavení takových objektů, případně na podporu jejich činnosti.

3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení

Dobré možnosti výstavby a rekonstrukce objektů mohou v případě existence dalších příznivých podmínek pro rozvoj bydlení zajistit zlepšení demografické, hospodářské i kulturně-společenské situace v obci.

Opatření je zaměřeno na zajištění pozemků pro výstavbu, jejich zasíťování, propagaci apod. Může se jednat také pro úpravu a modernizaci stávajících objektů, přebudování rekreačních objektů na objekty určené k trvalému bydlení apod.

3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí

S ohledem na demografický vývoj obcí bude v následující době zapotřebí zaměřit se ještě více na zajištění důstojného a finančně dostupného zázemí pro život a kulturně-společenské vyžití seniorů. V případě dostatečné poptávky po službách pro seniory může v obci vzniknout i centrum takovýchto služeb, penzion pro důchodce atp.

Naplnění opatření může spočívat ve vytváření zázemí pro tyto služby, podpoře činností spolků seniorů, podpoře sdružení zabývajících se službami pro seniory apod.

3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci

Jestliže dojde v budoucnu k výraznému rozvoji cestovního ruchu, růstu počtu obyvatel či k jiným pozitivním ekonomickým změnám v oblasti, bude žádoucí více podporovat rozšíření nákupních možností v obci pro lepší uspokojování potřeb obyvatel i návštěvníků.

Může se jednat o různé zvýhodnění podnikatelů, spolupráci na propagaci, zajištění objektů vhodných k provozování těchto činností a podobně.

3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy

Fungování mateřské školy v obci vytváří dobré podmínky pro rodiny s dětmi, přispívá k socializaci a vývoji dětí a je tak jedním z faktorů, které mají pozitivní vliv na demografickou situaci obce.

Realizace opatření může spočívat v údržbě a případné rekonstrukci objektu, ve kterém mateřská škola funguje, případném rozšíření, pořízení technického vybavení, programech na podporu fungování apod.

3.5.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie												
	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
SILNÉ STRÁNKY												
čisté a klidné životní prostředí					X				XX			
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	X	X	XX	XXX	X	X	X	X		X
nápojení obce na kvalitní silniční síť									X		X	
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace		X	X	X	X		X	X	X		X	
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity		X					XXX	XX			X	
nízká nezaměstnanost	X							X			X	
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X	X	X	X	XXX			X		XX		
SLABÉ STRÁNKY												
nedobudovaný systém kanalizace												
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací									X			
absence prostor pro pořádání společenských akcí	XXX				XX					X		
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci	X	X			X					X		XX
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity		XX			X		XX	XX				
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování			XXX	X	X					X	X	
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	X				XX			X	XX	XX	X	
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	XX	XX		X	X	XX	XX		XX	
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb									XX	XXX		X
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů									X			
nedostatečný systém svozu odpadů									X			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
	xx			xx	xxx	x		x	xx	x		
	x	x	x	x		x	x	x	xxx		x	xx
	x		x		x		x	xx			x	
	x		x		xx		x	xx			x	
	xx		x		xx		x	xx	x		x	
	x	x	x	x	xx		xx	xx			x	
	x	x	x	x	xx		x	xx	x	x	xx	
PRÍLEŽITOSTI												
probuzení kulturního a spolkového života	xx			xx	xxx	x		x	xx	x		
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	x	x	x	x		x	x	x	xxx		x	xx
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	x		x		x		x	xx			x	
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	x		x		xx		x	xx			x	
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx		x		xx		x	xx	x		x	
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	x	x	x	x	xx		xx	xx			x	
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	x	x	x	x	xx		x	xx	x	x	xx	
HROZBY												
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	xx	xx	x	x	x	xx	x	x	x	x		x
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x	x	x	x	x			x	xx	xx	x	xxx
chátrání neužívaných objektů	x				x		xx	x				
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		x							x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí			x		xx		x	xx			xx	
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAČNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO		ANO	ANO		ANO	ANO	ANO		ANO		ANO
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	

3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

3.6.1 Prioritní cíl

Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.6.2 Opatření

4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost

Míra podnikatelské aktivity se dotýká prakticky všech oblastí života na daném území. Podpora místních podnikatelů vytváří mimo jiné podmínky pro zlepšení pracovních příležitostí a tím zlepšuje sociální prostředí v obci.

Do tohoto opatření spadá rozmanitá podpora firem a drobných podnikatelů v obci a bezprostředním okolí. Může spočívat budování, rekonstrukci či zpřístupnění zázemí pro podnikatelské aktivity, živé komunikaci a spolupráci mezi podnikatelskými subjekty, místní správou, neziskovým sektorem a obyvateli, propagaci podnikatelů v návaznosti na cestovní ruch apod.

4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky

V případě nárůstu intenzity cestovního ruchu v obci je zapotřebí zajistit odpovídající pestrout nabídku ubytování a stravování v různých úrovních komfortu a s dostatečnou nabídkou doprovodných drobných služeb. Širším záběrem na různé kategorie návštěvníků se obec stane vyhledávanější a životaschopnější destinací cestovního ruchu.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích kapacit v obci.

4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)

Toto opatření částečně navazuje na opatření 1.A, je zde však kladen důraz na specializovanou – většinou sezónní – dopravu pro turisty. Vzhledem k rostoucí oblíbenosti cykloturistiky, lyžování a dalších pohybových aktivit v přírodě a zároveň ze strany turistů rostoucím nárokům na komfort, může rozvoj a provázanost těchto služeb pozitivně ovlivnit intenzitu cestovního ruchu v regionu a tím i jeho ekonomickou prosperitu.

V rámci tohoto opatření by měla být intenzivně podporována spolupráce mezi všemi subjekty zainteresovanými do poskytování těchto služeb. Může se jednat i o přímou podporu dopravců apod.

4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)

Alternativní formy cestovního ruchu v současné době zaznamenávají velký rozvoj. Bartošovice v O. h. mají v této oblasti díky své poloze značný potenciál. Vytvoření podmínek pro alternativní formy turistiky v obci by mohlo podobně jako u ostatních opatření zaměřených na cestovní ruch zvýšit atraktivitu této lokality a pozitivně ovlivnit její hospodářskou prosperitu.

Opatření je zaměřeno na vytvoření podmínek pro tyto formy turistiky zejména výstavbou, rekonstrukcí a modernizací vhodných objektů, ale i na spolupráci subjektů, které by se mohly na realizaci takovýchto služeb podílet.

4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)

Klidné prostředí obce a již dříve rozvíjená tradice specifických forem rekreace by mohla inspirovat pro rozšíření těchto možností a další rozvoj podobných aktivit. Obec by tak mohla výrazně vstoupit do povědomí lidí, kteří takovéto formy rekreace vyhledávají a tím se stát vyhledávaným centrem těchto aktivit. Kromě rozvoje cestovního ruchu a vytváření vazeb místních obyvatel s okolím můžou tyto aktivity vytvořit prestižní kulturní image obce a tím pozitivně ovlivnit mnoho dalších aspektů.

Realizace opatření spočívá v různých formách podpory subjektů organizujících tyto aktivity. Může se jednat o rekonstrukci objektů, které pro tuto činnost vytvářejí zázemí, technické vybavení, propagaci, spolupráci s dalšími podobně zaměřenými subjekty v ČR i zahraničí apod.

4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách

Spolupráce mezi obcemi na české i polské straně Orlických hor může spočívat ve vzájemném poznání a provázání uměleckého a kulturního života, komunikaci mezi subjekty zabývajícími se oblastí kultury, osvěty, požární ochrany a dalšími zájmovými organizacemi, koordinaci spolupráce sportovních organizací, výměně zkušeností v oblasti ochrany životního prostředí, výměně zkušeností v rozsahu obchodní a hospodářské činnosti, výměnách zkušeností a informací z oblasti turistiky a rekreace a vzájemné integraci marketingových akcí v oblasti cestovního ruchu.

Naplnění opatření spočívá ve všestranné podpoře všech těchto aktivit.

4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům

Dobře značené turistické trasy přivedou do obce více návštěvníků. Kromě obvyklých pěších turistických tras se může jednat i o specifické (tématicky zaměřené) trasy, zimní běžecké dráhy apod.

Naplnění tohoto opatření spočívá v budování, údržbě a propagaci takovýchto tras.

4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci

Kvalitní propagační materiál o obci a o možnostech turistického vyžití v oblasti může výrazně zvednout povědomí o této destinaci a tím přispět k rozvoji cestovního ruchu.

Opatření je zaměřeno na vytváření tištěných i elektronických propagačních materiálů o turistických atraktivitách obce a regionu včetně podpory integrace do souhrnných informačních materiálů o širším území (Orlické hory, Královéhradecký kraj apod.).

4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy

Rozšíření možností lyžování a snowboardingu přivede do obce v zimním období více návštěvníků, čímž pozitivně ovlivní hospodářskou prosperitu místních podnikatelů i celé obce. Vybudování bobové dráhy by mohlo z Bartošovic O. h. učinit v rámci regionu exkluzivní destinaci pro zimní sporty a tím zásadně přispět k rozvoji cestovního ruchu v obci.

Realizace opatření spočívá jak v samotných projektech na budování a modernizaci těchto areálů, tak v intenzivní spolupráci a vzájemné podpoře subjektů zainteresovaných do těchto záležitostí.

3.6.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4. A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4. B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4. C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4. D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4. E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4. F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4. G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4. H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4. I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	SILNÉ STRÁNKY								
	čisté a klidné životní prostředí			x	x	x			
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	x	x	x	xx	x	xx	x
	nápojení obce na kvalitní silniční síť	xx	x	x		xx			
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	xx	xx	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	xx	xx	xxx	xx	x	xxx	xx	xxx
	nízká nezaměstnanost	xx	x		x		x		
	aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	x	x			xxx	x	x	
	SLABÉ STRÁNKY								
	nedobudovaný systém kanalizace	x							
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	xx		x	x		x		
	absence prostor pro pořádání společenských akcí	x				x	x		
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci								
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	x		x	x	x	x		x
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	x			x	x	x		
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	x		x			x		x
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx	x				xx		
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb						x		
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů								
	nedostatečný systém svozu odpadů								

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
PŘÍLEŽITOSTI									
probuzení kulturního a spolkového života	x	x			x	x			
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	xx								
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xxx	x	xx	xx
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	xxx	xx
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	xx	xx	x	xx	x	xx	xx		xxx
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx		x	xx
HROZBY									
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	x	x		x	x	x	x	xx	
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x								
chátrání neužívaných objektů	xx					x			
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)				x		x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	xx	xx	xx	xx		xxx	x	xxx	xx
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEJ ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ									
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu

3.7.1 Metodika

Pro stanovení preference jednotlivých opatření byla zvolena bodovací metoda, kdy určující počet bodů vznikl součtem bodů, které jednotlivým opatřením přiřadili **členové pracovní skupiny** a bodů odvozených od **výsledků dotazníkových šetření**.

Na druhém jednání pracovní skupiny 4. dubna 2008 obdrželi po schválení konečné verze opatření všichni přítomní členové stejný počet bodů, z nichž mohli po jednom přidělit k osmi opatřením. Výsledky dotazníkového šetření byly s přihlédnutím k rozsahu výzkumu zohledněny prostřednictvím otázky „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“ Odpovědi na tuto otázku shrnuje graf č. 12. Každých pět procent respondentů (zaokrouhleno nahoru) vyslovivších se pro daný problém reprezentuje jeden bod, který se připočítal k bodům přiděleným pracovní skupinou.

Vzhledem k tomu, že zaměření otázek dotazníkového šetření přesně nepokrývá následně stanovená opatření, je třeba brát výsledek tohoto vyhodnocení jako orientační, ne zcela objektivní. Hodnocení navíc také nereflexuje případnou podmíněnou návaznost realizace jednoho opatření na druhé v praxi.

Tato kapitola tvoří pouze informační nadstavbu ke strategickému plánu. Zástupcům obce a dalším aktérům, kteří se budou nějakým způsobem podílet na realizaci, by mělo toto hodnocení pouze **naznačit ožehavost jednotlivých problémů**, rozhodně se nejedná o závazné rozvržení či harmonogram. Tato preference nic nemění na **společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 výše uvedených opatření**. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

3.7.2 Vyhodnocení

Preference	Číslo opatření	Opatření	Vazba na priority k řešení v dotazníkovém šetření (viz Graf č. 12)	Body přidělené na základě dotaz. šetř.	Body přidělené pracovní skupinou	Celkem přiděleno bodů
1	1.B	Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	Špatný stav některých místních komunikací	10	11	21
2	2.A	Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	nedobudovaná (nedokončená) kanalizace napojená na ČOV	9	9	18
3	3.A	Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	absence vyhovujících prostor pro kulturně-spol. akce (kulturní sál)	9	7	16
4	4.I	Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	7	14
5	2.C	Péče o obecní budovy a místní památky	Špatný stav obec. budov a místních památek (kostely, hřbitov aj.)	8	5	13

6	3.H	Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	3	10
7-9	1.D	Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	neupravená veřejná prostranství + psí výkaly	4	4	8
7-9	2.F	Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	nedořešený systém odpadového hospodářství obce	4	4	8
7-9	3.D	Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	chybějící pohostinství / restaurace	6	2	8
10-11	3.G	Revitalizace a rozšíření koupaliště	špatný stav místního koupaliště	7		7
10-11	4.A	Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost			7	7
12-15	1.A	Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	špatné dopr. spojení s okolními obcemi (nevýh. Jízdní řád BUS)	6		6
12-15	2.B	Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	nedostatečné veřejné osvětlení	3	3	6
12-15	3.C	Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	chybějící pohostinství / restaurace	6		6
12-15	4.D	Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)			6	6
16-17	3.I	Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	nedostatečná podpora další výstavby rodinných domů	1	4	5
16-17	3.J	Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	absence služeb pro starší a sociálně potřebné občany	3	2	5
18-20	1.C	Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	nedostatečné veřejné osvětlení	3	1	4
18-20	3.B	Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže			4	4
18-20	3.F	Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	absence místního rozhlasu a obecního spravodaje	4		4
21-22	2.D	Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů			3	3
21-22	3.L	Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	nevýhovující prostory pro umístění mateřské školy	2	1	3
23-27	2.E	Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	absence vodovodu	2		2

23-27	3.E	Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace			2	2
23-27	3.K	Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	obchod, občerstvení	2		2
23-27	4.E	Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)			2	2
23-27	4.G	Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům			2	2
28-30	2.H	Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení			1	1
28-30	4.F	Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách			1	1
28-30	4.H	Vytvoření propagačního materiálu o obci			1	1
31-35	2.G	Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields				0
31-35	2.I	Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce				0
31-35	2.J	Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS				0
31-35	4.B	Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky				0
31-35	4.C	Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)				0

4 Možnosti financování

K úspěšné realizaci Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 a k plnění cílů vytyčených v tomto plánu je nutno mít zajištěný dostatek finančních zdrojů, které umožní realizovat konkrétní projekty naplňující jednotlivá opatření. Kromě vlastních prostředků obce i dalších potenciálních žadatelů lze využít celé řady finančních zdrojů, z nichž nejvýznamnější jsou prostředky z fondů Evropské unie. Proto je i Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách zpracován na období 2008 - 2015 tak, aby se v časovém harmonogramu shodoval s programovacím obdobím EU, v rámci nějž platí jednotná struktura čerpání⁵. Návrh konkrétních programů, ze kterých lze čerpat prostředky z fondů EU v rámci jednotlivých opatření Strategického plánu rozvoje obce, je uveden v přehledu na konci této kapitoly. Jedná se nicméně pouze o indikativní výčet, neboť konkrétní zdroj lze určit vždy až pro konkrétní projekt a při zohlednění mnoha faktorů, jako je typ žadatele, místo realizace projektu, výše nákladů atd.

Kromě fondů Evropské unie existuje i řada dalších dotačních titulů a mechanismů, ze kterých lze čerpat finance na realizaci různých projektů. V následujícím přehledu jsou vyjmenovány a stručně popsány ty nejdůležitější, včetně odkazů, pod kterými lze nalézt podrobnější informace o podmínkách jejich čerpání.

4.1 Fondy Evropské unie

Česká Republika má na programovací období 2007 – 2013 z fondů EU vyčleněno 26,7 mld. EUR, tedy zhruba 752,7 mld. Kč. Prostředky pocházejí z těchto tří fondů:

- **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)**
- **Evropského sociálního fondu (ESF)**
- **Fondu soudržnosti (FS)**

Finanční prostředky z fondů EU čerpá ČR prostřednictvím tzv. operačních programů, které jsou prostředkem pro naplňování následujících 3 cílů regionální politiky EU vymezených na období 2007 – 2013:

- **Cíl 1 – Konvergence**

V rámci tohoto cíle EU podporuje regiony s HDP nižším než je 75% průměru celé EU. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy. Na tento cíl je vyčleněno téměř 97% z celkových finančních prostředků, což činí 25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)

- **Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

V rámci tohoto cíle jsou podporovány regiony, které nespádají pod cíl 1, tedy regiony s HDP vyšším než je 75% průměru celé EU. V ČR může v rámci cíle 2 čerpat hl.m. Praha. Cíl 2 zahrnuje cca 1,56% ze celkového objemu finančních prostředků, tedy 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč)

- **Cíl 3 - Evropská územní spolupráce: 1,46 %, 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč)**

⁵ Současné programovací období EU sice trvá pouze do roku 2013, ale podle pravidla n+ 2 lze alokované finanční prostředky za současných podmínek čerpat až do konce roku 2015, proto bylo pro Strategický plán obce zvoleno toto časové období, aby z něj mohly vycházet i projekty realizované na konci současného programovacího období.

Tento cíl je zaměřen na podporu spolupráce regionů na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Nahrazuje dřívější iniciativu INTERREG a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Na cíl 3 je vyčleněno 1,46% z celkového objemu finančních prostředků, což je 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč).

V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 24 operačních programů, které lze rozdělit na tematické, regionální a programy zaměřené na územní spolupráci.

4.1.1 Regionální operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy:

- ROP NUTS II Severozápad
- **ROP NUTS II Severovýchod**
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Morava

Obec Bartošovice v Orlických horách spadá do **NUTS II Severovýchod**, který tvoří kromě Královéhradeckého kraje i kraj Pardubický a Liberecký, proto se jeho území týká **ROP NUTS II Severovýchod**.

ROP NUTS II Severovýchod

Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Je pro něj vyčleněno 656,46 mil. € (cca 18,51 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 115,85 mil. €.

ROP SV obsahuje 5 prioritních os, ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny:

- Prioritní osa 1. Rozvoj dopravní infrastruktury
- Prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí
- **Prioritní osa 3. Cestovní ruch**
- Prioritní osa 4. Rozvoj podnikatelského prostředí
- Prioritní osa 5. Technická pomoc

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je využitelná prioritní osa **3. Cestovní ruch**, v rámci níž lze čerpat finanční prostředky na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, doprovodných aktivit CR, na revitalizaci kulturně-historických památek, na rozvoj turistických tras a cyklotras nebo i na tvorbu propagačních materiálů obce a na její další propagaci.

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z ROP NUTS II Severovýchod prioritní osy 3. Cestovní ruch, jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Ostatní prioritní osy ROP NUTS Severovýchod nejsou pro financování projektů vycházejících ze Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách využitelné, neboť jsou zaměřeny na jiné typy aktivit nebo určené pro jiný typ žadatele (např. prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí je určen pouze pro obce nad 500 obyvatel).

4.1.2 Tématické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 8 tematických operačních programů (OP). Každý z těchto 8 operačních programů má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

- OP Doprava
- **OP Životní prostředí**
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Subjekty z obce Bartošovice v Orlických horách mohou přímo čerpat ze všech tematických operačních programů, s výjimkou OP Doprava a OP Technická pomoc, kde lze využít jen nepřímé podpory. Z hlediska potřeb obce a zaměření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se nejvýznamnějším jeví **Operační program Životní prostředí**.

OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Z pohledu finančních prostředků je OP ŽP druhým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 4,92 mld. € (cca 138,68 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

OP Životní prostředí má 8 prioritních os:

- Prioritní osa 1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- **Prioritní osa 3. Udržitelné využívání zdrojů energie**
- **Prioritní osa 4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží**
- Prioritní osa 5. Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik
- Prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny
- Prioritní osa 7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Prioritní osa 8. Technická pomoc

Opatření strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách jsou kompatibilní se dvěma prioritními osami OP ŽP – s prioritní osou 3, která je zaměřena na využívání obnovitelných zdrojů energie, na úspory energie a zateplování budov, a dále s prioritní osou 4, jež podporuje aktivity zaměřené na zkvalitnění odpadového hospodářství a sanaci starých ekologických zátěží. Obec i jiné subjekty působící na jejím území mohou samozřejmě využít podporu i v rámci ostatních prioritních os, pokud v nich jsou vymezení jako způsobilí žadatelé. Výjimkou jsou některé podoblasti podpory v prioritní ose 1, kde je podmínkou realizace projektu v obci nad 2 000 obyvatel, popř. 2 000 ekvivalentních obyvatel (např. podoblast podpory 1.1.1. zaměřená na ČOV a vodohospodářskou infrastrukturu).

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z OP ŽP prioritní osy jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. Využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží

4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce

Evropská územní spolupráce je realizována prostřednictvím přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce a dvou síťových programů: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program pro výměnu zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací).

Operační program **Meziregionální spolupráce** je společný pro všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko. Také síťové programy **ESPON 2013** a **INTERACT II** jsou určeny pro všechny členy EU. Pro Operační program **Nadnárodní spolupráce** je EU rozdělena do několika zón, přičemž Česká republika patří do zóny Střední Evropa.

Operační programy **přeshraniční spolupráce** se týkají vždy hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku tak existuje operační program (OP) pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro obec Bartošovice v Orlických horách je vzhledem k její poloze bezprostředně u hranic s Polskem významný právě Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, ze kterého lze čerpat dotace na celou řadu aktivit s příhraničním dopadem.

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany jde o regiony jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzěbského a bielsko-bialského. Z fondů EU je pro OP PS ČR - Polsko vyčleněno 219,46 mil. €, které mají být z českých a polských národních veřejných zdrojů doplněny o 38,73 mil. €. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 103,68 mil. € (cca 2,92 mld. Kč).

V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý **přeshraniční dopad** projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují při přípravě projektu, podílejí se na jeho financování nebo na společné realizaci.

OP PS ČR - Polsko má **4 prioritní osy**:

- Prioritní osa 1. Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik
- Prioritní osa 2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu
- Prioritní osa 3. Podpora spolupráce místních společenství
- Prioritní osa 4. Technická pomoc

Obec Bartošovice v O.h. může čerpat podporu ze všech prioritních os, kromě prioritní osy 4, která je určena pro Řídící orgán daného programu. Prioritní osa 1 je zaměřena na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, zlepšení kvality ovzduší i vod, podporu lze čerpat i na spolupráci záchranných složek a odstraňování následků katastrof. Prioritní osa 2 je zaměřena na podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu a na podporu spolupráce v oblasti vzdělávání a zvyšování kvality pracovní síly. Prioritní osa 3 má za cíl podporovat projekty zaměřené na spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice a na pořádání společných kulturních, sportovních a společenských akcí.

Opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jehož projekty by byly vhodné pro financování z OP PS ČR – Polsko, jsou uvedeny v následující tabulce, v

rámci přeshraniční spolupráce lze ale realizovat i projekty z jiných opatření, pokud budou mít přeshraniční dopad a partnera z polské strany.

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje ČR, OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který napatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

Z PRV mohou čerpat finance především zemědělci a obce do 500 obyvatel⁶, proto je Program rozvoje venkova (PRV) nejvýznamnějším dotačním titulem i pro obec Bartošovice v Orlických horách.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (PRV) je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Celkové poskytnuté veřejné finance (ze státního a evropského rozpočtu) činí 3,6 miliardy € za celé sedmileté období.

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os:

- Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- **Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace zemědělství**
- Osa IV – Leader

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je nejdůležitější OSA III, konkrétně opatření **III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení služby**, které je přímo určeno pro obce do 500

⁶ Na některé aktivity, především na projekty týkající se čištění odpadních vod a vodohospodářské infrastruktury, mohou z PRV čerpat dotace i obce do 2 000 obyvatel. Pro obce nad 2 000 obyvatel je pro tyto aktivity určena oblast podpory v OP Životní prostředí.

obyvatel (v případě vodohospodářské infrastruktury a ČOV pro obce do 2 000 obyvatel). Kromě obcí mohou být v rámci opatření III.2.1. žadateli i dobrovolné svazky obcí, neziskové organizace včetně církví a sdružení právnických osob, i jejich projekty ale musí přispívat k naplnění cíle zlepšení kvality života v obcích.

Opatření III.2.1. se dále člení na dvě podopatření. **Podopatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic** je zaměřeno na budování a obnovu místních komunikací, na obnovu a výstavbu technické infrastruktury, úpravu veřejných prostranství, na tvorbu územně plánovací dokumentace nebo na vodohospodářskou infrastrukturu, ČOV a kanalizace. **Podopatření III.2.1.2. Občanské vybavení a služby** podporuje projekty zaměřené na infrastrukturu pro školy, předškolní a mimoškolní činnost dětí, pečovatelské služby o seniory, na rozvoj základní obchodní infrastruktury a doprovodných stravovacích zařízení, dále na budování a modernizaci objektů a ploch pro kulturní a sportovní aktivity nebo pro spolkovou činnost v obci. V neposlední řadě podporuje také rozvoj informačních a školících center.

Obcím do 500 obyvatel je určeno i opatření **III.2.2. Ochrana rozvoj kulturního dědictví venkova**, které má podporovat udržování a obnovu kulturního dědictví venkova, včetně objektů kulturních památek a jiných kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, dále budování stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii a tradiční lidovou kulturu, ale i různé studie na využití a regeneraci kulturního dědictví venkova.

Některých opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se týká i opatření PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu. Toto opatření je sice určeno pouze podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, ale územně musí být jeho projekty realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, takže i subjekty z Bartošovic v O.h. mohou z tohoto opatření čerpat. Podporovány jsou aktivity zaměřené na budování základní rekreační infrastruktury pro ubytování a stravování, na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu, dále budování a značení pěších tras, hippostezek, informačních panelů nebo odpočinkových míst. Podporu lze čerpat i na vybudování sportovních rekreačních zařízení, jako jsou koupaliště, hřiště, jízdrny aj.

Program rozvoje venkova by se měl stát hlavním nástrojem pro čerpání dotací z fondů EU pro malé obce do 500 obyvatel. Jeho prostřednictvím může získat prostředky na realizaci svých projektových záměrů i obec Bartošovice v Orlických horách, neboť PRV je cílen přímo na problémy malých obcí a pokrývá celou řadu různých oblastí a aktivit. O tom svědčí i fakt, že převážná většina opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je vhodná právě pro financování z Programu rozvoje venkova. Konkrétní seznam těchto opatření, včetně konkrétního zdroje PRV, je uveden v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic

2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje/ PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...

4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/

4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska, tzv. „Norské fondy“

Cílem obou nástrojů je posílit schopnost nových členských států plně se účastnit vnitřního trhu rozšířeného Evropského hospodářského prostoru prostřednictvím spolufinancování projektů ve vybraných prioritních odvětvích, které nepokrývají fondy EU. Mezi podporované oblasti patří např. uchování kulturního dědictví, zdravotnictví a péče o dítě, školství, podpora udržitelného rozvoje nebo vědecký výzkum a vývoj. Částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. € pro pětileté období 2004 - 2009 a lze ji čerpat prostřednictvím tří typů projektů – individuálních, blokových grantů a programů. Mezi tzv. programy patří i program Královéhradeckého kraje financovaný z FM EHP/Norska: „Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji“. V rámci něho získal Královéhradecký kraj částku téměř 2,5 mil. €, která je určena na projekty zlepšující infrastrukturu a služby pro seniory, děti a mládež v oblasti zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání. Částka bude alokována prostřednictvím dvou výzev, z nichž jedna proběhla v roce 2007 a druhá na počátku roku 2008. Více informací o tomto programu lze nalézt na www.kr-kralovehradecky.cz v sekci Evropská unie, EHP-granty a dotace - Finanční podpora na úrovni kraje – Finanční mechanismy EHP/Norska. Další informace tzv. Norských fondů v ČR, včetně aktuálních informací a výzev, je na www.eeagrants.cz.

4.4 Národní a krajské dotace

Kromě pomoci z fondů EU a z tzv. Norských fondů existuje řada dotačních titulů v rámci ČR. Finanční prostředky na projekty lze čerpat ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím programů vyhlašovaných jednotlivými ministerstvy, z dotačních titulů jednotlivých krajů a z různých nadací a fondů větších firem. Tyto dotace jsou poskytovány především do veřejného sektoru (tedy pro obce, kraje a NNO), ale v řadě případů jsou podporovány i některé podnikatelské záměry.

Mezi nejvýznamnější programy podpory poskytované z národních zdrojů pro malé obce jsou Programy obnovy venkova vyhlašované Ministerstvem pro místní rozvoj (v roce 2008 se dotační tituly podpory obnovy venkova zaměřovaly např. na zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci nebo na podporu spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova).

Program obnovy venkova vyhlašuje pro své obce každoročně i Královéhradecký kraj, v rámci něhož mohou o dotaci žádat obce do 2 000 obyvatel. V roce 2008 se podpora zaměřila např. na úpravu veřejných prostranství a místních komunikací, na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice, na kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních

fondů a další. Královéhradecký kraj poskytuje dotace i do dalších oblastí jako je cestovní ruch, kultura a památková péče, sociální oblast, školství, vzdělávání, volnočasové aktivity, životní prostředí a zemědělství nebo mezinárodní spolupráce.

Seznam konkrétních dotačních titulů vyhlašovaných pro jednotlivá období, nejčastěji na kalendářní rok, lze nalézt na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, na webových stránkách jednotlivých ministerstev ČR nebo přímo na stránkách nadačních subjektů.

4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly

Obecně zaměřené portály o fondech EU v ČR

- www.strukturalni-fondy.cz
- www.edotace.cz
- www.neziskovsky.cz

Odkazy na operační programy v ČR a jejich řídicí orgány

- Regionální operační program NUTS II Severovýchod:
www.rada-severovychod.cz
- OP Životní prostředí:
www.opzp.cz
- Integrovaný operační program:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Podnikání a inovace:
www.mpo.cz (stránky Řídicího orgánu - Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost:
www.esfcr.cz (oficiální stránky Evropského sociálního fondu v ČR)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost:
www.msmt.cz/eu/op-vpk-obdobi-2007-2013
- OP Výzkum a vývoj pro inovace:
www.msmt.cz/eu/op-vvi
- OP Doprava:
www.opd.cz
- OP Technická pomoc:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
www.cz-pl.eu

Ostatní dotační tituly

- Program rozvoje venkova (PRV)
www.szif.cz (stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, který je zprostředkovatelem podpory z EAFRD v ČR)
- Finanční mechanismus EHP/Norska
www.eeagrants.cz
- Granty a dotace Královéhradeckého kraje
www.kr-kralovehradecky.cz
- Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj ČR
www.iriscrr.cz (seznam aktuálních dotačních titulů dle krajů)

Dotační programy ministerstev ČR

- Dotační tituly Ministerstva pro místní rozvoj na v rámci regionální politiky
www.mmr.cz/regionalni-politika-programy-dotace
- Podpory v oblasti bydlení financované MMR
www.mmr.cz/bytova-politika-programy-dotace
- Programy Ministerstva financí v rámci financování územních rozpočtů
www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_programy_reprodukce.html
- Dotační programy a projekty Ministerstva dopravy
www.mdcr.cz/cs/Legislativa/Programy+a+projekty/
- Granty a dotace Ministerstva kultury
www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2283
- Dotační politika Ministerstva obrany
www.army.cz/scripts/detail.php?id=5185
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz (dotace MPSV lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
www.msmt.cz (dotace MŠMT lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva vnitra
www.mvcr.cz/anonce/dotace_granty.html
- Granty a financování projektů Ministerstvem zahraničních věcí
www.mzv.cz/www/mzv/default.asp?ido=13905&idj=1&amb=1&ikony=&trid=1&prsl=&poccl=
- Národní dotace Ministerstva zemědělství
www.mze.cz/Index.aspx?ch=74
- Dotace Ministerstva životního prostředí
www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/finance_podpora

Vybrané nadace a nadační fondy podporující zvyšování kvality života v obcích

- Nadace pro rozvoj občanské společnosti (NROS)
www.nros.cz
- Nadace ČEZ
www.nadace-cez.cz
- Dobročinný fond Phillip Morris
www.dobrocinnyfond.cz
- Nadace Via
www.nadacevia.cz
- Nadace Partnerství
www.nadacepartnerstvi.cz

4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	A. Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	C. Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	J. Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS	
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu

3. Život v obci	E. Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	
3. Život v obci	F. Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služb PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje CR OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Poznámky:

PRV = Program rozvoje venkova

OP ŽP = Operační program životní prostředí

ROP = Regionální operační program

OP PS ČR - Polsko = Operační program přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

5 Závěr

„Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015“ je spolu s územně plánovací dokumentací výchozím koncepčním dokumentem rozvoje obce. Je výsledkem několik měsíců trvajícího procesu založeného na spolupráci zástupců obce s experty a živé komunikaci a partnerství mezi místními aktéry. Výsledkem tohoto procesu je **ucelený strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj obce**. Zpracováním tohoto dokumentu si obec stanovila **směry a priority budoucího rozvoje** důležité pro její představitele i pro subjekty působící v regionu v podnikatelském či neziskovém sektoru.

V průběhu tvorby strategie rozvoje bylo ve čtyřech prioritních oblastech definováno celkem **35 opatření** vedoucích k naplnění jednotlivých prioritních cílů a v souhrnném efektu k naplnění vize a globálního cíle obce. K jednotlivým opatřením byly navíc zpracovatelem vyhledány **možné zdroje spolufinancování** případných projektových záměrů. Dalším případným vodítkem pro realizaci strategie může být vyhodnocení preference jednotlivých opatření tvořící nezávaznou nadstavbu strategického plánu. Tato preference nic nemění na společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 opatření. Pouze vytváří představu o naléhavosti některých problémů. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

Strategický plán rozvoje obce je živý a dynamický dokument, na základě průběžného vyhodnocení a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření je možné přistoupit k aktualizaci. Je třeba znovu zdůraznit, že na plnění strategického rozvojového dokumentu by se měli co nejaktivněji podílet nejen představitelé obce, ale i všichni ostatní aktéři: podnikatelé, neziskový sektor i řadoví občané.

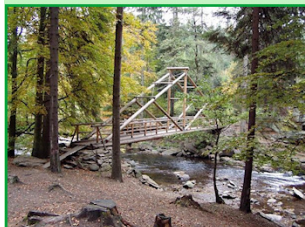
Tento strategický rozvojový dokument je také **jedním ze základních podkladů obce při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU**.

Naplňování strategie bude v podmínkách obce Bartošovice v Orlických horách velmi náročným úkolem. Nelze očekávat, že se všechna opatření dočkají realizace. Bude velice záležet jak na vnějších podmínkách, tak na vytrvalosti všech v úvodu zmiňovaných aktérů. Vzájemná vstřícnost, živá komunikace a všestranná aktivní podpora realizátorům samotných projektů je nezbytná.

5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci.....	20
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví	20
Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení.....	21
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci.....	21
Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení.....	22
Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání	22
Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotaz. Šetř. v Bartošovicích v O. h.)	22
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	23
Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	24
Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	25
Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	26
Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	27
Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	29
Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	30
Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001	13
Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006	13
Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.....	13
Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci	14

DUBEN 2008

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách

2008 - 2015

Ve spolupráci se zástupci obce

Bartošovice v Orlických horách

(www.bartosovice.eu)

zpracovalo

Centrum evropského projektování, a. s.

Wonkova 1142
500 02 Hradec Králové

Web: www.cep-rra.cz

E-mail: info@cep-rra.cz

Tel.: +420 495 817 802

Fax: +420 495 817 848

Řešitelský tým CEP:

- RNDr. Zita Kučerová – vedoucí koncepčního týmu
(kucerova@cep-rra.cz)
- Bc. Karel Šimek – řízení tvorby, strategická část, grafická a mapová složka, sestavení
(simek@cep-rra.cz)
- Mgr. Šárka Bartošová – možnosti financování
(bartosova@cep-rra.cz)
- PhDr. Bc. Marie Prouzová – koncepce a vyhodnocení dotazníkového šetření
(prouzova@cep-rra.cz)
- *Na profilu obce spolupracovali:* Ing. Jana Javůrková, Mgr. Kateřina Pourová, Ing. Ivana Kvasničková, Bc. Ladislav Mlejnek a Mgr. Jana Kuchyňková

Koordinátor za Obec Bartošovice v Orlických horách:

- Ing. Luboš Tyliš, místostarosta
(ltyls@quick.cz)

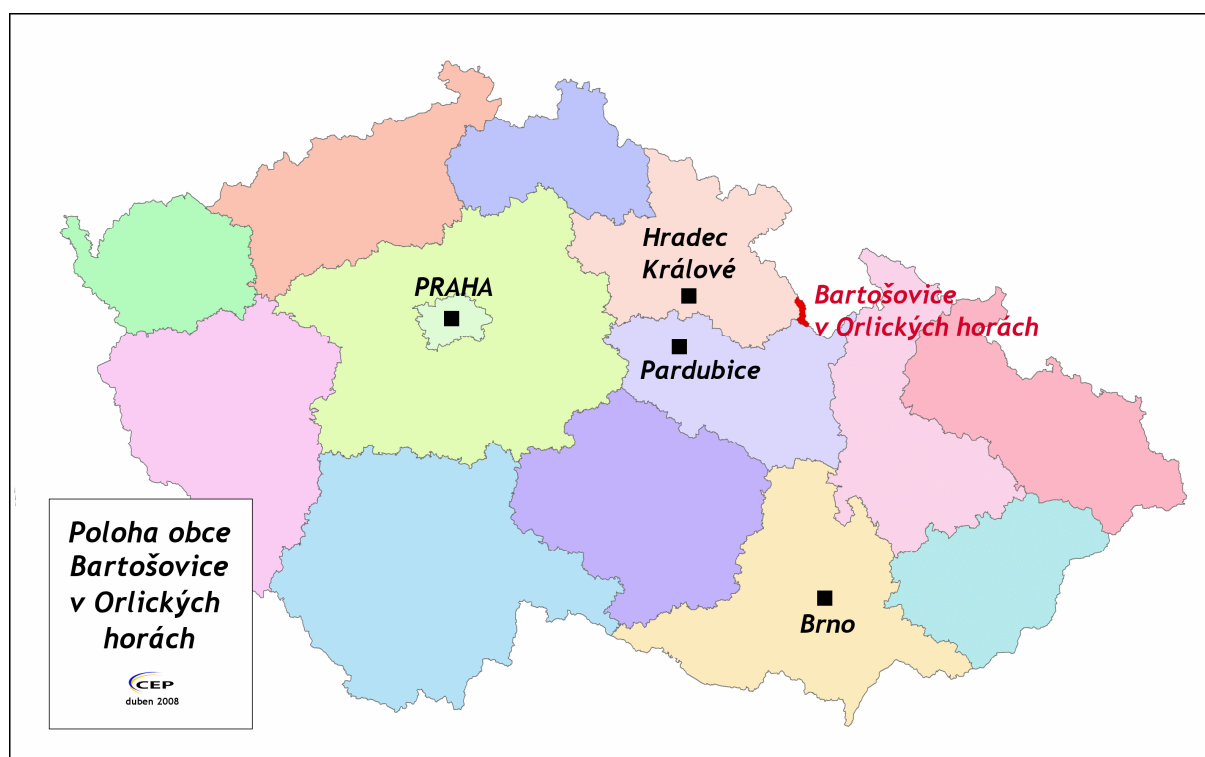
Obsah

1 Úvod	5
1.1 Metodika	6
1.1.1 Partnerství v obci	7
1.2 Postup zpracování	9
2 Analytická část	11
2.1 Profil obce	11
2.1.1 Základní charakteristika	11
2.1.2 Přírodní podmínky	11
2.1.3 Sídlní struktura a bydlení	12
2.1.4 Obyvatelstvo	13
2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost	14
2.1.6 Zemědělství a lesnictví	14
2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas	15
2.1.8 Cestovní ruch	16
2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost	17
2.1.10 Technická infrastruktura	17
2.2 Dotazníkové šetření	19
2.2.1 Úvod	19
2.2.2 Metodologie průzkumu	19
2.2.3 Charakteristika respondentů	19
2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách	22
2.2.5 Závěr	31
2.2.6 Příloha	32
2.3 SWOT analýza obce	36
3 Strategická část	38
3.1 Struktura strategické části	38
3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit	39
3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost	40
3.3.1 Prioritní cíl	40
3.3.2 Opatření	40
3.3.3 Koincidenční matice	41
3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí	42
3.4.1 Prioritní cíl	42
3.4.2 Opatření	42
3.4.3 Koincidenční matice	44
3.5 Priorita 3: Život v obci	46
3.5.1 Prioritní cíl	46
3.5.2 Opatření	46
3.5.3 Koincidenční matice	49
3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch	51
3.6.1 Prioritní cíl	51
3.6.2 Opatření	51
3.6.3 Koincidenční matice	53
3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu	55
3.7.1 Metodika	55
3.7.2 Vyhodnocení	55
4 Možnosti financování	58
4.1 Fondy Evropské unie	58
4.1.1 Regionální operační programy	59

4.1.2 Tématické operační programy.....	60
4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce.....	62
4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	63
4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska	66
4.4 Národní a krajské dotace.....	66
4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly	67
4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu	69
5 Závěr	71
5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části	72

1 Úvod

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015 by měl vytyčovat a regulovat **základní směry rozvoje** území na období následujících osmi let bez ohledu na případné politické změny. Strategický plán byl tvořen na základě moderních, obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů obcí a regionů, vycházejících ze **vzájemné provázanosti a vyváženosti** ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje území. Ve strategickém plánu jsou zakotveny principy trvale udržitelného rozvoje s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území a s maximálním ohledem k **potřebám obyvatel** na straně jedné a k **životnímu prostředí** regionu na straně druhé.

Základními podklady pro sestavení strategie byly:

- **Územní plán** (zpracovaný v roce 1997)
- **Profil obce** (stručná socioekonomická analýza)
- **Konzultace s představiteli obce**
- **Rozsáhlé dotazníkové šetření mezi obyvateli**
- **Jednání pracovních skupin**

Legitimitu a systematickosti Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách dokládá **široká participace místních aktérů** v průběhu celého procesu tvorby dokumentu. Zapojeni byli zástupci všech sektorů: veřejného, neziskového i podnikatelského. Díky jejich dobrovolné práci lze konstatovat, že tento program vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb území. Výsledná strategie tak představuje **konsenzus** místních aktérů a obyvatel nad budoucími směry rozvoje obce, vyjádřený v dohodnuté vizi, globálním cíli, prioritních cílech a zejména v opatřeních vedoucích k naplnění této struktury cílů.

Všichni aktéři v čele s místní správou by měli v následujícím období všemožně podporovat naplnění těchto opatření, vzájemně spolupracovat na jejich realizaci, vyhledávat zdroje financování projektů a pokoušet se tyto finance získávat. K naplňování opatření lze přispívat nejen samotnou přípravou a realizací konkrétních projektů, ale i **nejrůznějšími způsoby** vzájemné dílčí **podpory** včetně lobbingu, sjednocení zájmů s okolními obcemi a regiony a podobně. Strategický plán rozvoje je **také jedním z podkladů pro podporu realizace projektů z fondů Evropské unie a dalších zdrojů** (více viz kap. 4).

Proces strategického plánování je proces dlouhodobý, soustavný a otevřený. Ve vytvořené strategii by mělo docházet k systematickému posuzování změn vstupních podmínek i dosažených výsledků. Úspěšný strategický plán je nutné chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území a - má-li se stát opravdu zdařilým - je nutná nejen ochota přijmout tento dokument jako rozvojový plán území, ale v případě potřeby vynakládat úsilí ke zdokonalování a aktualizaci tak, aby nebyl pouze ideou, ale reálným a systematickým plánem v dlouhodobém horizontu.

1.1 Metodika

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je zpracován podle moderních zásad tvorby rozvojových dokumentů, vycházejících z **místní Agendy 21¹**, respektujících

¹ Co je místní Agenda 21: „Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.

Místní Agenda 21 je programem rozvoje regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území.

Místní Agenda 21 hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby. Zohledňuje dopady rozhodnutí na všechny oblasti života a v delším časovém horizontu. Propojuje probíhající aktivity. Zapojuje veřejnost již do plánování i do realizace plánů.“

(Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003)

mezinárodně uznávané principy trvale udržitelného rozvoje, založeného na vyváženém propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí.

Strategický dokument se skládá ze dvou základních částí: **analytické a strategické**. Analytická část představuje sběr a vyhodnocení informací, na jejichž základě byla formulována strategie. Analytická část je tvořena stručnou socioekonomickou analýzou (profil obce) a dotazníkovým šetřením. Na základě těchto výstupů a s přihlédnutím k dalším informačním zdrojům byla sestavena SWOT analýza obce a formulovány návrhy cílů a opatření strategie (viz kap. 3.1). Strategická část byla dále zevrubně projednána pracovní skupinou a doplněna o další navazující informace (zejm. zdroje financování).

1.1.1 Partnerství v obci

Partnerství v obci Bartošovice v Orlických horách je založeno na platformě kontinuálního **živého dialogu** mezi zástupci veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Účastníky tohoto dialogu jsou všichni ti, kteří mají aktivní zájem o spolupráci při rozvoji obce a mají také zájem se spolupodílet na rozhodování o budoucích krocích ovlivňujících tento další rozvoj.

Rozšiřování a fungování širokého místního partnerství přispívá ke komplexnímu rozvoji obce založenému na vzájemném konsenzu a definování společných cílů rozvoje. Dobře fungující partnerství v regionu je založené na společném plánování a na aktivním zapojování veřejnosti i podnikatelského a neziskového sektoru. Posilování partnerství v regionu se tak postupně přesouvá také do fáze společné realizace projektů, které jsou samotným nástrojem pro zvýšení prosperity obce a zkvalitnění života místních obyvatel.

Za účelem dosažení tohoto konsenzu prostřednictvím strategického dokumentu bylo nejprve provedeno rozsáhlé dotazníkové šetření mezi veřejností (viz kap. 2.2) a následně byla ustanovena **pracovní skupina**, jejíž úkoly spočívaly v:

- Úpravě a doplnění SWOT analýzy
- Formulaci strategické vize obce
- Formulaci globálního cíle strategie rozvoje obce
- Vymezení priorit rozvoje
- Formulaci prioritních cílů

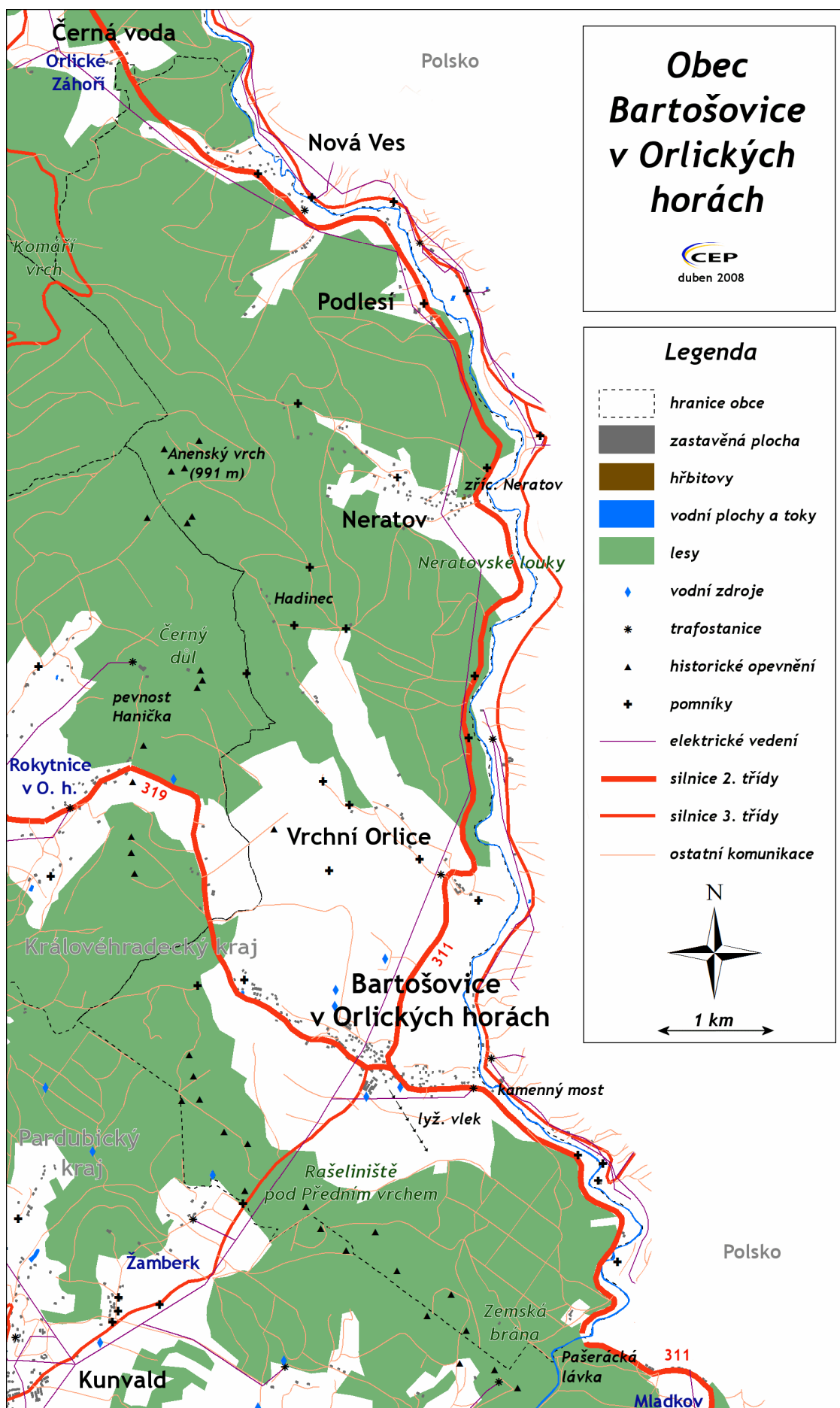
- Sestavení opatření v rámci priorit
- Schválení konečné verze strategie
- Připomínkování dílčích kroků při tvorbě strategického plánu

Mezi více než dvaceti členy pracovní skupiny byli představitelé **místní správy**, **podnikatelé** působící v obci, zástupci **neziskových organizací**, stálí **obyvatelé** z více zájmových a sociálních skupin i **chalupáři**. Proběhla dvě jednání pracovní skupiny (viz kap. 1.2).

1.2 Postup zpracování

Prosinec 2007	Přípravná jednání	Po dohodě nad postupem prací byl vytvořen návrh dotazníku pro obyvatele obce.
	Realizace dotazníkového šetření	Po diskusi nad závěrečnou podobou dotazníků byl dostatečný počet exemplářů dodán zástupcům obce, kteří zajistili jejich distribuci občanům. Následně provedli sběr vyplněných dotazníků a jejich předání zpracovateli.
Ledens 2008	Vyhodnocení dotazníkových šetření	Zpracovatel vyhodnotil výsledky dotazníkových šetření a závěrečnou zprávu poskytl zástupcům obce.
	Zpracování profilu obce	Návrh profilu (socioekonomické analýzy) byl předán zástupcům obce.
Únor 2008	Příprava strategické části	Na základě všech dosavadních podkladů byly vytvořeny návrhy SWOT analýzy a dalších prvků strategie až do úrovně prioritních cílů.
Březen 2008	Práce na strategické části	7.3.2008 – 1. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Seznámení se strategickým dokumentem - Dosavadní práce - Výsledky dotazníkových šetření <i>Pracovní část</i> - SWOT analýza - Formulace vize a globálního cíle - Vymezení priorit rozvoje a prioritních cílů - Podklady pro návrhy opatření a aktivit <i>Závěr</i> - Další postup
Duben 2008	Práce na strategické části	4.4.2008 – 2. jednání pracovní skupiny: <i>Úvod</i> - Stručné zopakování metodiky - Rekapitulace dosavadních výsledků <i>Pracovní část</i> - Opatření a jejich možné zdroje spolufinancování - Preference jednotlivých kroků <i>Závěr</i> - Další postup
	Dokončení strategického dokumentu	Dokument byl dopracován a předán zástupcům obce.

2 Analytická část

2.1 Profil obce

2.1.1 Základní charakteristika

Obec Bartošovice v Orlických horách leží v Královéhradeckém kraji, asi 20 kilometrů východně od města Rychnov nad Kněžnou a 70 km od krajské metropole Hradce Králové. Obec se rozkládá podél státní hranice mezi Českou republikou a Polskem a tvoří ji 6 katastrálních území: Bartošovice v Orlických horách, Vrchní Orlice, Neratov v Orlických horách, Nová Ves v Orlických horách, Malá Strana v Orlických horách a Podlesí v Orlických horách. Většina území leží v CHKO Orlické hory. Celková rozloha obce činí 3 561 ha a její nadmořská výška je průměrně 580 m n. m. V katastrálním území obce se nachází množství přírodních a kulturních památek.

Počátky obce spadají do 15. století, první písemná zmínka pochází z roku 1557. Původní osídlení bylo pravděpodobně české, ale v průběhu 17. století s osidlováním Orlických hor Němci postupně převládlo německé obyvatelstvo. V souvislosti s tím převládlo na tomto území i užívání německého jazyka a začalo se používat německé pojmenování obce Batzdorf. Největší rozmach byl zaznamenán koncem 19. století kdy zde v roce 1869 žilo 2 696 osob (hlavně německé národnosti) a bylo zde 508 domů.

Bartošovice v Orlických horách jsou členem několika dobrovolných svazků obcí (DSO): Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory, který sdružuje 29 obcí, vznikl v roce 1992 a je zakládajícím členem euroregionu Glacensis; DSO Mikroregion Rychnovsko a DSO BioTop.

2.1.2 Přírodní podmínky

Obec Bartošovice v Orlických horách se rozkládá ve vertikálně členitém reliéfu hornaté krajiny Orlických hor. Nejvyšším bodem je Anenský vrch (991 m n. m.) a nejnižší je položeno údolí Divoké Orlice u Zemské brány (500 m n. m.). Geomorfologicky se území obce řadí do podcelku Deštenské hornatiny (okrese Orlický hřbet), která je součástí celku Orlické hory, Orlické oblasti a Krkonoško-jesenické soustavy. Z hlediska geologického se většina území obce nachází v oblasti proterozoických hornin (břidlice, fylity, svory až pararuly). Horní tok Divoké Orlice, kopíruje tektonicky podmíněnou brázdou. Půdy převažují hlinitopísčité až písčitohlinité. Území obce leží částečně v CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) Vamberk – Králíky a částečně v CHOPAV Orlické hory.

Podle klimatických oblastí se Bartošovice v Orlických horách nacházejí v rámci ČR v nejchladnějších oblastech. Střední a jižní část obce náleží k oblasti označované jako chladná a vlhká oblast (CH 72), pro kterou je charakteristické krátké a poměrně chladné léto a dlouhá mírná zima s nadprůměrným množstvím ročních srážek (nad 900 mm), v zimě v podobě sněhu. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 6 až 7 °C a v zimním období se pohybuje v záporných hodnotách (-3 až -4 °C). Severní část obce zasahuje do klimatické oblasti chladná CH 6 s velmi krátkým a chladnějším létem a dlouhou zimou s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Roční úhrn srážek se zde pohybuje v rozmezí 1000 – 1200 mm. Průměrný roční

² Klimatické oblasti ČR dle Quitta (Quitt, 1971)

počet dní se sněžením se pohybuje nad hodnotou 100, dní se sněhovou pokrývkou mezi 120 a 140. Průměrná relativní roční vlhkost vzduchu je 80 – 85 %.

Geobotanicky se území obce řadí do jednotky květnatých bučin.

Téměř celé území obce se nachází v CHKO Orlické hory, která byla vyhlášena v roce 1969. V katastru obce se nachází také několik maloplošných chráněných území:

- Přírodní rezervace Černý důl – Bukojedlový prales typický pro Orlické hory, celková rozloha 26,3600 ha, vyhl. 1933, nadmořská výška 850 m.
- Přírodní rezervace Neratovské louky - Podmáčené louky s významnou květenou (oměj pestrý, prstnatec listenatý, kamzičník rakouský) a zvířenou (čáp černý, jeřáb lesní, čolek horský, čolek obecný, ropucha obecná, skokan hnědý, skokan ostronosý, zmije obecná, užovka obojková, střežle potoční), celková rozloha 13,1600 ha, vyhl. 1998, nadmořská výška 585 – 604 m.
- Přírodní rezervace Zemská brána - Hluboce zaříznuté balvanité řečiště Orlice, skalnaté svahy zalesněné polopřirozenými porosty, celková rozloha 88,2200 ha, vyhl. 1987, nadmořská výška 570 – 650 m
- Přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem - Rašeliniště v souvislém lesním komplexu s několika jezírky, celková rozloha 3,5100 ha, vyhl. 1984, nadmořská výška 640 m.

V obci je rovněž registrováno 5 památných stromů.

Z hlediska kostry ekologické stability jsou nejdůležitějšími lesní komplexy a biotopy podél vodních toků a trvalé travní porosty s přirozeným charakterem. V rámci ÚSES (Územní systém ekologické stability) je území obce začleněno do ekologicky významné krajinné oblasti a nachází se zde významné nadregionální biocentrum Zaječiny, nadregionální biokoridor Hanička, regionální biocentrum Zadní vrch.

Poloha obce v členitém reliéfu ve vnitru horského masívu značně ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Z hlediska kvality ovzduší náleží obec k oblastem s dobrou kvalitou životního prostředí (kvalita ovzduší, vod) bez výraznějšího zatížení z lokálních i dálkových zdrojů.

Vysoká intenzita cestovního ruchu a rekreace je prozatím převážně v souladu s principy ochrany přírody a krajiny a nedochází zde k velkému ekologickým střetům.

2.1.3 Sídlní struktura a bydlení

Osídlení v řešeném území vzniklo pravděpodobně ve 13. století postupným mýcením původních lesů při vodních tocích, později podél vzniklých cest. Urbanistický tvar a struktura sídel vychází především z přírodního prostředí a klimatických podmínek. Většinu zastavěného území sídel tvoří volně rozptýlená zástavba podhorského typu. Z hlediska hustoty osídlení a míry urbanizace lze na území obce hovořit o třech urbanizovaných lokalitách – sídlech (Bartošovice, Neratov a Nová Ves). Ostatní sídla (Podlesí, Malá Strana a Vrchní Orlice) lze považovat za rozptýlenou zástavbu v přírodním krajinném prostředí. Bartošovice jsou soustavou sídel s převládající obytnou funkcí, **kromě bydlení trvalého zde má velmi silný podíl i bydlení rekreační.**

Při posledním SLBD³ v roce 2001 bylo v obci Bartošovice v Orlických horách evidováno celkem 74 domů se 122 byty, z toho bylo trvale obydlených 54 domů s 81 byty. Jedná se především o rodinné domky a chalupy. Z celkového počtu domů tak bylo trvale obydlených 73 %. Podíl trvale neobydlených domů (27 %) je ve srovnání s průměrem za okres Rychnov

³ Sčítání lidu, domů a bytů prováděné Českým statistickým úřadem

nad Kněžnou (21,9 %) i za Českou republiku (17,2 %) výrazně vyšší. Oproti roku 1970 klesl počet trvale obydlených domů o 30 %, příčinou je dožívání starého bytového fondu nevhodného k trvalému bydlení a v neposlední řadě nárůst využívání těchto domů k rekreaci. Narůstající počet těchto rekreačních objektů při postupném vytváření a zkvalitňování podmínek pro život v obci v sobě skýtá potenciál jejich využití pro trvalé bydlení.

Nová výstavba v sídlech je minimální. Z hlediska budoucího rozvoje trvalého bydlení mají na území dobrou pozici Bartošovice v O. h., kde lze přepokládat postupné doplňování technické i občanské infrastruktury. Vzhledem k aktivitám občanského Sdružení Neratov lze omezený rozvoj bydlení předpokládat i v Neratově. Rozvoj rekreačního bydlení bude přípustný při zachování urbanistické struktury a vhodné zástavby. Veškeré rozvojové plochy budou navrhovány v hranicích urbanizovaných území.

2.1.4 Obyvatelstvo

V roce 2006 žilo ve sledovaném území 200 obyvatel. Historicky nejvíce obyvatel na dnešním území obce Bartošovice v Orlických horách žilo v letech 1869 a od té doby, jak dokládá tabulka, území populačně ztrácí.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001

rok	1869	1900	1930	1950	1980	1991	2001
obyv.	2696	2303	1834	267	249	219	218

Zdroj: Retrospektivní lexikon obcí ČR

Celkový počet se mění jednak přirozeným pohybem (proces rození a umírání), jednak mechanicky (migrací obyvatel). Následující tabulka sleduje oba typy pohybu obyvatel v Bartošovicích v O. h.

Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006

	Celková změna počtu obyv.	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přírůstek stěhováním	Počet přistěhovalých	Počet vystěhovalých
2001	1	2	2	1	7	6
2002	-10	6	6	-10	10	20
2003	5	1	3	7	12	5
2004	-8	5	3	-10	8	18
2005	-10	3	2	-11	4	15
2006	5	4	3	4	17	13

Zdroj: ČSÚ 2008

Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.

Počet obyvatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ve věku 0-14	39	35	33	32	24	
Ve věku 15-59	135	133	143	137	138	
ve věku 60-64	4	4	4	6	5	
Ve věku 65 a více let	40	36	33	30	28	
Počet obyvatel celkem	218	208	213	205	195	200

Zdroj: ČSÚ 2008

Významným ukazatelem popisujícím obyvatelstvo z hlediska stáří je průměrný věk. V letech 2003-2007 se průměrný věk v Bartošovicích nijak významně neměnil a pohyboval se kolem 38 let. Průměrný věk činil v roce 2003 38 let, v roce 2004 38,2 let, v roce 2005 38 let, v roce 2006 39 let a v roce 2007 38,1 let. To je ve srovnání s Královéhradeckým krajem i územím České republiky spíše nižší hodnota, zejména ve srovnání s jinými obcemi srovnatelné

velikosti vyznívá tento ukazatel pro Bartošovice v Orlických horách pozitivně. Všechna uvedená data jsou vztažena k 1.1. příslušného roku.

Pozoruhodným jevem je přetrvávající nižší počet žen ve všech věkových kategoriích obyvatelstva. V roce 2005 to bylo 50 % z celkového počtu obyvatel ve věku 0-14 let, 43 % ve věku 15-59 let, 40 % ve věku 60-64 let a pouze v kategorii 65 a více let nadpoloviční většina (57 %). Celkový podíl žen činil přibližně 46 %.

2.1.5 Ekonomika a zaměstnanost

Dle databáze ČSÚ je v obci registrováno 49 ekonomických subjektů. Většinu z nich tvoří živnostníci a samostatně hospodařící rolníci, kteří nemají žádné zaměstnance. Z hlediska odvětví je zde nejvíce zastoupeno zemědělství a lesnictví, zpracovatelský průmysl a také ubytování a stravování. Jediným subjektem, který zaměstnává větší počet lidí, je Sdružení Neratov (výstavba, vybavení a provozování sociálních, charitativních, event. zdravotnických zařízení; více než 40 zaměstnanců). Vzhledem k poloze obce v turistické oblasti se v obci nachází několik penzionů a hotelů. K turistickému ruchu přispívá i přítomnost lyžařského areálu Nella, který je provozován Královéhradeckou firmou John Nell. Jako zástupce zemědělského sektoru lze jmenovat například ekologicky hospodařící Farmu Staněk.

V roce 2007 dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti v obci 5,3%. Přestože v posledních letech vykazuje stále klesající trend, patří procentuelně spíše k těm vyšším, ať už v porovnání s krajskou nebo okresní mírou nezaměstnanosti, tak i v porovnání s ostatními obcemi v okrese Rychnov nad Kněžnou s podobným počtem obyvatel a podobným geografickým umístěním. Tento rozdíl však vzhledem k nízkému počtu obyvatel není v absolutních hodnotách relevantní pro vyvozování souhrnných závěrů. Celkově lze konstatovat, že nezaměstnanost v současné době v obci Bartošovice v Orlických horách není problematickou otázkou.

Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Míra nezaměstnanosti	11,4 %	10,7 %	9,8 %	8,5 %	6,1 %	5,3 %
Počet uchazečů o práci	11	11	10	8	6	5

Zdroj: MPSV, ČSÚ

2.1.6 Zemědělství a lesnictví

Souhrnná výměra zemědělské půdy v katastru obce činí 30% (1 080,66 ha). Z tohoto podílu je více než 98 % luk a jen 1,3 % orné půdy. Lesní půdy pokrývá více než 65 % (2 334,99 ha) katastrální plochy obce. Zemědělská činnost je vzhledem k přírodním podmínkám v obci Bartošovice v Orlických horách zaměřena především na extenzivní živočišnou výrobu se zaměřením na chov hovězího dobytka a drůbeže. Převážnou část zemědělské půdy obhospodařují soukromí zemědělci.

Lesní komplexy tvoří jednu ze základních součástí přírodního prostředí a způsob hospodaření v porostech předurčuje nejen jejich kvalitu, ale také využitelnost pro různé účely. V druhové skladbě lesů na území obce jednoznačně převládá monokulturní smrk, méně je zastoupen buk, javor, jasan, olše, modřín, bříza a další dřeviny. Současná druhová skladba je důsledkem velkoplošného zalesňování monokulturními rychlerostoucími dřevinami, jejichž podíl jen velmi mírně klesá. Současná druhová skladba lesa je ekologicky vyhovující, žádoucí je ovšem rozšíření buku na úkor smrku.

V katastrech obce hospodaří s lesy především Lesy ČR s. p. a částečně soukromí vlastníci.

2.1.7 Občanská vybavenost a volný čas

Občanská vybavenost zahrnuje služby a aktivity, které lze občanům v daném místě nabídnout a které přispívají k celkové kvalitě života. Vzhledem k tomu, že Bartošovice jsou obcí s řadou střediskových aktivit, mají také vyšší nabídku občanské vybavenosti a služeb.

V obci Bartošovice v O. h. funguje v současnosti mateřská škola, pošta, klubovna Dobrovolných hasičů, požární zbrojnice. Z hlediska nabídky služeb jsou zde nedostatečně zabezpečeny zdravotní a sociální služby. Praktický lékař do obce dojíždí pouze jednou týdně na krátký časový úsek (ordinační hodiny jsou od 12 do 14 h). Docházka dětí do škol obnáší dojíždění do okolních obcí: Kunvald (10 minut), Rokytnice v Orlických horách (20 minut) a do Žamberka s přestupem v Kunvaldu (30 minut). V současné době v obci funguje malý obchod s potravinami a občerstvením.

Je tedy potřeba především v sezóně posílit nabídku některých kategorií služeb pro rekreanty. Jedná se především o ubytování, stravování, obchod a některé další přídatné služby (možnosti sportovního vyžití).

Spolkový život v obci je zastoupen Sborem dobrovolných hasičů a Českým rybářským svazem. Sídli zde občanské sdružení Myrha a svoji působnost zde má také Občanské sdružení Neratov. Sbor dobrovolných hasičů zde má svoji tradici již od roku 1882. Aktuálním problémem je stárnutí členské základny. Pro zachování a pokračování tradice Sboru dobrovolných hasičů by bylo třeba přilákat mladé lidi.

Místní organizace Českého rybářského svazu spravuje tok řeky Divoké Orlice od jezu nad Zemskou bránou až k hranici katastrálního území osady Neratov a Podlesí. Sportovní rybolov je zde zakázán. Občanské sdružení Myrha působí v oblasti pomoci rodinám, zprostředkovává duchovní, psychologickou a psychoterapeutickou pomoc a organizuje různé akce a aktivity setkávání rodin, manželských párů apod. Sdružení Neratov pomáhá lidem v nouzi s fyzickým či mentálním postižením. Sdružení provozuje v obci chráněné dílny.

Duchovní život je v obci zajišťován římskokatolickou farností, konají se zde pravidelné nedělní bohoslužby v místním kostele. Na faře se také pravidelně schází římskokatolická komunita Chemin Neuf, která má tento objekt ve svém vlastnictví (oficiální sídlo v Tuchoměřicích u Prahy).

Pro kulturní vyžití obyvatel a rekreantů v obci zcela chybí doplňková sportovní, společenská a kulturní zařízení. Zcela zde chybí kulturní dům. Kulturní akce jsou proto uskutečňovány převážně v letních měsících. K možným případným kulturním akcím a setkáváním občanů jsou využívány provizorní prostory bývalé jídelny státního statku. Zázemí pro kulturní vyžití tedy chybí a představuje tak pro obec problém.

V obci chybí vhodné pro sportoviště. Organizované pohybové aktivity zde probíhají v omezené míře v podobě cvičení pro ženy, které se uskutečňuje v budově bývalé školy a v letních měsících se sportuje na louce, která patří pozemkovému fondu.

Jisté možnosti sportovního vyžití nabízí hotely či penziony ve svých areálech, ale tato nabídka není dostatečná a bylo by potřeba ji rozšířit. Vhodné a využitelné by byly také sauny, posilovny a relaxační zařízení, kterých je v okolí nedostatek či nejsou vůbec k dispozici.

Do budoucna se jako perspektivní jeví přeshraniční spolupráce obce s okolními obcemi na polské straně. Tato spolupráce nebyla dosud navázána. Obec hodlá tento záměr v nejbližší době realizovat.

2.1.8 Cestovní ruch

Geografická poloha obce Bartošovice v Orlických horách je hlavním faktorem předurčujícím roli obce jakožto střediska pro rekreaci a zimní sporty s velkým potenciálem pro rozvoj dalších turistických produktů zvyšujících atraktivnost obce a možnosti přilákání návštěvníků. V okolí se nalézají řada atraktivních přírodních lokalit (viz mj. kap. 2.1.2). Místa panoramatických výhledů, tedy turisticky zajímavé a exponované lokality, nejsou dostatečně zajištěny odpočívadly pro turisty a parkovišti. Nejbližší turistická informační centra se nacházejí v Rokytnici v Orlických horách, Děšném v Orlických horách a Žamberku.

Jistý doplňující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu zde představují také kulturní památky. Nemovitou kulturní památkou je barokní kostel sv. Maří Magdalény. Před kostelem je hřbitovní brána z roku 1740, hranolovitá stavba s bání krytou šindelem. Pozdně barokní kamenná kalvárie je z r. 1793. Další památkou je fara a socha sv. Jana Nepomuckého. V katastrálním území obce v osadě Neratov je zřícenina kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nedaleko v sousední obci v Údolíčku se nachází Kaple sv. Anny. Některé rekreační chalupy v obci reprezentují lidovou architekturu regionu. Významným turistickým magnetem je pohraniční opevnění z doby před II. světovou válkou, zejm. zpřístupněná pevnost Hanička mezi Bartošovicemi v O. h. a Rokytnicí v O. h.

V obci se nachází lyžařské středisko Nella se dvěma lyžařskými vleky. V tomto středisku jsou pro návštěvníky poskytovány další služby v podobě lyžařské školy, snowpark pro snowboardisty s množstvím překážek, skoků a railů. Je zde vybudována přistávací plocha pro vrtulník, čímž se lyžařské středisko zařadilo do projektu obecně prospěšné společnosti nestátního zdravotnického zařízení, v rámci kterého je poskytována poradenská, informační a letecká ambulanční služba a je budována záchranná síť v dalších místech ČR i Evropy. Perspektivní je rozvoj cykloturistiky v regionu. K tomu v Bartošovicích v O. h. prozatím chybí odpovídající zázemí v podobě sezónního občerstvení apod. Celé území je protkáno značenými turistickými trasami KČT, je zde vytyčena i naučná stezka Zemská Brána.

Významnou kulturní akcí z hlediska cestovního ruchu jsou Neratovské poutní slavnosti, pořádané v letních měsících a navazující tak na tradici křesťanských poutí do Neratova. Možným obohacením může být založení tradice konání festivalů či místních slavností v souvislosti s pověstmi vážícími se ke zdejším místům a navázat tak na Ledříčkovy slavnosti, které se zde konaly v srpnu 2007 u příležitosti 450. výročí založení obce. Tímto způsobem lze mimo jiné pečovat o místní zvyky a obyčeje. S tím vším souvisí potřeba ucelenější a systematictější propagace obce.

Ubytování je poskytováno devíti hotely a penziony, dále v pěti objektech ubytování v soukromí. Kapacita ubytovacích zařízení je různá, v hotelích či penzionech se pohybuje v rozmezí od 18 lůžek po 110 lůžek v Hotelu Zemská Brána. Takřka celoročně jezdí do obce děti na školy v přírodě. Každý den je v průměru za celý rok v obci ubytováno 18,5 dospělých a 24 dětí. Hotely a penziony nabízejí možnosti využití volného času (plavání, tenis, volejbal, bowling...). V obci slouží pro individuální rekreaci řada chalup. V souvislosti s možnostmi ubytování by bylo vhodné využít potenciálu pro rozvoj agroturistiky v zemědělských usedlostech a zvýraznit tak venkovský ráz podhorského sídla.

2.1.9 Dopravní infrastruktura a dostupnost

Hlavní komunikační síť v obci Bartošovice v Orlických horách je tvořena silnicemi II. třídy. Od Rychnova nad Kněžnou a Rokytnice v O. h. vede do Bartošovic silnice II/319, která končí ve středu obce na křižovatce se silnicí II/311. Ta vede přes obec jihovýchodně – severozápadním směrem zhruba podél státní hranice s Polskem. Severně od centrální části připojuje sídla Neratov a Nová Ves. Tyto silnice jsou v současné době v uspokojivém technickém stavu. Intenzita provozu odpovídá poloze obce - je spíše nízká, podíl tranzitní dopravy je minimální. Silniční síť doplňuje komunikace III. třídy směrem na Kunvald a Žamberk. Tyto silnice jsou v zimních měsících udržovány. Do budoucna lze v případě živější dopravního ruchu na hranicích s Polskem předpokládat nárůst dopravy, která nebude směřovaná přímo z/do obce Bartošovice v O. h.

Ostatní komunikační síť na území obce má obslužný charakter. Obec má přibližně 20 km obecních cest a 10 mostků. Některé komunikace vyžadují obnovu či úpravy, neuspokojivý je stav několika mostků. V centru obce je prozatím dostačující parkovací kapacita. V souvislosti se vstupem ČR do Schengenského prostoru byl částečně rekonstruován most přes Divokou Orlici nedaleko centrální části obce. Do Polska mohou přejíždět osobní vozidla, nákladní vozidla do 9 tun a autobusy do 20 tun hmotnosti.

Obec je pro svoji geografickou polohu poměrně obtížně dostupná veřejnou dopravou. Doprava do regionálních středisek je pro značnou odlehlost a nutnost kombinace více dopravních spojů, které navíc jezdí poměrně řídce, poněkud nekomfortní a časově náročná – zejm. v případě potřeby návratu ten samý den apod. Nejbližší železniční stanicí je Rokytnice v Orlických horách (11 km z Bartošovic v O. h., 18 km z Neratova). Z této stanice jezdí vlaky přes uzel Doudleby nad Orlicí do Týniště nad Orlicí a Hradce Králové. Jinou spádovou železniční stanicí je Žamberk (14 km), která je výhodná i pro cestu opačným směrem – na Letohrad a navazující tratě.

Obyvatelé a návštěvníci, kteří nedisponují vlastním dopravním prostředkem, jsou odkázáni na pravidelnou linkovou autobusovou dopravu. Tuto pro Bartošovice zajišťuje společnost Audis Bus, s. r. o., Rychnov nad Kněžnou. Obec je ve všední dny obsloužena přibližně 9 autobusovými spoji (počítány odjezdy denně z Bartošovic v O. h.; zejm. s Rokytnicí v O. h., dále s Orlickým Záhořím a v omezené míře s Kunvaldem), o víkendu zde funguje 5 – 6 spojů (přímé spojení navíc na Deštné v Orlických horách). Spoje mezi Bartošovicemi v O. h. a Orlickým Záhořím staví také např. v Neratově. Malá hustota autobusových spojů je vzhledem k poloze a počtu obyvatel obce pochopitelná a z hospodářského hlediska adekvátní, nelze ji však považovat za zcela uspokojivou pro potřeby obyvatelstva vázané na větší obce a města. Běžná cestovní doba veřejnou dopravou do Rychnova nad Kněžnou je necelá hodina, do Hradce Králové dvě až dvě a tři čtvrtě hodiny. Žáci základní školy v Kunvaldě mají dopravu v současné době zajištěnou.

2.1.10 Technická infrastruktura

Podle výsledků SLBD 2001 je pitnou vodou z veřejného vodovodu v Bartošovicích v O. h. zásobeno 89 % domů. Obec Bartošovice v O. h. má v současné době vybudován téměř v celém zastavěném území veřejný vodovod. Ten vznikl postupně výstavbou původního zdroje s vodojemem severně od Bartošovic v O. h.. Následně byl v roce 1973 doplněn o 3 jímací studny. Z důvodů poklesu vydatnosti těchto zdrojů byl v roce 1994 vyhledán nový zdroj se 2 studnami a vodojemem severozápadně od Bartošovic v O. h. u silnice na Rokytnici. Bylo vybudováno 4,5 km nového vodovodního řádu. S ohledem na příznivé tlakové poměry vyhoví celá zásobní síť i na krytí požární potřeby obce. Zásobní vodovodní síť bude nadále

rozšiřována v souladu s potřebami rozvoje obce. Areál bývalého ZD má vlastní zdroj pitné vody. Neratov má vybudován nový vodovod, v návrhu je jeho další rozšíření do částí Fara a Lilie. Ostatní sídla veřejný vodovod nemají, objekty jsou zásobeny z lokálních zdrojů a s ohledem na značnou vzdálenost i velmi řídkou hustotu zástavby těchto sídel se s vybudováním vodovodního řádu nepočítá.

Podle posledního SLBD 2001 bylo na veřejnou kanalizační síť v Bartošovicích v O. h. napojeno 17 % všech domů. Kanalizační síť je pouze v Bartošovicích v O. h. a v malém rozsahu ve východní části Neratova. Koncepce kanalizace je s ohledem na konfiguraci terénu rozdělena na dvě povodí s vlastními ČOV. S ohledem na stávající stav je třeba dobudovat kanalizační síť (v Bartošovicích v O. h. - střed obce, Horní konec, Dolní konec; v Neratově - místní část Lilie) k již realizovaným ČOV, aby byly schopny likvidovat odpadní vody v plném výkonu. Problémem je stávající ČOV v Neratově, jelikož se počet obyvatel v rekreační sezóně zvyšuje až o sedminásobek a je proto obtížné navrhnout funkční způsob čištění, co se týče kapacity ČOV. V ostatních sídlech je čištění odpadních vod řešeno malými domovními čistírnami, popř. žumpami a septiky.

Zásobování území elektrickou energií je z hlediska nejen současného odběru, ale i výhledových potřeb dobře zajištěno. Provozovatelem distribuční soustavy je společnost Východočeská energetika a.s., člen Skupiny ČEZ a.s. Elektrická energie je přivedena prakticky do všech domácností. Řešeným územím prochází kmenové vedení 35 kV na trase Žamberk – Deštné v Orlických horách. Jelikož správní území obce je plošně velmi rozsáhlé a lokality osídlení jsou díky členitosti terénu rozptýlené v krajině, odpovídá tomu i počet, umístění a výkon jednotlivých transformačních stanic. Na území Bartošovic v O. h. jich je třináct a jsou připojeny samostatnými odbočkami. Rozvodná síť NN v Bartošovicích v O. h. byla rekonstruována v roce 1993. Převážně je provedena vrchním vedením na betonových či dřevěných sloupech, částečně i kabelovým. Rozvoj elektrorozvodů včetně trafostanic se předpokládá v místech očekávaného zvýšeného odběru elektrické energie a na rozvojových plochách obce.

Na území obce není zavedena zásobní plynovodní síť. Po projednání s jejím provozovatelem VČP není do budoucna reálná možnost plynofikace řešeného území. Možnost vytápění objektů propan-butanem není z důvodu finanční náročnosti řešena centrálně. Individuální vytápění tímto způsobem lze řešit pro jednotlivé objekty dle zájmu na vlastních pozemcích bez dalších územních nároků. Téměř polovina bytové zástavby je vytápěna pomocí malých systémů ústředního nebo etážového topení z domovních kotlen, zbývající část pokrývá vytápění lokálními topidly, případně elektrická energie.

V obci Bartošovice v O. h. má dobré pokrytí z mobilních operátorů jen T-Mobile a O2, Vodafone tu téměř nemá signál. Z televizních programů lze chytit ČT1, ČT2 a Nova, Prima nemá dostatečný signál. Nad sjezdovkou je umístěn převaděč (vysílač) radiokomunikací. V ostatních katastrech obce (v Neratově, Vrchní Orlici, Podlesí, Nové Vsi) nefunguje televize, ani není signál mobilních operátorů. Televizní signál je přijímán přes satelit.

2.2 Dotazníkové šetření

2.2.1 Úvod

Koncem roku 2007 se představitelé obce Bartošovice v Orlických horách rozhodli pro vypracování strategického rozvojového plánu své obce. Na přelomu loňského a letošního roku bylo provedeno dotazníkové šetření mezi veřejností.

Účelem průzkumu bylo poskytnout co možná nejširší a nejvěrnější obraz názorové hladiny na různé oblasti života v obci jak trvale bydlících občanů, tak i lidí, kteří pravidelně přijíždějí do Bartošovic za rekreací a tráví zde mnoho dní v roce na svých chalupách a chatách. Cílem dotazníkového šetření bylo co nejpřesněji zjistit, co občany nejvíce trápí, či čeho si naopak na své obci nejvíce cení, co nejspolehlivěji odhadnout jejich představy a přání ohledně budoucího rozvoje obce Bartošovice.

2.2.2 Metodologie průzkumu

Pro účely průzkumu byl vypracován stručný dotazník tak, aby pokryl hlavní sféry života. Obsahoval celkem pět otázek, z nichž první se týkala celkové spokojenosti občanů s životem v obci, druhá zjišťovala, čeho si respondenti nejvíce cení na své obci, jaké jsou její přednosti, a třetí, s čím jsou občané nejvíce nespokojeni, jaké jsou největší nedostatky obce. Čtvrtá otázka směřovala ke zjištění, ve kterých oblastech života je třeba přednostně řešit konkrétní nedostatky. Poslední pátá otázka byla identifikační z hlediska základních socio-demografických charakteristik respondenta.

První a pátá otázka byly uzavřené, respondent volil z předem nabídnutých odpovědí, druhá a třetí otázky byly otevřené, respondent formuloval svou odpověď sám, otázka čtvrtá byla polouzavřená, což znamená, že respondent volil z předem nabídnutých odpovědí a současně měl možnost i další odpověď sám formulovat.

Vzhledem k velikosti obce, dle SLBD 2001 bylo v Bartošovicích v Orlických horách celkem 81 bytových domácností, bylo provedeno plošné šetření. Dotazník byl zastupiteli obce distribuován do všech domácností v obci Bartošovice v Orlických horách, včetně do všech rekreačních chalup a chat. Každý dotazník byl opatřen úvodním slovem, ve kterém pan starosta Kostas Kotanidis požádal občany i místní „chalupáře“ o spolupráci při vytyčování hlavních směrů rozvoje obce. Jednou z forem takovéto spolupráce ze strany občana je právě vyplnění a odevzdání vyplněného dotazníku zastupitelům nebo přímo na úřad obce.

Při zpracování dotazníků byl vyhodnocen vlastní vzorek respondentů z hlediska důvodu pobytu v obci a podle hlavních socio-demografických charakteristik a následně porovnán se strukturou obyvatelstva obce Bartošovice v Orlických horách za účelem posouzení reprezentativnosti tohoto vzorku a validity výsledků dotazníkového šetření.

Při vyhodnocování odpovědí se posuzovalo, zda existují významnější rozdíly v odpovědích mezi jednotlivými skupinami respondentů. Výsledky jsou prezentovány ve velmi podrobné, ale přehledné podobě (grafy s komentáři), aby jednotlivá zjištění bylo možno zohlednit a využít jako podklad a inspiraci jak při samotné tvorbě strategického plánu, tak i při rozhodování vedení obce o konkrétních opatřeních vedoucích ke zlepšení kvality života v obci.

Při vyhodnocování výsledků dotazníkového šetření byl využit statistický software SPSS.

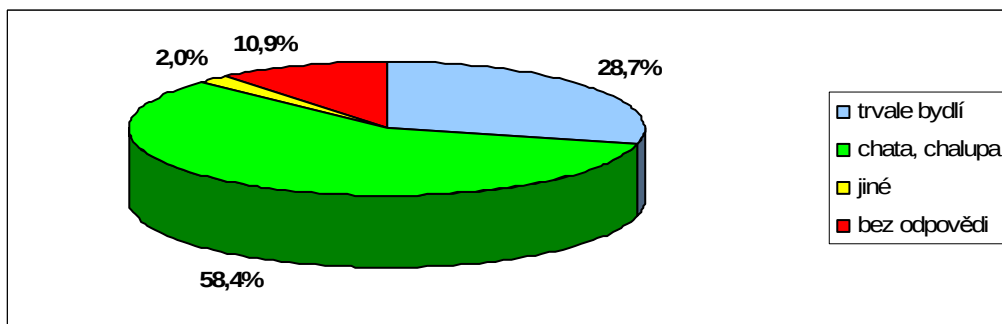
2.2.3 Charakteristika respondentů

Protože v obci Bartošovice kromě trvale bydlícího obyvatelstva během roku pobývá velká skupina tzv. „chalupářů“, tj. obyvatel vlastních v obci chalupu nebo chatu a dojíždějících pravidelně do obce se rekreovat, bylo rozhodnuto do dotazníkového šetření zahrnout i je. V obci se nachází necelá stovka domácností trvale bydlících obyvatel a přibližně dvě stovky „chalupářských domácností“. Zastupitelé obce do všech domů a chalup v obci Bartošovice v

Orlických horách rozeslali celkem 300 ks dotazníků. Zpět se vrátilo 101 ks vyplněných dotazníků. Vzhledem k podobným průzkumům lze 33,7% návratnost označit za mimořádně úspěšnou

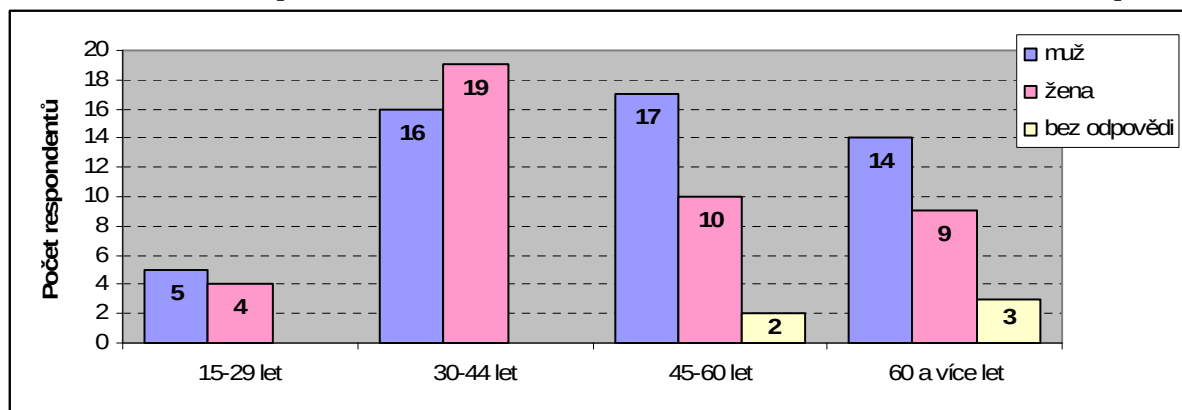
Náhodný výběrový soubor celkem čítal 101 respondentů, z toho více než polovinu tvořili respondenti z řad „chalupářů“.

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci

Mezi respondenty mírně převažovali muži - 51,5% , žen bylo 42,6% a šest respondentů identifikační otázku ohledně pohlaví nevyplnilo. Z hlediska věku nejpočetnější skupinou byli respondenti věkové kategorie 30-44 let a tvořili 34,7% všech respondentů.

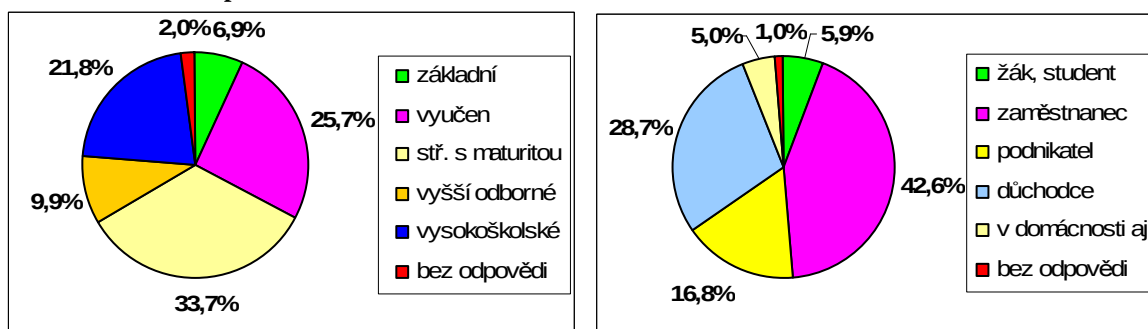
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví

Porovnáme-li mezi sebou skupinu respondentů „trvale bydlících“ a „chalupářů“, tak mezi trvale bydlícími bylo více žen (51,7%) a respondentů do 45 let (51,7%), mezi chalupáři převažovali naopak muži (57,6%) a respondenti ve věku 45 a více let (55,9%).

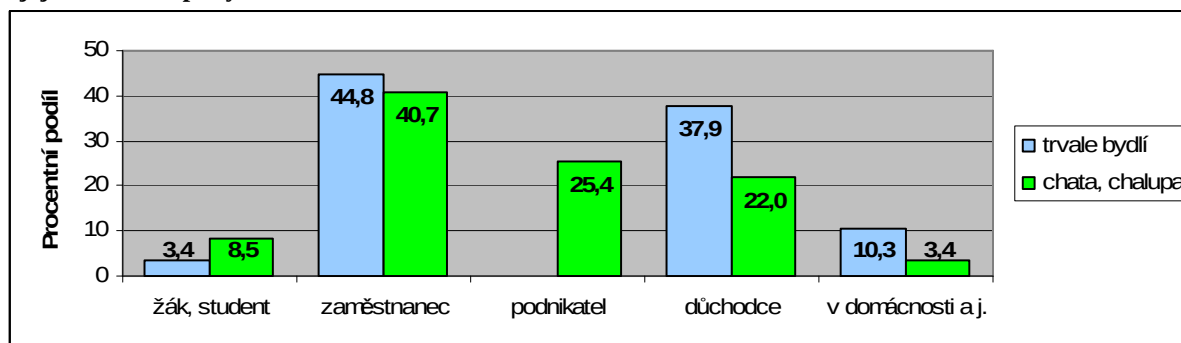
Celkově mezi respondenty převládali lidé se středním vzděláním s maturitou, a více než pětina měla vysokoškolské vzdělání. Necelou polovinu respondentů tvořili zaměstnanci a více než čtvrtinu důchodci.

Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení

Z hlediska vzdělanostní struktury 31% respondentů trvale bydlících a 86,4% „chalupářů“ mělo minimálně střední vzdělání s maturitou. V obou skupinách převládala z hlediska sociálního postavení kategorie zaměstnanců, podíl důchodců byl větší u respondentů trvale bydlících.

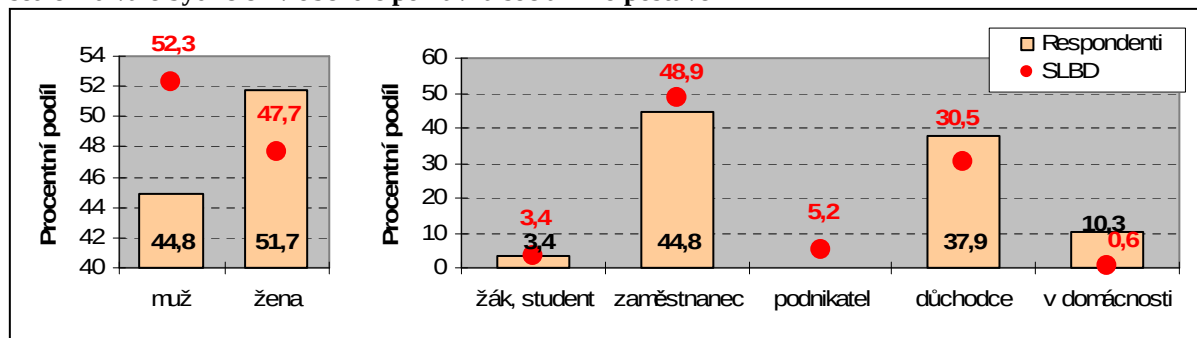
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci

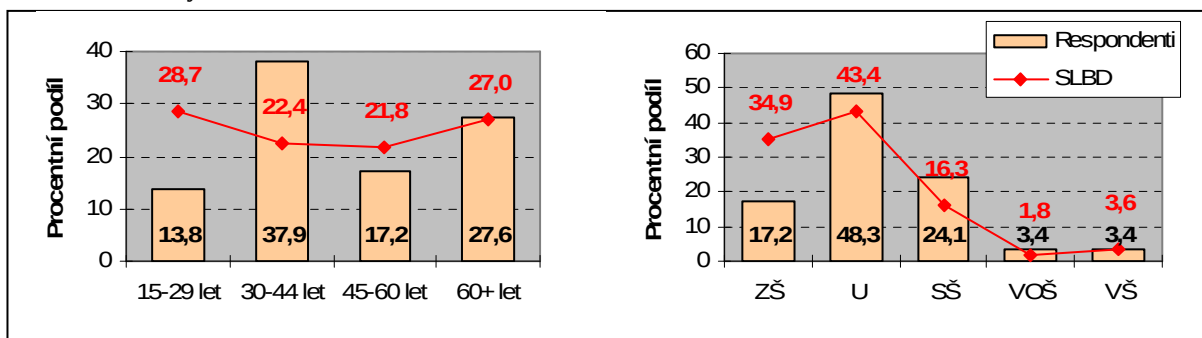
Při porovnání struktury vzorku respondentů v obci trvale bydlících se strukturou obyvatelstva⁴ obce bylo zjištěno, že obě porovnávané skupiny vykazují velmi podobné sociodemografické charakteristiky (viz níže uvedené grafy), což svědčí o reprezentativnosti výběrového vzorku a významně zvyšuje spolehlivost daného dotazníkového šetření. Vzorek respondentů se významněji liší od struktury obyvatelstva pouze v zastoupení mladších věkových kategorií. Zájem vyjádřit svůj názor, vyplnit a odevzdat dotazník měli spíše lidé mladší střední generace, než zástupci nejmladší věkové kategorie. Zajisté to souvisí s obecnou generační charakteristikou, že velmi mladí lidé obecně pociťují menší míru zainteresovanosti i odpovědnosti za budoucí rozvoj své obce než lidé zralejšího věku.

⁴ Při určení struktury obyvatelstva se vycházelo z údajů ze SLBD 2001

Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení

Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání

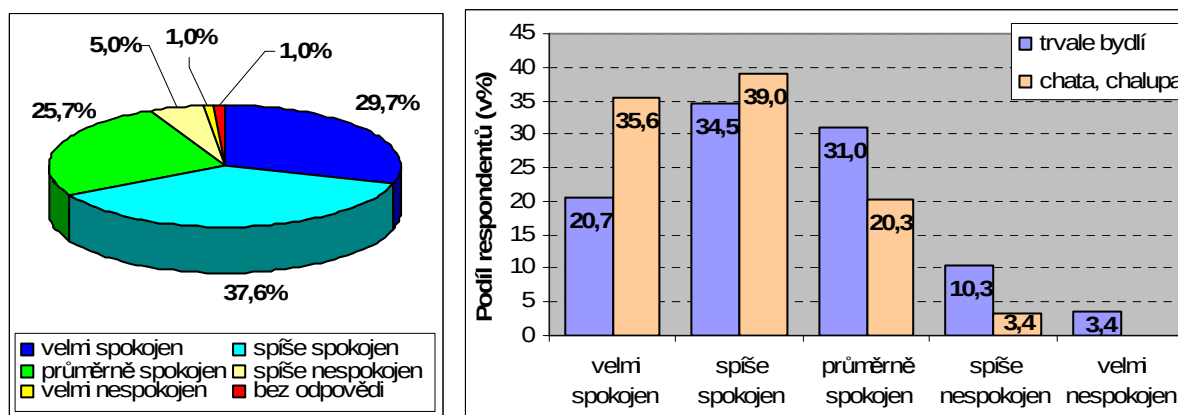

2.2.4 Hodnocení hlavních oblastí života v obci Bartošovice v Orlických horách

Hodnocení celkové spokojenosti respondentů s životem v obci

První otázka: „Jak jste celkově spokojen(a) s Vaší obcí jako místem, kde žijete?“ obsahově odpovídá jednomu z hlavních obecně přijímaných indikátorů spokojenosti občanů s obcí, ve které žijí a pracují. Na tuto otázku odpověděli s výjimkou jediného všichni respondenti. Naprostá většina respondentů vyjádřila spokojenost s obcí jako místem, kde žijí, případně se rekreují, a jen pět respondentů bylo spíše nespokojeno a jeden velmi nespokojen.

Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

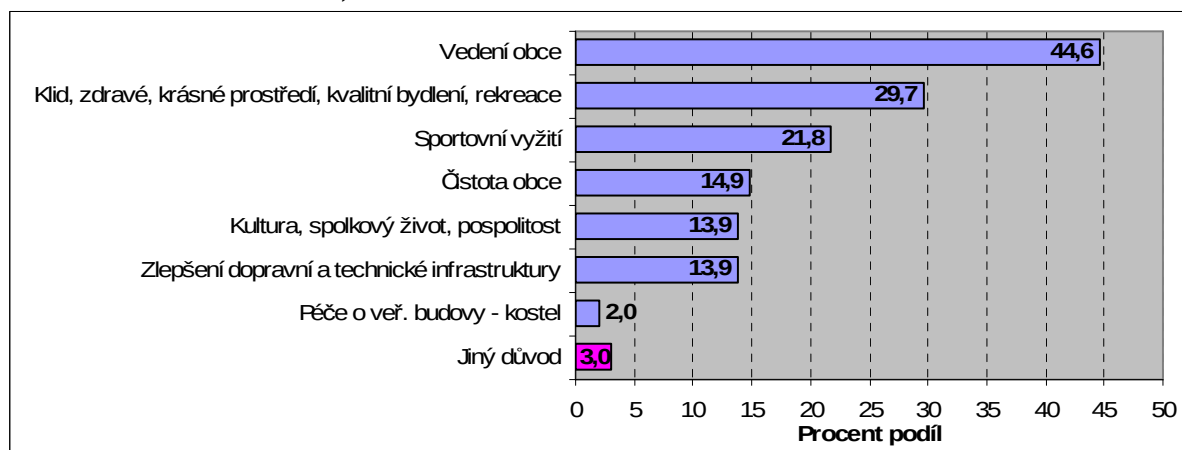
Porovnáme-li skupinu trvale žijících a „chalupářů“, tak vyšší míra spokojenosti byla zaznamenána u „chalupářů“. Pokud bychom přiřadili jednotlivým hodnocením známku jako

ve škole (1-velmi spokojen až 5-velmi nespokojen), tak trvale bydlící svou spokojenost vyjádřilo průměrnou známkou 2,4, zatímco „chalupáři“ známkou 1,9. Podle pohlaví jsou o něco spokojenější muži, ti hodnotili celkovou průměrnou známkou 2,0, kdežto ženy známkou 2,2. Z hlediska vzdělání jsou nejspokojenější vysokoškoláci, ti dali průměrnou známku 1,8, a respondenti se základním vzděláním, hodnotili průměrnou známkou 1,9. Nejméně spokojení byli lidé se vyučením, dali průměrnou známku 2,4. A porovnáme-li respondenty dle jejich sociálního postavení (zaměstnání), tak nejspokojenější jsou žáci a studenti (průměrná známka 1,8) a nejméně spokojené jsou ženy v domácnosti, ty udělily průměrnou známku 3,0.

Hlavní přednosti obce

Cílem další otázky „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“ bylo zjistit, čeho si trvale žijící občané obce i „chalupáři“ nejvíce cení na obci Bartošovice. Byla to otázka otevřená a respondenti museli sami formulovat odpověď. Deset respondentů otázku ponechalo bez odpovědi, dva napsali s čím jsou nespokojeni a 89 respondentů (88,1%) uvedlo celkem 142 důvodů, proč jsou spokojeni, co se jim na obci líbí.

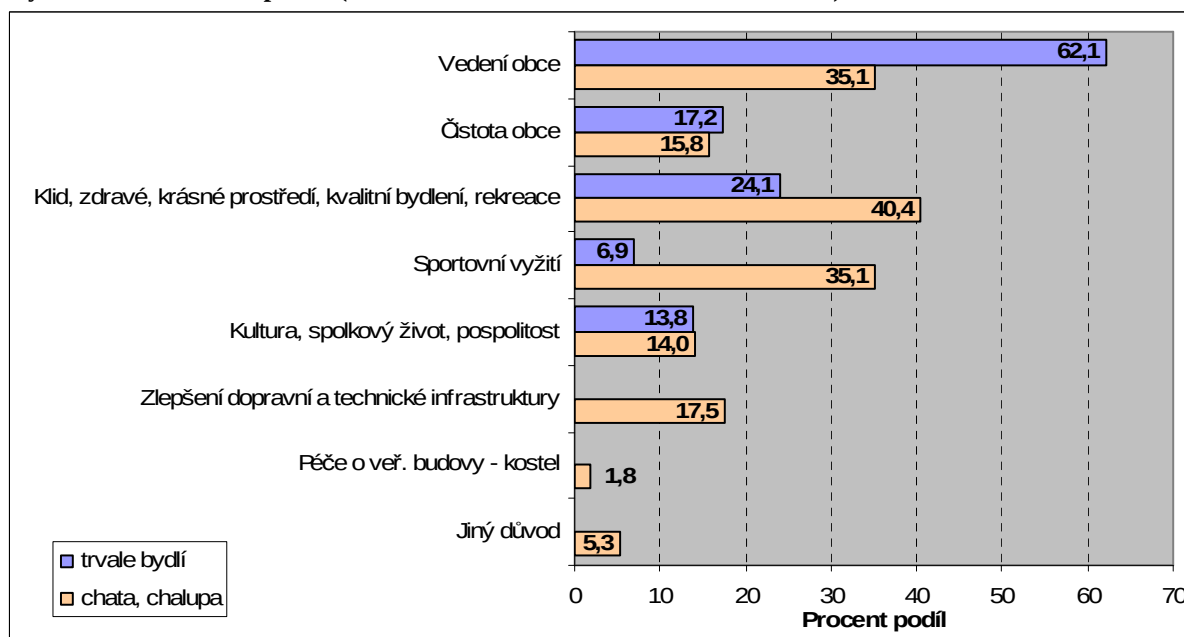
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Téměř polovina všech respondentů chválilo nové vedení obce za jeho práci, vstřícnost k občanů a snahu o trvalé zlepšování podmínek v obci. Necelá třetina oceňuje především klidné, krásné a zdravé prostředí umožňující kvalitní bydlení i rekreaci. Přibližně pětina respondentů vyzdvihla dobré možnosti sportovního vyžití. Jako další důvody, proč jsou v obci spokojeni, respondenti uváděli čistotu obce, úsilí o obnovu kulturních tradic, spolkového života a občanské pospolitosti, snahu o trvalé zlepšování dopravní a technické infrastruktury, rozšiřování kontejnerů na tříděný odpad.

Zajímavé je porovnat, jak se liší ve svých názorech respondenti trvale bydlící a „chalupáři“. Srovnání nabízí níže uvedený graf.

Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Dobré vedení oceňují především respondenti z řad místních obyvatel, celých 62,1%. Pro současné vedení obce je to skutečně mimořádné ocenění, protože respondenti si nevybírali z předem navržených možností odpovědí, nýbrž svou odpověď samostatně formulovali. Je zcela zřejmé, že místní obyvatelé mají v současné vedení obce a v jeho plány na zlepšení životních podmínek a na rozvoj obce velkou důvěru.

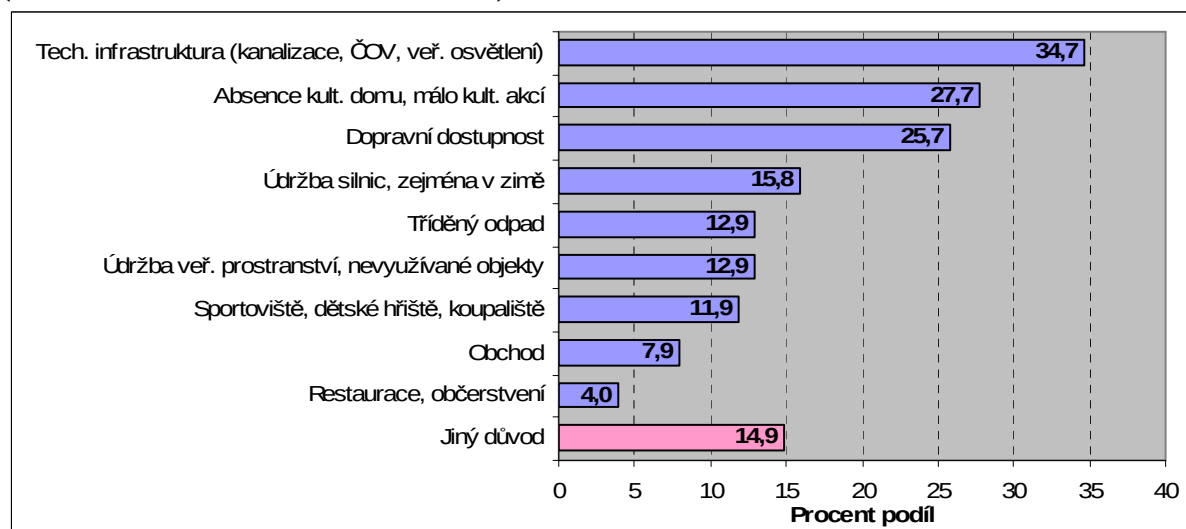
„Chalupáři“ na obci upřednostňují především klidné, zdravé a krásné prostředí vhodné pro rekreaci. Dále pak možnosti sportovního vyžití a také vysoce hodnotí současné vedení obce. Jinak na rozdíl od místních obyvatel oceňují i postupné zlepšování dopravní a technické infrastruktury.

Hlavní nedostatky obce

Smyslem otázky č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“ bylo zjistit, co nejvíce občany i „chalupáře“ v obci Bartošovice trápí, s čím nejsou spokojeni. Opět se jednalo o otázku otevřenou, tudíž respondenti sami formulovali svou odpověď. Kromě devíti z nich tak učinili všichni a vyjmenovali celkem 180 věcí, které se jim v obci nelíbí, co by potřebovalo vylepšit, zařídit atd.

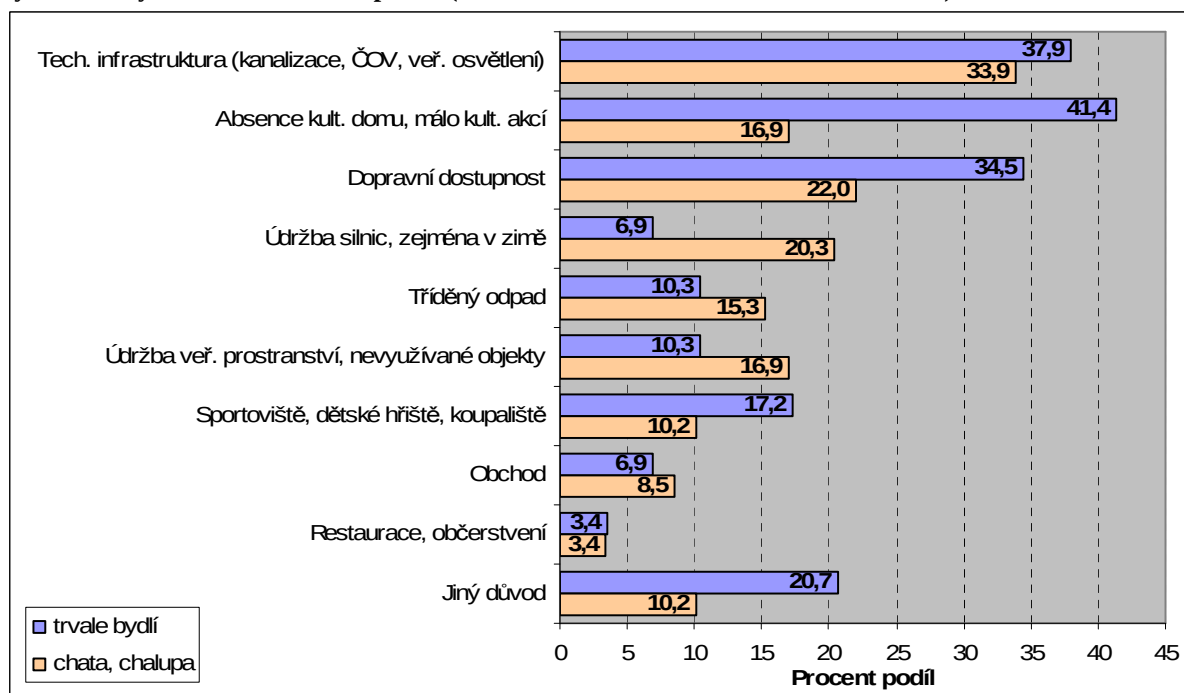
Přehled o hlavních nedostacích v obci, které respondenti v dotazníku uvedli, obsahuje následující graf.

Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

I přes skutečnost, že mnozí respondenti v předchozí otázce ocenili úsilí vedení obce o zlepšování technické a dopravní infrastruktury, nejčastěji respondenti byli nespokojeni s nedostatky v technické infrastruktuře. Svědčí to především o tom, že tato oblast je respondenty obecně vnímána jako velmi důležitá, že považují za nutné zdůraznit, co je třeba ještě napravit a dobudovat. Dále respondentům v obci Bartošovice chybí funkční kulturní dům, vhodné místo pro pořádání kulturních a společenských akcí. Na pomyslnou třetí příčku „nedostatků“ respondenti umístili dopravní dostupnost a na čtvrtou příčku údržbu silnic. V době, kdy rozvoj veřejné dopravy je výrazně limitován ekonomickou rentabilitou, je dopravní dostupnost pro téměř každou menší obec, která neleží na hlavním silničním nebo železničním tahu, trvalý problém. A údržba silnic, zvláště v zimním období v horských oblastech, není nikdy jednoduchá. O to více je nezbytné věnovat této oblasti pozornost, protože bez dobrého dopravního napojení je v dnešní době rozvoj obce nemyslitelný. Podívejme se ještě, s čím jsou nespokojenější místní obyvatelé a s čím „chalupáři“.

Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Respondenti z řad trvale žijících obyvatel nejvíce postrádají vhodný a funkční kulturní dům pro konání různých kulturních a společenských akcí, dále 37,9% dotazovaných je nespokojeno se současnou technickou infrastrukturou, chybí jim zejména kanalizace s čističkou odpadních vod. Třetím nejbolavějším místem, dle mínění více než třetiny respondentů, je dopravní dostupnost obce. Zejména jim vadí, že v době mimo školní vyučování, tzn. i přes celé léto, nejedí řada spojů, kterými se jinak běžně dostávají nejen za službami do města, ale i do zaměstnání. Dále jim chybí vhodné sportoviště pro pořádání sportovních akcí a dětské hřiště. Pod kategorií jiné důvody jsou zahrnuty vyjmenované příčiny nespokojenosti a nedostatky v obci, které byly zmíněny jedním, maximálně dvěma respondenty, a k nimž patří např. nedostatek vhodných stavebních parcel pro výstavbu nových rodinných domů nebo rušení klidu v ranních hodinách o víkendu některými hlučnějšími činnostmi, např. sekání trávy, řezání dříví.

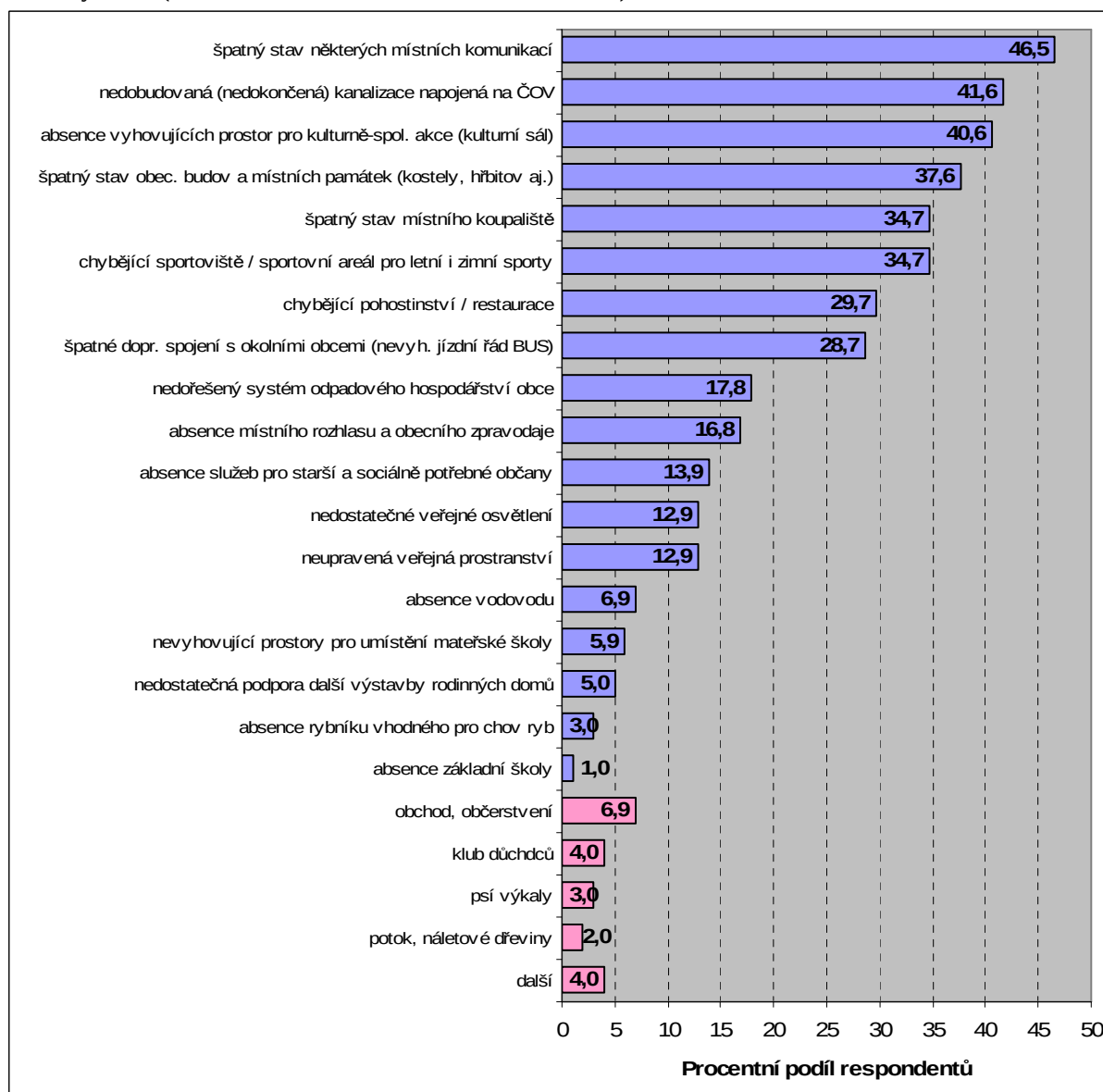
Respondenti, jezdící se do Bartošovic rekreovat, jsou nejčastěji nespokojeni s úrovní technické infrastruktury, zejména jim chybí kanalizace s čističkou odpadních vod, případně by si přáli rozšířit veřejné osvětlení nebo zvýšit kapacitu elektrické sítě. Více než pětina respondentů je nespokojena s dopravní dostupností obce a také s údržbou místních komunikací, zejména v zimě, kdy neprohrnuté cesty jim brání v příjezdu k chalupám. Na pomyslné čtvrté místo „nedostatků“ respondenti „chalupáři“ umístili jednak absenci funkčního kulturního domu spolu s nedostatkem kulturních a společenských akcí, a jednak nedostatečnou údržbu veřejných prostranství a péči o vzhled obce (sekání trávy, chátrající prázdné objekty atd.). Dále 15,3% respondentů vidí nedostatky v třídění odpadu, zejména v nedostatku nádob na tříděný odpad a v malé frekvenci (1x za dva týdny) vyvážení odpadů.

Priority k řešení

Cílem čtvrté otázky, která byla formulovaná jako úkol „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“, bylo zjistit, řešení kterých problémů je považováno jak místními obyvateli, tak i „chalupáři“ za klíčové pro úspěšný rozvoj obce Bartošovice. Respondentům bylo nabídnuto k výběru 18 různých problémových oblastí, včetně možnosti vypsát svůj vlastní problémový okruh. Této možnosti využilo celkem 19 respondentů, kteří vyjádřili např. potřebu zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, založení klubu důchodců, vybavit veřejné prostranství sáčky a odpadkovými koši na psí výkaly a důrazněji tlačit na majitele psů, aby po svých psech jednak uklízeli a jednak je nenechávali volně pobíhat. Dále uváděli potřebu úpravy prostoru podél potoka a odstraňování náletových dřevin. Označit měli maximálně pět oblastí, což většina respondentů také udělala.

Přehled o naléhavosti řešení problémů v jednotlivých oblastech vyjádřený podílem respondentů, kteří danou oblast označili, poskytuje následující graf.

Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

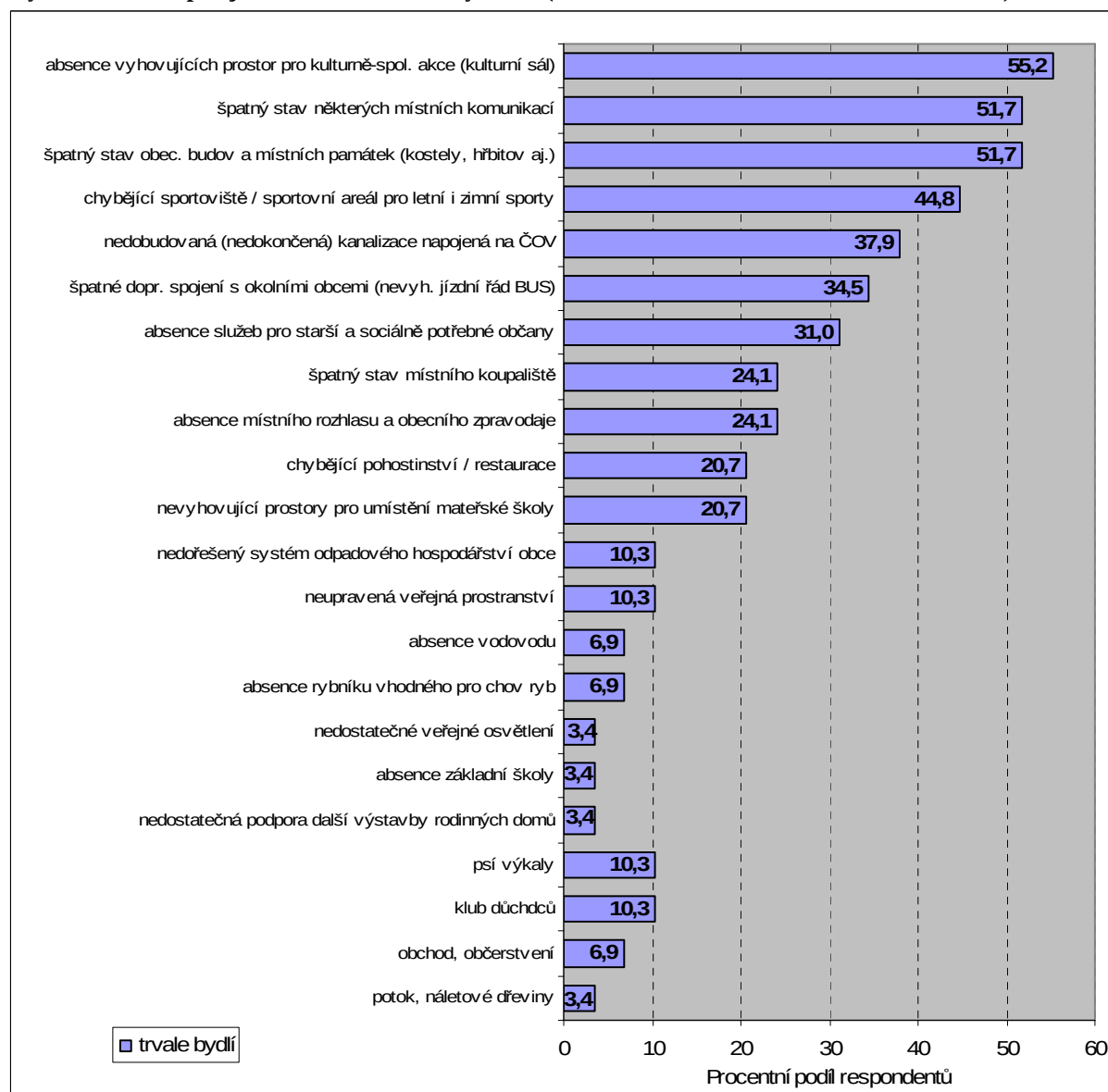

Nejvíce, téměř polovina, respondentů považuje za naléhavé řešit špatný stav místních komunikací. Na druhém místě podle počtu obdržených hlasů se ocitl požadavek na dobudování kanalizace a čističky odpadních vod a na třetím požadavek na zřízení vyhovujícího kulturního domu s vhodnými prostorami pro konání kulturních i společenských akcí. Dále 37,6% respondentů by se nejraději pustilo do oprav obecních budov a místních památek – kostel, hřbitov aj., dále 34,7% respondentů by hned vybudovalo sportovní areál pro letní i zimní sporty, včetně opravy místního koupaliště. Téměř třetina respondentů (29,7%) považuje pro rozvoj obce nezbytnou existenci dobré restaurace, pohostinství. Mezi volně formulovanými problémy k okamžitému řešení se pak objevilo u 6,9% respondentů zřízení obchodu s potravinami a základním smíšeným zbožím, případně poskytující i občerstvení. Téměř stejný počet respondentů, jen o jednoho méně, považuje za akutní řešit špatné dopravní spojení a dosáhnout změn v jízdním řádě, především zvýšení četnosti spojů.

Podívejme se ještě, jaké jsou rozdíly mezi skupinou respondentů reprezentující místní obyvatele a skupinou reprezentující „chalupáře“.

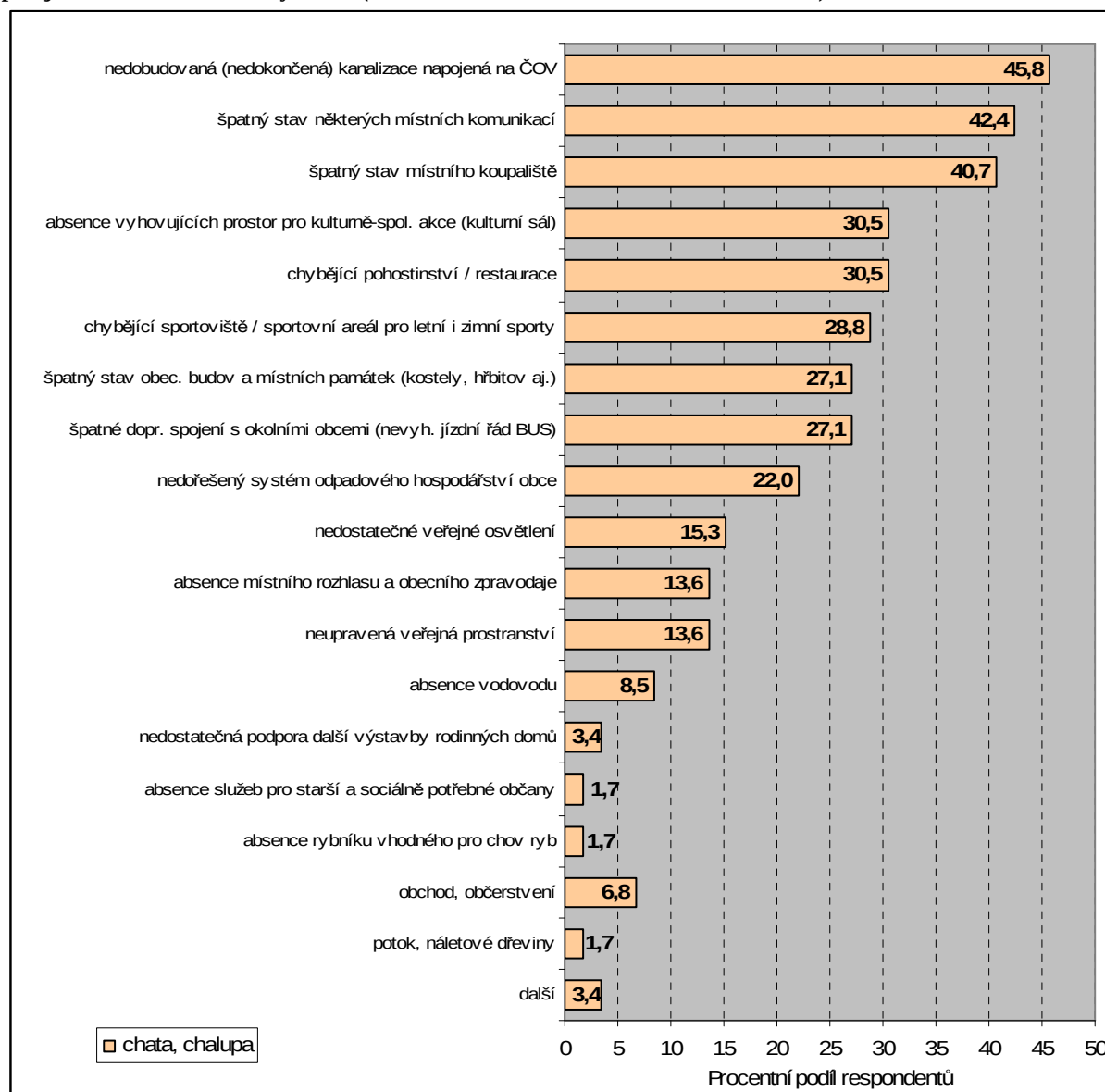
Nejvíce respondentů z řad trvale bydlících (55,2%) by okamžitě řešilo problém týkající se absence vhodného sálu pro kulturní a společenské akce, kulturního domu. Do oprav místních komunikací a obecních budov a památek by se hned pustilo shodně po 51,7% respondentů. Dále 44,8% respondentů preferuje vybudování sportovního areálu a 37,9% dotazovaných by mělo rádo co nejdříve dobudovanou kanalizaci s čističkou odpadních vod. Podrobnější informace o preferencích respondentů z řad místních obyvatel je v níže uvedeném grafu.

Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

U respondentů z řad „chalupářů“ se mezi problémy k okamžitému řešení nejčastěji vyskytoval úkol dobudovat kanalizaci a čističku odpadních vod (45,8% respondentů). Za druhé by „chalupáři“ chtěli vylepšit špatný stav místních komunikací a za třetí špatný stav místního koupaliště. Na čtvrtém místě se stejným počtem se ocitl požadavek na existenci funkčního kulturního domu a zřízení dobré restaurace. Dále pak preferovali vybudování sportovního areálu. Mezi samostatně formulovanými problémy s požadavkem okamžitého řešení se objevilo např. přání pro chalupáře platit vodu jednou do roka, třeba i zálohově.

Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)

Porovnejme pro zajímavost ještě, jak se mezi sebou lišily odpovědi jednotlivých skupin respondentů dle jejich sociálně-demografických charakteristik.

Zatímco muži považují za potřebné řešit hlavně špatný stav komunikací (50% mužů) a absenci kulturního domu (46,2% mužů), ženy upřednostňují dobudování kanalizace a čističky odpadních vod (48,8% žen) a opravu obecních budov a místních památek (46,5% žen).

Nejmladší věková kategorie respondentů ve věku 15-29 let by okamžitě řešila špatnou dopravní dostupnost do okolních obcí (66,7% respondentů této věkové kategorie) a špatný stav koupaliště (55,6%). Respondenti ve věku 30-44 let by přednostně dobudovali kanalizaci (45,7%), kulturní dům (42,9%) a sportovní areál (42,9%). Dotazovaní ve věku 45-60 let by především opravovali místní komunikace (55,2%) a obecní budovy a místní památky (44,8%). Respondenti, představující seniory ve věku 60 a více let, by rovněž hlavně řešili špatný stav některých místních komunikací (69,2%), ale poté by upřednostnili dobré fungující pohostinství (38,5%).

Respondenti se základním vzděláním a vyučením by shodně upřednostnili zřízení kulturního domu (85,7% všech respondentů se základním vzděláním a 61,5% respondentů s výučním

listem) a opravu některých místních komunikací (57,1% všech respondentů se základním vzděláním a 57,7% respondentů s výučním listem). Dotazovaní se středoškolským vzděláním s maturitou nejčastěji volili přednostní řešení špatného stavu některých místních komunikací (58,8%) a dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod (44,1%). Respondenti s vyšším odborným vzděláním by chtěli hlavně zlepšit dopravní spojení (50%) a vysokoškoláci by nejdříve dobudovali kanalizaci s čističkou odpadních vod (50%).

Při porovnání skupin respondentů podle jejich sociálního postavení, zjistíme, že žáci a studenti by hlavně řešili špatné dopravní spojení do okolních obcí (66,7% všech respondentů žáků a studentů), zaměstnanci by přednostně opravovali místní komunikace (48,8%) a zřídili kulturní dům (46,5%). Skupina respondentů reprezentující podnikatele by přednostně dobudovala kanalizaci s čističkou odpadních vod (47,1%), důchodci by řešili špatný stav některých místních komunikací (58,6%) a všechny ženy v domácnosti daly jeden ze svých možných pěti hlasů přednostnímu vybudování sportovního areálu.

2.2.5 Závěr

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, celkově jsou občané s životem v obci spíše spokojeni, hodnoceno celkovou průměrnou známkou 2,1 (známkováno 1 až 5 jako ve škole). O něco větší míru spokojenosti vykazali „chalupáři“, vyjádřenou průměrnou známkou 1,9 než trvale bydlící obyvatelé, kteří míru své spokojenosti ocenili průměrnou známkou 2,4.

Na otázku s čím jsou nejvíce spokojeni, co se jim na obci nejvíce líbí, nejvíce, téměř polovina všech respondentů odpověděla, že dobré vedení obce. Toto je mimořádně vysoké ocenění představitelů obecní samosprávy, zvláště, když si uvědomíme, že se jednalo o otevřenou otázku a respondenti mohli uvést cokoliv dle svého názoru. Skoro třetina respondentů si na své obci cení klid, zdravé a krásné prostředí, jež tvoří základní podmínku pro kvalitní bydlení i rekreaci, a více než pětina možnosti sportovního vyžití. Rozdíl v odpovědích trvale bydlících obyvatel a chalupářů je dán především šíří jejich zájmů. Zatímco si „chalupáři“ nejvíce cení klidného, zdravého a krásného prostředí, trvale bydlící obyvatelé oceňují dobré vedení obce, protože právě ono do značné míry ovlivňuje rozvoj obce a celkové podmínky pro život v obci. Když respondenti měli vyjádřit s čím jsou nespokojeni, jaké vnímají největší nedostatky v obci, tak nejčastěji se objevovala témata technické infrastruktury, zejména problém nedobudované kanalizace s čističkou odpadních vod. Druhým nejčastěji zmiňovaným nedostatkem byla absence kulturního domu a třetím špatná dopravní dostupnost. Rozdíl v odpovědích na tuto otázku mezi respondenty reprezentující trvale bydlící obyvatelstvo a respondenty „chalupáře“ byl v tom, že místní obyvatelé nejčastěji jako nedostatek zmiňovali absenci kulturního domu a „chalupáři“ nedostatky v technické infrastruktuře, ale obě skupiny shodně na druhém místě uváděly špatnou dopravní dostupnost s okolními obcemi.

Dále respondenti při vymezování problémů, které vnímají jako důležité k okamžitému řešení, nejčastěji označovali špatný stav některých místních komunikací. Druhé místo v problémovosti zaujala nedobudovaná kanalizace s čističkou odpadních vod a třetí absence vhodného sálu pro kulturně-společenské akce, tj. kulturního domu. Rozdíl mezi místními obyvateli a „chalupáři“ byl opět v tom, že místní na prvním místě preferují řešení problému vyplývajícího z absence kulturního domu, kdežto „chalupáři“ dobudování kanalizace s čističkou odpadních vod. Na druhém místě v naléhavosti řešení u obou skupin respondentů je špatný stav některých místních komunikací.

Dotazníkové šetření je možno vzhledem k velikosti a struktuře vzorku respondentů považovat za relevantní a jeho výsledky by měly poměrně věrně odrážet názorovou hladinu většiny trvale bydlících obyvatel i „chalupářů“ v obci Bartošovice v Orlických horách. Rozhodně by vedení obce v procesu tvorby strategického rozvojového plánu i v dalších svých činnostech nemělo opomíjet výsledky dotazníkového šetření, zvláště když z šetření vyplynulo, jak vysoce

si respondenti cení jejich práce, potažmo, jak velkou důvěru ve své nové vedení vkládají. Proto také přílohou této zprávy je seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou.

2.2.6 Příloha

Tato příloha obsahuje seznam všech odpovědí na otevřené otázky. Každá odpověď se stejnou formulací bez ohledu na četnost výskytu je uvedena pouze jednou. Zato seznam obsahuje odpovědi, které sice mají téměř stejný obsah, ale jsou jinak formulované.

Seznam odpovědí na otázku č. 2 „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí?“

- Činnost nového zastupitelstva, snaha o zavedení tradic a rozvoj společenského života, snaha o rozvoj turistiky, vybudování obchodu ...
- Čisté životní prostředí.
- Čistota obce, dobré vedení obce.
- Čistota obce, kvalitní bydlení.
- Čistota obce, možnosti sportování, dobré vedení obce.
- Čistota obce, vedení obce, svoz odpadu, prodejna v Neratově.
- Čistota obce.
- Dobrá komunikace s obcí.
- Dobré vedení obce a mezilidské vztahy.
- Dobré vedení obce, čistota obce.
- Dobré vedení obce, informace obyvatel, snaha v rámci možností zlepšovat život v obci, dobrá komunikace s občany.
- Dobré vedení obce, klid.
- Dobré vedení obce, kvalitní bydlení.
- Dobré vedení obce, ochota při řešení problémů.
- Dobré vedení obce, snaha kulturních akcí.
- Dobré vedení obce.
- Dobré vedení obce.....hoši do toho!!!
- Dostupnost na své pozemky i v zimním období. Vstřícnost místních obyvatel.
- Jeví se dobré vedení obce a s tím i opětovný rozvoj kulturně - společenských akcí v obci, je i lepší čistota obce.
- Klid a dělat si co chci.
- Klid pro rekreaci.
- Klid v obci, čistota, vybudování komunikace, možnost rekreace a sportování, dobré vedení obce.
- Klid, čisté životní prostředí.
- Klid, nádherná krajina, čistota obce.
- Klidné bydlení.
- Klidné prostředí pro rekreaci a sportovní vyžití.
- Klidné prostředí, krásná příroda.
- Klidné prostředí, zlepšující se vedení obce.
- Klidné prostředí.
- Klidné prostředí.
- Komunikace (nové silnice).
- Komunikace s lidmi.
- Komunikace, klid a čistota v obci, možnost rekreace, dobré vedení obce.
- Komunikace, výrazné zlepšení vedení obce.
- Konečně se v obci něco děje.
- Krásná příroda, možnosti sportování.
- Kvalitní bydlení - čistota ovzduší. Vybudované technické sítě.
- Kvalitní bydlení a pestrý život.
- Kvalitní silnice.
- Kvalitní životní prostředí, zimní sporty.
- Lepší vedení obce než v minulosti, snaha o změny k dobrému (obchůdek na návsi, vánoční strom apod.).
- Možnost sportování, dobré vedení obce.
- Možnost sportování, vybudované technické sítě, společenské a kulturní akce, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, dobrá spolupráce s OÚ.

- Možnost sportování, vybudované technické sítě, v poslední zavedení vodovodu a kanalizace.
- Možnost sportování, vybudování technické sítě, aktivita zastupitelů v osadě Neratov, spol. a kulturní akce.
- Možnosti sportování a relaxace.
- Možnosti sportování, krásná příroda (lesy..), čistota ovzduší, rekreace.
- Možnosti sportování, příroda, dobré vedení obce, vybudování technické sítě a komunikace.
- Možnosti sportování, rekreace, čistota ovzduší atd.
- Možnosti sportování.
- Nedokáže posoudit - vlastníme chalupu zatím několik měsíců.
- Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Oceňuji práci na opravě kostela a fary - stavební mechanizace by mohla být lépe uklizena
- Pestrý život.
- Počáteční oprava kapličky u kostela (střecha).
- Poloha mého domu na relativně klidném místě, příroda, nynější vedení obce, obnova tradic a kult. akce.
- Poloha, možnost sportování.
- Pořádek, příjemné prostředí, klid, lyžařský vlek Nella, mnoho tras pro běž. lyžování, dobré autobus. spojení, pěkný a obsáhlý web, mnoho kulturních akcí v poslední době, aktivity sdružení Neratov (Kopeček, zvelebování kostela v Neratově)
- Prostor životní - čisté.
- Prostor, které pohladí po duši.
- Příroda a čistý vzduch, možnost vycházek, celkem klid.
- S celkovým klidem v obci.
- S ničím, vše je jen se zviditelnit.
- S prací zastupitelstva obce.
- Se snahou zastupitelů věci měnit.
- Snaha o dobré vedení obce.
- Spolupráce obce a sdružení Neratov, v současné době snaha o zlepšení tříděného odpadu, vyřešený problém s toulavými psy - že to jsou Orlické hory.
- Sportovní akce, pestrý spolkový život.
- Tradice kulturně-společenských akcí, vybudované tech. sítě a komunikace.
- Vybudovaná komunikace - vozovka, rekonstrukce mostu Zemská brána, pašerácké lávky.
- Vybudované tech. sítě a komunikace, most do Polska, výrazně lepší vedení obce.
- Výrazná zlepšení vedení obce, kulturně-společenské akce, podpora místních obyvatel v mnoha směrech.
- Zlepšení odpadního hospodářství, internetové stránky obce, snaha vedení obce o zkvalitnění života v obci.

Seznam odpovědí na otázku č. 3 „S čím nejste v naší obci spokojeni? Jaké vnímáte největší nedostatky v naší obci?“

- Absence domu pro pořádání kulturních akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně - spol. akcí..., špatná spolupráce v obci s lidmi, sportovní zařízení.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí, sportoviště chybí, pohostinství chybí, spolupráce s občany není.
- Absence domu pro pořádání kulturně - společenských akcí.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost, chybějící kanalizace, ČOV, vážná nabídka stavebních parcel pro nové domy, absence dětského hřiště, nedostatek chodníků na hl. komunikaci, nedostatečný aparát kontroly rychlosti na hlavní komunikaci - málo dopravních značek upozorňujících na zpomalení jízdy v obci.
- absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, dopravní dostupnost.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, chybějící kanalizace, ČOV.
- Absence domu pro pořádání kulturně-společenských akcí, špatná komunikace (neopravené a v zimě neudržované) od Weberů k p. Jeníčkovi., nevyužitý kult. dům - chybí, chybí koupaliště.
- Absence obchodu.
- Čistička odpadních vod, slabý signál TV Prima.
- Divoké stavby, přístřešky pro auta (povolené?) hyzdí vesnici stejně jako nedokončené stavby.
- Dopravní dostupnost - spojení Bartošovice - Neratov, Bartošovice - Žamberk. Kontejnery na tříděný odpad - já třídím, ale do zvonů se to hůř hází, než do normálních kontejnerů. Jo a když už dáváte lidem letáček o plastu a papíru tak jste tam mohli dotisknout i značky, kterými jsou označeny konkrétní plasty. Uvítala bych přednášku o tř. odpadech např. od EKONOM.

- Dopravní dostupnost, ČOV. Připojte prosím k tříděnému odpadu letáky s grafickými symboly co kam patří - značky na potravinách - jak třídit tetrapack, "pozlátkové obaly" od sušenek, brambůrků atd.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace a ČOV.
- Dopravní dostupnost, chybějící kanalizace.
- Dopravní dostupnost, komunikace, restaurace + Nutno zvýšit kapacitu el. rozvodné sítě
- Dopravní dostupnost, nedostatečné kontejnery pro odpad (+ třídění odpadu).
- Dopravní dostupnost, třídění odpadů.
- Dopravní dostupnost, umístění kontejnerů na odpad.
- Dopravní dostupnost.
- Dopravní obslužnost, kanalizace, ČOV, obchod.
- Dopravní obslužnost, špatné cesty, chybí kanalizace a ČOV.
- Chybějící kanalizace a špatná komunikace (ob.rozhlas), údržba obec. cest, dále práce (řezání pilou, sekačky) v době pracovního klidu.
- Chybějící kanalizace a vodovod.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost - v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kulturně-spol. akcí.
- Chybějící kanalizace, ČOV, komunikace obce s občany, otevření hraničního přechodu pro nákladní automobily do .., volně pobíhající psi.
- Chybějící kanalizace, ČOV.
- Chybějící kanalizace, doprava do Žamberka, zvláště v době škol. prázdnin (i do Rokytnice), zacházení některých občanů s odpady. Nevhodná technika k vyhrnování sněhu, zahrnuje vchody domů.
- Chybějící kanalizace, dopravní dostupnost - hrozně špatná doprava do zaměstnání - až nemožná.
- Chybějící kanalizace, absence domu pro pořádání kult.-spol. akcí, dopravní dostupnost v době prázdnin.
- Chybějící kanalizace, systém odpadového hospodářství (třídíme odpad a potom ho stejně není kam dát, protože kontejnery jsou plné).
- Chybějící kanalizace, špatná přístupová cesta.
- Chybějící kanalizace, víceúčelové sportoviště.
- Chybějící kanalizace.
- Chybějící obchod s potravinami.
- Chybějící pohostinství.
- Chybějící sportoviště a dětský areál.
- Chybějící vodovod a kanalizace.
- Chybí kanalizace až k nám nahoru, chybí možnost služeb - sekání trávy, frézování sněhu.....
- Chybí obchod, krátká otevírací doba pošty + často zavřená, mnoho nevyužitých budov v centru Bartošovic, špatný stav cesty k novým chalupám nad p. Jeníčkem, málo kontejnerů + málo vyváženy (jsou stále plné), není možné skutečně třídit odpad.
- Chybí prodejna základních potravin, kanalizace, ČOV.
- Chybí: kanalizace po celé obci, veřejné osvětlení k hraničnímu mostu, kulturní dům, komunikace s chalupáři nejméně 2 x ročně, vždy před letní a zimní sezónou.
- Je to vesnice, tak co říct.
- Kanalizace, ČOV.
- Kulturní akce, chybí obchod, síť Vodafone.
- Kulturní dům
- Malá angažovanost spoluobčanů.
- Malá informovanost o kult. Společenských akcích (v r. 2007 např. akce v kostele v Neratově, koncert). Absence obecního zpravodaje.
- Málo kulturních akcí.
- Místo na kulturně - spol. akce, dětské hřiště, sportovní areál.
- Možnost připojení k internetu.
- Nedokončené stavby, nevyužívané objekty, u některých nepořádek, chybí obchod.
- Nedostatečně fungující veřejné osvětlení.
- Nedostatek dostupných stavebních parcel, chybějící kanalizace, nefunkční kulturní dům.
- Nejsme spokojeni s výstavbou nového mostu (dalšího) hraničního přes Orlici. Chybějící kanalizace, ČOV.
- Neplnění určitých nařízení, je nutno postihnout, postihnout pálení suché trávy.
- Nevysékávání příkopů kolem silnic a ne moc časté sekání pozemků v majetku obce.
- Obecní domy v dezolátním stavu, třídění odpadu - nepořádek u kontejneru, místní děti chodí jinde do školy, více akcí v obci.
- Obchod, kulturně společenské akce, absence společenských prostor.

- Oprava hřbitovní zdi v Neratově, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově, Hřiště v osadě Neratov.
- Podlesí, kanalizace. Špatný stav místních komunikací.
- Projekt komplexního rozvoje infrastruktury obce.
- Provádění hlučných prací v době prac. klidu (neděle), dále rušení školních autobusových spojů v době všech prázdnin.
- Při úpravě přístupové komunikace upravené na vlastní náklady pro osobní automobily - nevyužívat tuto traktory, nákladáky a stavebními stroji - popřípadě se podílet na její údržbě.
- Schází dům pro pořádání kulturních akcí, restaurace.
- Schůze ve všední dny, odpadky, údržba - sekání ploch v obci, obecní cesty.
- Společenské akce, chybějící kanalizace.
- Společenský dům, dopravní dostupnost, sportoviště na pořádání sport. akcí.
- Sportovní areál (tenis!)
- Sportovní hřiště v osadě Neratov, neupravené místo pro třídění odpadu v Neratově.
- Svoz odpadu 1 x za 2 týdny je nevyhovující v období letních a zimních prázdnin, by měl být 1x týdně!!! V okolí kontejnerů je nepořádek! Nebezpečí výskytu hlodavců (krysy, potkani) u nevyvezeného odpadu. Chybí tříděný odpad na kartony, krabice z džusů, obaly.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- V horní části obce Neratov (v listnatém lese) je cesta rozbahněná i za suchého léta - chybí zde příkop. Prosím o opravu kapličky Neratov.
- V zimě špatná dostupnost na chalupu, neprojetá cesta od p. Jeníčka nahoru směrem k dílnám statku. Za starostování pana Kolanidise staršího to bylo ještě dobré. Od nástupu dalších starostů (chtěli jsme se podílet - chalupáři - na hrazení nákladů, ale nikdy jsme neuspěli). Naopak traktorista, který udržoval cesty nám pravidelně zahrnoval vyházená parkoviště. Máme vnoučata a rádi bychom i v zimním období jezdily na chalupu. V lokalitě, kterou jsem popsal, pravděpodobně se neodkaluje místní vodovod. Po cca 14 dnech je pravidelně voda tak špinavá, že dochází k ucpání vody do chalup. Možná také špatná funkce filtru. Když odvodnění prováděl pan Volf bylo vše týkající se vody bez závad.
- Většina z místních trvale bydlících obyvatel se nesnaží vylepšit své okolí obydli, ač by to pomohlo celkovému vzhledu obce.
- Více možností pro sportovní využití, zkusit začít projednávat výstavbu lyžařského areálu v Orl. Záhoří (lepší podmínky než Říčky), případně golfového hřiště také v Orl. Záhoří. V zimě někdy neprůjezdná silnice do Říček přes Mezivřší.

Seznam odpovědí vymezující další problémovou oblast, kterou je třeba prioritně řešit vyjma okruhů vyjmenovaných v otázce č. 4 „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“

- Absence prodejny potravin a drob. zboží.
- Havarijní stav potoka, náletové dřeviny po celé obci.
- Chybějící občerstvení (obchod).
- Chybí kontejnery na odpad + třídění odpadu.
- Chybí obchod.
- Chybí obchod s potravinami.
- Lepší obchod, v zimním období je špatná dostupnost k chalupám, neprohrnuté cesty na místních komunikacích!
- Občerstvení projíždějících, neupravené okolí potoka – křoviska.
- Pro rekreanty - platba za vodu pouze jednou do roka - možno i zálohově dopředu.
- Rozmístění sáčků na psí výkaly.
- Setkání s duchodci.
- Signál mobilního operátora Vodafone.
- Sportovní akce.
- Torzo nedostavěného objektu v centru obce, občas přeplněné kontejnery a nepořádek okolo.
- Umístění košů na psí výkaly.
- Volné pobíhání psů a kálení kolem vesnice a bytovek.
- Vyřešit objednávkový list - od kdy - do kdy bude pomoc (akce) provedena.
- Založení klubu duchodců

2.3 SWOT analýza obce

SWOT analýza je jedním ze základních podkladů pro tvorbu strategických plánů rozvoje. Vystihuje silné a slabé stránky obce a vedle toho příležitosti a hrozby (včetně vnějších), ovlivňující rozvoj obce v dlouhodobém horizontu. Strategický plán by se měl v co největší míře opírat o využití silných stránek a eliminaci stránek slabých. Dále by měl přijmout opatření k využití příležitostí a vyhnout se hrozbám (dále viz koincidenční matice). **Podkladem** pro vytvoření návrhu SWOT analýzy byl **Územní plán, Profil obce, Dotazníková šetření a konzultace s obecním úřadem**. SWOT analýza byla poté projednána a schválena pracovní skupinou.

SILNÉ STRÁNKY

- ✚ **čisté a klidné životní prostředí**
- ✚ **aktivní a komunikativní samospráva**
- ✚ **napojení obce na kvalitní silniční síť**
- ✚ **atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace**
- ✚ **terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity**
- ✚ **nízká nezaměstnanost**
- ✚ **aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení**

SLABÉ STRÁNKY

- ✚ **nedobudovaný systém kanalizace**
- ✚ **nevyhovující stav velkého množství místních komunikací**
- ✚ **absence prostor pro pořádání společenských akcí**
- ✚ **nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci**
- ✚ **nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity**
- ✚ **nedostatečná nabídka občerstvení a stravování**
- ✚ **špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu**
- ✚ **velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách**
- ✚ **nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb**
- ✚ **nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů**
- ✚ **nedostatečný systém svozu odpadů**

PŘÍLEŽITOSTI

- ✚ **probuzení kulturního a spolkového života**
- ✚ **příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení**
- ✚ **rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu**
- ✚ **zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu**

- **realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji**
- **rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch**
- **rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch**

HROZBY

- **malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování**
- **stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury**
- **chátrání neužívaných objektů**
- **degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)**
- **lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí**

3 Strategická část

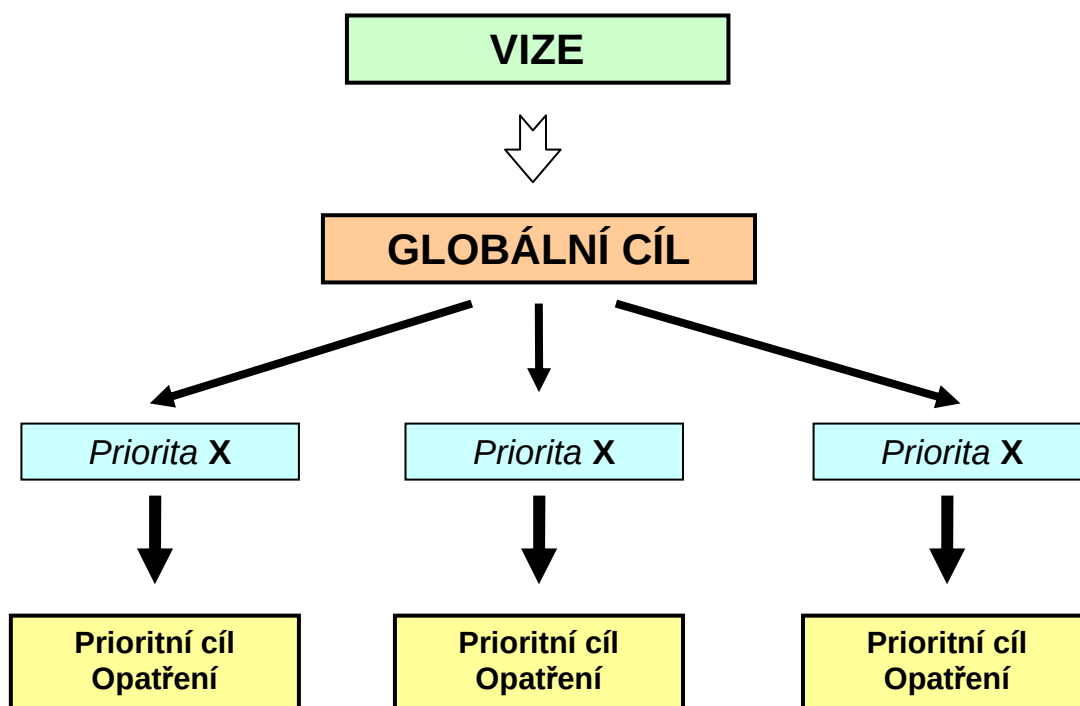
3.1 Struktura strategické části

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 vychází z kombinace a vzájemné provázanosti expertního a komunitního přístupu při procesu zpracování. Strategie je založena na **vyváženém rozvoji celé obce** v kontextu širšího území při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Takový přístup by měl zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a účinnou ochranu životního prostředí.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita **zavedená terminologie**, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující **principy místní Agendy 21**.

Na základě provedených analytických prací a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie byla definována **vize** obce, na kterou navazuje **globální cíl**, charakterizující základní směr rozvoje. Vše je dále rozpracováno v tematicky sjednocených oblastech - **prioritách**. Pro každou prioritu je formulován **prioritní cíl**, který vystihuje směřování dané priority a jenž by měl být naplněn realizací opatření.

Opatření představují konkrétní kroky, ke kterým by měl jakýkoli zainteresovaný subjekt v rámci svých reálných možností v obci přistoupit, aby došlo k naplnění výše zmíněných cílů. Tato opatření jsou v případě Bartošovic v O. h. s přihlédnutím k velikosti a situaci obce velmi úzce zaměřená, svým rozlišením se již blíží případným konkrétním projektovým záměrům a v některých případech je předpoklad, že naplnění daného opatření odpovídá realizace jednoho projektového záměru. Toto pojetí také umožňuje snazší orientaci a srozumitelnost celé strategie.

3.2 Vize, globální cíl a rozdělení priorit

VIZE

Bartošovice v Orlických horách jsou díky své poloze a aktivitě místních obyvatel vyhledávaným rekreačním, sportovním a kulturním centrem Orlických hor zajišťujícím kvalitní život pro všechny generace.

GLOBALNÍ CÍL

Využití přírodní polohy a ekonomického potenciálu obce Bartošovice v Orlických horách pro rozvoj turismu v regionu a dosažení vysoké životní úrovně místních obyvatel v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

PRIORITY

Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

Prioritní cíl: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

Prioritní cíl: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Priorita 3: Život v obci

Prioritní cíl: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

Prioritní cíl: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.3 Priorita 1: Dopravní infrastruktura a dostupnost

3.3.1 Prioritní cíl

Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

3.3.2 Opatření

1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu

Dostupnost sídel je jedním z klíčových faktorů jejich dalšího rozvoje. Obvykle zajišťuje veřejná doprava pro obyvatele malých obcí přesun do a ze zaměstnání, čímž přispívá ke snižování, resp. k udržení nízké nezaměstnanosti. Napojení na centra regionu slouží k uspokojování potřeb obyvatel také zajištěním dostupnosti občanské vybavenosti, která není lokalizována do samotné obce (zdravotnictví, školy, nákupní možnosti atd.). Lepší dostupnost obce může příznivě ovlivnit i rozvoj cestovního ruchu.

V rámci tohoto opatření je možné podporovat dopravní dostupnost obce zejména zapojováním se do iniciativ pro rozvoj specifické veřejné dopravy v regionu, lobbingem či jakoukoli podporou samotných dopravců.

1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů

Kvalitní místní komunikace mohou zásadním způsobem přispět k všestrannému rozvoji obce. Zlepšují časovou dostupnost sídla a tím i dostupnost služeb, snižují náklady na dopravu, zlepšují dostupnost jednotlivých objektů ve všech ročních obdobích, zvyšují bezpečnost dopravy, mají pozitivní dopad na cestovní ruch, zlepšují image obce a souhrnně tak značnou měrou přispívají ke spokojenosti místních obyvatel.

Projekty v rámci tohoto opatření budou jednoznačně zaměřeny na rekonstrukci místních komunikací včetně rekonstrukcí mostků, propustků a dalších souvisejících drobných staveb.

1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy

Kvalitní dopravní značení podstatně zvyšuje bezpečnost motoristů, chodců, cyklistů a dalších osob pohybujících se na komunikacích tím, že sníží pravděpodobnost jejich nežádoucích střetů. Může také posloužit ke snížení rizik ekologických škod, zlepšení životních podmínek obyvatel (hluk apod.), nebo zabránit poškození soukromého majetku obyvatel obce (stavby, cesty aj.).

Projekty a iniciativy vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci dopravních značek pro regulaci provozu a s tím související další drobné úpravy komunikací.

1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci

Systematická údržba komunikací doplňuje efekt opatření 1.B. Region, ve kterém se obec Bartošovice v O. h. nachází, je specifický zvýšenými nároky na údržbu komunikací zejména v zimním období.

Pro provádění takovéto údržby je nutné její personální a technické zajištění, event. posilování a efektivizace spolupráce subjektů, které tuto údržbu provádějí.

3.3.3 Koincidenční matice

	1.A Optimalizace a zajištění návaznosti spoju veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	1.B Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	1.C Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	1.D Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci
Vazba SWOT na opatření strategie				
XXX - aktuální mimořádně silná vazba				
XX - silná vazba				
X - střední vazba				
bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba				
SILNÉ STRÁNKY				
čisté a klidné životní prostředí		X	XX	XX
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	XX	XX
napojení obce na kvalitní silniční síť	X	X	XX	XX
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	XX	XX	X	X
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	X	X		X
nízká nezaměstnanost	XX			
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X			
SLABÉ STRÁNKY				
nedobudovaný systém kanalizace				
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	X	XXX	X	XX
absence prostor pro pořádání společenských akcí				
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci				
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	X			
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	X			
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	XXX	X		X
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	X	X
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb	XX			
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů				
nedostatečný systém svozu odpadů				
PŘÍLEŽITOSTI				
probuzení kulturního a spolkového života	X			
příchův stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	X	XX	X	X
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	X			
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu				
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	X	X	X	X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	X	X	X	X
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X	X		X
HROZBY				
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	X	XX	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	XX	X		
chátrání neúživných objektů		X		
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		X	X	X
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	XX			
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZ. ŠETŘENÍ	ANO	ANO		
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STAN. NA 1. JEDN. PRAC. SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO

3.4 Priorita 2: Technická infrastruktura a životní prostředí

3.4.1 Prioritní cíl

Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

3.4.2 Opatření

2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV

Dobudování kanalizace je nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, usnadnění likvidace odpadních produktů obyvatelům obce a podnikům provozujícím činnost na daném území a v neposlední řadě i pro naplňování kritérií plošně stanovených pro nakládání s odpadními vodami.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na napojení producentů odpadních vod (včetně eventuelních rekonstrukcí stávajícího kanalizačního systému) na centrální systém kanalizace, ve specifických případech může jít i o zajištění lokálního čištění odpadních vod dle moderních, ekologicky šetrných a certifikovaných metod.

2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob

Toto téma úzce souvisí s opatřením 1.C. Kromě komunikací zahrnuje i všechna další veřejná prostranství.

Projekty vznikající v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na instalaci a údržbu veřejného osvětlení na místech se zvýšeným provozem, event. místech se zhoršenou viditelností pro bezpečný a pohodlný pohyb osob.

2.C Péče o obecní budovy a místní památky

Obecní budovy mohou obyvatelům a návštěvníkům obce poskytnout zázemí pro realizaci různých aktivit, rozvoj služeb apod. Jejich dobrý stav zlepšuje image obce. Dostatečná péče o místní památky napomáhá zachovávat kulturní dědictví regionu, zvyšuje potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu a může vytvářet zázemí pro další kulturní a volnočasové aktivity.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na celkové rekonstrukce či drobné úpravy obecních budov a místních památek včetně případného odstraňování bariér pro osoby se ztíženou pohyblivostí. Žádoucí je podpora různých spolků a iniciativ zaměřených na aktivity provozované v těchto objektech a v souvislosti s tím zajišťujících jejich údržbu.

2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů

Ekologické způsoby vytápění objektů zlepšují životní prostředí tím, že mohou nahradit zastaralé způsoby vytápění, jejichž používání je často provázáno emisemi škodlivých látek, případně i nízkou efektivitou.

Projekty v rámci tohoto opatření mohou být zaměřeny na instalaci zařízení pro ekologické vytápění do objektů občanské vybavenosti i objektů sloužících k podnikání a bydlení.

2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením

Některým objektům v obci stále chybí kvalitní napojení na vodovodní síť. Realizace takového napojení pozitivně ovlivní užitnou hodnotu takového objektu, zvýší komfort jeho uživatelů a může v daném místě i eliminovat rizika spojená s dosavadním alternativním zásobováním vodou.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu a modernizaci vodovodů do všech objektů v obci.

2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce

Velká rozloha obce oproti jejímu nepříliš vysokému hospodářskému potenciálu omezuje možnost ideální dostupnosti kontejnerů na tříděný odpad pro všechny producenty odpadů.

V rámci tohoto opatření by se měly zainteresované subjekty snažit o optimální rozmístění kontejnerů na tříděný odpad (včetně osvěty a propagace v oblasti nakládání s odpady) a zajišťování pravidelné likvidace odpadu.

2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields

Mezi staré ekologické zátěže mohou patřit zlikvidované provozy průmyslové a zemědělské produkce (brownfields), ale i černé skládky a podobně. Pro zajištění dobrého životního prostředí a udržení dobré image obce je zapotřebí eliminovat veškeré tyto zátěže, případně předcházet jejich vzniku nebo rozšiřování. Revitalizací nevyužitých hospodářských objektů mohou vzniknout nové prostory zejména pro podnikatelskou činnost.

Projekty v rámci tohoto opatření by měly být zaměřeny na likvidaci takovýchto zátěží, vzájemnou spolupráci mezi místní správou a podnikateli, kteří můžou chátrající objekty za předpokladu příhodných podmínek revitalizovat.

2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení

Moderní telekomunikační síť a zajištění přístupu k informacím jsou dnes nezbytnými podmínkami pro podporu vzdělanosti, efektivizaci ekonomické činnosti apod.

V rámci tohoto opatření by měl být dostupnými způsoby podporován zejména rozvoj internetizace, zajištění přístupu k internetu pro co největší počet obyvatel, zajištění kvalitního připojení pro místní správu a další subjekty. Dále se může jednat o aktivity vedoucí ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti signálu mobilních operátorů.

2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce

V některých částech obce jsou dosud nevyhovující elektrorozvody, což je omezující pro místní obyvatele a může s sebou přinášet i některá rizika. Jedná se zejména o místní část Neratov.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na modernizaci elektrických rozvodů tam, kde je jejich stav nevyhovující.

2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS

Úloha obecního úřadu v rámci IZS spočívá zejména v organizaci přípravy obce na mimořádnou událost, podílu na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS, zajištění varování a evakuace osob, hospodaření s materiálem civilní ochrany, poskytnutí podkladů a informací pro HZS, evidence a kontrola staveb civilní ochrany dotčených požadavky civilní ochrany v obci apod.

V rámci tohoto opatření je zapotřebí pracovat na zdokonalení těchto možností, popřípadě spolupracovat se složkami IZS v regionu a dalšími dotčenými subjekty na různých preventivních opatřeních.

3.4.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektroinžinýrů v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
	SILNÉ STRÁNKY									
	čisté a klidné životní prostředí	xx	x	x	xxx		xxx	xx		
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	xx	xx	x	x	xx	x	xx	x
	napojení obce na kvalitní silniční síť		x							x
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	x		x						
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity									
	nízká nezaměstnanost							x		
	aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení			x				x		
	SLABÉ STRÁNKY									
	nedobudovaný systém kanalizace	xxx								
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací		xx							x
	absence prostor pro pořádání společenských akcí			xx						
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci		x	xxx	x			x		
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity									
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování									
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu									
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx				x	xx			
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb			x						
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů							xxx		
	nedostatečný systém svozu odpadů						xxx			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznačení - slabá nebo žádná vazba	2.A Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	2.B Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	2.C Péče o obecní budovy a místní památky	2.D Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	2.E Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	2.F Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	2.G Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	2.H Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	2.I Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	2.J Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS
PŘÍLEŽITOSTI										
probuzení kulturního a spolkového života			X							
příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	XX		X	XX	XX	XX		X	X	
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu								X		
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu								X		
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	XX	X	XX	XX	X	X	XX	X		X
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch			X	X	X	X	XX			
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	X		X	X	X	X	XX			
HROZBY										
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	XX		XX		X	X	X	X	X	X
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury										
chátrání neužívaných objektů		X	XXX	X	X		XX			X
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)	X	X	X	XX		XX	XX			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí										
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEJ ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO	ANO	ANO			ANO				
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.5 Priorita 3: Život v obci

3.5.1 Prioritní cíl

Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

3.5.2 Opatření

3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce

V Bartošovicích v O. h. v současné době chybí vyhovující prostory pro pořádání kulturních a společenských akcí, což je obyvateli vnímáno jako velmi závažný problém. Existence takových prostorů s co možná nejvšetrannějším využitím by mohla stimulovat kulturní a spolkový život v obci, poskytnout zázemí řadě volnočasových aktivit a tím podpořit občanskou soudržnost a spokojenost obyvatel se svojí obcí. Rozšíření možností kulturního a společenského vyžití může mít také pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu.

Projekt v rámci tohoto opatření by měl zajistit výběr, rekonstrukci, následné vybavení a provozování objektu vhodného pro tyto účely.

3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže

Dětské hřiště s přiměřeně rozsáhlým areálem pro sportovní a pohybové aktivity dětí a mládeže vedle rozšíření možností vyžití těchto skupin a podpory jejich fyzické zdatnosti také zvyšuje jejich bezpečnost tím, že tyto aktivity odvede z komunikací apod.

Toto opatření je proto zaměřeno na vybudování a údržbu drobných dětských hřišť s obvyklými prvky (prolézačky atp.), dále na budování a údržbu hřišť na míčové hry, areálů pro specifické pohybové aktivity ve vazbě na cestovní ruch apod.

3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů

I v případě, že dojde k rozšíření stravovacích možností pro návštěvníky obce, může se stát, že bude nabídka stále nevyhovující pro místní obyvatele z hlediska cenové a časové dostupnosti, z hlediska sortimentu jídel atp.

V rámci tohoto opatření je žádoucí podporovat fungování zařízení, které bude poskytovat stravování přijatelných parametrů, případně i rozvoz jídel osobám s omezenou pohyblivostí apod.

3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele

Toto opatření může být svázáno s opatřením 3.C. Nespočívá však pouze v zajištění stravování, ale i zázemí pro pravidelné setkávání místních obyvatel. Zázemí pro společenský život obyvatel i mimo rámec jednorázových kulturních akcí většího rozsahu je pro občanskou soudržnost v obci stejně důležité.

Naplnění opatření spočívá v získání či vytvoření zázemí pro takovéto zařízení, případně v podpoře jeho fungování.

3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace

Odůvodnění tohoto opatření je shodné s odůvodněním opatření 3.A. Jeho v jistém pojetí větší šíře spočívá v případném zaměření se na pořádání případných pravidelných či jubilejních akcí

jednotného rázu, jako jsou např. poutě, festivaly nebo slavnosti. Takováto aktivita by měla pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu a mohla by se stěžejním způsobem spolupodílet na vytváření image obce.

Realizace opatření by spočívala v organizaci a zajištění životaschopnosti této akce. Nezbytná je v takovém případě spolupráce širokého spektra subjektů včetně účinné propagace, zajištění zázemí apod.

3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)

Dobrá komunikace s místní správou je vždy velice oceňována ze strany obyvatel a místních podnikatelů. Usnadní řešení řady problémů a přispívá k dobré informovanosti o místním dění. Prostředkem komunikace může být periodicky vycházející tištěné médium, či aktivně udržované elektronické médium (internetové stránky).

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na zajištění fungování těchto médií, event. jejich provázání s jinými informačními zdroji v regionu.

3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště

Koupaliště v obci je v nevyhovujícím stavu. Jeho případná revitalizace by rozšířila možnosti vyžití místních obyvatel, kteří o to projevují znatelný zájem.

Projekt v rámci tohoto opatření by byl zaměřen na rekonstrukci koupaliště včetně případného budování zázemí a následné propagace.

3.H Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití

Případný vznik rozsáhlejších objektů pro sportovní vyžití s dobrou přístupností a trvalou provozní dobou bude v nejbližších letech pevně svázán s vývojem v oblasti cestovního ruchu. Je žádoucí, aby se při případném budování těchto objektů zohlednily i potřeby místních obyvatel, kteří by je mohli využívat. Došlo by k rozšíření možností sportovního vyžití a tím i zvýšení atraktivity Bartošovic v O. h. jako místa pro život.

Projekty v rámci opatření budou zaměřeny zejména na výstavbu a technické vybavení takových objektů, případně na podporu jejich činnosti.

3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení

Dobré možnosti výstavby a rekonstrukce objektů mohou v případě existence dalších příznivých podmínek pro rozvoj bydlení zajistit zlepšení demografické, hospodářské i kulturně-společenské situace v obci.

Opatření je zaměřeno na zajištění pozemků pro výstavbu, jejich zasíťování, propagaci apod. Může se jednat také pro úpravu a modernizaci stávajících objektů, přebudování rekreačních objektů na objekty určené k trvalému bydlení apod.

3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí

S ohledem na demografický vývoj obcí bude v následující době zapotřebí zaměřit se ještě více na zajištění důstojného a finančně dostupného zázemí pro život a kulturně-společenské vyžití seniorů. V případě dostatečné poptávky po službách pro seniory může v obci vzniknout i centrum takovýchto služeb, penzion pro důchodce atp.

Naplnění opatření může spočívat ve vytváření zázemí pro tyto služby, podpoře činností spolků seniorů, podpoře sdružení zabývajících se službami pro seniory apod.

3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci

Jestliže dojde v budoucnu k výraznému rozvoji cestovního ruchu, růstu počtu obyvatel či k jiným pozitivním ekonomickým změnám v oblasti, bude žádoucí více podporovat rozšíření nákupních možností v obci pro lepší uspokojování potřeb obyvatel i návštěvníků.

Může se jednat o různé zvýhodnění podnikatelů, spolupráci na propagaci, zajištění objektů vhodných k provozování těchto činností a podobně.

3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy

Fungování mateřské školy v obci vytváří dobré podmínky pro rodiny s dětmi, přispívá k socializaci a vývoji dětí a je tak jedním z faktorů, které mají pozitivní vliv na demografickou situaci obce.

Realizace opatření může spočívat v údržbě a případné rekonstrukci objektu, ve kterém mateřská škola funguje, případném rozšíření, pořízení technického vybavení, programech na podporu fungování apod.

3.5.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba												
	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
SILNÉ STRÁNKY												
čisté a klidné životní prostředí					X				XX			
aktivní a komunikativní samospráva	XX	XX	X	X	XX	XXX	X	X	X	X		X
nápojení obce na kvalitní silniční síť									X		X	
atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace		X	X	X	X		X	X	X		X	
terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity		X					XXX	XX			X	
nízká nezaměstnanost	X							X			X	
aktivita duchovně a sociálně zaměřených sdružení	X	X	X	X	XXX			X		XX		
SLABÉ STRÁNKY												
nedobudovaný systém kanalizace												
nevyhovující stav velkého množství místních komunikací									X			
absence prostor pro pořádání společenských akcí	XXX				XX					X		
nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci	X	X			X					X		XX
nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity		XX			X		XX	XX				
nedostatečná nabídka občerstvení a stravování			XXX	X	X					X	X	
špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	X				XX			X	XX	XX	X	
velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	XX	X	XX	XX		X	X	XX	XX		XX	
nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb									XX	XXX		X
nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů									X			
nedostatečný systém svozu odpadů									X			

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	3.A Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	3.B Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	3.C Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	3.D Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	3.E Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	3.F Vytváření živého informačního a komunikačního prostředí mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	3.G Revitalizace a rozšíření koupaliště	3.H Vznik dalších objektů pro sportovní využití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	3.I Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	3.J Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	3.K Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	3.L Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy
	3.A	3.B	3.C	3.D	3.E	3.F	3.G	3.H	3.I	3.J	3.K	3.L
PŘÍLEŽITOSTI												
probuzení kulturního a spolkového života	xx			xx	xxx	x		x	xx	x		
přiliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	x	x	x	x		x	x	x	xxx		x	xx
rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	x		x		x		x	xx			x	
zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	x		x		xx		x	xx			x	
realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx		x		xx		x	xx	x		x	
rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	x	x	x	x	xx		xx	xx			x	
rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	x	x	x	x	xx		x	xx	x	x	xx	
HROZBY												
malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	xx	xx	x	x	x	xx	x	x	x	x		x
stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x	x	x	x	x			x	xx	xx	x	xxx
chátrání neuvážených objektů	x				x		xx	x				
degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)		x							x			
lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí			x		xx		x	xx			xx	
NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAČNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	ANO		ANO	ANO		ANO	ANO	ANO		ANO		ANO
V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	

3.6 Priorita 4: Podnikání a cestovní ruch

3.6.1 Prioritní cíl

Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

3.6.2 Opatření

4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost

Míra podnikatelské aktivity se dotýká prakticky všech oblastí života na daném území. Podpora místních podnikatelů vytváří mimo jiné podmínky pro zlepšení pracovních příležitostí a tím zlepšuje sociální prostředí v obci.

Do tohoto opatření spadá rozmanitá podpora firem a drobných podnikatelů v obci a bezprostředním okolí. Může spočívat budování, rekonstrukci či zpřístupnění zázemí pro podnikatelské aktivity, živé komunikaci a spolupráci mezi podnikatelskými subjekty, místní správou, neziskovým sektorem a obyvateli, propagaci podnikatelů v návaznosti na cestovní ruch apod.

4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky

V případě nárůstu intenzity cestovního ruchu v obci je zapotřebí zajistit odpovídající pestrou nabídku ubytování a stravování v různých úrovních komfortu a s dostatečnou nabídkou doprovodných drobných služeb. Širším záběrem na různé kategorie návštěvníků se obec stane vyhledávanější a životaschopnější destinací cestovního ruchu.

Projekty v rámci tohoto opatření budou zaměřeny na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích kapacit v obci.

4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)

Toto opatření částečně navazuje na opatření 1.A, je zde však kladen důraz na specializovanou – většinou sezónní – dopravu pro turisty. Vzhledem k rostoucí oblíbenosti cykloturistiky, lyžování a dalších pohybových aktivit v přírodě a zároveň ze strany turistů rostoucím nárokům na komfort, může rozvoj a provázanost těchto služeb pozitivně ovlivnit intenzitu cestovního ruchu v regionu a tím i jeho ekonomickou prosperitu.

V rámci tohoto opatření by měla být intenzivně podporována spolupráce mezi všemi subjekty zainteresovanými do poskytování těchto služeb. Může se jednat i o přímou podporu dopravců apod.

4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)

Alternativní formy cestovního ruchu v současné době zaznamenávají velký rozvoj. Bartošovice v O. h. mají v této oblasti díky své poloze značný potenciál. Vytvoření podmínek pro alternativní formy turistiky v obci by mohlo podobně jako u ostatních opatření zaměřených na cestovní ruch zvýšit atraktivitu této lokality a pozitivně ovlivnit její hospodářskou prosperitu.

Opatření je zaměřeno na vytvoření podmínek pro tyto formy turistiky zejména výstavbou, rekonstrukcí a modernizací vhodných objektů, ale i na spolupráci subjektů, které by se mohly na realizaci takovýchto služeb podílet.

4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)

Klidné prostředí obce a již dříve rozvíjená tradice specifických forem rekreace by mohla inspirovat pro rozšíření těchto možností a další rozvoj podobných aktivit. Obec by tak mohla výrazně vstoupit do povědomí lidí, kteří takovéto formy rekreace vyhledávají a tím se stát vyhledávaným centrem těchto aktivit. Kromě rozvoje cestovního ruchu a vytváření vazeb místních obyvatel s okolím můžou tyto aktivity vytvořit prestižní kulturní image obce a tím pozitivně ovlivnit mnoho dalších aspektů.

Realizace opatření spočívá v různých formách podpory subjektů organizujících tyto aktivity. Může se jednat o rekonstrukci objektů, které pro tuto činnost vytvářejí zázemí, technické vybavení, propagaci, spolupráci s dalšími podobně zaměřenými subjekty v ČR i zahraničí apod.

4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách

Spolupráce mezi obcemi na české i polské straně Orlických hor může spočívat ve vzájemném poznání a provázání uměleckého a kulturního života, komunikaci mezi subjekty zabývajícími se oblastí kultury, osvěty, požární ochrany a dalšími zájmovými organizacemi, koordinaci spolupráce sportovních organizací, výměně zkušeností v oblasti ochrany životního prostředí, výměně zkušeností v rozsahu obchodní a hospodářské činnosti, výměnách zkušeností a informací z oblasti turistiky a rekreace a vzájemné integraci marketingových akcí v oblasti cestovního ruchu.

Naplnění opatření spočívá ve všestranné podpoře všech těchto aktivit.

4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům

Dobře značené turistické trasy přivedou do obce více návštěvníků. Kromě obvyklých pěších turistických tras se může jednat i o specifické (tématicky zaměřené) trasy, zimní běžecké dráhy apod.

Naplnění tohoto opatření spočívá v budování, údržbě a propagaci takovýchto tras.

4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci

Kvalitní propagační materiál o obci a o možnostech turistického vyžití v oblasti může výrazně zvednout povědomí o této destinaci a tím přispět k rozvoji cestovního ruchu.

Opatření je zaměřeno na vytváření tištěných i elektronických propagačních materiálů o turistických atraktivitách obce a regionu včetně podpory integrace do souhrnných informačních materiálů o širším území (Orlické hory, Královéhradecký kraj apod.).

4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy

Rozšíření možností lyžování a snowboardingu přivede do obce v zimním období více návštěvníků, čímž pozitivně ovlivní hospodářskou prosperitu místních podnikatelů i celé obce. Vybudování bobové dráhy by mohlo z Bartošovic O. h. učinit v rámci regionu exkluzivní destinaci pro zimní sporty a tím zásadně přispět k rozvoji cestovního ruchu v obci.

Realizace opatření spočívá jak v samotných projektech na budování a modernizaci těchto areálů, tak v intenzivní spolupráci a vzájemné podpoře subjektů zainteresovaných do těchto záležitostí.

3.6.3 Koincidenční matice

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4. A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4. B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4. C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4. D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4. E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4. F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4. G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4. H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4. I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	SILNÉ STRÁNKY								
	čisté a klidné životní prostředí			x	x	x			
	aktivní a komunikativní samospráva	xx	x	x	x	xx	x	xx	x
	nápojení obce na kvalitní silniční síť	xx	x	x		xx			
	atraktivní poloha z hlediska cestovního ruchu a rekreace	xx	xx	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx
	terén vhodný pro letní i zimní pohybové aktivity	xx	xx	xxx	xx	x	xxx	xx	xxx
	nízká nezaměstnanost	xx	x		x		x		
	aktivita duchovní a sociálně zaměřených sdružení	x	x			xxx	x	x	
	SLABÉ STRÁNKY								
	nedobudovaný systém kanalizace	x							
	nevyhovující stav velkého množství místních komunikací	xx		x	x		x		
	absence prostor pro pořádání společenských akcí	x				x	x		
	nevyhovující stavebně technický stav veřejných budov a památek v obci								
	nedostatečné zázemí pro sportovní aktivity	x		x	x	x	x		x
	nedostatečná nabídka občerstvení a stravování	x			x	x	x		
	špatná dostupnost veřejnou dopravou do center regionu	x		x			x		x
	velké výkyvy v počtu přítomných obyvatel v rekreačních sezónách	xx	x				xx		
	nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb						x		
	nedostatečné pokrytí signálem TV a sítěmi mobilních operátorů								
	nedostatečný systém svozu odpadů								

Vazba SWOT na opatření strategie XXX - aktuální mimořádně silná vazba XX - silná vazba X - střední vazba bez vyznač. - slabá nebo žádná vazba	4.A Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	4.B Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	4.C Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	4.D Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	4.E Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	4.F Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	4.G Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	4.H Vytvoření propagačního materiálu o obci	4.I Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy
	PŘÍLEŽITOSTI								
	probuzení kulturního a spolkového života	x	x			x	x		
	příliv stálých obyvatel a využití objektů v obci pro bydlení	xx							
	rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xxx	x	xx
	zapojení do regionálních propagačních a marketingových aktivit v cestovním ruchu	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	xxx
	realizace projektů podporovaných Evropskou unií a dalšími zdroji	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	xx
	rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	xx	xx	x	xx	x	xx	xx	xxx
	rozvoj drobných podnikatelských aktivit zejména v návaznosti na cestovní ruch	xxx	xxx	xx	xxx	xx	xxx		x
	HROZBY								
	malé obecní příjmy z důvodu nevhodného systému přerozdělování	x	x		x	x	x	x	xx
	stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury	x							
	chátrání neužívaných objektů	xx					x		
	degradace životního prostředí v obci (nepořádek, vegetace v obci, psí výkaly atp.)				x		x		
	lokalita bude na pokraji zájmu turistů směřujících do pohraničních horských oblastí	xx	xx	xx	xx		xxx	x	xxx
	NÁVRH PŘÍMO VYCHÁZEL ZE SOUHRNNÝCH VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ								
	V SOULADU S TÉMATEM K ŘEŠENÍ STANOVENÝM NA 1. JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

3.7 Preference opatření při realizaci strategického plánu

3.7.1 Metodika

Pro stanovení preference jednotlivých opatření byla zvolena bodovací metoda, kdy určující počet bodů vznikl součtem bodů, které jednotlivým opatřením přiřadili **členové pracovní skupiny** a bodů odvozených od **výsledků dotazníkových šetření**.

Na druhém jednání pracovní skupiny 4. dubna 2008 obdrželi po schválení konečné verze opatření všichni přítomní členové stejný počet bodů, z nichž mohli po jednom přidělit k osmi opatřením. Výsledky dotazníkového šetření byly s přihlédnutím k rozsahu výzkumu zohledněny prostřednictvím otázky „Z následujících problémů, které se obec snaží řešit, vyberte zaškrtnutím ty, které osobně vnímáte za nejdůležitější k okamžitému řešení.“ Odpovědi na tuto otázku shrnuje graf č. 12. Každých pět procent respondentů (zaokrouhleno nahoru) vyslovivších se pro daný problém reprezentuje jeden bod, který se připočítal k bodům přiděleným pracovní skupinou.

Vzhledem k tomu, že zaměření otázek dotazníkového šetření přesně nepokrývá následně stanovená opatření, je třeba brát výsledek tohoto vyhodnocení jako orientační, ne zcela objektivní. Hodnocení navíc také nereflexuje případnou podmíněnou návaznost realizace jednoho opatření na druhé v praxi.

Tato kapitola tvoří pouze informační nadstavbu ke strategickému plánu. Zástupcům obce a dalším aktérům, kteří se budou nějakým způsobem podílet na realizaci, by mělo toto hodnocení pouze **naznačit ožehavost jednotlivých problémů**, rozhodně se nejedná o závazné rozvržení či harmonogram. Tato preference nic nemění na **společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 výše uvedených opatření**. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

3.7.2 Vyhodnocení

Preference	Číslo opatření	Opatření	Vazba na priority k řešení v dotazníkovém šetření (viz Graf č. 12)	Body přidělené na základě dotaz. šetř.	Body přidělené pracovní skupinou	Celkem přiděleno bodů
1	1.B	Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	Špatný stav některých místních komunikací	10	11	21
2	2.A	Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	nedobudovaná (nedokončená) kanalizace napojená na ČOV	9	9	18
3	3.A	Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	absence vyhovujících prostor pro kulturně-spol. akce (kulturní sál)	9	7	16
4	4.I	Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	7	14
5	2.C	Péče o obecní budovy a místní památky	Špatný stav obec. budov a místních památek (kostely, hřbitov aj.)	8	5	13

6	3.H	Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	chybějící sportoviště / sportovní areál pro letní i zimní sporty	7	3	10
7-9	1.D	Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	neupravená veřejná prostranství + psí výkaly	4	4	8
7-9	2.F	Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	nedořešený systém odpadového hospodářství obce	4	4	8
7-9	3.D	Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	chybějící pohostinství / restaurace	6	2	8
10-11	3.G	Revitalizace a rozšíření koupaliště	špatný stav místního koupaliště	7		7
10-11	4.A	Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost			7	7
12-15	1.A	Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	špatné dopr. spojení s okolními obcemi (nevýh. Jízdní řád BUS)	6		6
12-15	2.B	Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	nedostatečné veřejné osvětlení	3	3	6
12-15	3.C	Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	chybějící pohostinství / restaurace	6		6
12-15	4.D	Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)			6	6
16-17	3.I	Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	nedostatečná podpora další výstavby rodinných domů	1	4	5
16-17	3.J	Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	absence služeb pro starší a sociálně potřebné občany	3	2	5
18-20	1.C	Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	nedostatečné veřejné osvětlení	3	1	4
18-20	3.B	Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže			4	4
18-20	3.F	Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	absence místního rozhlasu a obecního spravodaje	4		4
21-22	2.D	Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů			3	3
21-22	3.L	Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	nevýhovující prostory pro umístění mateřské školy	2	1	3
23-27	2.E	Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	absence vodovodu	2		2

23-27	3.E	Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace			2	2
23-27	3.K	Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	obchod, občerstvení	2		2
23-27	4.E	Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)			2	2
23-27	4.G	Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům			2	2
28-30	2.H	Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení			1	1
28-30	4.F	Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách			1	1
28-30	4.H	Vytvoření propagačního materiálu o obci			1	1
31-35	2.G	Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields				0
31-35	2.I	Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce				0
31-35	2.J	Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS				0
31-35	4.B	Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky				0
31-35	4.C	Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)				0

4 Možnosti financování

K úspěšné realizaci Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 – 2015 a k plnění cílů vytyčených v tomto plánu je nutno mít zajištěný dostatek finančních zdrojů, které umožní realizovat konkrétní projekty naplňující jednotlivá opatření. Kromě vlastních prostředků obce i dalších potenciálních žadatelů lze využít celé řady finančních zdrojů, z nichž nejvýznamnější jsou prostředky z fondů Evropské unie. Proto je i Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách zpracován na období 2008 - 2015 tak, aby se v časovém harmonogramu shodoval s programovacím obdobím EU, v rámci nějž platí jednotná struktura čerpání⁵. Návrh konkrétních programů, ze kterých lze čerpat prostředky z fondů EU v rámci jednotlivých opatření Strategického plánu rozvoje obce, je uveden v přehledu na konci této kapitoly. Jedná se nicméně pouze o indikativní výčet, neboť konkrétní zdroj lze určit vždy až pro konkrétní projekt a při zohlednění mnoha faktorů, jako je typ žadatele, místo realizace projektu, výše nákladů atd.

Kromě fondů Evropské unie existuje i řada dalších dotačních titulů a mechanismů, ze kterých lze čerpat finance na realizaci různých projektů. V následujícím přehledu jsou vyjmenovány a stručně popsány ty nejdůležitější, včetně odkazů, pod kterými lze nalézt podrobnější informace o podmínkách jejich čerpání.

4.1 Fondy Evropské unie

Česká Republika má na programovací období 2007 – 2013 z fondů EU vyčleněno 26,7 mld. EUR, tedy zhruba 752,7 mld. Kč. Prostředky pocházejí z těchto tří fondů:

- **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)**
- **Evropského sociálního fondu (ESF)**
- **Fondu soudržnosti (FS)**

Finanční prostředky z fondů EU čerpá ČR prostřednictvím tzv. operačních programů, které jsou prostředkem pro naplňování následujících 3 cílů regionální politiky EU vymezených na období 2007 – 2013:

- **Cíl 1 – Konvergence**

V rámci tohoto cíle EU podporuje regiony s HDP nižším než je 75% průměru celé EU. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy. Na tento cíl je vyčleněno téměř 97% z celkových finančních prostředků, což činí 25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)

- **Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

V rámci tohoto cíle jsou podporovány regiony, které nespádají pod cíl 1, tedy regiony s HDP vyšším než je 75% průměru celé EU. V ČR může v rámci cíle 2 čerpat hl.m. Praha. Cíl 2 zahrnuje cca 1,56% ze celkového objemu finančních prostředků, tedy 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč)

- **Cíl 3 - Evropská územní spolupráce: 1,46 %, 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč)**

⁵ Současné programovací období EU sice trvá pouze do roku 2013, ale podle pravidla n+ 2 lze alokované finanční prostředky za současných podmínek čerpat až do konce roku 2015, proto bylo pro Strategický plán obce zvoleno toto časové období, aby z něj mohly vycházet i projekty realizované na konci současného programovacího období.

Tento cíl je zaměřen na podporu spolupráce regionů na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Nahrazuje dřívější iniciativu INTERREG a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Na cíl 3 je vyčleněno 1,46% z celkového objemu finančních prostředků, což je 0,39 mld. € (cca 10,97 mld. Kč).

V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 24 operačních programů, které lze rozdělit na tematické, regionální a programy zaměřené na územní spolupráci.

4.1.1 Regionální operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy:

- ROP NUTS II Severozápad
- **ROP NUTS II Severovýchod**
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Morava

Obec Bartošovice v Orlických horách spadá do **NUTS II Severovýchod**, který tvoří kromě Královéhradeckého kraje i kraj Pardubický a Liberecký, proto se jeho území týká **ROP NUTS II Severovýchod**.

ROP NUTS II Severovýchod

Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Je pro něj vyčleněno 656,46 mil. € (cca 18,51 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 115,85 mil. €.

ROP SV obsahuje 5 prioritních os, ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny:

- Prioritní osa 1. Rozvoj dopravní infrastruktury
- Prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí
- **Prioritní osa 3. Cestovní ruch**
- Prioritní osa 4. Rozvoj podnikatelského prostředí
- Prioritní osa 5. Technická pomoc

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je využitelná prioritní osa **3. Cestovní ruch**, v rámci níž lze čerpat finanční prostředky na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, doprovodných aktivit CR, na revitalizaci kulturně-historických památek, na rozvoj turistických tras a cyklotras nebo i na tvorbu propagačních materiálů obce a na její další propagaci.

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z ROP NUTS II Severovýchod prioritní osy 3. Cestovní ruch, jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Ostatní prioritní osy ROP NUTS Severovýchod nejsou pro financování projektů vycházejících ze Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách využitelné, neboť jsou zaměřeny na jiné typy aktivit nebo určeny pro jiný typ žadatele (např. prioritní osa 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí je určen pouze pro obce nad 500 obyvatel).

4.1.2 Tématické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 je připraveno celkem 8 tematických operačních programů (OP). Každý z těchto 8 operačních programů má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

- OP Doprava
- **OP Životní prostředí**
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Subjekty z obce Bartošovice v Orlických horách mohou přímo čerpat ze všech tematických operačních programů, s výjimkou OP Doprava a OP Technická pomoc, kde lze využít jen nepřímé podpory. Z hlediska potřeb obce a zaměření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se nejvýznamnějším jeví **Operační program Životní prostředí**.

OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Z pohledu finančních prostředků je OP ŽP druhým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 4,92 mld. € (cca 138,68 mld. Kč), z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

OP Životní prostředí má 8 prioritních os:

- Prioritní osa 1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- **Prioritní osa 3. Udržitelné využívání zdrojů energie**
- **Prioritní osa 4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží**
- Prioritní osa 5. Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik
- Prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny
- Prioritní osa 7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Prioritní osa 8. Technická pomoc

Opatření strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách jsou kompatibilní se dvěma prioritními osami OP ŽP – s prioritní osou 3, která je zaměřena na využívání obnovitelných zdrojů energie, na úspory energie a zateplování budov, a dále s prioritní osou 4, jež podporuje aktivity zaměřené na zkvalitnění odpadového hospodářství a sanaci starých ekologických zátěží. Obec i jiné subjekty působící na jejím území mohou samozřejmě využít podporu i v rámci ostatních prioritních os, pokud v nich jsou vymezení jako způsobilí žadatelé. Výjimkou jsou některé podoblasti podpory v prioritní ose 1, kde je podmínkou realizace projektu v obci nad 2 000 obyvatel, popř. 2 000 ekvivalentních obyvatel (např. podoblast podpory 1.1.1. zaměřená na ČOV a vodohospodářskou infrastrukturu).

Konkrétní opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jejichž projekty by byly vhodné pro financování z OP ŽP prioritní osy jsou uvedeny v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. Využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží

4.1.3 Programy Evropské územní spolupráce

Evropská územní spolupráce je realizována prostřednictvím přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce a dvou síťových programů: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program pro výměnu zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací).

Operační program **Meziregionální spolupráce** je společný pro všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko. Také síťové programy **ESPON 2013** a **INTERACT II** jsou určeny pro všechny členy EU. Pro Operační program **Nadnárodní spolupráce** je EU rozdělena do několika zón, přičemž Česká republika patří do zóny Střední Evropa.

Operační programy **přeshraniční spolupráce** se týkají vždy hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku tak existuje operační program (OP) pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro obec Bartošovice v Orlických horách je vzhledem k její poloze bezprostředně u hranic s Polskem významný právě Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, ze kterého lze čerpat dotace na celou řadu aktivit s příhraničním dopadem.

OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany jde o regiony jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzěbského a bielsko-bialského. Z fondů EU je pro OP PS ČR - Polsko vyčleněno 219,46 mil. €, které mají být z českých a polských národních veřejných zdrojů doplněny o 38,73 mil. €. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 103,68 mil. € (cca 2,92 mld. Kč).

V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý **přeshraniční dopad** projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují při přípravě projektu, podílejí se na jeho financování nebo na společné realizaci.

OP PS ČR - Polsko má **4 prioritní osy**:

- Prioritní osa 1. Posilování dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik
- Prioritní osa 2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu
- Prioritní osa 3. Podpora spolupráce místních společenství
- Prioritní osa 4. Technická pomoc

Obec Bartošovice v O.h. může čerpat podporu ze všech prioritních os, kromě prioritní osy 4, která je určena pro Řídící orgán daného programu. Prioritní osa 1 je zaměřena na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, zlepšení kvality ovzduší i vod, podporu lze čerpat i na spolupráci záchranných složek a odstraňování následků katastrof. Prioritní osa 2 je zaměřena na podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu a na podporu spolupráce v oblasti vzdělávání a zvyšování kvality pracovní síly. Prioritní osa 3 má za cíl podporovat projekty zaměřené na spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice a na pořádání společných kulturních, sportovních a společenských akcí.

Opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách, jehož projekty by byly vhodné pro financování z OP PS ČR – Polsko, jsou uvedeny v následující tabulce, v

rámci přeshraniční spolupráce lze ale realizovat i projekty z jiných opatření, pokud budou mít přeshraniční dopad a partnera z polské strany.

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje ČR, OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který napatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

Z PRV mohou čerpat finance především zemědělci a obce do 500 obyvatel⁶, proto je Program rozvoje venkova (PRV) nejvýznamnějším dotačním titulem i pro obec Bartošovice v Orlických horách.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (PRV) je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Celkové poskytnuté veřejné finance (ze státního a evropského rozpočtu) činí 3,6 miliardy € za celé sedmileté období.

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os:

- Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- **Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace zemědělství**
- Osa IV – Leader

Pro obec Bartošovice v Orlických horách je nejdůležitější OSA III, konkrétně opatření **III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení služby**, které je přímo určeno pro obce do 500

⁶ Na některé aktivity, především na projekty týkající se čištění odpadních vod a vodohospodářské infrastruktury, mohou z PRV čerpat dotace i obce do 2 000 obyvatel. Pro obce nad 2 000 obyvatel je pro tyto aktivity určena oblast podpory v OP Životní prostředí.

obyvatel (v případě vodohospodářské infrastruktury a ČOV pro obce do 2 000 obyvatel). Kromě obcí mohou být v rámci opatření III.2.1. žadateli i dobrovolné svazky obcí, neziskové organizace včetně církví a sdružení právnických osob, i jejich projekty ale musí přispívat k naplnění cíle zlepšení kvality života v obcích.

Opatření III.2.1. se dále člení na dvě podopatření. **Podopatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic** je zaměřeno na budování a obnovu místních komunikací, na obnovu a výstavbu technické infrastruktury, úpravu veřejných prostranství, na tvorbu územně plánovací dokumentace nebo na vodohospodářskou infrastrukturu, ČOV a kanalizace. **Podopatření III.2.1.2. Občanské vybavení a služby** podporuje projekty zaměřené na infrastrukturu pro školy, předškolní a mimoškolní činnost dětí, pečovatelské služby o seniory, na rozvoj základní obchodní infrastruktury a doprovodných stravovacích zařízení, dále na budování a modernizaci objektů a ploch pro kulturní a sportovní aktivity nebo pro spolkovou činnost v obci. V neposlední řadě podporuje také rozvoj informačních a školících center.

Obcím do 500 obyvatel je určeno i opatření **III.2.2. Ochrana rozvoj kulturního dědictví venkova**, které má podporovat udržování a obnovu kulturního dědictví venkova, včetně objektů kulturních památek a jiných kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, dále budování stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii a tradiční lidovou kulturu, ale i různé studie na využití a regeneraci kulturního dědictví venkova.

Některých opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách se týká i opatření PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu. Toto opatření je sice určeno pouze podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, ale územně musí být jeho projekty realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, takže i subjekty z Bartošovic v O.h. mohou z tohoto opatření čerpat. Podporovány jsou aktivity zaměřené na budování základní rekreační infrastruktury pro ubytování a stravování, na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu, dále budování a značení pěších tras, hippostezek, informačních panelů nebo odpočinkových míst. Podporu lze čerpat i na vybudování sportovních rekreačních zařízení, jako jsou koupaliště, hřiště, jízďárny aj.

Program rozvoje venkova by se měl stát hlavním nástrojem pro čerpání dotací z fondů EU pro malé obce do 500 obyvatel. Jeho prostřednictvím může získat prostředky na realizaci svých projektových záměrů i obec Bartošovice v Orlických horách, neboť PRV je cílen přímo na problémy malých obcí a pokrývá celou řadu různých oblastí a aktivit. O tom svědčí i fakt, že převážná většina opatření Strategického plánu rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách je vhodná právě pro financování z Programu rozvoje venkova. Konkrétní seznam těchto opatření, včetně konkrétního zdroje PRV, je uveden v následující tabulce:

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic

2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby/ PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy/ PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje/ PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...

4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu/

4.3 Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska, tzv. „Norské fondy“

Cílem obou nástrojů je posílit schopnost nových členských států plně se účastnit vnitřního trhu rozšířeného Evropského hospodářského prostoru prostřednictvím spolufinancování projektů ve vybraných prioritních odvětvích, které nepokrývají fondy EU. Mezi podporované oblasti patří např. uchování kulturního dědictví, zdravotnictví a péče o dítě, školství, podpora udržitelného rozvoje nebo vědecký výzkum a vývoj. Částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. € pro pětileté období 2004 - 2009 a lze ji čerpat prostřednictvím tří typů projektů – individuálních, blokových grantů a programů. Mezi tzv. programy patří i program Královéhradeckého kraje financovaný z FM EHP/Norska: „Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji“. V rámci něho získal Královéhradecký kraj částku téměř 2,5 mil. €, která je určena na projekty zlepšující infrastrukturu a služby pro seniory, děti a mládež v oblasti zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání. Částka bude alokována prostřednictvím dvou výzev, z nichž jedna proběhla v roce 2007 a druhá na počátku roku 2008. Více informací o tomto programu lze nalézt na www.kr-kralovehradecky.cz v sekci Evropská unie, EHP-granty a dotace - Finanční podpora na úrovni kraje – Finanční mechanismy EHP/Norska. Další informace tzv. Norských fondů v ČR, včetně aktuálních informací a výzev, je na www.eeagrants.cz.

4.4 Národní a krajské dotace

Kromě pomoci z fondů EU a z tzv. Norských fondů existuje řada dotačních titulů v rámci ČR. Finanční prostředky na projekty lze čerpat ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím programů vyhlašovaných jednotlivými ministerstvy, z dotačních titulů jednotlivých krajů a z různých nadací a fondů větších firem. Tyto dotace jsou poskytovány především do veřejného sektoru (tedy pro obce, kraje a NNO), ale v řadě případů jsou podporovány i některé podnikatelské záměry.

Mezi nejvýznamnější programy podpory poskytované z národních zdrojů pro malé obce jsou Programy obnovy venkova vyhlašované Ministerstvem pro místní rozvoj (v roce 2008 se dotační tituly podpory obnovy venkova zaměřovaly např. na zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci nebo na podporu spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova).

Program obnovy venkova vyhlašuje pro své obce každoročně i Královéhradecký kraj, v rámci něhož mohou o dotaci žádat obce do 2 000 obyvatel. V roce 2008 se podpora zaměřila např. na úpravu veřejných prostranství a místních komunikací, na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice, na kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních

fondů a další. Královéhradecký kraj poskytuje dotace i do dalších oblastí jako je cestovní ruch, kultura a památková péče, sociální oblast, školství, vzdělávání, volnočasové aktivity, životní prostředí a zemědělství nebo mezinárodní spolupráce.

Seznam konkrétních dotačních titulů vyhlašovaných pro jednotlivá období, nejčastěji na kalendářní rok, lze nalézt na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, na webových stránkách jednotlivých ministerstev ČR nebo přímo na stránkách nadačních subjektů.

4.5 Důležité odkazy na jednotlivé dotační tituly

Obecně zaměřené portály o fondech EU v ČR

- www.strukturalni-fondy.cz
- www.edotace.cz
- www.neziskovsky.cz

Odkazy na operační programy v ČR a jejich řídicí orgány

- Regionální operační program NUTS II Severovýchod:
www.rada-severovychod.cz
- OP Životní prostředí:
www.opzp.cz
- Integrovaný operační program:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Podnikání a inovace:
www.mpo.cz (stránky Řídicího orgánu - Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost:
www.esfcr.cz (oficiální stránky Evropského sociálního fondu v ČR)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost:
www.msmt.cz/eu/op-vpk-obdobi-2007-2013
- OP Výzkum a vývoj pro inovace:
www.msmt.cz/eu/op-vvi
- OP Doprava:
www.opd.cz
- OP Technická pomoc:
www.mmr.cz (stránky řídicího orgánu – Ministerstvo pro místní rozvoj)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
www.cz-pl.eu

Ostatní dotační tituly

- Program rozvoje venkova (PRV)
www.szif.cz (stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, který je zprostředkovatelem podpory z EAFRD v ČR)
- Finanční mechanismus EHP/Norska
www.eeagrants.cz
- Granty a dotace Královéhradeckého kraje
www.kr-kralovehradecky.cz
- Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj ČR
www.iriscrr.cz (seznam aktuálních dotačních titulů dle krajů)

Dotační programy ministerstev ČR

- Dotační tituly Ministerstva pro místní rozvoj na v rámci regionální politiky
www.mmr.cz/regionalni-politika-programy-dotace
- Podpory v oblasti bydlení financované MMR
www.mmr.cz/bytova-politika-programy-dotace
- Programy Ministerstva financí v rámci financování územních rozpočtů
www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_programy_reprodukce.html
- Dotační programy a projekty Ministerstva dopravy
www.mdcz.cz/cs/Legislativa/Programy+a+projekty/
- Granty a dotace Ministerstva kultury
www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2283
- Dotační politika Ministerstva obrany
www.army.cz/scripts/detail.php?id=5185
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz (dotace MPSV lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
www.msmt.cz (dotace MŠMT lze vyhledat dle příslušné oblasti podpory)
- Granty a dotace Ministerstva vnitra
www.mvcr.cz/anonce/dotace_granty.html
- Granty a financování projektů Ministerstvem zahraničních věcí
www.mzv.cz/www/mzv/default.asp?ido=13905&idj=1&amb=1&ikony=&trid=1&prsl=&poccl=
- Národní dotace Ministerstva zemědělství
www.mze.cz/Index.aspx?ch=74
- Dotace Ministerstva životního prostředí
www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/finance_podpora

Vybrané nadace a nadační fondy podporující zvyšování kvality života v obcích

- Nadace pro rozvoj občanské společnosti (NROS)
www.nros.cz
- Nadace ČEZ
www.nadace-cez.cz
- Dobročinný fond Phillip Morris
www.dobrocinnyfond.cz
- Nadace Via
www.nadacevia.cz
- Nadace Partnerství
www.nadacepartnerstvi.cz

4.6 Souhrn možností financování opatření strategického plánu

Priorita	Opatření	Možný zdroj financování z fondů EU
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	A. Optimalizace a zajištění návaznosti spojů veřejné dopravy v rámci širšího území pro napojení na centra regionu a zvýšení intenzity cestovního ruchu	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	B. Rekonstrukce místních komunikací pro zajištění dobré dostupnosti všech obydlí a rekreačních objektů	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	C. Vybudování dopravního značení na komunikacích v obci pro zvýšení bezpečnosti a regulaci dopravy	
1. Dopravní infrastruktura a dostupnost	D. Zajištění dostatečné celoroční údržby komunikací v obci	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	A. Dobudování kanalizace v obci a její napojení na ČOV	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	B. Budování a údržba osvětlení na exponovaných místech v obci pro zvýšení bezpečnosti automobilové dopravy a pohybu osob	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	C. Péče o obecní budovy a místní památky	PRV III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	D. Podpora zavádění ekologických způsobů vytápění objektů	OP ŽP 3.1. využívání OZE pro výrobu tepla a elektřiny OP ŽP 3.2. Realizace úspor energie
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	E. Budování vodovodní sítě do objektů s chybějícím napojením	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	F. Podpora ekologicky šetrného odpadového hospodářství včetně zlepšení dostupnosti kontejnerů ve všech částech obce	OP ŽP 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	G. Odstraňování starých ekologických zátěží a revitalizace brownfields	OP ŽP 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.2.1.2. občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	H. Budování a modernizace telekomunikačních sítí včetně zlepšování internetového napojení	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	I. Modernizace elektrorozvodů v místních částech obce	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
2. Technická infrastruktura a životní prostředí	J. Podpora zlepšení civilní ochrany a dostupnosti obce v rámci IZS	
3. Život v obci	A. Vybudování prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí s všestranným využitím pro obyvatele obce	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	B. Vybudování areálu pro pohybové aktivity dětí a mládeže	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	C. Rozšíření možností dostupného stravování s možným pravidelným využitím místními obyvateli včetně seniorů	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	D. Podpora vzniku a fungování pohostinských zařízení s nabídkou služeb vhodnou pro místní obyvatele	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu

3. Život v obci	E. Podpora pořádání kulturních a společenských akcí a jejich propagace	
3. Život v obci	F. Vytváření živého informačního a komunikačního prostředku mezi místní správou a obyvateli (tištěný, elektronický atp.)	
3. Život v obci	G. Revitalizace a rozšíření koupaliště	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	H. Vznik dalších objektů pro sportovní vyžití a rekondici stálých obyvatel i návštěvníků obce (tenis, ledová plocha, wellnesscentrum atp.) s ohledem na možnosti jejich využití	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služb PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
3. Život v obci	I. Podpora výstavby a rekonstrukce objektů pro trvalé bydlení	PRV III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic (techn. infrastruktura)
3. Život v obci	J. Podpora zajištění kvalitního života pro seniory a sociálně potřebné občany včetně případného budování zázemí	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby (pouze některé aktivity)
3. Život v obci	K. Rozšíření nákupních možností s ohledem na potenciál rozvoje služeb v obci	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
3. Život v obci	L. Zajištění trvale vyhovujícího zázemí pro fungování mateřské školy	PRV III.2.1.2. Občanské vybavení a služby
4. Podnikání a cestovní ruch	A. Všeobecná podpora podnikání v obci a okolí pro zajištění zaměstnanosti místních obyvatel s ohledem na dojezdnost	PRV III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy PRV III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje PRV III.1.3. , PRV III.2.1.2...
4. Podnikání a cestovní ruch	B. Rozšiřování nabídky ubytovacích kapacit pro návštěvníky	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu
4. Podnikání a cestovní ruch	C. Podpora alternativní dopravy pro turisty (skibusy, cyklobusy atp.)	ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	D. Podpora rozvoje alternativních forem cestovního ruchu pro rozšíření nabídky (agroturistika, ekoturistika apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	E. Vytvoření zázemí pro specifické formy rekreace se sociálním aspektem (rodinné rekreace, duchovní obnova apod.)	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	F. Přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu cestovního ruchu a dalších hospodářských a společenských aktivitách	OP PS ČR - Polsko 2.2. Podpora rozvoje CR OP PS ČR – Polsko 3.2. Podpora společenských a kulturních akcí
4. Podnikání a cestovní ruch	G. Budování a údržba turistických tras a značení k místním cílům	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR
4. Podnikání a cestovní ruch	H. Vytvoření propagačního materiálu o obci	ROP 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR
4. Podnikání a cestovní ruch	I. Podpora rozvoje lyžařských areálů a vybudování bobové dráhy	PRV III.1.3. Podpora cestovního ruchu ROP 3.1. Rozvoj základní infrastruktury a dopr. aktivit CR

Poznámky:

PRV = Program rozvoje venkova

OP ŽP = Operační program životní prostředí

ROP = Regionální operační program

OP PS ČR - Polsko = Operační program přeshraniční spolupráce ČR - Polsko

5 Závěr

„Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008 - 2015“ je spolu s územně plánovací dokumentací výchozím koncepčním dokumentem rozvoje obce. Je výsledkem několik měsíců trvajícího procesu založeného na spolupráci zástupců obce s experty a živé komunikaci a partnerství mezi místními aktéry. Výsledkem tohoto procesu je **ucelený strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj obce**. Zpracováním tohoto dokumentu si obec stanovila **směry a priority budoucího rozvoje** důležité pro její představitele i pro subjekty působící v regionu v podnikatelském či neziskovém sektoru.

V průběhu tvorby strategie rozvoje bylo ve čtyřech prioritních oblastech definováno celkem **35 opatření** vedoucích k naplnění jednotlivých prioritních cílů a v souhrnném efektu k naplnění vize a globálního cíle obce. K jednotlivým opatřením byly navíc zpracovatelem vyhledány **možné zdroje spolufinancování** případných projektových záměrů. Dalším případným vodítkem pro realizaci strategie může být vyhodnocení preference jednotlivých opatření tvořící nezávaznou nadstavbu strategického plánu. Tato preference nic nemění na společné vůli všech aktérů k naplnění strategie prostřednictvím všech 35 opatření. Pouze vytváří představu o naléhavosti některých problémů. Tempo, pořadí a úspěšnost realizace opatření bude samozřejmě záviset na mnoha dalších vnitřních i vnějších faktorech.

Strategický plán rozvoje obce je živý a dynamický dokument, na základě průběžného vyhodnocení a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření je možné přistoupit k aktualizaci. Je třeba znovu zdůraznit, že na plnění strategického rozvojového dokumentu by se měli co nejaktivněji podílet nejen představitelé obce, ale i všichni ostatní aktéři: podnikatelé, neziskový sektor i řadoví občané.

Tento strategický rozvojový dokument je také **jedním ze základních podkladů obce při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU**.

Naplňování strategie bude v podmínkách obce Bartošovice v Orlických horách velmi náročným úkolem. Nelze očekávat, že se všechna opatření dočkají realizace. Bude velice záležet jak na vnějších podmínkách, tak na vytrvalosti všech v úvodu zmiňovaných aktérů. Vzájemná vstřícnost, živá komunikace a všestranná aktivní podpora realizátorům samotných projektů je nezbytná.

5.1 Seznam grafů a tabulek v analytické části

Graf č. 1: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle jejich důvodu pobývání v obci.....	20
Graf č. 2: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. z hlediska věku a pohlaví	20
Graf č. 3: Struktura respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle nejvyššího dosaženého vzdělání a sociálního postavení.....	21
Graf č. 4: Zastoupení respondentů dotazníkového šetření v Bartošovicích v O. h. dle sociálního postavení a jejich důvodu pobývání v obci.....	21
Graf č. 5: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle pohlaví a sociálního postavení.....	22
Graf č. 6: Porovnání struktury obyvatelstva obce Bartošovice v O. h. a respondentů dotazníkového šetření trvale bydlících v obci dle věku a vzdělání	22
Graf č. 7: Hodnocení celkové spokojenosti s životem v obci (dotaz. Šetř. v Bartošovicích v O. h.)	22
Graf č. 8: Pořadí hlavních „předností“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	23
Graf č. 9: Rozdíly v názorech na hlavní přednosti obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	24
Graf č. 10: Pořadí hlavních „nedostatků“ obce dle podílu respondentů, kteří se pro ni vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	25
Graf č. 11: Rozdíly v názorech na hlavní nedostatky obce mezi skupinou respondentů z řad trvale bydlících obyvatel a z řad „chalupářů“ (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	26
Graf č. 12: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	27
Graf č. 13: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad trvale bydlících obyvatel, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.)	29
Graf č. 14: Pořadí naléhavosti řešení problémů v obci dle podílu respondentů z řad „chalupářů“, kteří se pro jeho okamžité řešení vyslovili (dotazníkové šetření v Bartošovicích v O. h.).....	30
Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Bartošovicích v O. h. v letech 1869 až 2001	13
Tabulka č. 2: Pohyb obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. letech 2001-2006	13
Tabulka č. 3: Věková struktura obyvatelstva v Bartošovicích v O. h. k 31.12.....	13
Tabulka č. 4: Registrovaná míra nezaměstnanosti v Bartošovicích v O. h. a počet registrovaných uchazečů o práci v obci	14